

1998. évi XIX. törvény

a büntetőeljárásról

ELSŐ RÉSZ

I. Fejezet

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

Az eljárási feladatok megoszlása

1. § A büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítélezés egymástól elkülönül.

A bíróság eljárásának alapja

2. § (1) A bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el.

(2) Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

(3) A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.

(4) A bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványához.

Jog a bíróság eljárásához és a jogorvoslati jog

3. § (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádról bíróság döntsön.

(2) Bűncselekmény elkövetése miatt bárkinek a felelősségét megállapítani, és emiatt vele szemben büntetést kiszabni egyedül a bíróság jogosult.

(3) A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság határozatai, valamint az ügyész és a nyomozó hatóság intézkedései ellen, illetve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt - e törvényben meghatározottak szerint - jogorvoslatnak van helye.

(4) A Kúria határozatai ellen rendes jogorvoslatnak nincs helye.

A bizonyítási teher

4. § (1) A vád bizonyítása a vádlót terheli.

(2) A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

A védelem joga

5. § (1) A terheltet megilleti a védelem joga.

(2) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy szabadlábban védekezzen. E jogot korlátozni, illetőleg bárkinek a szabadságát elvonni csak az e törvényben meghatározott okból és a törvényben meghatározott eljárás alapján lehet.

(3) A terhelt személyesen védekezhet, és a védelmét az eljárás bármely szakaszában védő is elláthatja. A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság biztosítja, hogy az, akivel szemben a büntetőeljárást folytatják, az e törvényben meghatározott módon védekezhessen.

(4) A védő eljárása az e törvényben meghatározott esetekben kötelező.

A hivatalból való eljárás, a büntetőeljárás megindítása és a büntetőeljárás akadályai

6. § (1) A bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy az e törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg az eljárást lefolytassa.

(2) Büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján, és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel.

(3) Büntetőeljárást nem lehet indítani, a már megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, ha

a) a cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a terhelt (feljelentett személy) követte el,

b) nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a terhelt (feljelentett személy) követte el,

c) - az e törvényben meghatározott kivételekkel - büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fenn,

d) a terhelt cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a Negyedik Részben, valamint a XXIX. Fejezet II. és III. Címében meghatározott eljárások esetét.

(3a) Büntetőeljárást nem lehet indítani, a már megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, ha a cselekmény nem tartozik a magyar joghatóság alá.

(4) A Negyedik Részben meghatározott eljárásokat (rendkívüli jogorvoslat), kivéve a (3) bekezdés *d)* pontja az irányadó akkor is, ha az elkövető egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg, a bíróság azonban - a vád szerinti minősítésnek megfelelően - nem a vádirati tényállás szerint megállapítható valamennyi bűncselekmény miatt állapítja meg a terhelt bűnösségét.

(5) Azzal szemben, akinek a felelősségét a bíróság szabálysértési eljárásban hozott határozatával állapította meg, azonos tényállás mellett büntetőeljárás - a szabálysértésekről szóló törvényben meghatározott perújítási eljárás lefolytatása előtt - nem indítható.

Az ártatlanság vélelme

7. § Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg a bűnösségét a bíróság jogerős határozatában nem állapította meg.

Az önvádra kötelezés tilalma

8. § Senki sem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen, és önmaga ellen

bizonyítékot szolgáltatson.

Az anyanyelv használata

9. § (1) A büntetőeljárás nyelve a magyar. A magyar nyelv nem tudása miatt senkit sem érhet hátrány.

(2) A büntetőeljárásban mind szóban, mind írásban mindenki az anyanyelvét, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben regionális vagy nemzetiségi nyelvét vagy - ha a magyar nyelvet nem ismeri - az általa ismertként megjelölt más nyelvet használhatja.

(3) Annak a határozatnak és más hivatalos iratnak a lefordításáról, amelyet e törvény szerint kézbesíteni kell, az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság gondoskodik, amelyik a határozatot meghozta, illetőleg a hivatalos iratot kibocsátotta.

(4) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a kézbesítendő iratot nem kell lefordítani, ha erről az érintett kifejezetten lemond.

A büntetőjogi felelősség önálló elbírálása

10. § Abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el és milyen bűncselekményt, a bíróságot, az ügyészt, a nyomozó hatóságot nem köti a más eljárásban, így különösen a polgári eljárásban, a szabálysértési vagy a fegyelmi eljárásban hozott határozat, illetőleg az abban megállapított tényállás.

A törvény hatálya

11. § (1) A büntetőeljárást a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő törvény szerint kell lefolytatni.

(2) A magyar büntető joghatóság alá tartozó ügyekben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 3. § (1) és (2) bekezdés] az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

II. Fejezet

A BÍRÓSÁG

A bíróság feladata

12. § (1) A bíróság feladata az igazságszolgáltatás.

(2) Bíróság dönt - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a szabadságelvonással, illetve szabadságkorlátozással járó kényszerintézkedésekről.

(3) A bíróság az e törvényben meghatározott más feladatokat is ellát.

(4) A vádirat benyújtása előtt a bíróság feladatait - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a nyomozási bíró látja el.

Az eljáró bíróságok

13. § (1) Első fokon a járásbíróság és a törvényszék jár el.

(2) Másodfokon jár el

a) a törvényszék a járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyekben,

b) az ítélőtábla a törvényszék hatáskörébe tartozó ügyekben,

c) ha e törvény az ítélőtábla határozata elleni fellebbezést lehetővé teszi, a Kúria az ítélőtábla hatáskörébe tartozó ügyekben.

(3) Harmadfokon jár el

a) az ítélőtábla azokban az ügyekben, amelyekben másodfokon a törvényszék járt el,

b) a Kúria azokban az ügyekben, amelyekben másodfokon az ítélőtábla járt el.

(4) Az e törvényben meghatározott esetekben az elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben az egyesbíró, illetve a tanács elnöke helyett önálló aláírási joggal bírósági titkár is eljárhat. A bíróság eljárására irányadó, e törvényben meghatározott rendelkezéseket ilyen esetben a bírósági titkár eljárására kell alkalmazni.

(5) Külön jogszabályban meghatározott esetekben, önálló aláírási joggal, tárgyaláson kívül - a bíró irányítása és felügyelete mellett - bírósági ügyintéző is eljárhat. A bíróság eljárására irányadó, e törvényben meghatározott rendelkezéseket ilyen esetben a bírósági ügyintéző eljárására kell alkalmazni.

A bíróság összetétele

14. § (1) A járásbíróság

a) egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény nyolcévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b) ülnökök közreműködése nélkül (egyesbíróként) jár el az a) pont alá nem tartozó esetben.

(2) A törvényszék mint elsőfokú bíróság - ha e törvény másképp nem rendelkezik - egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el.

(3) A járásbíróság az (1) bekezdés b) pontja esetében egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban is eljárhat, ha megállapítja, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény a vádirati minősítéstől eltérően hogyan minősülhet, vagy ha az egyesbíró az ügyet a bíróság tanácsa elé utalta.

(4) A járásbíróság és a törvényszék, mint első fokú bíróság - az e törvényben meghatározott esetekben - két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanácsban járhat el.

(5) A másodfokú, a harmadfokú bíróság és a Kúria három hivatásos bíróból álló tanácsban, vagy ha e törvény így rendelkezik, öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el.

(6) Az egyesbíró és a tanács elnöke hivatásos bíró; az ítélezésben a hivatásos bíró és az ülnökök jogai, kötelességei azonosak.

(7) A 17. § (5) és (6) bekezdésében felsorolt bűncselekmények esetén első fokon a tanács elnöke (egyesbíró), másodfokon és - a Kúria kivételével - harmadfokon a tanács egyik tagja az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt bíró.

Az elsőfokú bíróság hatásköre

15. § Első fokon a járásbíróság hatáskörébe tartozik azoknak a bűncselekményeknek az elbírálása, amelyeket e törvény nem utal a törvényszék hatáskörébe.

16. § (1) A törvényszék hatáskörébe tartoznak

a) azok a bűncselekmények, amelyekre a törvény tizenöt évig terjedő vagy annál súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását is lehetővé teszi;

- b)* az emberiség elleni bűncselekmények (Btk. XIII. Fejezet);
- c)* a háborús bűncselekmények (Btk. XIV. Fejezet);
- d)* az emberölésre irányuló előkészület, a gondatlanságból elkövetett emberölés [Btk. 160. § (3) és (4) bekezdés], az erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 161. §), az életveszélyt vagy halált okozó testi sértés [Btk. 164. § (8) bekezdés és (9) bekezdés *c)* pont];
- e)* az egészségügyi beavatkozás és kutatás rendje elleni bűncselekmények (Btk. XVI. Fejezet);
- f)* az emberrablás (Btk. 190. §), az emberrablás feljelentésének elmulasztása (Btk. 191. §), az emberkereskedelem (Btk. 192. §);
- g)* az egészségügyi önrendelkezési jog megsértése (Btk. 218. §);
- h)* az állam elleni bűncselekmények (Btk. XXIV. Fejezet);
- i)* a minősített adat és a nemzeti adatvagyon elleni bűncselekmények (Btk. XXV. Fejezet);
- j)* a fogolyzandulás (Btk. 284. §), a nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény (Btk. 289. §);
- k)* az 554/B. § *b)* pontja szerinti korrupciós bűncselekmények az ott meghatározott esetekben;
- l)* a hivatali visszaélés (Btk. 305. §);
- m)* a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (Btk. 313. §);
- n)* a terrorcselekmény (Btk. 314-316. §), a terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása (Btk. 317. §), a terrorizmus finanszírozása (Btk. 318. §), a jármű hatalomba kerítése (Btk. 320. §), a bűnszervezetben részvétel (Btk. 321. §), a különösen nagy vagy ezt meghaladó kárt okozva elkövetett közveszély okozása [Btk. 322. § (2) bekezdés *b)* pont], a különösen nagy vagy a különösen jelentős kárt okozva elkövetett közérdekű üzem működésének megzavarása [Btk. 323. § (2) bekezdés *c)* pont és (3) bekezdés *c)* pont];
- o)* a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (Btk. 327. §), a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése feljelentésének elmulasztása (Btk. 328. §), a haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés (Btk. 329. §), a kettős felhasználású termékkel visszaélés (Btk. 330. §);
- p)* a választás, a népszavazás és az európai polgári kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény (Btk. 350. §);
- q)* a különösen nagy vagy ezt meghaladó értékre elkövetett kifosztás [Btk. 366. § (3) bekezdés *a)* pont];
- r)* a különösen jelentős értékre elkövetett lopás [Btk. 370. § (6) bekezdés *a)* pont], a különösen jelentős kárt okozó rongálás [Btk. 371. § (6) bekezdés], a különösen jelentős értékre elkövetett sikkasztás [Btk. 372. § (6) bekezdés *a)* pont], a különösen jelentős kárt okozó csalás [Btk. 373. § (6) bekezdés *a)* pont], különösen jelentős kárt okozó információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás [Btk. 375. § (4) bekezdés *a)* pont és (5) bekezdés], a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés [Btk. 376. § (6) bekezdés *a)* pont], a különösen nagy vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozó hanyag kezelés [Btk. 377. § (2) bekezdés], a különösen jelentős értékre elkövetett orgazdaság [Btk. 379. § (6) bekezdés *a)* pont];
- s)* a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése [Btk. 385. § (4) bekezdés *c)* pont], a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó iparjogvédelmi jogok megsértése [Btk. 388. § (3) bekezdés *c)* pont];
- t)* a különösen nagy vagy a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás [Btk. 396. § (4) bekezdés *a)* pont és (5) bekezdés] és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása (Btk. 397. §);
- u)* a pénzmosás (Btk. 399. §);
- v)* a bennfentes kereskedelem (Btk. 410. §), a tőkebefektetési csalás (Btk. 411. §) és a piramisjáték szervezése (Btk. 412. §);

w) a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmények;
x) az emberiesség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről szóló törvényben meghatározott kommunista bűncselekmények, valamint a nemzetközi jog szerint el nem évülő bűncselekmények.

(2) Ha a terhelt különböző bíróságok hatáskörébe tartozó bűncselekményeket követett el, a törvényszék jár el.

Az elsőfokú bíróság illetékessége

17. § (1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárásra az a bíróság illetékes, amelynek a területén a bűncselekményt elkövették. A bíróságok illetékességi területét a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló törvény határozza meg.

(2) Ha a bűncselekményt több bíróság területén követték el, vagy az elkövetés helye nem állapítható meg, az azonos hatáskörű bíróságok közül az jár el, amelyik az ügyben - a nyomozási bíró eljárását ide nem értve - korábban intézkedett (megelőzés). Ha az elkövetés helye a tárgyalás megkezdése előtt ismertté válik, az eljárást az ügyész, a terhelt, a védő, a pótmagánvádló vagy a magánvádló indítványára az a bíróság folytatja, amelynek a területén a bűncselekményt elkövették.

(3) Az eljárásra az a bíróság is illetékes, amelynek területén a terhelt lakik, ha az ügyész, a magánvádló vagy - ha e törvény másként nem rendelkezik - a pótmagánvádló ott emel vádat.

(4) Több terhelt esetében a terheltnek egyikére illetékes bíróság a többi terhelttel szemben is eljárhat, ha ez a hatáskörét nem haladja meg. Ha több ilyen bíróság van, a megelőzés az irányadó.

(5) A közveszély okozása (Btk. 322. §), valamint a közérdekű üzem működésének megzavarása (Btk. 323. §) esetén a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el a megye, illetve a főváros területére kiterjedő illetékességgel.

(6) A radioaktív anyaggal visszaélés (Btk. 250. §), nukleáris létesítmény üzemeltetésével visszaélés (Btk. 251. §), atomenergia alkalmazásával visszaélés (Btk. 252. §), a gazdasági csalás (Btk. 374. §), az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás (Btk. 375. §) - kivéve a különösen nagy vagy különösen jelentős kárt okozó információs rendszer felhasználásával elkövetett csalást [Btk. 375. § (3) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés], valamint a különösen nagy vagy különösen jelentős kárt nem okozó elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel elkövetett információs rendszer felhasználásával elkövetett csalást [Btk. 375. § (5) bekezdés] -, a pénzhamisítás (Btk. 389. §), a pénzhamisítás elősegítése (Btk. 390. §), a bélyeghamisítás (Btk. 391. §), a költségvetést károsító bűncselekmények (Btk. XXXIX. Fejezet) - kivéve a különösen nagy vagy a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalást [Btk. 396. § (4) bekezdés *a*) pont és (5) bekezdés] és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztását (Btk. 397. §) -, a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása (Btk. 401. §), a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények (Btk. XLI. Fejezet), a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények (Btk. XLII. Fejezet), a tiltott adatszerezés és az információs rendszer elleni bűncselekmények (Btk. XLIII. Fejezet) esetén a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el a megye, illetve a főváros területére kiterjedő illetékességgel.

(7) Ha a terhelt különböző bíróságok illetékessége alá tartozó bűncselekményeket követett el,

az a bíróság jár el, amely valamelyik bűncselekmény elbírálására az (5)-(6) bekezdés szerint illetékes.

(8) Az elkövetőre illetékes bíróság illetékessége a bűnpártolóra és az orgazdára is kiterjed.

(9)

(10) A 16. § (1) bekezdés x) pontjában meghatározott bűncselekmények miatt indított eljárásban a Fővárosi Törvényszék jár el.

18. § (1) A Magyarország határain kívül elkövetett bűncselekmény elbírálására az a bíróság illetékes, amelynek a területén a terhelt lakik, vagy tartózkodik, ennek hiányában az a bíróság, amelynek a területén fogva tartják.

(2) Ha a terhelt a bűncselekményt Magyarország határain kívül követte el, és az eljárást a távollétében folytatják, az a bíróság illetékes, amelynek a területén a terhelt utoljára lakott, vagy tartózkodott.

(3) Ha az (1) és (2) bekezdésben foglaltak alapján az eljárásra illetékes bíróság nem állapítható meg, a járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság, törvényszék hatáskörébe tartozó ügyben a Fővárosi Törvényszék jár el.

A hatáskör és az illetékesség vizsgálata

19. § A bíróság a hatáskörét és az illetékességét hivatalból vizsgálja.

Az eljáró bíróság kijelölése

20. § (1) A bíróságok között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetében az eljáró bíróságot az ügyész indítványának beszerzése után ki kell jelölni.

(2) A kijelölésről

a) a törvényszék másodfokú tanácsa határoz, ha az összeütközés a területén levő járásbíróságok között,

b) az ítéletábla határoz, ha a hatásköri összeütközés a területén lévő törvényszék és járásbíróság között, avagy az illetékességi összeütközés a területén lévő törvényszékek vagy a területén lévő különböző törvényszékekhez tartozó járásbíróságok között,

c) a Kúria határoz, ha a hatásköri összeütközés a különböző ítéletáblákhoz tartozó törvényszékek és járásbíróságok, a törvényszék katonai tanácsa és a törvényszék más tanácsa, illetőleg más törvényszék, a törvényszék és az ítéletábla, a Fővárosi Ítéletábla katonai tanácsa és a Fővárosi Ítéletábla más tanácsa, illetőleg más ítéletábla, a Kúria és az ítéletábla, avagy az illetékességi összeütközés az ítéletáblák vagy különböző ítéletáblákhoz tartozó törvényszékek, illetőleg járásbíróságok között merült fel.

(3) Az eljáró bíróságot a Kúria jelöli ki akkor is, ha az illetékességet meghatározó körülmények nem állapíthatók meg.

20/A. §

A bíró kizárása

21. § (1) Bíróként nem járhat el,

a) aki az ügyben mint ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja járt el, valamint az ügyben eljáró vagy eljáró ügyésznek vagy a nyomozó hatóság tagjának a hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél,

feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz, vagy vett részt, valamint aki ezek hozzátartozója,

c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, illetőleg szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,

d) aki az ügyben külön törvény alapján titkos információgyűjtés engedélyezéséről döntött, tekintet nélkül arra, hogy a titkos információgyűjtéssel szerzett adatokat a büntetőeljárásban felhasználták-e,

e) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései a nyomozási bíróra is irányadók.

(3) Az (1) bekezdésben szabályozott eseteken kívül

a) a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben nyomozási bíróként járt el,

b) a másodfokú eljárásból ki van zárva az a bíró, aki az ügy első fokú, a harmadfokú eljárásból pedig az, aki az ügy első fokú vagy másodfokú elbírálásában részt vett,

c) a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat vagy a megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett,

d) a perújítás elrendelése folytán megismételt első fokú vagy másodfokú eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a perújítást elrendelő határozat vagy a perújítással támadott határozat meghozatalában részt vett,

e) a rendkívüli jogorvoslati eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a rendkívüli jogorvoslattal megtámadott határozat meghozatalában részt vett.

(4) A (3) bekezdés esetén az ügy elbírálásából ki van zárva az a bíró is, akinek hozzátartozója vett részt a megtámadott határozat meghozatalában.

(5) A (3) bekezdés *c)* pontja esetén a megismételt eljárás alapján hozott ítélet felülbírálatából nincs kizárva az a bíró, aki a hatályon kívül helyező határozat meghozatalában részt vett.

(6) A (3) bekezdés *e)* pontja esetén nem kizárási ok, ha az alapügyben a bíró olyan határozat meghozatalában vett részt, amelyet a rendkívüli jogorvoslati indítvány nem érint.

22. § Nem járhat el az ügyben - a Kúria kivételével - az a bíróság, amelynek elnökével, illetőleg elnökhelyettesével szemben a 21. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott kizárási ok merült fel.

23. § (1) A bíró a vele szemben felmerült kizárási okot, a tanács elnöke a tanács tagjával szemben felmerült és a tudomására jutott kizárási okot köteles a bíróság elnökének haladéktalanul bejelenteni.

(2) A kizárási okot az ügyész, a terhelt, a védő, továbbá a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, valamint ezek képviselője is bejelentheti.

(3) A (2) bekezdésben megjelölt személy a 21. § (1) bekezdésének *e)* pontjában szabályozott kizárási okot a tárgyalás megkezdése után csak akkor érvényesítheti, ha valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást, és ha azt nyomban bejelenti.

(4) A bíróság elnöke a tudomására jutott kizárási ok miatt a bíró kizárását hivatalból kezdeményezi.

(5) A 21. § (1) bekezdésének *d)* pontjában meghatározott kizárási ok fennállása esetén a külön törvény szerinti titoktartási kötelezettség a bírót az ügyelosztást végző vezetőjével szemben nem köti.

24. § (1) A bíró az ügyben a kizárási ok bejelentésétől kezdve nem járhat el, ha a kizárási okot maga vagy rá vonatkozóan a tanács elnöke jelenti be.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat kivéve a bíró a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de az ügydöntő határozat meghozatalában nem vehet részt.

(3) A (2) bekezdés szerinti korlátozás nem vonatkozik arra az esetre, ha a kizárási okot a 21. §

(1) bekezdés e) pontjára alapították.

(4) A bíró a (2) bekezdésében meghatározott korlátozás nélkül járhat el, ha a bejelentő a kizárás megtagadása után, a 21. § (1) és (3) bekezdésének ugyanazon pontjára alapított, újabb bejelentést tesz a bíró kizárása iránt.

(5) Ugyanazon bíró ellen, a 21. § (1) és (3) bekezdésének ugyanazon pontjára alapított, ismételten bejelentett, alaptalan kizárás iránti bejelentést indokolás nélkül el lehet utasítani.

(6) A bíróság elnöke intézkedik más bíró kijelölése iránt, ha a bíró a kizárási okot maga vagy rá vonatkozóan a tanács elnöke jelentette be, vagy a bíró a kizárásához hozzájárult. Ebben az esetben a kizárásról nem kell külön határozatot hozni.

(7) Ha a kizárás iránti bejelentés a (6) bekezdésben szabályozott módon nem intézhető el, és

a) a bíróság egyesbírája ellen jelentették be, azt a bíróság másik bíróból és két ülnökből álló tanácsa,

b) a bíróság tanácsa ellen irányul, azt a bíróság másik tanácsa bírálja el.

24/A. § (1) A 22. §-ban szabályozott esetben, vagy ha a bíróságnak nincs olyan tanácsa, amelyre a kizárási ok nem vonatkozik, a kizárásról a másodfokú bíróság, ha pedig a kizárás iránti bejelentés a másodfokú bíróságra vagy arra is vonatkozik, a harmadfokú bíróság határoz. Ha a kizárási ok az ítéletábrára mint harmadfokú bíróságra vagy arra is vonatkozik, a kizárásról a Kúria határoz. Ha a kizárás iránti bejelentésnek helyt adnak, az eljáró bíróság kijelölésére a 20. § irányadó.

(2) A kizárásról a bíróság tanácsulésen határoz. Ha a kizárás iránti bejelentést nem a bíró tette, vagy a kizárásához nem járult hozzá, be kell szerezni a bíró nyilatkozatát.

(3) A kizárást kimondó határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye, a kizárás megtagadását az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatban lehet sérelmezni.

(4) A külön törvény szerinti közvetítői eljárás során előterjesztett, a közvetítő kizárását megtagadó határozat elleni fellebbezésről a bíróság a 24. § és a 24/A. § értelemszerű alkalmazásával határoz.

25. § Ha a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél vagy a képviselőjük az ügyben ugyanazon bíró ellen ismételten alaptalanul jelent be kizárási okot, a kizárást megtagadó határozatban rendbírsággal sújtható.

26. § (1) A bíró kizárására vonatkozó rendelkezések az ülnökre is irányadók.

(2) A nyomozási bíró kizárására a 23-25. § rendelkezéseit kell alkalmazni; a nyomozási bíró azonban, ha a vele szemben bejelentett ok alapján a kizárásához nem járult hozzá, az ügyben a bejelentés elintézéséig eljárhat.

27. § A bíró kizárására vonatkozó szabályok irányadók a bírósági titkár, a jegyzőkönyvvezető és a bírósági ügyintéző kizárására is.

III. Fejezet

AZ ÜGYÉSZ

Az ügyész feladata

28. § (1) Az ügyész a közvádló. Az ügyész kötelessége, hogy mind a terheltet terhelő és mentő, mind a büntetőjogi felelősséget súlyosító és enyhítő körülményeket az eljárás minden

szakaszában figyelembe vegye.

(2) Az ügyész azokat a jogokat gyakorolja, amelyek azt az ügyészséget illetik, ahol az ügyész működik.

(3) Az ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett nyomozást végeztet vagy nyomoz.

(4) Ha a nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozási cselekményeket [35. § (2) bek.], az ügyész felügyel arra, hogy azt e törvény rendelkezéseit megtartva végezzék (nyomozás feletti felügyelet), az eljárásban részt vevő személyek a jogaikat érvényesíthessék. Ennek érdekében az ügyész

a) nyomozást vagy feljelentéskiegészítést rendelhet el, annak lefolytatásával a nyomozó hatóságot bízhatja meg, a nyomozó hatóságot - annak illetékességi területén - nyomozási cselekmények végzésére vagy további nyomozásra, a nyomozásnak az általa megjelölt határidőn belüli befejezésére utasíthatja,

b) a nyomozási cselekményeknél jelen lehet, a nyomozás irataiba betekinthez, azokat magához kérheti,

c) a nyomozó hatóság határozatát megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti, a nyomozó hatóság határozata, intézkedése ellen, illetve intézkedésének elmulasztása miatt a hozzá megküldött panaszokat elbírálja,

d) a feljelentést elutasíthatja, a nyomozást megszüntetheti, a nyomozó hatóságot a nyomozás megszüntetésére utasíthatja,

e) az eljárást magához vonhatja.

(5) Ha az ügyész nyomoz, bármely nyomozó hatóságot - annak illetékességi területén - nyomozási cselekmény elvégzésére utasíthatja, a legfőbb ügyész az ügy ügyészségi nyomozása során más nyomozó hatóságok tagjait az országos vezető egyetértésével igénybe veheti.

(6) Az ügyész ellenőrzi a büntetőeljárás során elrendelt, a személyes szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedések törvényes végrehajtását.

(7) Az ügyész az e törvényben meghatározott feltételek esetén vádat emel, és a bíróság előtt - a magánvád és a pótmagánvád esetét kivéve - a vádat képviseli, vagy dönt a közvetítői eljárásra utalásról, a vádemelés elhalasztásáról, illetőleg részbeni mellőzéséről. Az ügyész a vádat elejtheti vagy módosíthatja. Az ügyész az ügy iratait a bírósági eljárásban megtekintheti, és indítványtételi jog illeti meg az ügyben felmerült minden olyan kérdésben, amelyben a bíróság dönt.

29. § Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:

a) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény,

b) a bíró, az ügyész, a bírósági titkár, az alügyész, a bírósági és ügyészségi fogalmazó, az ügyészségi megbízott és a bírósági ügyintéző, az önálló és a törvényszéki végrehajtó és végrehajtó-helyettes, a közjegyző és a közjegyző-helyettes, a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó ellen elkövetett emberölés, hivatalos személy ellen elkövetett emberrablás, hivatalos személy elleni erőszak, hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt elkövetett rablás [Btk. 160. § (2) bekezdés e) pont, 190. § (2) bekezdés e) pont, 310. §, 365. § (3) bekezdés f) pont, (4) bekezdés c) pont],

c) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjának és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozónak a

kivételével a *b)* pontban felsoroltak által elkövetett bármilyen bűncselekmény, valamint az ülnöknek az igazságszolgáltatással összefüggésben elkövetett bűncselekménye,

d) a vezető beosztású hivatalos személy által elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása [Btk. 294. § (2) és (3) bekezdés], a *b)* pontban felsoroltak vonatkozásában elkövetett hivatali vesztegetés [Btk. 293. §], a vesztegetés feljelentésének elmulasztása (Btk. 297. §), a befolyás vásárlása [Btk. 298. § (1) és (2) bekezdés] és a befolyással üzérkedés [Btk. 299. § (1) és (2) bekezdés],

e) az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények (Btk. XXVI. Fejezet) közül a hamis vád (Btk. 268-270. §), a hatóság félrevezetése (Btk. 271. §), a hamis tanúzás (Btk. 272-275. §), a hamis tanúzásra felhívás (Btk. 276. §), a tanúvallomás jogosulatlan megtagadása (Btk. 277. §), a kényszerítés hatósági eljárásban (Btk. 278. §), a hatósági eljárás megzavarása (Btk. 279. §), a mentő körülmény elhallgatása (Btk. 281. §), a hivatalos személy eljárása során elkövetett bűnpártolás [Btk. 282. § (3) bekezdés *d)* pont], az ügyvédi visszaélés (Btk. 285. §), a zugírászat (Btk. 286. §), a nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény (Btk. 289. §),

f) a külföldi hivatalos személy (Btk. 459. § 13. pont) ellen elkövetett bűncselekmények, a külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés [Btk. 291. § (4) bekezdés], a külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy által elkövetett vesztegetés elfogadása [Btk. 291. § (4) bekezdés], a külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban elkövetett befolyás vásárlása [Btk. 298. § (3) bekezdés], a külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban elkövetett befolyással üzérkedés [Btk. 299. § (3) bekezdés], a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (Btk. 313. §),

g) a közjogi tisztség betöltésén alapuló mentességet élvező személy [551. § (1) bekezdés], a nemzetközi jogon alapuló mentességet élvező személy [553. § (1) bekezdés] által elkövetett bűncselekmény, a sérelmükre elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, a működésükkel kapcsolatban ellenük elkövetett más bűncselekmény,

h) az emberiesség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről szóló törvényben meghatározott kommunista bűncselekmények, valamint a nemzetközi jog szerint el nem évülő bűncselekmények.

Az ügyészség hatásköre és illetékessége

30. § (1) Az ügyészség hatáskörét és illetékességét általában annak a bíróságnak a hatásköre és illetékessége határozza meg, amely mellett működik. Az ügyészség szervezetét külön törvény alapján a legfőbb ügyész határozza meg.

(2) A különböző ügyészségek illetékességébe tartozó bűncselekmények esetében az az ügyészség jár el, amelyik az ügyben korábban intézkedett.

(3) A legfőbb ügyész vagy a felettes ügyész rendelkezése alapján az ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre a hatásköre vagy az illetékessége egyébként nem terjed ki.

(4) Az ügyészségek között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetén az eljáró ügyészséget a felettes ügyész jelöli ki.

Az ügyész kizárása

31. § (1) A büntetőügyben ügyészként nem járhat el,

- a) aki az ügyben mint bíró járt el, valamint az ügyben eljáró vagy eljáró bíró hozzátartozója,
- b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, feljelentő vagy mint képviselőjük vesz, vagy vett részt, illetőleg ezek hozzátartozója,
- c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, valamint szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,
- d) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) A perújítási eljárásból ki van zárva az az ügyész, aki az alapügyben a nyomozást teljesítette, egyes nyomozási cselekményeket végzett, vádat emelt, illetőleg a vádat képviselte.

(3) Nem kizárási ok, ha az ügyész a hivatali hatáskörében tudomására jutott bűncselekmény miatt tett feljelentést.

(4) Nem járhat el az ügyben - a Legfőbb Ügyészség kivételével - az az ügyészség, amelynek a vezetőjével vagy vezető helyettesével szemben az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában szabályozott kizárási ok merült fel.

(5) Ha az (1) bekezdés a) és b) pontjában szabályozott kizárási ok a megyei főügyésszel vagy főügyész-helyettesével szemben merült fel, a megyei főügyészség területén lévő helyi ügyészség az ügyben nem járhat el.

32. § (1) Az ügyész a vele szemben felmerült kizárási okot köteles az ügyészség vezetőjének haladéktalanul bejelenteni. A kizárási ok bejelentésétől kezdve az ügyész az ügyben nem járhat el.

(2) A kizárási okot a terhelt, a védő, továbbá a sértett, a magánvádló, a magánfél, valamint a sértett, a magánvádló és a magánfél képviselője is bejelentheti.

(3) Az ügyészség vezetője a tudomására jutott kizárási ok miatt az ügyész kizárását hivatalból kezdeményezi.

(4) Ha az ügyész a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de - a 31. § (1) bekezdésének d) pontjában szabályozott kizárási ok kivételével - a feljelentést nem utasíthatja el, a nyomozást nem szüntetheti meg, kényszerintézkedést nem alkalmazhat, vádat nem emelhet, és a vádat nem képviselheti.

(5) A megyei főügyészség területén lévő helyi ügyészség ügyésze, vezetője, illetve a főügyészségi ügyész kizárásáról a főügyész határoz. A főügyész, valamint a legfőbb ügyészségi ügyész kizárásáról a legfőbb ügyész határoz. Amennyiben a helyi ügyészség ügyésze, vezetője, illetve a főügyészségi ügyész kizárása iránt bejelentett kérelem egyúttal a főügyészt is érinti, úgy a kizárásról a legfőbb ügyész határoz.

(6) A külön törvény szerinti közvetítői eljárás során előterjesztett, a közvetítő kizárását megtagadó határozat elleni panaszról az ügyész az (1)-(5) bekezdés értelemszerű alkalmazásával határoz.

33. § (1) Az ügyész a 32. § (4) bekezdésében szabályozott korlátozás nélkül járhat el, ha a bejelentő a kizárási megtagadása után az ügyész kizárása iránt a 31. § (1) bekezdésének ugyanazon pontjára, illetve (2) bekezdésére alapított újabb bejelentést tesz.

(2) Ha a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, vagy a sértett, a magánvádló, illetőleg a magánfél képviselője az ügyben ugyanazon ügyész ellen ismételt alaptalanul jelent be kizárási okot, a kizárást megtagadó határozatban rendbírsággal sújtható.

34. § Az ügyész kizárására vonatkozó szabályok irányadók az ügyészségi nyomozó, az alügyész, az ügyészségi fogalmazó, az ügyészségi megbízott és a jegyzőkönyvvezető kizárására is.

IV. Fejezet

A NYOMOZÓ HATÓSÁG

A nyomozó hatóság feladata

35. § (1) A nyomozó hatóság a nyomozást az ügyész rendelkezése alapján vagy önállóan végzi.

(2) A nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozási cselekményeket, ha a bűncselekményt maga észlelte, a feljelentést nála tették, vagy arról más módon maga szerzett tudomást, továbbá ha az ügyész a feljelentés kiegészítését, illetve a nyomozás lefolytatását a hatáskörébe utalta.

A nyomozó hatóságok

36. § (1) Az általános nyomozó hatóság a rendőrség.

(2) A Nemzeti Adó- és Vámhivatal végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:

a) nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (Btk. 327. §), nemzetközi gazdasági tilalom megszegése feljelentésének elmulasztása (Btk. 328. §), haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés (Btk. 329. §), kettős felhasználású termékkel visszaélés (Btk. 330. §),

b) az orgazdaság, ha vámellenőrzés alól elvont nem közösségi árura vagy jövedéki adózás alól elvont termékekre követik el (Btk. 379. §),

c) bitorlás (Btk. 384. §), szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 385. §), védelmet biztosító műszaki intézkedés kijátszása (Btk. 386. §), jogkezelési adat meghamisítása (Btk. 387. §) és iparjogvédelmi jogok megsértése (Btk. 388. §),

d) társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés (Btk. 395. §), költségvetési csalás (Btk. 396. §), költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása (Btk. 397. §), jövedékkel visszaélés elősegítése (Btk. 398. §),

e) számvitel rendjének megsértése (Btk. 403. §), csődbűncselekmény (Btk. 404. §), engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység (Btk. 406. §),

f) versenytárs utánzása (Btk. 419. §),

g) az *a)-f)* pontban meghatározott bűncselekményekkel összefüggésben elkövetett közokirat-hamisítás (Btk. 342-343. §), hamis magánokirat felhasználása (Btk. 345. §), egyedi azonosító jellel visszaélés (Btk. 347. §), bélyeghamisítás (Btk. 391. §), pénzmosás (Btk. 399-400. §) és a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása (Btk. 401. §).

(3)

(4) Külföldön lévő magyar kereskedelmi hajón vagy polgári légi járművön magyar állampolgár vagy - a Btk. 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában, illetve a (2) bekezdésében meghatározott esetben - bárki által elkövetett bűncselekmény miatt a hajó, illetve a légi jármű parancsnoka jogosult a nyomozó hatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazására.

(5) A nyomozó hatóságok a legfőbb ügyész engedélyével a külön törvényben meghatározott feltételek esetén az Európai Unió tagállamainak nyomozó hatóságai, továbbá az Európai Rendőrségi Hivatal (EUROPOL) részvételével egy ügyre vagy ügyek meghatározott csoportjaira közös nyomozó csoportot alakíthatnak, illetőleg abban részt vehetnek.

A nyomozó hatóság hatásköre és illetékessége

37. § (1) A nyomozó hatóságok hatáskörét és illetékességét külön jogszabály határozza meg.

(2) A 36. § (1)-(3) bekezdése szerinti nyomozó hatóságok között felmerült hatásköri

összeütközés esetén, valamint, ha a rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe tartozó bűncselekménnyel halmazatban olyan bűncselekmény is megvalósult, amelynek nyomozására e nyomozó hatóság hatásköre nem terjed ki, és az eljárás elkülönítése nem célszerű, az eljáró nyomozó hatóságot az illetékes ügyész jelöli ki. Eljáró nyomozó hatósággént az ügyész olyan nyomozó hatóságot is kijelölhet, amelynek hatásköre a 36. § (2)-(3) bekezdése alapján a bűncselekmény nyomozására egyébként nem terjed ki.

(3) A nyomozó hatóságok a vezetőik megállapodása alapján az ügyész jóváhagyásával egy ügyre vagy ügyek meghatározott csoportjaira közös nyomozó csoportot hozhatnak létre.

A nyomozó hatóság tagjának kizárása

38. § (1) A büntetőügyben a nyomozó hatóság tagjaként nem járhat el,

- a) aki az ügyben mint bíró járt el, valamint az ügyben eljáró vagy eljáró bíró hozzátartozója,
- b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél vagy azok képviselőjeként vesz, vagy vett részt, valamint ezek hozzátartozója,
- c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő vesz, vagy vett részt,
- d) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) A perújítás során elrendelt nyomozásból a nyomozó hatóságnak az alapügyben eljáró tagja is ki van zárva.

(3) Nem kizárási ok, ha a nyomozó hatóság tagja a szolgálati feladata teljesítése során tudomására jutott bűncselekmény miatt tett feljelentést.

(4) Nem járhat el az ügyben az a nyomozó hatóság, amelynek vezetőjével szemben a 38. § (1) bekezdésében szabályozott kizárási ok merül fel. Ha a kizárási ok az országos hatáskörű nyomozó hatóság vezetőjével szemben merül fel, a nyomozást az ügyészség végzi.

39. § (1) Ha a nyomozó hatóság tagja a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de kényszerintézkedést nem alkalmazhat.

(2) A nyomozó hatóság tagjának kizárásáról a nyomozó hatóság vezetője, az utóbbi kizárásáról a felettes nyomozó hatóság vezetője határoz. Az országos hatáskörű nyomozó hatóság vezetőjének kizárásáról az illetékes ügyész határoz.

40. § A nyomozó hatóság tagjának kizárására egyebekben a 32. § (1)-(4) bekezdését és 33. §-át kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy rendbírság kiszabására az ügyész jogosult.

41. § A nyomozó hatóság tagjának kizárására vonatkozó szabályok irányadók a jegyzőkönyvvezető kizárására is.

V. Fejezet

A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK

42. § A büntetőeljárásban - a II-IV. Fejezetben felsoroltakon kívül - a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, és ezek képviselői, valamint a segítők vesznek részt.

A terhelt

43. § (1) A terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a büntetés jogerős kiszabása, illetve a megrovás,

próbára bocsátás, jóvátételi munka végzésének előírása vagy javítóintézeti nevelés jogerős alkalmazása után elítélt.

(2) A terhelt jogosult arra, hogy

a) a gyanúsítást, a vád tárgyát, illetőleg ezek változását közöljék vele,

b) - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás során az őt érintő iratokba betekintszen,

c) megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre,

d) a védelmére szolgáló tényeket az eljárás bármely szakaszában előadja, indítványokat és észrevételeket tegyen,

e) jogorvoslattal éljen,

f) a büntetőeljárás jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon.

(3) A fogva lévő terhelt jogosult arra, hogy

a) a védőjével, és ha külföldi állampolgár, az államának konzuli képviselőjével a kapcsolatot felvegye, vele írásban és szóban ellenőrzés nélkül érintkezzen,

b) a hozzátartozójával vagy - az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig az ügyész, azt követően a bíróság rendelkezése alapján - más személlyel szóban, személyesen felügyelet mellett, távbeszélőn és írásban ellenőrzés mellett érintkezzen. A hozzátartozóval való érintkezés kizárólag a büntetőeljárás eredményessége érdekében korlátozható vagy tiltható meg.

(4) A (2) bekezdés c) pont szerinti jogosultság szem előtt tartása mellett a terhelt számára úgy kell biztosítani a felkészülés lehetőségét, hogy az ne járjon az eljárás folytatására nézve aránytalan nehézséggel.

(5) A Magyarország területén élő terhelt köteles a lakóhelyének, illetve a tartózkodási helyének címét, valamint a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerinti értesítési címét (a továbbiakban: értesítési cím) és annak megváltozását az elköltözés - értesítési cím esetén a megváltozása vagy megszűnése - után három munkanapon belül annál a bíróságnál, ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál bejelenteni, amelyik vele szemben büntetőeljárást folytat. Ennek elmulasztása esetén - ha ehhez e törvény más jogkövetkezményt nem fűz - a terhelt rendbírósággal sújtható, és az okozott költség megfizetésére kötelezhető. Erre a terheltet a nyomozás során az első kihallgatásakor, a bírósági eljárásban a vádirat kézbesítésekor figyelmeztetni kell.

(6) Ha e törvény a terhelt hozzátartozójának vagy örökösének indítványtételi jogot biztosít, a hozzátartozó vagy örökös jogaira a terhelt jogai irányadóak. Ha a terhelt egyházi személy vagy vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja volt, aki az olyan egyházi jogi személy vagy vallási tevékenységet végző szervezet belső szabálya szerint, amelyhez életében tartozott, egyházi rend vagy fogadalom okából házasságot nem köthetett, halála után - hozzátartozó vagy örökös hiányában - az egyenesági rokon jogai az egyházi jogi személy vagy vallási tevékenységet végző szervezet elöljáróját illetik meg.

A védő

44. § (1) Védőként meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd, illetőleg külön törvényben foglalt feltételek esetén európai közösségi jogász járhat el.

(2) A terhelt érdekében több védő is eljárhat. Több védő részére adott meghatalmazás esetén egy eljárási cselekményen vagy jognyilatkozat megtételekor a terhelt érdekében - ha a meghatalmazásból más nem következik - az eljáró meghatalmazott védők bármelyike eljárhat.

(3) Ha a terhelt érdekében több védő jár el, közülük a hivatalos iratokat - ideértve az idézést és az értesítést is - a vezető védőnek kell kézbesíteni, jogorvoslati nyilatkozatra és perbeszéd tartására a vezető védő vagy az általa kijelölt védő jogosult. Vezető védőnek mindaddig, amíg a védők egybehangzóan mást nem jelölnek meg, az ügyben meghatalmazást elsőként benyújtó védőt kell tekinteni.

(4) Több terhelt érdekében ugyanaz a védő akkor járhat el, ha a terheltek érdekei nem ellentétesek.

(5) Ügyvédjelölt védőként, ügyvéd mellett vagy ügyvéd helyetteseként a törvényszék, az ítéletábrla és a Kúria nyilvános ülésén, illetve tárgyalásán nem járhat el. Az az ügyvédjelölt, aki legalább egyéves ügyvédjelölti gyakorlattal rendelkezik, a törvényszék első fokú eljárásában eljárhat, védőbeszédet azonban nem tarthat.

45. § (1) Nem lehet védő

a) a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és képviselőjük, valamint ezek hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint bíró, ügyész vagy mint a nyomozó hatóság tagja járt el, valamint az ügyben eljáró bírónak, ügyésznek vagy a nyomozó hatóság tagjának a hozzátartozója,

c) aki a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsított, vagy akinek az érdeke a terheltével ellentétes,

d) aki az ügyben szakértőként, illetőleg szaktanácsadóként vesz vagy vett részt,

e) aki az ügyben tanúként vesz vagy vett részt, kivéve, ha a 81. § (1) bekezdésének b) pontja alapján nem volt kihallgatható, illetve ha a 82. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a tanúvallomást megtagadta,

f) aki az ügyben közvetítőként jár vagy járt el,

g) aki az ügyben terheltként vesz részt.

(2) A tanú érdekében eljáró ügyvéd ezzel egyidejűleg nem lehet védő.

(3) A védő kizárásáról a bíróság határoz.

46. § A büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ha

a) a bűncselekményre a törvény ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b) a terheltet fogva tartják,

c) a terhelt hallássérült, siketvak, vak, beszédképtelen vagy - a beszámítási képességére tekintet nélkül - kóros elmeállapotú,

d) a terhelt a magyar nyelvet, illetőleg az eljárás nyelvét nem ismeri,

e) a terhelt egyéb okból nem képes személyesen védekezni,

f) e törvény erről külön rendelkezik.

47. § (1) Védőt elsősorban a terhelt hatalmazhat meg. Meghatalmazást a terhelt törvényes képviselője vagy nagykorú hozzátartozója, külföldi állampolgár terhelt esetén hazája konzuli tisztviselője is adhat. A meghatalmazásról a terheltet értesíteni kell.

(2) A meghatalmazást ahhoz a bírósághoz, ügyészhez, illetőleg nyomozó hatósághoz kell benyújtani, amely előtt a meghatalmazás időpontjában a büntetőeljárás folyamatban van. A meghatalmazott védő a meghatalmazás benyújtását követően gyakorolhatja eljárási jogait.

(3) Ha a terhelt fogva van, a meghatalmazott védő személyéről és elérhetőségéről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, haladéktalanul értesíti a fogvatartást végrehajtó intézetet.

(4) A terhelt a meghatalmazást mind az általa, mind a más által meghatalmazott védőtől megvonhatja.

(5) Ha a tárgyaláson védő részvétele kötelező, és a meghatalmazott védő a helyettesítésről nem gondoskodik, a bíróság helyettes védőt jelöl ki. A bíróság által helyettesként kijelölt védő a

kirendelt védőre irányadóak szerint jogosult díjazásra, továbbá költségtérítésre. A költségek megtérítésére - az e törvényben meghatározott kivétellel - a meghatalmazott védőt kell kötelezni.

48. § (1) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság védőt rendel ki, ha a védelem kötelező, és a terheltnek nincs meghatalmazott védője. A terheltet a kirendelést követően tájékoztatni kell a védő személyéről és elérhetőségéről. A 46. § *b)* pontja esetén a védőt legkésőbb a terhelt első kihallgatásáig ki kell rendelni. A kirendelő határozatban a védőt tájékoztatni kell a terhelt fogva tartásának helyéről, valamint kihallgatásának tervezett helyéről és idejéről.

(2) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság akkor is védőt rendel ki, ha a védelem nem kötelező, de a terhelt védő kirendelését azért kéri, mert a jövedelmi viszonyai miatt nem tud a védelméről gondoskodni.

(3) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a 47. § (1) bekezdésében felsoroltak kérelmére vagy hivatalból védőt rendel ki, ha ezt a terhelt érdekében szükségesnek tartja.

(4) Ha a terhelt, vagy más erre jogosult a terhelt védelméről meghatalmazás útján gondoskodik, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a védő kirendelését visszavonja. A kirendelés a visszavonással hatályát veszti.

(5) A védő kirendelése ellen nincs helye jogorvoslatnak, de a terhelt - indokoltan - más védő kirendelését kérheti. A kérelemről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság dönt, amely előtt az eljárás folyik.

(6) A kirendelt védő indokolt esetben kérheti a felmentését a kirendelés alól. A kérelem elfogadásáról az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság dönt, amely előtt az eljárás folyik.

(7) Ha a védő a kirendelését követően helyettestet vesz igénybe, a helyetteseként eljáró személyéről haladéktalanul tájékoztatja a terheltet, illetőleg azt a bíróságot, ügyészt vagy nyomozó hatóságot, amely előtt az eljárás folyik.

(8) Ha a terhelt fogva van, a kirendelt védő személyéről és elérhetőségéről a kirendelő haladéktalanul értesíti a fogvatartást végrehajtó intézetet.

(9) A kirendelt védő a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtt az idézésre, illetőleg az értesítésre történt megjelenéséért, az iratok tanulmányozásáért, valamint a fogva tartott terhelttel a fogva tartás helyén történő megbeszélésért díjazásra, továbbá költségtérítésre jogosult.

49. § (1) A kirendelés, illetőleg a meghatalmazás hatálya - ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki - a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, de kiterjed a perújításra, a felülvizsgálatra, valamint a különleges eljárásokra is.

(2) A védő kirendelése - az (1) bekezdésben szabályozott eseten kívül - akkor is az eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határozata folytán veszti hatályát, ha a kirendelés törvényi oka megszűnt.

50. § (1) A védő köteles

- a)* a terhelttel a kapcsolatot késedelem nélkül felvenni,
- b)* a terhelt érdekében minden törvényes védekezési eszközt és módot kellő időben felhasználni,
- c)* a terheltet a védekezés törvényes eszközeiről felvilágosítani, a jogairól tájékoztatni,
- d)* a terheltet mentő, illetőleg a felelősségét enyhítő tények felderítését szorgalmazni,
- e)* akadályoztatása esetén - előre nem ismert elháríthatatlan akadály felmerülése kivételével - helyettesítéséről gondoskodni, amennyiben az eljárási cselekményen védő részvétele kötelező,
- f)* az akadályoztatás tényéről - ha ez lehetséges - az eljárást folytató bíróságot, ügyészt, illetőleg nyomozó hatóságot az eljárási cselekmény megkezdése előtt értesíteni, amennyiben az eljárási cselekményen védő részvétele kötelező és előre nem ismert elháríthatatlan akadály miatt

helyettesítéséről nem tud gondoskodni.

(2) A védő a védelem érdekében az ügyben tájékozódhat, a jogszabályokban biztosított lehetőségek és feltételek keretei között adatokat szerezhethet be és gyűjthet.

(3) A terhelt jogait a védője külön is gyakorolhatja, kivéve azokat, amelyek értelemszerűen kizárólag a terheltet illetik.

A sértett

51. § (1) Sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette.

(2) A sértett jogosult arra, hogy

a) - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás őt érintő irataiba betekintszen,

b) az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen,

c) a büntetőeljárás jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon,

d) e törvényben meghatározott esetekben jogorvoslattal éljen.

(3) Ha a sértett akár a büntetőeljárás megindítása előtt, akár azt követően meghalt, helyébe egyenesági rokona, házastársa, élettársa vagy törvényes képviselője léphet, és gyakorolhatja a (2) bekezdésben meghatározott jogokat. Ha a sértett egyházi személy vagy vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja volt, aki az olyan egyházi jogi személy vagy vallási tevékenységet végző szervezet belső szabálya szerint, amelyhez életében tartozott, egyházi rend vagy fogadalom okából házasságot nem köthetett, halála után - hozzátartozó vagy örökös hiányában - az egyenesági rokon jogai az egyházi jogi személy vagy vallási tevékenységet végző szervezet elöljáróját illetik meg.

A magánvádló

52. § (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmozás, becsületsértés és kegyeletsértés esetén a vádat mint magánvádló a sértett képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.

(2) A magánvádló halála esetén helyébe harminc napon belül a hozzátartozója léphet.

(3) Kölcsönösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmozás és becsületsértés miatt az egyik fél feljelentésére megindított eljárásban - a cselekmények személyi és szoros tárgyi összefüggése esetén - e törvény rendelkezései szerint magánindítványt előterjesztő másik fél viszonvádlóként jár el. Ahol e törvény a magánvádlóról rendelkezik, ezen a viszonvádlót is érteni kell.

(4) A becsületsértés és a rágalmozás közvérdra üldözendő, ha hivatalos személy sérelmére hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt, vagy hatóság sérelmére hivatali működésével összefüggésben követik el.

A pótmagánvádló

53. § (1) A sértett az e törvényben meghatározott esetekben pótmagánvádlóként léphet fel, ha

a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította, vagy a nyomozást megszüntette,

b) az ügyész a vádemelést részben mellőzte,

c) az ügyész a vádat elejtette,

d) az ügyész a nyomozás eredményeként közvadra üldözendő bűncselekményt nem állapított meg, ezért nem emelt vádat, illetőleg a vád képviselőjét - magánvádas eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként - nem vette át,

e) az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvadra üldözendő.

(2) A pótmagánvádló halála esetén helyébe - harminc napon belül - egyenesági rokona, házastársa, élettársa vagy törvényes képviselője léphet.

(3) Nem természetes személy pótmagánvádló megszűnése esetén helyébe - a jogutódlás bekövetkeztétől számított harminc napon belül - a jogutódja léphet.

A magánfél

54. § (1) Magánfél az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít.

(2) A magánfél a terhelttel szemben azt a polgári jogi igényt érvényesítheti, amely a vád tárgyává tett cselekmény következtében keletkezett.

(2a) Ha a zsarolás, a csalás, illetve az uzsora-bűncselekmény elkövetési tárgya olyan, a terhelt által lakott vagy a hozzájárulásával más személy által ingyenesen használt ingatlan, amelyben a bűncselekmény elkövetését megelőzően a magánfél lakott, és a polgári jogi igény az ingatlannal kapcsolatos rendelkezési jogot vagy az ingatlan birtoklásának jogát is érinti, a magánfél indítványában ideiglenes intézkedésként kérheti az ingatlan kiürítését és annak a magánfél birtokába bocsátását.

(3) A polgári jogi igény egyéb törvényes úton való érvényesítését nem zárja ki, hogy a sértett magánfélként nem lépett fel.

(4) A polgári jogi igényt - a Polgári perrendtartásban meghatározott feltételek esetén - az ügyész is érvényesítheti.

(5) A magánfél támogatója a polgári jogi igénnyel kapcsolatos eljárási cselekményeknél jelen lehet.

(6) Ha a sértett meghalt, az örököse léphet fel magánfélként, az 51. §-ban szabályozott jogok azonban csak a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatban illetik meg.

(7) Ha a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatos eljárási kérdésről e törvény nem rendelkezik, a polgári eljárás szabályait kell alkalmazni, feltéve, hogy azok e törvénnyel, illetőleg a büntetőeljárás jellegével nem ellentétesek. A terhelt a magánféllel szemben követelést nem érvényesíthet, beszámítási kifogással nem élhet. A terhelt és a magánfél között létrejött egyezséget a bíróság nem hagyhatja jóvá.

(8) A polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása ellen nincs helye fellebbezésnek. A bíróság az ítéletnek a polgári jogi igényre vonatkozó részét nem nyilváníthatja előzetesen végrehajthatónak. Az első fokú eljárásban bejelentett polgári jogi igényt a másodfokú eljárásban kiterjeszteni, illetve összegét felemelni nem lehet.

Az egyéb érdekelt

55. § (1) Az, akinek a jogára vagy a jogos érdekére a büntetőeljárásban hozott határozat közvetlen hatással lehet, az őt érintő körben indítványokat és észrevételeket tehet, a határozat reá vonatkozó rendelkezése ellen jogorvoslással élhet, és a tárgyaláson megjelenhet.

(2) Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban elkobzásnak, illetőleg vagyoneklobzásnak van helye, annak az egyéb érdekeltnek a jogaira, aki az elkobozható, illetőleg az olyan dolog tulajdonosa, amelyre vagyoneklobzás rendelhető el, a sértett jogai [51. §

(2) bek.] az irányadók.

(3) A (2) bekezdés esetében, ha a bíróság elkobzást, illetőleg vagyoneklobzást rendelt el, az egyéb érdekelt az ítélet jogerőre emelkedését követően a tulajdonjogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

A képviselők

56. § (1) A sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt - ha e törvény nem ír elő személyes közreműködési kötelezettséget - a jogait a képviselője útján is gyakorolhatja. Képviselőként meghatalmazás alapján ügyvéd, nagykorú hozzátartozó, vagy külön törvényben erre feljogosított személy járhat el.

(2) Ha a sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt kiskorú, cselekvőképtelen nagykorú vagy a bíróság, hatóság előtti eljárás jogának gyakorlása vonatkozásában cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, képviselőt a törvényes képviselője látja el. Ha a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú sértettet, magánvádlót és egyéb érdekeltet a bíróság a személyes, illetve a vagyoni ügyei vitelében korlátozta, jognyilatkozatot csak a törvényes képviselője hozzájárulásával tehet. Érdekellentét esetén a Polgári Törvénykönyv rendelkezései az irányadók. Az e törvényben meghatározott esetben a képviselőre eseti gyám vagy eseti gondnok is jogosult.

(3) Állami szervet és gazdálkodó szervezetet a képviselőre feljogosított dolgozója, illetőleg az ügyintézésre jogosult tagja vagy alkalmazottja is képviselhet.

(4) A pótmagánvádló ügyvédi képviselője kötelező, kivéve, ha a természetes személy pótmagánvádló jogi szakvizsgával rendelkezik. Nem természetes személy pótmagánvádló képviselőjének ellátására a sértett ügyvezetésre vagy képviselőre feljogosított tagja vagy tisztségviselője, illetőleg a sértettel alkalmazotti jogviszonyban lévő személy is jogosult, feltéve, hogy jogi szakvizsgával rendelkezik.

(5) A magánfél képviselője - ha e törvény másként nem rendelkezik - a polgári eljárásjog szabályai az irányadók.

(6) Nem lehet képviselő az, aki az ügyben közvetítőként járt vagy jár el, illetve aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll. A nem ügyvéd nagykorú hozzátartozónak a meghatalmazásához hatósági erkölcsi bizonyítványt kell csatolnia.

57. § (1) Ügyvédnek meghatalmazást a sértett - halála esetén az 51. § (3) bekezdésében meghatározottak -, a magánvádló, a pótmagánvádló, az egyéb érdekelt, illetőleg a felsoroltak nagykorú hozzátartozója, az 56. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a törvényes képviselő, illetőleg a gyámhatóság, az 56. § (3) bekezdése esetében az állami szerv vagy gazdálkodó szervezet képviselőre feljogosított tagja vagy alkalmazottja adhat. A külön törvény alapján képviselő ellátására feljogosított személynek és a nagykorú hozzátartozónak meghatalmazást a sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt személyesen adhat.

(2) A meghatalmazást írásba kell foglalni, és azt a képviselő első eljárási cselekménye előtt kell benyújtani. Ha a képviselő a meghatalmazás benyújtását elmulasztja, ennek pótlására egy alkalommal, legfeljebb nyolc napos határidő kifizetésével fel lehet hívni. Ez a határidő a magánindítvány határidejének lejártát követő időre is átnyúlhat.

(3) A sértett, magánvádló, magánfél vagy egyéb érdekelt kérelmére - ha annak a jogi segítségnyújtásról szóló törvényben foglalt feltételei fennállnak - a törvényben meghatározott szervezet engedélyezi a pártfogó ügyvédi képviselőt. Ha a bíróság észleli, hogy a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezésének feltételei a felsoroltak valamelyikénél fennállnak, e személyt tájékoztatja arról, hogy pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezését kérheti, ha pedig az

ügyész a Polgári perrendtartásban meghatározottak szerint perindításra jogosult, erre az ügyész figyelmét felhívhatja.

58. § (1) Ha a bűncselekménynek több sértettje van, maguk közül kijelölhetik a sértetti jogokat gyakorló természetes, illetőleg jogi személyt.

(2) Ha a pótmagánvád vagy a magánvád emelésére, illetőleg képviselétére többen jogosultak, a megegyezésüktől függ, hogy melyikük jár el. Ha erről megállapodás nem jött létre, a bíróság jelöli ki közülük a képviselőt.

(3) Az eljárásban a sértett képviselőjeként, ha pedig a bűncselekménynek több sértettje van, vagy egyének pontosan meg nem határozható, nagyobb létszámú csoportja tekintendő sértettnek, a sértettek képviselőjeként az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény hatálya alá tartozó olyan közhasznú szervezet is eljárhat, amelyet sértettek vagy sértettek egyes csoportjainak érdekképviselétére hoztak létre.

A segítők

59. § A segítők az e törvényben meghatározott tevékenységet fejthetnek ki a terhelt, a tanú és az e törvényben meghatározott más személyek érdekében.

A támogató

59/A. § (1) A támogató a sértett, a magánfél és a tanú számára, a Polgári Törvénykönyv alapján a gyámhatóság által kirendelt személy.

(2) A támogató a büntetőeljárás során az e törvényben meghatározott tevékenységet fejthet ki.

VI. Fejezet

AZ ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

I. Cím

A BÍRÓSÁG, AZ ÜGYÉSZ ÉS A NYOMOZÓ HATÓSÁG ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEINEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

60. § (1) Az eljárási cselekmények végzésekor az emberi méltóságot, az érintettek személyiségi jogait és a kegyeleti jogot tiszteletben kell tartani, és biztosítani kell, hogy a magánéletre vonatkozó adatok szükségtelenül ne kerüljenek nyilvánosságra.

(2) Ha e törvény a kényszerintézkedések alkalmazása esetén az érintett személy alkotmányos jogainak korlátozását megengedi, az ilyen cselekmény elrendelésének az egyéb feltételek megléte mellett is csak akkor van helye, ha az eljárás célja kisebb korlátozással járó más cselekménnyel nem biztosítható.

61. § A közigazgatási hatóságok a hatáskörükbe tartozó módon kötelesek a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által foganatosított eljárási cselekményeknél közreműködni.

62. § A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság az eljárási cselekmény elvégzése előtt a

cselekménnyel érintett személyt a jogairól tájékoztatja, és a kötelezettségeire figyelmezteti.

63. § (1) Az eljárásban részt vevő személyek személyes adatainak megismerésére és kezelésére a bíróság, az ügyész, a nyomozó hatóság, a szakértő, valamint a bíróság vagy az ügyész által megkeresett hatóság az e törvényben meghatározott feladatainak teljesítése érdekében jogosult. A terhelt bűnügyi nyilvántartás céljára szolgáló személyes adatainak körét és a személyes adatok kezelésének szabályait külön törvény állapítja meg.

(2) A büntetőeljárásban részt vevő személy személyes adatait a szükséges mértékig kell jegyzőkönyvben rögzíteni.

(3) A büntetőeljárás során rögzített személyes adatok - ha e törvény kivételt nem tesz - nem törölhetők.

(4) A büntetőeljárás során rögzített személyes adatok - személyazonosításra alkalmatlan módon - statisztikai célra felhasználhatók.

Intézkedés a bűnözés megelőzésére és más eljárás kezdeményezésére

63/A. § (1) A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság a bűncselekmény elkövetését közvetlenül lehetővé tevő, a büntetőeljárás során megállapított okokról és körülményekről a további bűncselekmények megelőzése végett, ha ez szükséges, haladéktalanul, de legkésőbb az eljárása befejezésekor tájékoztatja a bűnözés megelőzésére illetékes állami vagy önkormányzati szervet.

(2) Ha a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság az eljárása során olyan tényt állapít meg, vagy körülményt észlel, amely miatt hivatalból további bírósági, adóigazgatási vagy más közigazgatási eljárás, illetőleg más eljárás kezdeményezésének vagy lefolytatásának van helye, e célból az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervet tájékoztatja.

(3) A tájékoztatás tartalmazza az eljárás kezdeményezéséhez, illetve lefolytatásához szükséges történeti tényállást, valamint a terheltnek és a tanúnak a büntetőeljárás során kezelt személyes adatait, feltéve, hogy azok az adattovábbítás címzettje által is kezelhetők.

(4) A (3) bekezdés alapján a sértett személyes adatai akkor továbbíthatók, ha az eljárás során őt tanúként kihallgatták, vagy a tanúvallomás megtételének elmaradására nem a 81. § (1) bekezdésének *a)* vagy *b)* pontjában, illetve (2) bekezdésében meghatározott akadály miatt került sor.

(5) Az (1), illetve (2) bekezdés szerinti intézkedés ellen nincs helye jogorvoslatnak.

II. Cím

ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

A határidők

64. § (1) Az egyes eljárási cselekmények teljesítésére nyitva álló időtartamot (határidő), illetve azt az időtartamot, amelynek két eljárási cselekmény között el kell telnie (időköz), a törvény határozza meg, és a határidőt a törvény alapján a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság állapítja meg. A határidőt órákban, napokban, hónapokban vagy években kell megállapítani.

(2) Az órákban megállapított határidőbe minden megkezdett óra egész órának számít. A napokban megállapított határidőbe nem számít be az a nap, amelyre a határidő kezdetére okot adó

körülmény esik (kezdőnap). A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon végződik, amelynek száma a kezdőnapnak megfelel, ha pedig a hónapban nincs ilyen nap, a hónap utolsó napján.

(3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

(4) A bírósághoz, az ügyészhez, illetőleg a nyomozó hatósághoz intézett beadványnak és az előttük teljesíthető eljárás cselekménynek a határideje a hivatali munkaidő végével jár le. Nem számít a határidő elmulasztásának, ha a beadványt a határidő utolsó napján postára adták.

(5) Az eljárási cselekmény elvégzésére meghatározott időpont a határnap. A határnapot a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság állapítja meg.

Soron kívüli eljárás

64/A. § (1) A büntetőeljárást soron kívül kell lefolytatni a következő esetekben:

a) ha a terhelt előzetes letartóztatásban van,

b) a kiskorú sértett sérelmére elkövetett, az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmény (Btk. XV. Fejezet) miatt, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény (Btk. XIX. Fejezet) miatt, a gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmény (Btk. XX. Fejezet) miatt vagy más, személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt, ha a kiskorú sértett érdeke - így különösen akkor, ha a sértett testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését a bűncselekmény jelentősen veszélyeztette, illetve ha a terhelt az eljárás lefolytatásakor is ellátja a sértett nevelését, felügyeletét vagy gondozását, vagy egyébként is a sértett környezetében él - a büntetőeljárás mielőbbi befejezését indokolja,

c) a megismételt eljárásban (XVI. Fejezet),

d) ha a terhelttel szemben távollattartást rendeltek el (138/A. § és 138/B. §), ha a terhelt mentelmi jogát, illetve diplomáciai vagy a nemzetközi jogon alapuló más mentességét felfüggesztették (XXVIII. Fejezet), kiemelt jelentőségű ügyben (XXVIII/A. Fejezet), a 408. § (1) bekezdés e) pontja alapján előterjesztett perújítási indítvány alapján elrendelt perújítási eljárásban, továbbá az Országos Bírósági Hivatal elnökének határozata vagy a bíróság elnökének rendelkezése alapján.

(2) Az eljárás soron kívüli lefolytatása során az (1) bekezdés szerinti sorrendet kell figyelembe venni azzal, hogy a d) pontban meghatározott eljárások lefolytatásának sorrendjét az ügyek érkezésének időpontja határozza meg.

Az igazolás

65. § (1) Ha a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, a pótmagánvádló, a tanú vagy a szakértő, továbbá a bírósági eljárásban az ügyész határidőt vagy határnapot, illetőleg a jogorvoslatra jogosult határidőt önhibáján kívül mulasztott - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - igazolásnak van helye.

(2) Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától, illetőleg a határnaptól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás később jutott a mulasztó tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével kezdődik. Hat hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni.

(3) Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás vétlenségét valószínűsítik. Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt az elmulasztott cselekményt is pótolni kell.

(4) Az igazolási kérelmet méltányosan kell elbírálni.

(5) Az igazolási kérelemnek az eljárás folytatására, illetőleg a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. Ha az igazolási kérelem valószínűsíti a mulasztó vétlenségét, illetve azt, hogy az elmulasztott cselekmény pótlása megtörtént vagy megtörténik, az eljárási cselekmény vagy a határozat végrehajtása felfüggeszthető.

66. § (1) Az igazolási kérelemről a határidőt, illetve a határnapot megállapító bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz. Jogorvoslati határidő elmulasztása esetén a jogorvoslat elbírálására jogosult határoz az igazolási kérelemről.

(2) Az igazolási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

a) az igazolást e törvény kizárja,

b) a kérelem elkésett,

c) határidő elmulasztása esetén az igazolást kérő az elmulasztott cselekményt - a kérelem előterjesztésével együtt - nem pótolta, holott az lehetséges volt.

(3) Ha a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az igazolást kérő által pótolta cselekményt olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna, az elmulasztott határnapon végzett eljárási cselekményt pedig a szükséges keretben meg kell ismételni. A megismétlés eredményéhez képest a korábbi eljárási cselekmény, illetőleg határozat hatályában tartásáról vagy teljes, illetőleg részleges hatályon kívül helyezéséről is határozni kell.

(4) Az igazolási kérelemnek helyt adó határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(5) A külön törvény szerinti közvetítői eljárás során előterjesztett és elutasított igazolási kérelemről a vádemelést megelőzően az ügyész, azt követően a bíróság az (1)-(4) bekezdés értelemszerű alkalmazásával határoz.

Az idézés és az értesítés

67. § (1) Ha e törvény kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni.

(2) Az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel - különösen távbeszélő, telefax, számítógép útján - vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik. Az idézésnek, illetőleg értesítésnek tartalmaznia kell

a) a megidézettnek hol, mikor, milyen minőségben kell megjelennie,

b) az értesített hol, mikor, milyen minőségben jelenhet meg,

c) az idézés, illetőleg az értesítés alapjául szolgáló eljárási cselekmény várható időtartamát (órákban),

d) a távolmaradás következményeire való figyelmeztetést,

e) a vádirat benyújtása után a vádlott nevét és az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megjelölését.

(3) Sajtóhirdetményben tehető közzé az értesítés, ha ezt az érdekeltek rendkívül nagy száma indokoltá teszi.

(4) Minden esetben közölni kell, hogy az érintettet melyik bíróság, ügyészség, illetőleg nyomozó hatóság idézi, illetőleg értesíti; az idézés, illetve az értesítés tényét az ügy irataiban rögzíteni kell.

(5) A megidézett felhívható arra, hogy az ügyre vonatkozó iratain kívül a bizonyításnál felhasználható feljegyzéseit vagy egyéb tárgyait hozza magával.

(6) Az írásbeli idézést vagy értesítést zárt iratban kell megküldeni. Sajtóhirdetményben az értesítettek neve nem közölhető.

(7) A kiskorú idézésében, illetve értesítésében egyidejűleg a kiskorú korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon tájékoztatást kell adni az idézés, illetve értesítés tartalmáról.

67/A. §

68. § (1) Katonát [Btk. 127. § (1) bekezdés] rendszerint az előjárója útján kell idézni, illetve értesíteni. Az idézés, illetve az értesítés az előjáró egyidejű értesítése mellett közvetlenül is történhet, ha a megidézettnek, illetve az értesítettnek az idézés, illetve az értesítés küldőjének a székhelyén nincs előjárója, és a késedelem az eljárási cselekmény elvégzését veszélyeztetné. A Magyar Honvédség tényleges állományú tagja által elkövetett bármely bűncselekmény esetén a katonai ügyész vagy a katonai nyomozó hatóság az előjáró útján

a) a gyanúsítottkénti kihallgatásra idézéssel egyidejűleg, a büntetőeljárás megindításáról és erre tekintettel a szolgálati beosztásból való felfüggesztés szükségességéről,

b) a szolgálati beosztásból való felfüggesztés büntetőeljárással kapcsolatos indokának megszűnéséről

tájékoztatja a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre jogosult előjárót is.

(2) A kiskorú idézéséről a gondozóját azzal a felhívással kell értesíteni, hogy a megjelenéséről gondoskodik. Ha a kiskorú a tizennegyedik életévét nem töltötte be, a gondozója útján kell idézni, illetve értesíteni. A kiskorú idézését és értesítését a törvényes képviselőjével is közölni kell.

Az idézéssel szembeni mulasztás következményei

69. § (1) Ha a terhelt, a tanú vagy a szakértő idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt előzetesen, mihelyt az akadály a tudomására jut, haladéktalanul, vagy ha ez már nem lehetséges, az akadály megszűnése után nyomban, alapos okkal nem igazolja, illetőleg az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik,

a) a terhelt elővezetése rendelhető el,

b) a tanú elővezetése rendelhető el, vagy rendbírsággal sújtható,

c) a szakértő rendbírsággal sújtható.

(1a) Ha a védő az idézés ellenére olyan eljárási cselekményen nem jelenik meg, amelyen részvétele kötelező, és helyettesítéséről sem gondoskodik, rendbírsággal sújtható, valamint az okozott költség megtérítésére kell kötelezni.

(1b) Az (1a) bekezdés szerinti jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha a védő az 50. § (1) bekezdés *f)* pontjában meghatározott értesítési kötelezettségének eleget tett, vagy e kötelezettség teljesítése az előre nem ismert elháríthatatlan akadály jellege miatt nem volt lehetséges. Ha utóbb az állapítható meg, hogy az akadály előre ismert vagy elhárítható volt, az (1a) bekezdés szerinti jogkövetkezmények alkalmazásának van helye.

(2) Ha a terhelt, a védő, a tanú vagy a szakértő önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetőleg az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, a következő kihallgatására, illetve eljárási kötelezettségének teljesítése érdekében a terhelt elővezetése rendelhető el, a tanú rendbírsággal sújtható vagy elővezetése rendelhető el, a védő és a szakértő rendbírsággal sújtható. Az okozott költség megtérítésére a felsoroltakat kötelezni kell.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a terheltet, a tanút és a szakértőt a meg nem jelenésével, illetőleg az eltávozásával okozott költség megtérítésére határozattal kell kötelezni.

(4) A 68. § (1) bekezdése szerint idézett katona mulasztása esetén az (1)-(3) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) Ha a 68. § (2) bekezdése szerint idézett kiskorú nem jelenik meg, és gondozója nem igazolja, hogy a kiskorú meg nem jelenésében vétlen, a gondozó rendbírsággal sújtható, és a meg nem jelenéssel okozott költség megtérítésére határozattal kötelezhető.

(6) Ha az ügyész a bíróság értesítésében megjelölt időben és helyen olyan eljárási cselekményen nem jelenik meg, amelyen részvétele kötelező, erről a bíróság a felettes ügyészt tájékoztatja.

(7) Az idézéssel szembeni mulasztás következményei akkor alkalmazhatók, ha az idézés a 67-68. § rendelkezéseinek, kézbesítése pedig az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltaknak, illetőleg az egyéb előírásoknak megfelel.

(8) Ha a tanú, illetve a szakértő idézése külföldről történik, és az idézett nem tesz eleget az idézésnek, vele szemben az (1)-(5) bekezdés szerinti jogkövetkezmények nem alkalmazhatók.

69/A. § (1) A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a büntetés-végrehajtási szervezet (e cím alkalmazásában a továbbiakban együtt: kapcsolattartó szervezet) egymással az írásbeli kapcsolatot elektronikus úton tarthatja.

(2) Az (1) bekezdés alapján

a) a bíróságok,

b) a bíróság és

ba) az ügyészség,

bb) a nyomozó hatóság,

bc) a büntetés-végrehajtási szervezet

közötti elektronikus kapcsolattartás során a hivatalos iratok elektronikus kézbesítését a biztonságos kézbesítési szolgáltatás [70. § (1) bekezdés *f* pont] útján (a továbbiakban: kézbesítési rendszer) kell végezni. A kapcsolattartó szervezet az erre szolgáló informatikai rendszer alkalmazásával biztosítja, hogy a kézbesítési rendszer útján folyamatosan lehessen kapcsolatot tartani. Az Országos Bírósági Hivatal a bíróság és más kapcsolattartó szervezet közötti elektronikus kapcsolattartás biztosítása céljából jogosult a hozzá érkezett adatok kezelésére.

(3) A kapcsolattartó szervezetek az elektronikus kapcsolattartásra szolgáló informatikai rendszerük által támogatott dokumentumformátumokat a szervezet központi honlapján közzéteszik.

(4) A kapcsolattartó szervezet a küldendő hivatalos iratot szervezeti elektronikus aláírással vagy minősített elektronikus aláírással látja el, kivéve, ha a biztonságos kézbesítési szolgáltatás más módon biztosított. E törvény minősített elektronikus aláírás alkalmazását kötelezővé teheti. A szervezeti elektronikus aláírással ellátott hivatalos irat közokiratnak minősül.

(5) A kézbesítési rendszer útján a kapcsolattartó szervezet által küldött hivatalos irat és melléklete informatikai szempontból ellenőrzésre kerül, és ha az nem felel meg a másik kapcsolattartó informatikai követelményeinek, erről a hivatalos irat kézbesítését kezdeményező közvetlenül értesítést kap. Ha a kézbesítendő hivatalos irat és melléklete az informatikai követelményeknek megfelel, erről a kézbesítést kezdeményező a kézbesítési rendszer útján értesítést kap. Ez esetben az értesítés a következő adatokat tartalmazza:

a) a feladó elnevezése,

b) a címzett elnevezése,

c) a hivatalos irat kézbesítési rendszer útján kapott érkeztetési száma,

d) a befogadás időpontja és

e) a hivatalos irat azonosítására alkalmas információ.

(6) A kapcsolattartó szervezet a hozzá érkezett hivatalos iratról a feladó részére - automatizáltan - a kézbesítési rendszer útján érkeztetési igazolást küld, amely tartalmazza:

- a) a hivatalos irat kézbesítési rendszer útján kapott érkeztetési számát,
- b) a hivatalos irat kapcsolattartó általi megnevezését,
- c) a hivatalos irat érkeztetésének időpontját - nap, óra, perc pontossággal meghatározva - és a hivatalos irat érkeztetési azonosító számát.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott érkeztetési igazolásban megjelölt időpontban a hivatalos iratot kézbesítettnek kell tekinteni. Ha a hivatalos irat papír alapon is megküldésre került, és az így megküldött hivatalos irat beérkezésének az időpontja megelőzte az elektronikus kézbesítést, akkor a hivatalos irat a papír alapú hivatalos irat beérkezésének időpontjában tekintendő kézbesítettnek.

(8) A törvény vagy a bíróság által meghatározott határidőbe nem számít bele az a nap, amelynek során legalább négy órán át fennálló, a kézbesítési rendszerben, illetve a kapcsolattartó szervezet informatikai rendszerében fellépő üzemzavar akadályozta az elektronikus kapcsolattartást. Az üzemzavar idején a kapcsolattartó szervezeteket a kézbesítési rendszer útján a kézbesítés megkísérlésekor erről értesíteni kell. Üzemzavarnak kell tekinteni a tervezett leállást is. A kapcsolattartó szervezet köteles a szervezet központi honlapján legalább hetvenkét órával megelőzően közzé tenni a tervezett leállás időpontját és tartamát.

69/B. § (1) Ahol e törvény elektronikus kapcsolattartást rendel vagy arra lehetőséget biztosít, az elektronikus kapcsolattartásra - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a büntetés-végrehajtási szervezet az alábbi, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat nyújthatja az ott meghatározott szabályok szerint, illetve az alábbi szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat veheti igénybe az ott meghatározott, az elektronikus ügyintézési felügyelet által nyilvántartásba vett szolgáltatótól:

- a) azonosítási szolgáltatás,
- b) kézbesítési szolgáltatás,
- c) elektronikus irat hiteles papír alapú irattá alakítása,
- d) papír alapú irat átalakítása hiteles elektronikus irattá,
- e) elektronikus iratról hiteles elektronikus másolat készítése,
- f) elektronikus iratról hiteles, más formátumú elektronikus másolat készítése,
- g) központi azonosítási ügynök,
- h) összerendelési nyilvántartás.

69/C. § A bíróság és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) közötti elektronikus kapcsolattartás során a hivatalos iratok kézbesítése a 69/A. § (2) bekezdése szerinti kézbesítési rendszer útján is végezhető. Ez esetben az Országos Bírósági Hivatal a bíróság és az NMHH közötti elektronikus kapcsolattartás biztosítása céljából jogosult a hozzá érkezett adatok kezelésére.

A kézbesítés

70. § (1) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság hivatalos iratának az érintett személy részére átadása (kézbesítés) történhet

- a) személyesen,
- b) posta útján,
- c) hirdetményi úton,
- d) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság kézbesítője útján,

e) nemzetközi jogsegély keretében,
f) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény és végrehajtási rendeletében szabályozott biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján,
g) az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes és végleges megakadályozásáról szóló határozat esetén az NMHH elektronikus kézbesítési rendszerén keresztül.

(2) A címzett az iratot az azt küldőnél is átveheti.

(3) Ha a sértettnek vagy az egyéb érdekeltnek kézbesítési megbízottja van, a részükre szóló iratot - az idézés kivételével - a megbízottnak kell kézbesíteni.

(3a) Ha a címzett rendelkezik értesítési címmel, és a kézbesítést erre a címre kéri, a részére szóló iratot az értesítési címre kell kézbesíteni.

(4) A kézbesítés szabályszerű, ha a hivatalos iratot a címzett vagy helyette a külön jogszabály szerint átvételre jogosult más személy átvette. A hivatalos iratot szabályszerűen kézbesítettnek kell tekinteni, ha az irat átvételét, illetőleg a kézbesítési bizonyítvány (tértivevény) aláírását megtagadják.

(5) Az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére a hivatalos iratot hirdetményi úton kell kézbesíteni. Hirdetményi kézbesítés esetén a hirdetmény tartalmazza, hogy a címzett az iratot melyik bíróságnál, ügyészségnél, illetőleg nyomozó hatóságnál veheti át.

(6) A hirdetményt tizenöt napra ki kell függeszteni az azt küldő bíróság, ügyészség, illetőleg nyomozó hatóság, valamint - ha ilyen van - a címzett utolsó ismert belföldi lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti helyi önkormányzat hirdetőtáblájára. Az iratot a hirdetménynek a bíróságnál, az ügyészségnél, illetőleg a nyomozó hatóságnál történt kifüggesztésétől számított tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni.

(7) A kézbesítési bizonyítvánnyal (tértivevénnyel) feladott hivatalos iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át.

(7a) A 69/A. § (1) bekezdése alapján létrejött elektronikus kapcsolattartás során a bíróság részére a hivatalos iratot a kézbesítési rendszer alkalmazásával az Országos Bírósági Hivatal útján kell megküldeni.

(7b) Az (1) bekezdés g) pontja esetén a bíróság határozatát az elektronikus hírközlési szolgáltatók részére az NMHH kézbesítési rendszerén keresztül küldött értesítés napját követő munkanapon kell kézbesítettnek tekinteni.

(8) A katonának [Btk. 127. § (1) bekezdés] kézbesítendő iratot az előjárója útján kell kézbesíteni. A kézbesítés az előjáró egyidejű értesítése mellett közvetlenül is történhet, ha a katonának az iratot küldő bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság székhelyén nincs előjárója, és a késedelmes kézbesítés az eljárás sikerét vagy a katona jogát vagy méltányolható érdekét sértené. Ha a katona szolgálati viszonya a büntetőeljárás alatt megszűnik, a kézbesítésre az általános szabályok az irányadók.

(9) Ha a címzett fogva van, a neki kézbesítendő iratot - idézés és értesítés esetén az intézetnek szóló, az előállításra vonatkozó megkereséssel egyidejűleg - a fogvatartást végrehajtó intézet parancsnoka útján kell kézbesíteni.

70/A. § (1) A 70. § (7) bekezdésében meghatározott kézbesítési vélelem megdöntése iránt a címzett terjeszthet elő kérelmet, ha

a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt, vagy

b) a hivatalos iratot nem az a) pontban meghatározott okból, önhibáján kívül nem vette át.

(2) A kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják, vagy az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a címzett

részéről az önhiba hiányát valószínűsítik.

(3) A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz, amelynek eljárása során a kézbesítés történt. A kérelem előterjesztésére és elbírálására a mulasztás igazolására vonatkozó rendelkezéseket (65. és 66. §) kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a kérelem előterjesztésével együtt nem kell pótolni az elmulasztott cselekményt.

(4) Ha a kézbesítési vélelem megdöntése iránt a terhelt, a védő, a magánvádló vagy a pótmagánvádló terjeszt elő kérelmet, és a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság a kérelemnek helyt ad, a vélelmezett kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények hatálytalanok, és a kézbesítést, illetve a már megtett intézkedéseket, eljárási cselekményeket a szükséges mértékben meg kell ismételni. A megismétlés eredményéhez képest a korábbi eljárási cselekmények hatályban tartásáról vagy teljes, illetőleg részleges hatályon kívül helyezéséről is határozni kell.

(5) A (4) bekezdésben fel nem sorolt címzett által benyújtott kérelem esetében, ha a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság a kérelemnek helyt ad, a címzett vonatkozásában érvényesülő, a kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, és a kézbesítést meg kell ismételni.

Másolat készítése az eljárás során keletkezett iratról

70/B. § (1) Az eljárás során keletkezett iratról - ideértve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is - az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére a (2)-(7) bekezdés szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki.

(2) A nyomozás befejezéséig a gyanúsított, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, a sértett és képviselője másolatot kaphat a szakvéleményről, valamint az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelenlétüket e törvény lehetővé teszi; az egyéb iratról pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti. A sértett a nyomozás során keletkezett más iratokról a tanúkénti kihallgatását követően kaphat másolatot.

(3) A feljelentő részére - ha nem a (2) bekezdésben felsoroltak valamelyike - csak a feljelentésről adható másolat.

(4) Ha a terheltnek a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatására, a védő kirendelésére, illetőleg meghatalmazására az irat keletkezését követően került sor, a (2) bekezdés szerinti iratról másolat kiadására a terhelt az első kihallgatására történő idézés kézbesítésétől, a védő a kirendelésről szóló határozat kézbesítésétől, illetőleg a meghatalmazás benyújtásától fogva jogosult.

(5) A nyomozás befejezését követően

a) a terhelt, a védő és a fiatalkorú törvényes képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 193. § (1) bekezdése alapján jogosult,

b) a sértett és képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 229. § (2) bekezdése alapján jogosult.

(6) A bírósági eljárásban a vádlott, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és a felsoroltak képviselője részére - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a másolat kiadása csak a 60. § (1) bekezdésére figyelemmel korlátozható.

(7) Az egyéb érdekelt és képviselője részére az iratokból az őt érintő körben adható másolat. A tanú részére a vallomását tartalmazó jegyzőkönyvről, illetőleg jegyzőkönyv-részről adható másolat. A terhelt, a tanú és az e törvényben meghatározott más személyek érdekében eljáró

segítő másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyekről e törvény szerint másolatot kaphat az, akinek érdekében a segítő eljár.

(8) A másolat kiadása ellen nincs helye jogorvoslatnak. A kiadás megtagadása miatt külön jogorvoslatnak van helye.

(9) Az ügy irataiban fel kell jegyezni, hogy mely iratról, kinek a részére, hány példányban készült másolat.

(10) Az eljárás jogerős befejezését követően az első fokon eljáró bíróság, a nyomozás megszüntetését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére - a (6)-(8) bekezdésben meghatározottak szerint - legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül az eljárás során keletkezett iratról másolatot ad ki.

(11) Aki az (1)-(7) vagy a (10) bekezdés alapján az eljárás során keletkezett iratról másolatot kaphat, kérheti, hogy a másolatot a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elektronikus úton vagy elektronikus adathordozón adja ki. Ha a bíróságnál, az ügyésznél, illetve a nyomozó hatóságnál a kiadni kért irat elektronikus formában rendelkezésre áll, a másolatot elektronikus úton vagy elektronikus adathordozón kell kiadni. Az így kiadott másolat nem hiteles.

A minősített adat megismerése

70/C. § (1) A büntetőeljárás során a terhelt, a védő, a törvényes képviselő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, valamint a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és az egyéb érdekelt képviselője jogosult megismerni azt a minősített adatot, amit olyan irat tartalmaz, amelyet e törvény szerint megtekinthet.

(2) A minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott minősítő, illetve minősített adatot kezelő szerv biztosítja, hogy az (1) bekezdésben felsoroltak a büntetőeljárás során általuk megismerhető minősített adatot akkor is megismerhessék, ha a megismerés külön jogszabályban meghatározott feltételei a felsoroltaknál nem állnak fenn. Ebben az esetben az eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság az érintetteket figyelmezteti, hogy a minősített adatot kötelesek megtartani, a figyelmeztetés kiterjed a minősített adattal visszaélés büntetőjogi következményeire is. A figyelmeztetést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A minősített adatot tartalmazó irat kézbesítésére a 70. § rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) minősített adatot tartalmazó irat a minősített adat védelméről szóló jogszabályban foglaltak megtartásával, csak a bíróságnál, az ügyészségnél, illetőleg a nyomozó hatóságnál kézbesíthető,

b) a minősített adat védelméről szóló jogszabályban foglaltak megtartásának feltételeiről a címzettet nyilatkoztatni kell, ha a címzett kijelenti, hogy e feltételeknek nem felel meg, vagy nem tesz nyilatkozatot, a címzett az ilyen adatot tartalmazó iratot a bíróság, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság titkos ügykezelésre fenntartott helyiségéből nem viheti ki, részére minősített adatot nem tartalmazó kivonatot kell kézbesíteni. Arról, hogy a kivonat nem tartalmaz minősített adatot, a minősítőt nyilatkoztatni kell,

c) ha a címzett olyan nyilatkozatot tesz, hogy a minősített adat védelméről szóló jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a címzett részére minősített adatot tartalmazó iratot kézbesít,

d) az a)-b) pontban írt korlátozás a biztonsági szabályzattal rendelkező szervezetre nem terjed ki.

(4) A (3) bekezdés c) pontja esetén a kézbesítés előtt a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság ellenőrzi, hogy a címzett nyilatkozata a valóságnak megfelel-e. A bíróság, az ügyész,

illetőleg a nyomozó hatóság ennek megállapítására a minősített adat védelméről szóló jogszabályban meghatározott biztonsági vezetőt is megkeresheti.

(5) A minősített adatot tartalmazó irat másolására és a másolat kezelésére a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

a) ha az (1) bekezdésben felsoroltaknál a minősített adat védelméről szóló jogszabályban foglaltak megtartása nem biztosított, a jogosult részére a minősített adatot tartalmazó iratról másolatot kell készíteni, de a másolatot a jogosult a bíróság, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság titkos ügykezelésre fenntartott helyiségéből nem viheti ki,

b) a másolatot az eljárást folytató bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság őrzi, de biztosítani kell, hogy a másolatot a jogosult a hivatali munkaidőben korlátozás nélkül tanulmányozhassa, és a bíróság hivatalos helyiségében az ügyben tartott tárgyalás idejére a másolat a jogosult rendelkezésére álljon.

70/D. § (1) Az eljárás jogerős befejezését követően, a nyomozás vagy az eljárás megszüntetését, a vádemelés részbeni mellőzését követően a minősített adatot tartalmazó irat megismerésére a 70/C. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az eljárás jogerős befejezését követően az első fokon eljáró bíróság, a nyomozás megszüntetését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész a 70/C. § (2) bekezdése szerint jár el.

(3) Az eljárás jogerős befejezését, a nyomozás megszüntetését, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően a minősített adatot tartalmazó irat másolására és a másolat kezelésére a 70/C. § (5) bekezdés a) pontja az irányadó. A másolatot az eljárás jogerős befejezését követően az elsőfokú bíróság, a nyomozás vagy az eljárás megszüntetését, a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság őrzi, de biztosítani kell, hogy a másolatot a jogosult a hivatali munkaidőben, korlátozás nélkül tanulmányozhassa.

Megkeresések

71. § (1) A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és egyesületet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közzétevése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett, és ennek a teljesítésére legalább nyolc, legfeljebb harminc napos határidőt állapíthat meg. A rejtjelezett vagy más módon megismerhetetlenné tett adatot a megkeresett köteles az átadás vagy a közzétevése előtt eredeti állapotába visszaállítani, illetőleg a megkereső számára az adat tartalmát megismerhetővé tenni. Az (1) és a (2) bekezdés alapján megkeresett szerv köteles az adatszolgáltatást - amely magában foglalja különösen az adat feldolgozását, írásban vagy elektronikus úton való rögzítését és továbbítását is - térítésmentesen teljesíteni. A megkeresett a megállapított határidő alatt - ha törvény másképp nem rendelkezik - köteles a megkeresést teljesíteni, vagy a teljesítés akadályát közölni.

(2) A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság helyi önkormányzatot és más hatóságot iratok rendelkezésre bocsátása végett is megkereshet.

(3) Ha a megkeresés személyes adatok közzétevése vonatkozik, az csak annyi és olyan személyes adatra vonatkozhat, amely a megkeresés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. A megkeresésben az adatkezelés pontos célját és a kért adatok körét meg kell jelölni.

(4) Ha a megkeresés eredményeként olyan személyes adat jut a megkereső tudomására, amely a megkeresés céljával nem függ össze, az adatot törölni kell.

(5) Ha a (4) bekezdésben meghatározott személyes adat az irat eredeti példányában található, a megkeresés céljával összefüggő személyes adatról kivonatot kell készíteni, és ezzel egyidejűleg

az eredeti iratot a megkeresettnek vissza kell küldeni.

(6) Ha a megkeresett szerv a megkeresést a megállapított határidőn belül nem teljesíti, vagy a megkeresés teljesítését jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható. A teljesítés jogosulatlan megtagadása esetén - a rendbírság kiszabása mellett, ha a törvényi feltételek fennállnak - az e törvényben meghatározott kényszerintézkedés is elrendelhető.

(7) Ha a megkeresett szerv a megkeresést azért nem teljesíti, mert azt törvény kizárja, a megkeresett birtokában lévő adat megszerzése érdekében a megkeresettet érintően további eljárási cselekmény nem végezhető.

(8) Ha a beutazás és a tartózkodás külön törvény szerinti feltételei egyébként nem állnak fenn, az ügyész és a bíróság indítványozhatja az idegenrendészeti hatóságnál, hogy engedélyezze annak a külföldinek és reá tekintettel hozzátartozójának a beutazását, illetve belföldi tartózkodását, akinek a vallomása olyan bizonyítékot tartalmazhat, amely előreláthatólag másként nem pótolható.

Az iratok kezelése

71/A. § (1) Az ügy iratait a keletkezésük, illetőleg a bírósághoz, az ügyészhez, illetve a nyomozó hatósághoz érkezésük sorrendjében számozással kell ellátni. A nyomozás során ettől a rendelkezéstől eltérő iratkezelési szabályok állapíthatók meg.

(2) Az ügy iratait össze kell fűzni, és az összefűzés helyén a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság bélyegzőjével el kell látni. Ha az ügy irataihoz csatolt mellékletet nem lehet az iratokhoz fűzni, annak megőrzéséről és azonosíthatóságáról más módon kell gondoskodni.

(3) Ha az irat elveszett vagy megsemmisült, erről a tudomásszerzést, vagy a megállapítást követő munkanap végéig jelentést kell tenni a bíróság elnökének, az ügyészség vezetőjének, illetőleg a nyomozó hatóság vezetőjének és az illetékes ügyésznek. A bíróság elnöke, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság vezetője rendelkezik az elveszett vagy megsemmisült irat felkutatásáról vagy pótlásáról. Ennek keretében az eljárásban részt vett személyek meghallgathatók, és kiadmányok, iratmásolatok szerezhetők be.

(4) Az ügy iratainak pótlása mellőzhető, ha az elveszett vagy megsemmisült irat alapján hozott határozat az eljárást befejezte. Ebben az esetben csak a határozat hiteles kiadmányát (másolatát) kell beszerezni.

71/B. § (1) Bíróság, ügyészség, közjegyző, bírósági végrehajtó, pártfogó felügyelő, jogi segítő, nyomozó hatóság, közigazgatási hatóság, a kormányzati ellenőrzési szerv megkeresésére - törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges mértékben és időtartamban - a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a büntetőügy iratait vagy annak hiteles másolatát megküldi, illetve azokba betekintést engedélyez.

(2) Törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel vagy uniós jogi aktussal létrehozott szerv megkeresésére - a szerv ilyen jogforrásban meghatározott feladatainak ellátásához szükséges mértékben és időtartamban - a bíróság, az ügyész, a nyomozó hatóság vagy az Eurojust nemzeti tagja a büntetőügyről - indokolt esetben az érintettek személyes adatainak közlésével - felvilágosítást ad, a büntetőügy irataiba betekintést engedélyez, a büntetőügy iratairól hiteles másolatot ad át.

Az ügyek egyesítése és elkülönítése

72. § (1) Ha a büntetőügyben több terhelt van, velük szemben rendszerint egyazon eljárást kell folytatni. Ez a rendelkezés a bűnpártolóra és az orgazdára is kiterjed.

(2) Egyesíteni lehet azokat az ügyeket, amelyek együttes elbírálása az eljárás tárgyára vagy az eljárásban részt vevő személyekre tekintettel, illetve egyéb okból célszerű.

(3) Az ügyek egyesítését mellőzni kell, illetőleg az ügyeket el kell különíteni, ha a terheltek nagy száma vagy egyéb ok a felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen nehezítené.

(4) Az elkülönített ügy iratait a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz, ügyészhez vagy nyomozó hatósághoz kell áttenni.

Intézkedés ismeretlen személy, ismeretlen helyen tartózkodó személy és ismeretlen helyen lévő tárgy felkutatására

73. § (1) Az eljárásnak nem akadályja, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. Ebben az esetben a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik; ennek során el lehet rendelni a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének a megállapítását, a körözését, és az e törvényben meghatározott esetben elfogatóparancsot lehet kibocsátani.

(2) A lakóhely, illetőleg a tartózkodási hely megállapítása iránt a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást kell megkeresni. A körözést a külön törvényben meghatározott szabályok szerint a rendőrség végzi.

(3) Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén, valamint az e törvényben meghatározott más esetekben a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állítása is elrendelhető (elfogatóparancs). Azt, aki ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki, megtalálása esetén őrizetbe kell venni, és huszonnégy órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más ügyész, illetve nyomozó hatóság, illetőleg hetvenkét órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más bíróság elé kell állítani.

(4) Ha hatóság vagy hivatalos személy olyan terhelt lakóhelyéről, illetőleg tartózkodási helyéről szerez tudomást, akivel szemben az (1) és a (3) bekezdés szerinti intézkedést rendeltek el, köteles erről az elrendelő bíróságot, ügyészt, illetőleg nyomozó hatóságot értesíteni.

(5) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott intézkedéseket vissza kell vonni, mihelyt az elrendelésük oka megszűnt. A visszavonásról az elrendelő haladéktalanul intézkedik. A nyomozó hatóság által elrendelt körözést az ügyész is visszavonhatja. Ha a körözés elrendelésének oka a bírósági eljárás során szűnik meg, a körözést a bíróság is visszavonhatja.

(6) Ha a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy lakóhelye, illetőleg tartózkodási helye vagy személyazonosságának ismeretlen, lakóhelyének, illetőleg tartózkodási helyének vagy személyazonosságának megállapítása érdekében a körözését lehet elrendelni. A lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének megállapítása érdekében a bíróság vagy az ügyész annak a személynek a körözését is elrendelheti, akinek a tanúkenti kihallgatása a bírósági eljárásban szükséges. A körözést vissza kell vonni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

(7) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendelheti annak az ismeretlen helyen lévő tárgynak a körözését, amely a törvény értelmében lefoglalható, illetőleg, amelynek a lefoglalását vagy a zár alá vételét rendelték el. A tárgykörözést vissza kell vonni, ha elrendelésének oka megszűnt.

(8) Az e §-ban meghatározott intézkedéseket a bírósági eljárásban a tanács elnöke és - az elfogatóparancs kibocsátása kivételével - a bírósági titkár is jogosult megtenni.

(9) A lakóhely, illetőleg tartózkodási hely megállapításának elrendelésére tett intézkedés, illetőleg a körözés elrendeléséről, valamint az elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat

ellen nincs helye jogorvoslatnak.

73/A. § (1) Európai elfogatóparancs, illetve a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény alapján nemzetközi elfogatóparancs kibocsátása esetén a 73. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a terhelt ellen elfogatóparancsot bocsátott ki, és tudomást szerez arról, hogy más eljárásban a terhelt ellen európai elfogatóparancsot, illetve a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény alapján nemzetközi elfogatóparancsot bocsátottak ki - ha annak a terhelt, illetve az elfogatóparanccsal érintett bűncselekmény tekintetében a törvényben meghatározott feltételei fennállnak -, európai elfogatóparancsot, illetve nemzetközi elfogatóparancsot is kibocsát, illetve ennek érdekében intézkedik.

A bűnügyi költség

74. § (1) Bűnügyi költség

a) az a költség, amelyet az ügyben az eljárás megindításától a büntetés végrehajtásának befejezéséig, továbbá a rendkívüli jogorvoslati eljárás, valamint a különleges eljárások során az állam előlegezett,

b) a terheltnek, a sértettnek, a magánfélnek, a pótmagánvádlónak és a magánvádlónak, a terhelt és a sértett törvényes képviselőjének az ügyben felmerült készkiadása, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte,

c) a kirendelt védőnek és a sértett, a magánfél, valamint a pótmagánvádló képviselőjének készkiadása és díja, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában említett költség különösen a tanú megjelenésével felmerült költség, a szakértő, illetőleg a szaktanácsadó részére megállapított munkadíj és költségtérítés, a lefoglalt dolog szállításával és megőrzésével felmerült költség, valamint a tolmács díja és költségtérítése.

(3) Ha a terhelt a jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a bűnügyi költséget előreláthatóan nem tudja megfizetni, és ezt a külön jogszabályban meghatározott módon igazolta, a terhelt vagy védője kérelmére a bíróság, illetőleg az ügyész határoz arról, hogy a terhelt részére személyes költségmentességet engedélyez. A személyes költségmentesség engedélyezése esetén

a) a terhelt kérelmére a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság védőt rendel ki [48. § (2) bek.],

b)

c) a kirendelt védő díját és költségét az állam viseli.

(4) A személyes költségmentesség tárgyában hozott határozat, illetőleg az okozott költség viselésére kötelező határozatnak a költség viselésére vonatkozó rendelkezése elleni jogorvoslat halasztó hatályú.

(5) Az elővezetéssel (162. §), valamint a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állításával [73. § (3) bek.] felmerült költség nem számolható el bűnügyi költségként, az ilyen eljárási cselekménnyel okozott költség megtérítésére külön jogszabály az irányadó.

III. Cím

FELVILÁGOSÍTÁS-ADÁS ÉS A NYILVÁNOSSÁG TÁJÉKOZTATÁSA A BÜNTETŐELJÁRÁS SORÁN

74/A. § (1) A sajtó részére a nyomozás befejezéséig a nyomozó hatóság külön jogszabályban erre feljogosított tagja, valamint az ügyész; a vádemelésig az ügyész, illetőleg az általa megbízott személy; a bírósági eljárás során a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben erre feljogosított személy adhat felvilágosítást.

(2) A bíróság nyilvános tárgyalásáról a sajtó jogosult tájékoztatást adni.

(3) Meg kell tagadni a sajtó számára a felvilágosítást, ha az a minősített adat védelmét sértené, vagy egyébként az eljárás eredményes lefolytatását veszélyeztetné.

74/B. § (1) A bírósági tárgyalásról a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a tanács elnöke engedélyével, a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről - a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőről, az ügyészen és a védőn kívül - csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. A tanács elnöke a tárgyalás folyamatosságának és zavartalanságának érdekében az engedélyt megtagadhatja, illetőleg azt a bírósági eljárás bármely szakaszában visszavonhatja.

(2) A zárt tárgyalásról, illetőleg a tárgyalásnak azon részéről, amelyről a bíróság a nyilvánosságot kizárta, a sajtó nem adhat tájékoztatást, és a sajtó részére felvilágosítás nem adható, kivéve, ha a nyilvánosság kizárására a 245. § (5) bekezdése alapján került sor.

(3) Ha törvény kivételt nem tesz, a folyamatban lévő vagy befejezett büntetőügy irataiba csak az e törvény által erre feljogosított személy tekinthet be.

(4) A (3) bekezdés szerinti irat a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló törvény közlevéltári anyagban történő kutatásra vonatkozó szabályai szerint az ott írt védelmi idő letelte előtt is kutatható.

(5) A 74/A. §-ban meghatározott esetet kivéve az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetőleg annak eredményéhez jogi érdeke fűződik. A vádirat benyújtásáig az ügyész, a bírósági eljárás során az eljáró bíróság elnöke - az ehhez fűződő jogi érdek igazolása után - engedélyezi az iratok megtekintését, illetőleg a szükséges felvilágosítás megadását.

(6)

VII. Fejezet

A BIZONYÍTÁS

I. Cím

A BIZONYÍTÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A bizonyítás tárgya

75. § (1) A bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető és a büntetőeljárás jogszabályok alkalmazásában jelentősek. A bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni, azonban, ha az ügyész nem indítványozza, a bíróság nem köteles a vádat alátámasztó bizonyítási eszközök beszerzésére, és megvizsgálására.

(2) A bizonyítás a büntetőeljárás járulékos kérdéseinek - különösen a polgári jogi igénynek - elbírálásában jelentős tényekre is kiterjedhet.

(3) Nem kell bizonyítani azokat a tényeket, amelyek köztudomásúak, vagy amelyekről az eljáró bíróságnak, ügyésznek, illetőleg nyomozó hatóságnak hivatalos tudomása van.

(4) Az eljárásban részt vevő személyek az e törvényben meghatározott esetekben és módon kötelesek és jogosultak a bizonyításban közreműködni.

A bizonyítás eszközei

76. § (1) A bizonyítás eszközei a tanúvallomás, a szakvélemény, a tárgyi bizonyítási eszköz, az okirat és a terhelt vallomása.

(2) A büntetőeljárásban fel lehet használni azokat az okiratokat és tárgyi bizonyítási eszközöket, amelyeket valamely hatóság - jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése során a hatáskörében eljárva - a büntetőeljárás megindítása előtt készítet, illetőleg beszerzett.

A bizonyítás törvényessége

77. § (1) A bizonyítási eszközök felderítése, összegyűjtése, biztosítása és felhasználása során e törvény rendelkezései szerint kell eljárni. Jogszabály elrendelheti a bizonyítási cselekmények teljesítésének, a bizonyítási eszközök megvizsgálásának és rögzítésének, valamint a bizonyítási eljárások lefolytatásának meghatározott módját.

(2) A bizonyítási cselekmények végzésekor az emberi méltóságot, az érintettek személyiségi jogait és a kegyeleti jogot tiszteletben kell tartani, és biztosítani kell, hogy a magánéletre vonatkozó adatok szükségtelenül ne kerüljenek nyilvánosságra.

A bizonyítékok értékelése

78. § (1) A büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási eljárás. A törvény azonban elrendelheti egyes bizonyítási eszközök igénybevételét.

(2) A bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje.

(3) A bíróság és az ügyész a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

(4) Nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.

II. Cím

A TANÚVALLOMÁS

79. § (1) Tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása lehet.

(2) Akit tanúként megidézték, ha e törvény kivételt nem tesz, köteles vallomást tenni.

(3) A tanú kérelmére a megjelenésével felmerült költséget a külön jogszabályban meghatározott mértékben az eljáró bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság megállapítja, és megtéríti. Erre a tanút az idézésben, valamint a kihallgatásának befejezésekor figyelmeztetni kell.

80. § A tanú érdekében meghatalmazott ügyvéd járhat el, ha a tanú a jogairól való

felvilágosítás céljából ezt szükségesnek tartja. A tanút erről az idézésében tájékoztatni kell.

A tanú vallomástételének akadályai

81. § (1) Nem hallgatható ki tanúként

a) az egyházi személy és a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja arról, amire a hivatásánál fogva titoktartási kötelezettsége áll fenn,

b) a védő arról, amiről mint védő szerzett tudomást, vagy amit a terhelttel védői minőségében közölt,

c) akitől a testi vagy szellemi állapota miatt nyilvánvalóan nem várható helyes vallomás,

d) a hatósági tanú olyan tényekre, adatokra, körülményekre nézve, amelyre titoktartási kötelezettség terheli, és ez alól a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság nem mentette fel.

(2) Minősített adatról nem hallgatható ki tanúként az, aki a titoktartási kötelezettség alól nem kapott felmentést.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott minősítő az ügyész, illetőleg a bíróság megkeresésére dönt a felmentés megadásáról vagy a titoktartási kötelezettség fenntartásáról. A felmentésre irányuló megkeresésben azonosításra alkalmas módon meg kell jelölni azokat a kérdéseket, amelyekre a felmentést kérik.

82. § (1) A tanúvallomást megtagadhatja

a) a terhelt hozzátartozója,

b) az, aki a (4) bekezdés esetét kivéve magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben, akkor is, ha a tanúvallomást az *a)* pont alapján nem tagadta meg,

c) - a 81. § (2) bekezdésében foglalt titoktartási kötelezettség esetét ide nem értve - az, aki a foglalkozásánál vagy köz megbízatásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomással a titoktartási kötelezettségét megsértené, kivéve, ha ez alól a külön jogszabály szerint jogosult felmentette, vagy külön jogszabály szerint a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megkeresésére a titoktartási kötelezettség alá eső adat továbbítása a felmentésre jogosult számára kötelező,

d) a médiatartalom-szolgáltató, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, ha a tanúvallomásával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné, az ezzel kapcsolatos kérdésben, kivéve, ha a bíróság az információt átadó személy kilétének felfedésére kötelezte.

(2) A tanút a kihallgatása elején a mentességi okokra és a jogaira figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3) A megtagadás jogosságáról az eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz.

(4) A tanúvallomást az (1) bekezdés *b)* pontja alapján nem tagadhatja meg az, aki a kérdésre adott válasszal önmagát olyan bűncselekmény elkövetésével vádolná, amely miatt

a) vele szemben a feljelentést a 175. § (1) bekezdése alapján elutasították,

b) vele szemben a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének *f)* pontja vagy a 192. § (1) bekezdése alapján megszüntették,

c) vele szemben a büntetőeljárást tevékeny megbánás miatt megszüntették [221/A. § (7) bek.,

267. § (1) bek. *l*) pont, 332. § (1) bek. *f*) pont],

d) vele szemben a büntetőeljárást a 226. § (1)-(2) bekezdése vagy a 332. § (1) bekezdésének *g*) pontja alapján megszüntették, illetőleg

e) a Btk. Különös Része alapján a hatósággal történő együttműködése folytán nem büntethető.

(5) A (4) bekezdés alapján tett tanúvallomásban közölt bűncselekmény miatt a nyomozás folytatása [191. § (2) bek.] nem rendelhető el, és a tanúvallomás nem tekinthető a perújítás szempontjából új bizonyítéknak [408. § (1) bek. *a*) pont]. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni arra a tanúvallomás során feltárt bűncselekményre is, amely nem képezte a tanú ellen korábban folyamatban volt büntetőeljárás tárgyát, de a feljelentés elutasításának, a nyomozás, illetőleg az eljárás megszüntetésének a tanúvallomással feltárt bűncselekmény esetén is bármely okból helye lenne.

(6) A bíróság akkor kötelezheti a médiatartalom-szolgáltatót, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyt a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétének felfedezésére, ha három évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény felderítése érdekében az információt átadó személy kilétének ismerete nélkülözhetetlen, az ettől várható bizonyíték mással nem pótolható, továbbá a bűncselekmény felderítéséhez fűződő érdek - különösen a bűncselekmény tárgyi súlyára tekintettel - olyan kiemelkedő, amely az információforrás titokban maradásához fűződő érdeket egyértelműen meghaladja.

83. § (1) A tanú vallomástételének akadályát figyelembe kell venni, ha az akár a bűncselekmény elkövetésekor állt fenn, akár a kihallgatáskor áll fenn. A 82. § (1) bekezdésének *b*) pontja szerinti mentességi ok fennállása esetén a tanú a vallomástételt - a 82. § (4) bekezdésében meghatározott kivétellel - akkor is megtagadhatja, ha a kérdéses bűncselekmény elkövetését már jogerősen megállapították, vagy vele szemben az ügyész a vádemelést elhalasztotta.

(2) A tanúnak a 81. § (1) bekezdése *a*) és *b*) pontjában meghatározott mentessége az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad. Ebben az esetben a tanú a titoktartási kötelezettségének körébe tartozó bizonyítandó tényre nem hallgatható ki.

(3) Ha a tanú a 82. § (1) bekezdésének *c*) pontjában meghatározott titoktartási kötelezettség alól nem kapott felmentést, az a külön jogszabályban meghatározott ideig áll fenn.

(4) A tanúnak a 82. § (1) bekezdés *d*) pontjában foglalt mentessége az annak alapjául szolgáló jogviszony megszűnése után is fennmarad.

84. § A 83. § és a 85. § (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésével kihallgatott tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A tanú kihallgatása

85. § (1) A tanúkat egyenként kell kihallgatni.

(2) A kihallgatás kezdetén meg kell kérdezni a tanútól a nevét, a születési idejét és helyét, anyja nevét, a lakóhelyének és tartózkodási helyének címét, az értesítési címét, a foglalkozását, a személyazonosító okmánya számát, valamint azt, hogy a terhelttel vagy a sértettel rokoni viszonyban van-e, vagy az ügyben más okból érdekelt vagy elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadhatja.

(3) A kihallgatás elején tisztázni kell, hogy nincs-e a tanú vallomástételének akadály (81-82. §). Ha a tanú vallomástételének nincs akadály, figyelmeztetni kell arra, hogy köteles a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint az igazat vallani, továbbá arra, hogy a hamis tanúrást és a

tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(4) A tanú kihallgatásánál jelen lehet az érdekében eljáró ügyvéd, aki a tanúnak felvilágosítást adhat a jogairól, de más tevékenységet nem végezhet, és a vallomást nem befolyásolhatja. A kihallgatást követően az arról készült jegyzőkönyvet megtekintheti, és észrevételeit írásban vagy szóban előterjeszheti.

(5) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság engedélyezheti, hogy a tanú a szóbeli kihallgatását követően vagy helyette írásban tegyen vallomást. Ebben az esetben a tanú a vallomását saját kezűleg leírja és aláírja, az elektronikus okirat formájában elkészített vallomását minősített elektronikus aláírással látja el, vagy a tanúnak a más módon leírt vallomását bíró vagy közjegyző hitelesíti. Az írásbeli tanúvallomás megtétele nem zárja ki, hogy utóbb a tanút, ha ez szükséges, a kihallgatása céljából a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megidézze.

(6) Ha a tanú szóbeli kihallgatás nélkül vagy a szóbeli kihallgatást követően írásban tesz vallomást, az írásbeli vallomásból ki kell tűnnie, hogy a tanú a vallomást a vallomástétel akadályainak (81. és 82. §), valamint a hamis tanúzás következményeinek ismeretében tette meg. Erre a tanút az írásbeli vallomás megtételének engedélyezésével egyidejűleg, a vallomástétel akadályainak és a hamis tanúzás következményeinek ismertetésével figyelmeztetni kell.

86. § (1) A tizennegyedik életévét meg nem haladott személyt csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható. A kihallgatása esetén a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést mellőzni kell.

(2) Aki szellemi vagy egyéb állapota miatt korlátozottan képes megítélni a tanúvallomás megtagadásának jelentőségét, tanúként csak akkor hallgatható ki, ha vallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője vagy a tanúként kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó hozzájárul. A törvényes képviselő vagy a kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó a tanú érdekében ügyvédet hatalmazhat meg.

(3) A tizennyolcadik életévét meg nem haladott, valamint a (2) bekezdésben meghatározott tanú kihallgatásánál a tanú törvényes képviselője, támogatója és gondozója jelen lehet.

(3a) A 85. § (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetéseket a tizennyolcadik életévét meg nem haladott tanú korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell megfogalmazni.

(4) Ha a tanú és a törvényes képviselő vagy a gondozó, illetve a támogató vagy a tanú által megjelölt hozzátartozó között érdekellentét van, vagy a nyomozás érdekei miatt szükséges, a (2) és (3) bekezdésben meghatározott jogokat a gyámhatóság gyakorolja.

87. § A tárgyalást megelőzően a tanú bíróság előtti kihallgatásának akkor van helye, ha

a) a tanú az életét közvetlenül veszélyeztető állapotban van,

b) megalapozottan feltételezhető, hogy a tanú tárgyaláson nem jelenhet meg.

88. § (1) A kihallgatása során a tanú a hozzá intézett kérdésekre válaszol, de arra is módot kell neki adni, hogy a vallomását összefüggően előadja; ennek során - a tanú védelmére vonatkozó szabályok figyelembevételével - tisztázni kell azt is, hogy a tanú az általa elmondottakról miként szerzett tudomást. Ha a tanú vallomása eltér a korábbi vallomásától, ennek okát tisztázni kell. Az eljárás azonos szakaszában a tanú újabb kihallgatásánál a személyi adatokat - ha azok nem változtak - nem szükséges rögzíteni.

(2) A tanú kérelmére a vallomásának egyes részeit szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni.

89-92. §

Kényszerintézkedés a tanúval szemben

93. § Ha a tanú az eljárási cselekménynél való közreműködést, illetve a nyomozó hatóság vagy az ügyész eljárásában a vallomástételt a következményekre történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható, és az okozott költség megfizetésére kötelezhető.

94. § Ha a tanú a mentességére hivatkozással tagadja meg a vallomástételt, az ennek helyét nem adó határozat elleni jogorvoslatnak halasztó hatálya van.

III. Cím

A TANÚ VÉDELME

95. § A tanú életének és testi épségének vagy személyes szabadságának védelme, valamint annak érdekében, hogy a tanú a vallomástételi kötelezettségének eleget tegyen és a vallomását megfélemlítés nélkül tegye meg, a tanút az e törvényben meghatározottak szerint védelemben kell részesíteni.

A tanú személyi adatainak zárt kezelése

96. § (1) A bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság hivatalból elrendelheti, illetve a tanú vagy az érdekében eljáró ügyvéd kérelmére elrendeli, hogy a tanú személyi adatait [85. § (2) bekezdés], kivéve azokat az adatait, amelyek zártan kezelését nem kéri, az iratok között elkülönítve, zártan kezeljék. Ezekben az esetekben a tanú zártan kezelt adatait csak az ügyben eljáró bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tekintheti meg.

(2) Ha a tanú személyi adatainak zárt kezelését rendelték el, ettől kezdve

a) az eljárást folytató bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság biztosítja, hogy a tanú zártan kezelt adatai az eljárás egyéb adataiból ne váljanak megismerhetővé,

b) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a tanú személyazonosságát az azonosításra alkalmas iratok megtekintésével állapítja meg,

c) a személyi adatok zárt kezelésének megszüntetésére csak a tanú beleegyezésével kerülhet sor.

(3) A tanú személyi adatai zárt kezelésének elrendelésétől kezdve a büntetőeljárásban részt vevőknek a tanú személyi adatait tartalmazó iratról olyan másolat adható, amely a tanú személyi adatait nem tartalmazza.

Különösen védett tanú

97. § Különösen védetté nyilvánítható a tanú, ha

a) vallomása kiemelkedő súlyú ügy lényeges körülményeire vonatkozik,

b) a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható,

c) a személye, a tartózkodási helye, valamint az, hogy az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tanúként kívánja kihallgatni, a terhelt és a védő előtt nem ismert,

d) személyének felfedése esetén a tanú vagy hozzátartozója élete, testi épsége vagy személyes szabadsága súlyos fenyegetésnek lenne kitéve.

A büntetőeljárásban részt vevők személyi védelme

98. § (1) Különösen indokolt esetben az eljárást folytató bíróság tanácsának elnöke, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság kezdeményezheti, hogy a terhelt, a védő, a sértett, az egyéb érdekelt, a sértett és az egyéb érdekelt képviselője, továbbá a tanú, a szakértő, a szaktanácsadó, a tolmács, a hatósági tanú, illetve a felsoroltak valamelyikére tekintettel más személy a külön jogszabályban meghatározott védelemben részesüljön.

(2) A kérelmet az eljárást folytató bíróságnál, ügyésznél, illetőleg nyomozó hatóságnál lehet előterjeszteni, a szóbeli kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a büntetés-végrehajtási intézet állományába tartozó személy, illetve reájuk tekintettel más személy személyi védelmét a bíróság elnöke, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság vezetője és a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka kezdeményezheti.

(4) A személyi védelemre vonatkozó iratokat a büntetőügy iratai között kell kezelni. Az iratokat a kérelem és a kezdeményezés tárgyában hozott döntés kivételével zártan kell kezelni.

A tanúvédelmi programban részt vevő személyekre vonatkozó rendelkezések

98/A. § A külön jogszabályban meghatározott tanúvédelmi programban részt vevő terheltnek, sértettnek, és tanúnak e programban való részvétele a felsoroltak büntetőeljárási jogait és kötelezettségeit nem érinti, a programban részt vevő személy esetén e törvény rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a programban részt vevő személyt a védelmet ellátó szerv útján kell idézni, illetőleg értesíteni, az ilyen személy részére kézbesítendő hivatalos iratot csak a védelmet ellátó szerv útján lehet kézbesíteni,

b) a programban részt vevő személy a büntetőeljárásban az eredeti személyazonosító adatait közli, a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének közlése helyett a védelmet ellátó szerv címét jelöli meg,

c) a programban részt vevő személy személyes adatait tartalmazó iratokról másolat, illetve az ilyen személyre vonatkozó bármely felvilágosítás - ideértve a hivatalos szerveket is - csak annak adható, akinek a részére a védelmet ellátó szerv ezt engedélyezte,

d) a programban részt vevő személy megjelenésével, illetve közreműködésével felmerült költség nem számolható el bűnügyi költségként,

e) a tanú és a terhelt megtagadhatja a vallomást olyan adatra nézve, amelynek ismeretében az új személyazonosságára, az új lakóhelyére, illetőleg tartózkodási helyére lehet következtetni.

IV. Cím

A SZAKVÉLEMÉNY

A szakértő alkalmazása

99. § (1) Ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni.

(2) Szakértő alkalmazása kötelező, ha

a) a bizonyítandó tény, illetőleg az eldöntendő kérdés személy kóros elmeállapota, illetőleg kábítószerfüggősége,

- b) a bizonyítandó tény, illetőleg az eldöntendő kérdés kényszergyógykezelés szükségessége,
- c) a személyazonosítást biológiai vizsgálattal végzik,
- d) elhalt személy kihantolására kerül sor.

(3) Szakértőt a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság alkalmazhat.

100. § (1) A szakértő alkalmazása kirendeléssel történik. A szakértő kirendeléséről szóló határozatnak meg kell jelölnie

a) a szakértői vizsgálat tárgyát és azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek választ kell adnia,

b) a szakértő részére átadandó iratokat és tárgyakat, ha az átadás nem lehetséges, az iratok és a tárgyak megtekinthetésének helyét és idejét,

c) a szakvélemény előterjesztésének határidejét.

(2) Ha a szakvélemény elkészítéséhez sürgős részvizsgálatra van szükség, e vizsgálat kirendelő határozat nélkül, az ügyész vagy a nyomozó hatóság szóbeli rendelkezése alapján is elvégezhető.

(3) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott határidő a hatvan napot nem haladhatja meg. Ez a határidő a szakértő igazolási kérelmére egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható.

101. § (1) Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni. Ha a vizsgálat jellege szükségessé teszi, több szakértő is kirendelhető. Ez úgy is történhet, hogy a kirendelés csak a szakértői csoport vezetőjét jelöli ki, és feljogosítja őt arra, hogy a többi szakértőt bevonja.

(2) A halál oka és körülményei, valamint az elmeállapot vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni. Jogszabály más esetben is kötelezővé teheti több szakértő alkalmazását.

A szakértő

102. § (1) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, illetőleg szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot (a továbbiakban: gazdasági társaság), szakértői intézményt, vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet (a továbbiakban: szervezet), ha ez nem lehetséges, kellő szakértelemmel rendelkező személyt vagy intézményt (a továbbiakban: eseti szakértő) rendelhet ki szakértőként.

(2) Külön jogszabály meghatározhatja azokat a szakkérdéseket, amelyekben meghatározott intézmény vagy szakértői testület jogosult véleményt adni. Intézmény vagy testület kirendelése esetén annak vezetője jelöli ki az eljáró szakértőt.

(3) A szakértő kirendeléséről a kirendelő határozat keltétől számított nyolc napon belül a kirendelő tájékoztatja a terheltet, a védőt, a sértettet, és - ha a szakértőt a bíróság rendelte ki - az ügyészt.

(4) A gazdasági társaság, a szakértői intézmény, a szervezet, illetve a szakértői testület vezetője a kirendelő határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja a kirendelőt az eljáró szakértő személyéről. E közlés kézbesítésétől számított nyolc napon belül a kirendelő tájékoztatja a (3) bekezdésben írt személyeket és szervezeteket a tájékoztatás tartalmáról.

A szakértő kizárása

103. § (1) Szakértőként nem járhat el,

a) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá mint sértett, feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz, vagy vett részt, valamint ezek hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint bíró, ügyész vagy nyomozó hatóság tagja járt vagy jár el, valamint ezek

hozzátartozója,

c) aki az ügyben tanúként vesz, vagy vett részt,

d) a halál oka és körülményei vizsgálatánál továbbá a kihantolásnál az az orvos, aki a meghalt személyt közvetlenül a halála előtt gyógykezelte, illetve aki megállapította a halál beálltát,

e) a szakértői intézmény és a szervezet szakértője, valamint a szakértői testület tagja, ha az a) pontban meghatározott kizáró ok a szakértői intézmény, a szervezet vagy a szakértői testület vezetőjével szemben áll fenn,

f) a gazdasági társaság tagja, ha az a) pontban meghatározott kizáró ok a gazdasági társaság vezetőjével, vezető tisztségviselőjével szemben áll fenn, illetve, aki olyan gazdasági társaság tagja vagy alkalmazottja, amelynek tagja vagy alkalmazottja az ügyben már korábban eljár,

g) akit az ügyben szaktanácsadóként vettek igénybe,

h) akitől elfogulatlan szakvélemény egyéb okból nem várható.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásában nem minősül a nyomozó hatósággal hivatásos szolgálati viszonyban álló személynek az, aki a rá vonatkozó jogszabályok alapján nem a nyomozó hatóság állományában teljesít szolgálatot.

(3) A szakértő a vele szemben felmerült kizárási okot köteles a kirendelőnek haladéktalanul bejelenteni. Gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, illetve szakértői testület kirendelése esetén a bejelentést a kirendelt társaság vagy szerv vezetője útján kell megtenni.

(4) A szakértő kizárásáról az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz, amely előtt az eljárás folyik.

(5) A 83-84. § rendelkezései a szakértőre értelemszerűen irányadók.

Szakértői vizsgálat

104. § (1) A szakértő köteles az ügyben közreműködni, és szakvéleményt adni.

(2) A szakértőt a kirendelés alól az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, fontos okból határozattal felmentheti. A szakértő - gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, illetve szakértői testület kirendelése esetén, annak vezetője útján - a kirendelőt értesíti, ha

a) a szakkérdés nem tartozik a szakértő szakismereteinek körébe,

b) a szakkérdésben külön jogszabály alapján meghatározott intézmény vagy testület jogosult szakvéleményt adni,

c) a szakértői tevékenység ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha a tevékenység zavartalan ellátásának vagy a részvizsgálatok elvégzésének a feltételei nincsenek meg.

105. § (1) A szakértő szakértői vizsgálat alapján ad véleményt. A szakértő a vizsgálatot a tudomány állásának és a korszerű szakmai ismereteknek megfelelő eszközök, eljárások és módszerek felhasználásával köteles elvégezni.

(2) A szakértő köteles és jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek a feladatának teljesítéséhez szükségesek, e célból az ügy iratait megtekintheti, az eljárási cselekményeknél jelen lehet, a terhelttől, a sértettől, a tanúktól és az eljárásba bevont többi szakértőtől felvilágosítást kérhet. Ha ez a feladatának teljesítéséhez szükséges, a kirendelőtől újabb adatokat, iratokat és felvilágosítást kérhet. A szakértő a kirendelő felhatalmazása alapján a neki át nem adott tárgyat megtekintheti, megvizsgálhatja, mintavételt végezhet.

(3) A szakértő a vizsgálat során személyt vizsgálhat meg, hozzá kérdéseket intézhet, tárgyakat megtekinthet és vizsgálhat. Ha a szakértő olyan tárgyat vizsgál meg, amely a vizsgálat folytán megváltozik vagy megsemmisül, annak egy részét lehetőleg az eredeti állapotban úgy kell megőriznie, hogy az azonosság, illetőleg a származás megállapítható legyen.

(4) A kirendelő meghatározhatja azokat a vizsgálatokat, amelyeket a szakértőnek a kirendelő jelenlétében kell elvégezni.

(5) A szakértő értesíteni köteles a kirendelőt, ha annak a hatáskörébe tartozó intézkedés vagy eljárási cselekmény elvégzése szükséges.

(6) A szakértő a szakértői vizsgálatért, a szakvélemény elkészítéséért, valamint a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtt idézésre történt megjelenésért díjazásra, továbbá az eljárásával felmerült és igazolt készkiadásának megtérítésére jogosult. A szakértő díját a kirendelő, illetőleg az a bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, a szakértő által benyújtott díjjegyzék alapul vételével a szakvélemény beérkezését, illetőleg a szakértő meghallgatása esetén a meghallgatást követően, de legkésőbb harminc napon belül határozattal állapítja meg.

(7) A szakértői díjat megállapító határozat ellen külön jogorvoslatnak van helye.

Közreműködési kötelezettség a szakértő eljárása során

106. § (1) A megvizsgálandó személy testének sérthetlenségét érintő szakértői vizsgálat csak a kirendelő külön rendelkezése alapján végezhető. A terhelt és a sértett köteles a szakértői vizsgálatnak, illetve beavatkozásnak magát alávetni, kivéve a műtétet és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárást. A sértett köteles a szakértői vizsgálat elvégzését egyéb módon (pl. adatszolgáltatással) is elősegíteni. A kirendelő külön rendelkezése alapján a terhelt, a sértett, valamint a szemletárgy birtokosa túrni köteles, hogy a birtokában lévő dolgot a szakértő - akár az állag sérelmével vagy a dolog megsemmisülésével járó - vizsgálatnak vesse alá.

(2) A szakértői vizsgálattal okozott kárért - külön jogszabály szerint - kártalanításnak van helye.

(3) Ha a terhelt a közreműködési kötelezettségét nem teljesíti, vele szemben elővezetésnek és kényszer alkalmazásának van helye. Ha a sértett szegi meg a közreműködési kötelezettségét, elővezethető, valamint rendbírsággal sújtható.

(4) Az (1)-(3) bekezdésnek a sértettre vonatkozó rendelkezéseit a tanúra is alkalmazni kell, azonban a 81-82. § rendelkezései irányadók.

Az elmeállapot megfigyelése

107. § (1) Ha a szakvélemény szerint a terhelt elmeállapotának hosszabb szakértői megfigyelése szükséges, a bíróság - a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára - a terhelt elmeállapotának megfigyelését rendeli el. A fogva levő terheltet igazságügyi megfigyelő és elmeorvosintézetbe, a szabadlábon levő terheltet a jogszabályban meghatározott pszichiátriai fekvőbeteg-intézetbe kell beutalni. A megfigyelés egy hónapig tarthat, ezt a határidőt a bíróság a megfigyelést végző intézet véleménye alapján egy hónappal meghosszabbíthatja.

(2) Az elmeállapot megfigyelésének elrendelése miatt bejelentett jogorvoslatnak nincs halasztó hatálya, kivéve, ha a terhelt szabadlábon van.

(3) A szabadlábon levő terhelt elmeállapotának megfigyelése során a terhelt személyes szabadsága az egészségügyről szóló törvényben meghatározottak szerint korlátozható. Ha a terhelt az elmeállapot megfigyelése alól kivonja magát, a pszichiátriai intézet erről haladéktalanul értesíti az elmeállapot megfigyelését elrendelő bíróságot.

A szakvélemény előterjesztése

108. § (1) A szakértő a szakvéleményt szóban előadja, vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság által kitűzött határidőn belül írásban terjeszti elő.

(2) A szakvélemény magában foglalja

a) a vizsgálat tárgyára, a vizsgálati eljárásokra és eszközökre, a vizsgálat tárgyában bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat (lelet),

b) a vizsgálat módszerének rövid ismertetését,

c) a szakmai megállapítások összefoglalását (szakmai ténymegállapítás),

d) a szakmai ténymegállapításból levont következtetéseket, ennek keretében a feltett kérdésekre adott válaszokat (vélemény).

(3) A szakértő a szakvéleményt a saját nevében adja.

(4) Ha a vizsgálatban több szakértő működött közre, a véleményben fel kell tüntetni, hogy melyik szakértő milyen vizsgálatot végzett. Ha több szakértő azonos véleményre jut, a szakvéleményt közösen is előterjeszthetik (együttes szakvélemény). Több szakterülethez tartozó szakkérdésben a szakértők a szakvéleményüket egyesíthetik (egyesített szakvélemény).

(5) Az írásbeli szakvéleményt a szakértőnek alá kell írnia.

(6) A szakértőt - ha a megidézésére nincs szükség - a további eljárási cselekményekről csak akkor kell értesíteni, ha ezt az írásbeli szakvélemény előterjesztésével egyidejűleg kéri. Erről a szakértőt a kirendeléséről szóló határozatban tájékoztatni kell.

(7) A terhelt, a tanú, illetőleg a sértett kérelmére elrendelhető, hogy a reá vonatkozó szakvélemény (2) bekezdés a) pontja szerinti részét zártan kezeljék. Ilyen kérelmet a terhelt védője és a tanú érdekében eljáró ügyvéd is előterjeszthet.

(8) A terheltnek, a tanúnak, illetőleg a sértettnek az eljárás alapjául szolgáló cselekményre vonatkozó, a szakvélemény (2) bekezdés a) pontja szerinti részét képező, a szakértő előtt tett nyilatkozata bizonyítási eszközként nem használható fel.

109. § Ha a szakvélemény hiányos, homályos, önmagával ellentétben álló vagy az egyébként szükséges, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság felhívására a szakértő köteles a kért felvilágosítást megadni, illetve a szakvéleményt kiegészíteni.

A szakértő meghallgatása

110. § (1) A szakvélemény szóbeli előadása előtt meg kell állapítani a szakértő személyazonosságát, és tisztázni kell, hogy nincs-e vele szemben kizáró ok. A szakértőt figyelmeztetni kell a hamis szakvélemény adásának következményeire. A figyelmeztetést, valamint a szakértőnek a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A szakvélemény előadása után a szakértőhöz kérdéseket lehet intézni.

(2)

(3)

Más szakértő alkalmazása

111. § (1) Ha a szakértőtől kért felvilágosítás vagy a szakvélemény kiegészítése nem vezetett eredményre, vagy egyéb okból szükséges, más szakértőt kell kirendelni.

(2) A terhelt és a védő a nyomozás során indítványozhatja más szakértő kirendelését. A kirendelésről az ügyész határoz.

(3)-(4)

(5) Ha ugyanazon bizonyítandó tényre ugyanazon vizsgálati anyag alapulvételével készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés

van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással, a szakvélemény kiegészítésével vagy a szakértők egymás jelenlétében való meghallgatásával (125. §) nem tisztázható, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság hivatalból vagy indítványra újabb szakvélemény beszerzését rendelheti el.

(6)

112. § (1) A terhelt és a védő közölheti az ügyésszel, illetőleg a bírósággal, hogy szakvéleményt kíván készíttetni, és benyújtani.

(2) A terhelt vagy a védő által szakvélemény készítésére felkért személy (gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, szakértői testület) szakértőként való bevonásáról a bíróság, illetőleg az ügyész határoz. A felkért szakértő - e minőségének elismerése után - önállóan szakértői vizsgálatot végezhet, a bírósági eljárásban a bíróság, illetőleg az ügyész által kirendelt szakértővel azonos jogok illetik meg, és kötelezettségek terhelik. A szakértők az általuk elvégezni kívánt szakértői vizsgálatról kölcsönösen értesítik egymást, az értesített szakértő a másik szakértő által végzett vizsgálaton jelen lehet.

(3) Ha a bíróság vagy az ügyész a felkért személy bevonását megtagadja, az elkészített vélemény az okiratra vonatkozó szabályok szerint használható fel.

A szakértői kötelezettség megszegésének következményei

113. § (1) Ha a szakértő a közreműködést vagy a véleménynyilvánítást a megtagadás következményeire történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal kell sújtani, és az okozott költség megfizetésére kell kötelezni.

(2) A szakértőt rendbírsággal kell sújtani, és az okozott költség megfizetésére kell kötelezni, ha a szakvélemény előterjesztésére rendelkezésére álló határidőt önhibájából elmulasztja. Ha a szakvélemény előterjesztését a kirendelt társaság vagy szervezet vezetője által kijelölt szakértő mulasztja el önhibájából, a rendbírság kiszabásának, illetve az okozott költség megfizetésére kötelezésnek a kirendelt gazdasági társasággal, szakértői intézménnyel, szervezettel vagy szakértői testülettel szemben van helye.

(3) Ha a szakértő a mentességére hivatkozva tagadja meg a véleményadást, az ennek helyt nem adó határozat elleni jogorvoslat elbírálásáig nem kötelezhető közreműködésre.

A tolmács

114. § (1) Ha nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét, - törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben - regionális vagy nemzetiségi nyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni. Ha az anyanyelv használata aránytalan nehézségbe ütközne, a magyar nyelvet nem ismerő személy által ismertként megjelölt más nyelv használatát kell tolmács útján biztosítani.

(2) Ha a kihallgatandó személy hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni, vagy a kihallgatás helyett írásban is nyilatkozatot tehet. Ha a kihallgatandó személy siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni. Ha a kihallgatandó személy beszéd fogyatékos, kérésére a kihallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.

(3) E törvénynek a szakértőre vonatkozó rendelkezései a tolmácsra is irányadók azzal, hogy a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő személy vehető igénybe tolmácsként; ha ez nem lehetséges, a kellő nyelvismerettel rendelkező más személy (eseti tolmács) is kirendelhető. Tolmácson a szakfordítót is érteni kell.

Pártfogó felügyelői vélemény

114/A. § (1) A bíróság és az ügyész a büntetés vagy intézkedés alkalmazása, illetőleg a vádemelés elhalasztása vagy a közvetítői eljárásra utalás előtt pártfogó felügyelői véleményt beszerzését rendelheti el. A pártfogó felügyelői véleményt a pártfogó felügyelő készíti el.

(2) A pártfogó felügyelői vélemény a terhelt személyiségét és életviszonyait jellemző tényeket és körülményeket - így különösen családi körülményeit, egészségi állapotát, esetleges káros szenvedélyeit, lakhatási körülményeit, iskolai végzettségét, szaktudását, munkahelyét, ennek hiányában a foglalkoztatására vonatkozó adatokat, jövedelmi, vagyoni viszonyait - írja le, továbbá bemutatja a feltárt tények, körülmények és a bűncselekmény elkövetése között fennálló kapcsolatot.

(3) A pártfogó felügyelő a véleményben tájékoztatást ad a terhelt adottságainak megfelelő munkalehetőségről, egészségügyi, illetőleg szociális intézményi ellátási lehetőségről, és javaslatot tehet a terhelttel szemben egyedi magatartási szabály vagy kötelezettség elrendelésére.

(4) Ha a bíróság vagy az ügyész úgy rendelkezik, a pártfogó felügyelői véleményben ki kell térni arra, hogy a terhelt a kilátásba helyezett magatartási szabályok vagy kötelezettségek teljesítését vállalja-e és képes-e teljesíteni, valamint arra, hogy a sértett hozzájárul-e a részére adandó jóvátételhez.

(5) A pártfogó köteles és jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek a pártfogó felügyelői vélemény elkészítéséhez szükségesek, e célból az ügy iratait megismerheti, a terhelttől, a sértettől, a tanúktól és az eljárásba bevont más személyektől felvilágosítást kérhet. Ha ez feladatának teljesítéséhez szükséges, az ügyésztől vagy a bíróságtól újabb adatokat, iratokat és felvilágosítást kérhet.

(6) E törvénynek a szakértőre vonatkozó rendelkezései a pártfogó felügyelői véleményt készítő pártfogóra is irányadók azzal, hogy a 105. § (6) és (7) bekezdése, a 106-107. §, és a 111-113. § a pártfogóra nem alkalmazhatók.

V. Cím

A TÁRGYI BIZONYÍTÁSI ESZKÖZ ÉS AZ OKIRAT

A tárgyi bizonyítási eszköz

115. § (1) Tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan tárgy (dolog), amely a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas, így különösen az, amely a bűncselekmény elkövetésének vagy a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben az elkövető nyomait hordozza, vagy a bűncselekmény elkövetése útján jött létre, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy amelyre a bűncselekményt elkövették.

(2) E törvény alkalmazásában tárgyi bizonyítási eszköz az irat, a rajz és minden olyan tárgy, amely műszaki, vegyi vagy más eljárással adatokat rögzít. Ahol e törvény iratról rendelkezik, ezen az adatot rögzítő tárgyat is érteni kell.

Az okirat

116. § (1) Okirat az a bizonyítási eszköz, amely valamilyen tény, adat valóságának, esemény megtörténtének vagy nyilatkozat megtételének bizonyítására készül, és arra alkalmas.

(2) Az okiratra vonatkozó rendelkezések irányadók az okiratból készült kivonatra és az olyan tárgyra is, amely valamely tény, adat valóságának, esemény megtörténtének, vagy nyilatkozat megtételének igazolása céljából a 115. § (2) bekezdésében megjelölt módon készült.

(3) A (2) bekezdés nem alkalmazható a 151. § (2) bekezdésében felsorolt dolgokra.

VI. Cím

A TERHELT VALLOMÁSA

117. § (1) A terhelt kihallgatása előtt meg kell állapítani a személyazonosságát, ennek érdekében meg kell kérdezni a terhelt nevét, születési nevét, korábbi nevét, születési idejét és helyét, anyja nevét, lakóhelyének és tartózkodási helyének címét, az értesítési címét, a személyazonosító okmánya számát és az állampolgárságát. Ezekre a kérdésekre a terhelt akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadja.

(2) A terheltet a kihallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, a vallomás tételét, illetve az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta. Figyelmeztetni kell arra is, hogy amit mond, illetve rendelkezésre bocsát, bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést, valamint a terheltnek a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3) A terhelt kihallgatása a foglalkozására, munkahelyére, iskolai végzettségére, családi, kereseti és vagyoni körülményeire, továbbá a korábbi büntetésére és az eljárás tárgyától függően a katonai rendfokozatára és a kitüntetéseiire vonatkozó kérdésekkel kezdődik. Ezt követi a terhelt részletes kihallgatása.

(4) Ha a terhelt a vallomás tételét megtagadja, figyelmeztetni kell arra, hogy ez az eljárás folytatását nem akadályozza. Ha a terhelt vallomást tesz, figyelmeztetni kell, hogy a vallomásában más bűncselekmény elkövetésével hamisan nem vádolhat. Arra a bűncselekményre nézve, amelyre a terhelt a vallomás tételét megtagadta, a terhelthez további kérdések nem intézhetők, és a terhelt a többi terhelttel, illetőleg a tanúkkal nem szembesíthető, kivéve, ha előtte úgy dönt, hogy vallomást tesz. A vallomás tételének megtagadása nem érinti a terhelt kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogát.

(5) Ha a terhelt vallomást kíván tenni, a vallomástétel lehetőségét biztosítani kell.

(6) A (2) és (4) bekezdésben meghatározott figyelmeztetéseket a fiatalok terhelt korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell megfogalmazni.

118. § (1) A terheltnak módot kell adni arra, hogy a vallomását összefüggően előadhassa, ezt követően kérdések intézhetők hozzá. Ha a terhelt vallomása a korábbi vallomásától eltér, ennek okát tisztázni kell.

(2) A terhelt beismerése esetén - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - meg kell szerezni az egyéb bizonyítékokat is.

(3) A terhelteket egyenként kell kihallgatni. A terhelt a vallomását saját kezűleg vagy más módon leírhatja, ezt az iratokhoz kell csatolni.

VII. Cím

A BIZONYÍTÁSI ELJÁRÁSOK

A szemle

119. § (1) Szemlét a bíróság, illetőleg az ügyész rendel el, és tart, ha a bizonyítandó tény felderítéséhez vagy megállapításához személy, tárgy vagy helyszín megtekintése, illetőleg tárgy vagy helyszín megfigyelése szükséges.

(2) A szemlénél - ha szükséges - szakértőt is lehet alkalmazni.

(3) A szemle alkalmával a bizonyítás szempontjából jelentős körülményeket részletesen rögzíteni kell. A szemlén fel kell kutatni és össze kell gyűjteni a tárgyi bizonyítási eszközöket, és gondoskodni kell a megfelelő módon történő megőrzésükről. A szemle tárgyáról, ha lehetséges és szükséges, kép- vagy hangfelvételt, illetve képet és hangot egyidejűleg rögzítő felvételt, rajzot vagy vázlatot kell készíteni, és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(4) Ha a szemle tárgyát egyáltalán nem, vagy csak jelentős nehézség, illetve költség árán lehetne a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé vinni, a szemlét a helyszínen kell megtartani.

(5)-(6)

A helyszíni kihallgatás

120. § (1) A bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság a helyszínen hallgatja ki a terheltet és a tanút, ha az addigi kihallgatás után is szükséges, hogy a bűncselekmény helyszínén nyilatkozzék, és mutassa meg az elkövetés helyét, a bűncselekménnyel összefüggő más helyet, tárgyi bizonyítási eszközt vagy a cselekmény lefolyását.

(2) A helyszíni kihallgatás előtt a terheltet, illetőleg a tanút ki kell hallgatni arról, hogy a kérdéses helyet, cselekményt vagy tárgyi bizonyítási eszközt milyen körülmények között észlelte, és miről ismerné fel.

A bizonyítási kísérlet

121. § (1) A bíróság, illetőleg az ügyész bizonyítási kísérletet rendel el és tart, ha azt kell megállapítani vagy ellenőrizni, hogy valamely esemény vagy jelenség meghatározott helyen, időben, módon, illetőleg körülmények között megtörténhetett-e.

(2) A bizonyítási kísérletet lehetőleg ugyanolyan körülmények között kell lefolytatni mint ahogyan a vizsgált esemény vagy jelenség megtörtént, illetőleg megtörténhetett.

A felismerésre bemutatás

122. § (1) A bíróság, illetőleg az ügyész felismerésre bemutatást rendel el és tart, ha az személy vagy tárgy felismerése céljából szükséges. A terheltnek vagy a tanúnak felismerésre legalább három személyt vagy tárgyat kell bemutatni. A terheltnek vagy a tanúnak - ha más lehetőség nem áll rendelkezésre - felismerésre személy vagy tárgy fényképen, illetőleg más adathordozón rögzített kép-, illetőleg hangfelvétele is bemutatható.

(2) A felismerésre bemutatás előtt azt, akitől a felismerés várható, részletesen ki kell hallgatni arról, hogy a kérdéses személyt vagy tárgyat milyen körülmények között észlelte, milyen kapcsolata van vele, milyen ismertetőjeleiről tud.

(3) Személyek bemutatása esetén az ügytől független és a felismerést végző által nem ismert, továbbá a kérdéses személlyel a fő ismertetőjegyekben megegyező tulajdonságú - így különösen vele azonos nemű, hasonló korú, testalkatú, bőrszínű, ápoltságú és öltözetű - személyeket kell a kérdéses személlyel egy csoportba állítani. Tárgyak bemutatása esetén a kérdéses tárgyat hasonló tárgyak között kell elhelyezni. A kérdéses személynek vagy tárgynak a csoporton belüli elhelyezkedése a többitől jelentősen nem térhet el, és nem lehet feltűnő.

(4) A bemutatást több felismerő személy esetében is külön-külön, egymás távollétében kell végezni.

(5) Ha a tanú védelme szükségessé teszi, a felismerésre bemutatást úgy kell végezni, hogy a felismerésre bemutatott a tanút ne ismerhesse fel, illetőleg ne észlelhesse. Ha a tanú személyi adatainak zárt kezelését rendelték el, erről a felismerésre bemutatásnál is gondoskodni kell.

123. § (1) A bizonyítási kísérletre és a felismerésre bemutatásra a szemle szabályait értelemszerűen alkalmazni kell.

(2) A bíróság, illetőleg az ügyész a szemle, a bizonyítási kísérlet és a felismerésre bemutatás tartásához a nyomozó hatóságot is igénybe veheti. A nyomozó hatóság a bíróság utasításait határidőre teljesíti.

(3) A szemlét, a bizonyítási kísérletet és a felismerésre bemutatást - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - a nyomozó hatóság is elrendelheti, és tarthatja.

(4) A terhelt, a tanú, a sértett és más személy a szemlének, a bizonyítási kísérletnek és a felismerésre bemutatásnak köteles magát alávetni, a birtokában levő tárgyat a szemle, a bizonyítási kísérlet, illetőleg a felismerésre bemutatás céljából köteles rendelkezésre bocsátani. E kötelezettségek teljesítésére a terhelt kényszeríthető, a sértett és más személy pedig rendbírsággal sújtható.

(5) A szemle, a bizonyítási kísérlet és a felismerésre bemutatás lefolyását rendszerint kép- vagy hangfelvételrel vagy egyéb berendezéssel rögzíteni kell. A rögzített kép- vagy hangfelvételt az iratokhoz kell csatolni; az az eredeti célon kívül más célra nem használható fel.

A szembesítés

124. § (1) Ha a terhelt, a tanúk, illetőleg a terhelt és a tanú vallomásai egymással ellentétesek, az ellentétet szükség esetén szembesítéssel lehet tisztázni. A szembesítettek a vallomásukat egymással élőszóban közlik; megengedhető, hogy egymásnak kérdéseket tegyenek fel.

(2) Ha a tanú vagy a terhelt védelme ezt szükségessé teszi, a tanú, illetőleg a terhelt szembesítését mellőzni kell.

(3) A tizennegyedik életévét be nem töltött személyt akkor lehet szembesíteni, ha a szembesítés a kiskorúban nem kelt félelmet.

A szakértők párhuzamos meghallgatása

125. § Ha a szakértők véleménye eltér, az eltérést a szakértők egymás jelenlétében való meghallgatásával lehet tisztázni.

VIII. Fejezet

A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK

I. Cím

AZ ŐRIZETBE VÉTEL

126. § (1) Az őrizetbe vétel a terhelt személyi szabadságának átmeneti elvonása.

(2) Az őrizetbe vétel szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja - különösen tettenérés - esetén rendelhető el, feltéve, hogy a terhelt előzetes letartóztatása valószínűsíthető. Az őrizetbe vétel elrendelhető abban az esetben is, ha a 281. § (6) bekezdésében meghatározott feltételek fennállnak (tárgyalási őrizet).

(3) Az őrizet legfeljebb hetvenkét óráig tarthat. Ennek elteltével a terheltet - ha a bíróság az előzetes letartóztatását nem rendelte el - szabadon kell bocsátani. A terheltet szabadon kell bocsátani, ha a bíróság az őrizet tartama alatt az előzetes letartóztatását nem rendelte el.

(4) Ugyanazon bűncselekmény miatt - ha a körülmények nem változtak - az őrizetbe vétel újra nem rendelhető el.

(5) A terheltnek az őrizetbe vétel elrendelését megelőző hatósági fogva tartását az őrizet tartamába be kell számítani.

127. § (1) Az őrizetbe vétel elrendeléséről és megszüntetéséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határoz.

(2) Ha az őrizetbe vételt a nyomozó hatóság rendelte el, erről az ügyészt huszonnégy órán belül értesíti.

(3) A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

128. § (1) Az őrizetbe vétel elrendeléséről és a fogva tartás helyéről huszonnégy órán belül értesíteni kell a terhelt által megjelölt hozzátartozót; ennek hiányában a terhelt által megjelölt más személy is értesíthető.

(2) A terhelt felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermekét, illetőleg az általa gondozott más személyt gondozás céljából a hozzátartozójának, illetőleg az arra alkalmas intézménynek kell átadni. A kiskorú elhelyezéséről a gyámhatóság útján kell gondoskodni, a terhelt által gondozott más személy esetében a gyámhatóságot kell értesíteni. Intézkedni kell a terhelt felügyelet nélkül maradó vagyonának és lakásának biztonságba helyezéséről is.

(3) A katona [Btk. 127. § (1) bekezdés] őrizetbe vételéről az elöljáróját is értesíteni kell.

II. Cím

AZ ELŐZETES LETARTÓZTATÁS

Az előzetes letartóztatás feltétele

129. § (1) Az előzetes letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt.

(2) A terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt

folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha

a) megszökött, a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, vagy szökést kísérelt meg, illetőleg az eljárás során ellene újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt eljárás indult,

b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy az eljárási cselekményeknél a jelenléte másképp nem biztosítható,

c) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével megghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné a bizonyítást,

d) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.

Az előzetes letartóztatás elrendelése

130. § (1) Az előzetes letartóztatás elrendeléséről - a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára a IX. Fejezet VI. Címe szerinti eljárásban - a bíróság határoz.

(2) A bíróság előzetes letartóztatás helyett lakhelyelhagyási tilalmat, házi őrizetet vagy távoltartást is elrendelhet.

(3) Ha a büntetőeljárásnak magánindítványra van helye, az előzetes letartóztatás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el.

Az előzetes letartóztatás tartama

131. § (1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a nyomozási bíró alkalmanként legfeljebb három hónappal, összesen legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a törvényszék egyesbíróként eljárva, a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint, alkalmanként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja.

(2) A vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás meghosszabbítása iránt az ügyész az előzetes letartóztatás határidejének lejártá előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak.

(3) A nyomozási bíró határozata ellen bejelentett fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa, a törvényszék egyesbíróként hozott határozata elleni fellebbezést az ítéletábla tanácsa bírálja el.

(4) A vádirat benyújtása után az elsőfokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig tart. Az elsőfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a másodfokú bíróság által elrendelt előzetes letartóztatás a másodfokú eljárás befejezéséig, a másodfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetve a harmadfokú bíróság által elrendelt előzetes letartóztatás a harmadfokú eljárás befejezéséig, de mindegyik esetben legfeljebb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig tart.

(5) Az elsőfokú vagy a másodfokú bíróság ügydöntő határozatának hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítása esetén a másodfokú, illetőleg a harmadfokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás a megismételt eljárásra utasított bíróságnak a megismételt eljárásban a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart.

132. § (1) Ha a vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás tartama
a) a hat hónapot meghaladja, és az elsőfokú bíróság még nem hozott ügydöntő határozatot, az elsőfokú bíróság,

b) az egy évet meghaladja, a másodfokú bíróság az előzetes letartóztatás indokoltságát felülvizsgálja.

(2) A vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás indokoltságát az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott határidőt követően a másodfokú bíróság, ha az eljárás a harmadfokú bíróság előtt folyik, a harmadfokú bíróság legalább hathavonta felülvizsgálja.

(2a) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltak szerinti felülvizsgálatnak az eljárás felfüggesztése (266. §) nem akadályozza.

(3) Az előzetes letartóztatás megszűnik,

a) ha annak tartama az egy évet eléri, és a terhelttel szemben három évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás,

b) ha annak tartama a két évet eléri, és a terhelttel szemben öt évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás,

c) ha annak tartama - az a)-b) pont alá nem tartozó esetekben - a három évet eléri, kivéve az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás esetét, továbbá ha az ügyben harmadfokú bírósági eljárás vagy hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás van folyamatban.

(3a) A (3) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben sem szűnik meg az előzetes letartóztatás, ha a vádlottal szemben tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás.

(4) Ha a terhelt az előzetes letartóztatás (3) bekezdés szerinti megszűnését követően elrendelt lakhelyelhagyási tilalom, illetve házi őrizet szabályait megszegi, az előzetes letartóztatása ismét elrendelhető. A lakhelyelhagyási tilalom, illetve a házi őrizet szabályai megszegésének minősül az is, ha a terhelt a mozgását nyomon követő technikai eszköz működését akadályozza. Ebben az esetben az előzetes letartóztatás (3) bekezdés szerinti tartamát az előzetes letartóztatás ismételt elrendelésének napjától kell számítani.

(5) A nyomozó hatóság előzetes letartóztatás indítványozása iránti előterjesztésének részletesen tartalmaznia kell azokat a körülményeket, amelyek a 129. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek valamelyikének fennállását megalapozzák.

Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítvány elbírálása

133. § (1) Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetőleg a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

(2) Ha az előzetes letartóztatás elrendelése, meghosszabbítása, illetőleg fenntartása óta három hónapot eltelt, az (1) bekezdés második mondata nem alkalmazható.

Intézkedés az előzetes letartóztatás elrendelése után

134. § A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság, a vádirat benyújtását követően a bíróság az előzetes letartóztatott meghallgatása után haladéktalanul megteszi a 128. §-ban szabályozott intézkedéseket, ha ezek az őrizetbe vétel során nem történtek meg.

Az előzetes letartóztatás végrehajtása

135. § (1) Az előzetes letartóztatást büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.

(2) Ha ezt a nyomozási cselekmények elvégzése indokolttá teszi, az ügyész akként rendelkezhet, hogy az előzetes letartóztatás legfeljebb harmincnapi időtartamban rendőrségi fogdában is végrehajtható. Ezt az időtartamot követően a gyanúsított rendőrségi fogdán történő elhelyezéséről - további harmincnapi időtartamra - az ügyész indítványára a bíróság határoz. A gyanúsított rendőrségi fogdán történő elhelyezése tárgyában hozott határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3) Az előzetes letartóztatásban lévő terhelt eljárási jogainak gyakorlásában nem korlátozható. Biztosítani kell, hogy a terhelt a védőjével - és külföldi esetén államának konzuli képviselőjével - érintkezhessen. Az előzetes letartóztatásban lévő terhelt csak olyan korlátozásnak vethető alá, amely a büntetőeljárás jellegéből következik, vagy amelyet a letartóztatást foganatosító intézet rendje szükségessé tesz. Az előzetes letartóztatás végrehajtásának részletes szabályait külön jogszabályok határozzák meg.

(4) Ha bizonyítható, hogy a terhelt az előzetes letartóztatásának foganatba vételét követően a védőjével való kapcsolattartás felhasználásával

a) szökést készít elő,

b) a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével az eljárás megghiúsítására törekszik, illetőleg

c) újabb, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetésére hív fel, a bíróság - a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára - a védőt az eljárásból kizárhatja.

Soron kívüli eljárás, az előzetes letartóztatás megszüntetése

136. § (1) A bíróságnak, az ügyésznek, illetve a nyomozó hatóságnak arra kell törekednie, hogy az előzetes letartóztatás a lehető legrövidebb ideig tartson.

(2) Az előzetes letartóztatás megszűnik, ha a tartama meghosszabbítás vagy fenntartás nélkül lejárt, az eljárást jogerősen befejezték, a nyomozást megszüntették, annak határideje lejárt és az előzetes letartóztatást a bíróság a (3) bekezdés alapján nem hosszabbította meg, továbbá, ha a vádemelést elhalasztották. Az előzetes letartóztatást meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

(3) Ha a nyomozás befejeződött, és a vádemelésre várhatóan a nyomozás 176. § (2) bekezdése második mondatában megállapított határidejének lejártja után kerül sor, e határidő lejártja előtt az ügyész indítványára a bíróság az előzetes letartóztatást legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. Ha ez alatt vádemelésre nem került sor, a bíróság az előzetes letartóztatást további, legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. Az előzetes letartóztatás ebben az esetben is az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart, de ha annak tartama a 132. § (3) bekezdésében meghatározott, az ott írt megkülönböztetés szerinti tartamot eléri, azt meg kell szüntetni.

(4) Az előzetes letartóztatást a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

III. Cím

A LAKHELYELHAGYÁSI TILALOM, A HÁZI ŐRIZET ÉS A

TÁVOLTARTÁS

A lakhelyelhagyási tilalom

137. § (1) A lakhelyelhagyási tilalom a terhelt mozgási szabadságát és a lakóhely szabad megválasztásának jogát korlátozza; a lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló a meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét nem változtathatja meg.

(2) A lakhelyelhagyási tilalom akkor rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére, a terhelt személyi és családi körülményeire - különösen az egészségi állapotára, idős korára - vagy az eljárás során tanúsított magatartására tekintettel az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók.

(3) A lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről a bíróság határoz. A lakhelyelhagyási tilalmat elrendelő határozatában a bíróság előírhatja, hogy a terhelt meghatározott időközönként a rendőrségen jelentkezzék, és a lakhelyelhagyási tilalom célját biztosító más korlátozásokat is elrendelhet. A bíróság úgy rendelkezhet, hogy a lakhelyelhagyási tilalom előírásainak megtartását a rendőrség a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel is ellenőrizze. A lakhelyelhagyási tilalom előírásai megtartásának ellenőrzéséről külön jogszabály rendelkezik.

(4) A lakhelyelhagyási tilalommal elrendelt korlátozások megtartását a rendőrség, a szolgálati viszonyának tartama alatt katonával [Btk. 127. § (1) bekezdés] szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom rendelkezéseinek megtartását a parancsnok vagy akadályoztatása esetén más előljáró ellenőrzi.

(5) A vádirat benyújtása előtt elrendelt lakhelyelhagyási tilalom az elsőfokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, az ezt követően elrendelt vagy fenntartott lakhelyelhagyási tilalom az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az elsőfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a másodfokú bíróság által elrendelt lakhelyelhagyási tilalom a másodfokú eljárás befejezéséig, a másodfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a harmadfokú bíróság által elrendelt lakhelyelhagyási tilalom az eljárás befejezéséig tart.

(6) Ha a bíróság a lakhelyelhagyási tilalmat a vádirat benyújtása előtt rendelte el, és azóta hat hónap eltelt anélkül, hogy az ügyész vádat emelt volna, a tilalom fenntartásának szükségességét a bíróság megvizsgálja, ez iránt az ügyész a határidő lejártáig öt nappal tesz indítványt.

(6a) Az elsőfokú vagy a másodfokú bíróság ügydöntő határozatának hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítása esetén a másodfokú, illetve a harmadfokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott lakhelyelhagyási tilalom a megismételt eljárásra utasított bíróságnak a megismételt eljárásban a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart.

(7) Ha a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely miatt a tilalommal érintett terület, körzet elhagyása, vagy a tartózkodási hely, illetőleg lakóhely megváltoztatása szükséges, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a terhelt kérelmére a lakhelyelhagyási tilalmat részlegesen feloldhatja. A lakhelyelhagyási tilalom részleges feloldásáról szóló határozatban a terhelt részére engedélyezhető a lakhelyelhagyási tilalommal érintett terület, körzet meghatározott célból és úti célra történő egyszeri, időszakos vagy rendszeres elhagyása, illetőleg a tartózkodási hely vagy a lakóhely megváltoztatása.

(8) A lakhelyelhagyási tilalom megszűnik, ha a tartama lejárt, az eljárást jogerősen befejezték, a nyomozást megszüntették, annak határideje lejárt és a lakhelyelhagyási tilalmat a bíróság a (9)

bekezdés alapján nem hosszabbította meg, továbbá, ha a vádemelést elhalasztották. A lakhelyelhagyási tilalmat meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt. A lakhelyelhagyási tilalom megszüntetésére a vádirat benyújtásáig az ügyész is jogosult.

(9) Ha a nyomozás befejeződött, és a vádemelésre várhatóan a nyomozás 176. § (2) bekezdése második mondatában megállapított határidejének lejárta után kerül sor, e határidő lejárta előtt az ügyész indítványára a bíróság a lakhelyelhagyási tilalmat legfeljebb az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig meghosszabbíthatja.

A házi őrizet

138. § (1) A házi őrizet a terhelt mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza. Házi őrizet elrendelése esetén a bíróság által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a terhelt csak a bíróság határozatában meghatározott célból, különösen a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása vagy gyógykezelés céljából az ott írt időben és távolságra (úti célra) hagyhatja el.

(2) A házi őrizet akkor rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére és a büntetőeljárás időtartamára, vagy a terhelt eljárás során tanúsított magatartására tekintettel az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók.

(3) Házi őrizet elrendelése esetén e kényszerintézkedés elrendelésére, tartamára, illetőleg fenntartására, valamint megszüntetésére az előzetes letartóztatás elrendelésére, meghosszabbítására, illetőleg fenntartására, valamint megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket [130. § (1) bek., 131. §, 132. § (1) és (2) bek., 136. § (2)-(4) bek.] kell alkalmazni.

(4) A bíróság rendelkezhet úgy, hogy a házi őrizet előírásainak megtartását a rendőrség a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel is ellenőrizze. Ha a házi őrizet elrendelésére a terhelttel szemben személy elleni erőszakos bűncselekmény [Btk. 459. § 26. pont] elkövetése miatt folyamatban lévő eljárásban kerül sor, továbbá, ha a házi őrizetet a bíróság a terhelt előzetes letartóztatásának a 132. § (3) bekezdése szerinti megszűnését követően rendelte el, a bíróság a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel történő ellenőrzését elrendeli, kivéve ha ezen eszköz alkalmazásának technikai feltételei nem biztosíthatóak.

(5) Katonával [Btk. 127. § (1) bekezdés] szemben szolgálati viszonyának tartama alatt házi őrizet nem rendelhető el.

Távoltartás

138/A. § (1) A távoltartás a terhelt szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozza. A távoltartás hatálya alatt álló terhelt a bíróság határozatában megállapított szabályok szerint köteles

- a) a meghatározott lakást elhagyni, és onnan a bíróság által meghatározott ideig távol maradni,
- b) a meghatározott személytől, illetőleg e személy lakó- és munkahelyétől, az e személy által látogatott nevelési és nevelési-oktatási intézménytől, gyógykezelés céljából rendszeresen látogatott egészségügyi intézménytől, vallásgyakorlása során rendszeresen látogatott épülettől a bíróság által meghatározott ideig magát távol tartani,
- c) tartózkodni attól, hogy a meghatározott személlyel közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(2) Távoltartás a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén - feltéve, hogy a távoltartással elérni kívánt célok ezzel biztosíthatók - akkor rendelhető el, ha a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelése nem szükséges, de - különösen a bűncselekmény

jellegére, a terheltnek az eljárás előtt és az eljárás során tanúsított magatartására, valamint a terhelt és a sértett viszonyára tekintettel - megalapozottan feltehető, hogy a lakókörnyezetben hagyása esetén

a) a sértett tanú befolyásolásával vagy megfélemlítésével meghiúsítaná, megnehezítené, vagy veszélyeztetné a bizonyítást, illetve

b) a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy a sértett sérelmére újabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el.

(3) Ha a büntetőeljárásnak magánindítványra van helye, a távollattás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el.

(4) A távollattás elrendeléséről a bíróság határoz. A határozatban a bíróság előírhatja, hogy a terhelt meghatározott időközönként a távollattás alapjául szolgáló büntetőeljárást folytató nyomozó hatóságnál jelentkezzék.

(5) A bíróság a határozatot megküldi a sértettnek. Az ügyésznek a távollattás elrendeléséről szóló határozatot akkor is meg kell küldeni, ha a távollattás elrendelését a sértett, a sértett törvényes képviselője vagy a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője [138/B. § (2) bek. *d*)-*f*) pontja] indítványozta.

(6) A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság vagy az ügyész, a vádirat benyújtását követően a bíróság a terhelt meghallgatása után haladéktalanul megteszi a 128. §-ban szabályozott intézkedéseket.

(7) Ha a bíróság a távollattás elrendeléséről vagy módosításáról határoz, a határozatban az (1) bekezdés szerinti szabályokat úgy kell megállapítani, hogy azok ne tegyék lehetetlenné a terhelt azon jogainak gyakorlását, amely jogokat a sértett vonatkozásában az (1) bekezdés *b*) pontja érint.

138/B. § (1) A távollattást a bíróság tíztől hatvan napig terjedő időre rendelheti el.

(2) A távollattás elrendelését

a) az ügyész,

b) a magánvádló,

c) a pótmagánvádló,

d) a sértett,

e) cselekvőképtelen sértett esetén kizárólag törvényes képviselője, korlátozottan cselekvőképes kiskorú sértett esetén törvényes képviselője is, személyes ügyei vitelében vagy a bíróság, hatóság előtti eljárás jogának gyakorlása vonatkozásában cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú sértett a törvényes képviselője hozzájárulásával, valamint

f) a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője indítványozhatja.

(3) Ha a távollattás hatálya alatt a 138/A. § (1) bekezdésének *b*) pontjában meghatározott személy lakóhelye megváltozik, vagy e személy, illetőleg a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely miatt a határozat megváltoztatása indokolt, a bíróság a (2) bekezdésben felsoroltak, valamint a terhelt és a védő indítványára, a vádirat benyújtása után hivatalból is, a határozatot módosíthatja, vagy a távollattást megszüntetheti. A bíróság ugyanígy jár el, ha a terhelttel szemben a büntetőeljárás során olyan kényszerintézkedést rendeltek el, amely miatt a távollattás módosítása vagy megszüntetése szükséges.

(4) Ha a bíróság a távollattás módosításáról vagy megszüntetéséről határoz, a távollattás elrendelését indítványozó nyilatkozatát, valamint az ügyész, a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló indítványát beszerzi. A bíróság a nyilatkozat, illetőleg az indítvány előterjesztésére határidőt állapít meg; ha e határidő eredménytelenül eltelt, a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján határoz. A bíróság a határozatot a 138/A. § (1) bekezdésének *b*)

pontjában meghatározott személy részére is megküldi.

(5)

Közös szabályok

139. § (1) Ha a terhelt a lakhelyelhagyási tilalmat, illetőleg a házi őrizet szabályait megszegi, vagy az eljárási cselekményen idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt alapos okkal előzetesen nem menti ki, vagy az akadály megszűnése után alapos okkal nyomban nem igazolja, őrizetbe vehető, továbbá házi őrizet esetén az előzetes letartóztatása, lakhelyelhagyási tilalom esetén a házi őrizete vagy az előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírsággal sújtható.

(2) Ha a terhelt a távollét szabályait szándékosan megszegi, és ezt utólag nem menti ki, előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírsággal sújtható.

IV. Cím

AZ IDEIGLENES KÉNYSZERGYÓGYKEZELÉS

140. § (1) Az ideiglenes kényszergyógykezelés a kóros elmeállapotú terhelt személyi szabadságának bírói elvonása jogerős ítélet nélkül.

(2) Ideiglenes kényszergyógykezelésnek akkor van helye, ha megalapozottan lehet következtetni arra, hogy a terhelt kényszergyógykezelését kell elrendelni.

(3) Az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésére az előzetes letartóztatás elrendelésére vonatkozó szabályok [130. § (1) bek.] irányadók.

141. § (1) Ha a terhelt előzetes letartóztatásban van, az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésével egyidejűleg az előzetes letartóztatást meg kell szüntetni.

(2) Ha az előzetesen letartóztatott pszichiátriai kezelése szükséges, de ideiglenes kényszergyógykezelésének elrendelésére nincs alap, az előzetes letartóztatást - a bíróság rendelkezése alapján - igazságügyi megfigyelő és elmeorvos intézetben kell végrehajtani.

142. § (1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart.

(2) Ha az ideiglenes kényszergyógykezelés megkezdésétől hat hónap eltelt, és az ügyész még nem nyújtott be vádiratot, az ideiglenes kényszergyógykezelés indokoltságát a bíróság felülvizsgálja. A felülvizsgálat iránt az ügyész a határidő lejártá előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak.

(3) Az ideiglenes kényszergyógykezelés megkezdésétől számított egy év elteltével annak indokoltságát a törvényszék egyesbíróként eljárva, a vádirat benyújtásáig a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint vizsgálja felül. A felülvizsgálat iránt az ügyész a határidő lejártá előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak.

(4) A bíróság (2) bekezdés szerinti határozata ellen bejelentett fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa, a törvényszék (3) bekezdés szerinti határozata ellen bejelentett fellebbezést az ítélet tanácsa bírálja el.

143. § (1) A vádirat benyújtása után az elsőfokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az elsőfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a másodfokú bíróság által elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés a másodfokú eljárás

befejezéséig, a másodfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a harmadfokú bíróság által elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés a harmadfokú eljárás befejezéséig, hatályon kívül helyezés és új eljárás lefolytatására utasítás esetén a megismételt eljárásra utasított bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig tart.

(2) A vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára a 132. § (1)-(2) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

144. § (1) Az ideiglenes kényszergyógykezelést igazságügyi megfigyelő és elmeorvosító intézetben kell végrehajtani.

(2) Az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtására a 135. § (3)-(4) bekezdése megfelelően irányadó. Az ideiglenesen kényszergyógykezelt a törvényes képviselőjével szóban ellenőrzés nélkül, ha pedig megalapozottan feltehető, hogy ezáltal az eljárást megghiúsítaná, ellenőrzés mellett érintkezhet.

145. § (1) Az ideiglenes kényszergyógykezelés megszűnik, ha a tartama lejárt, a nyomozást megszüntették, annak határideje lejárt, továbbá, ha az eljárást jogerősen befejezték. Az ideiglenes kényszergyógykezelést meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

(2) Ha a nyomozás befejeződött, és a vádemelésre várhatóan a nyomozás 176. § (2) bekezdése második mondatában megállapított határidejének lejártá után kerül sor, e határidő lejártá előtt az ügyész indítványára a bíróság az ideiglenes kényszergyógykezelést legfeljebb az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig meghosszabbíthatja.

(3) Az ideiglenes kényszergyógykezelést a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

(4) Az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése ellen a terhelt házastársa és törvényes képviselője is jogosult fellebbezésre, és a felsoroltak indítványozhatják az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetését is.

(5) Az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetve a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja. Ha az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése, meghosszabbítása, vagy fenntartása óta három hónap eltelt, az érdemi vizsgálat nem mellőzhető.

V. Cím

INTÉZKEDÉS A KÜLFÖLDRE UTAZÁSI TILALOM BIZTOSÍTÁSÁRA

146. §

VI. Cím

AZ ÓVADÉK

147. § (1) Az óvadék a bíróság által meghatározott összeg, amely a terheltnek az eljárási cselekményeken való jelenlétét biztosítja.

(2) A bíróság a 129. § (2) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott esetben a terhelt előzetes letartóztatását megszüntetheti, ha a bűncselekményre és a személyi körülményekre tekintettel az eljárási cselekményeknél a terhelt megjelenését az óvadék letétele valószínűvé teszi.

(3) Óvadék megállapítását a terhelt vagy a védő az előzetes letartóztatásról döntésre jogosult

bíróságnál indítványozhatja. Az óvadék megállapításának tárgyában - ha azt nem a tárgyaláson indítványozzák - a bíróság ülést tart, ezen az ügyészt, a terheltet és a védőt meghallgatja. Ha a védő az ülésen értesítés ellenére nem jelent meg, az ülés a védő távollétében is megtartható.

(4) A bíróság az óvadék összegét a terhelt személyi körülményeire és vagyoni helyzetére is figyelemmel állapítja meg. A bíróság a határozatban lakhelyelhagyási tilalmat, valamint házi őrizetet is elrendelhet. A bíróság az óvadék megállapításáról az előzetes letartóztatást elrendelő határozatában is rendelkezhet.

(5) A terhelt előzetes letartóztatásának óvadék ellenében történő megszüntetése ellen kizárólag az ügyész és a pótmagánvádló élhet fellebbezéssel.

(6) A bíróság által jogerősen megállapított óvadékot a bíróságon készpénzben kell letenni, vagy annak letételét külön jogszabályban meghatározott módon kell igazolni. Ennek megtörténte után a fogva lévő terheltet haladéktalanul szabadon kell bocsátani.

(7) Az óvadék megállapítása iránti indítvány elutasítása esetén a terhelt, illetőleg a védő óvadék megállapítása iránt ismételten akkor terjeszthet elő indítványt, ha ebben új körülményre hivatkozik. Ha az ismételt indítványban a terhelt, illetőleg a védő nem hivatkozik új körülményre, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

148. § (1) Az óvadék letételét követően szabadlábra helyezett terhelt előzetes letartóztatását a bíróság elrendelheti, ha

a) a terhelt az eljárási cselekményen idézés ellenére nem jelent meg, és elmaradását előzetesen alapos okkal nem mentette ki, vagy az akadály megszűnése után nyomban alapos okkal nem igazolta,

b) az óvadék letételét követően a terhelt előzetes letartóztatásának más oka merült fel.

(2) Az óvadék összegét a terheltnek vissza kell adni, ha

a) - az (1) bekezdés *a)* pontja kivételével - a bíróság az előzetes letartóztatását elrendelte,

b) az ügyész a nyomozást megszüntette, illetőleg annak határideje lejárt, vagy az ügyész a vádemelést elhalasztotta,

c) a bíróság az eljárást jogerős ítélettel vagy megszüntető határozattal befejezte.

(3) Szabadságvesztés vagy elzárás kiszabása esetében az óvadékot akkor lehet visszaadni, ha a büntetés letöltését a terhelt megkezdte vagy az előzetes fogvatartás beszámítása folytán a vele szemben jogerősen kiszabott szabadságvesztést kitöltöttnek kell tekinteni.

(4) A terhelt elveszti a jogát az óvadék összegére, ha az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott okból a bíróság az előzetes letartóztatását rendelte el.

VII. Cím

A HÁZKUTATÁS, A MOTOZÁS ÉS A LEFOGLALÁS

A házkutatás

149. § (1) A házkutatás a ház, lakás, egyéb helyiség, az azokhoz tartozó bekerített hely vagy a jármű átkutatása, továbbá az ott elhelyezett információs rendszer vagy ilyen rendszerben tárolt adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálása az eljárás eredményessége érdekében.

(2) Házkutatásnak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az

a) a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítésére,

b) a bűncselekmény nyomainak felderítésére,

c) bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyonekobbzás alá eső dolog megtalálására vezet.

(3) Házkutatást a bíróság, az ügyész, illetőleg ha az ügyész másképp nem rendelkezik, a nyomozó hatóság rendel el, a bíróság és az ügyész a házkutatás végrehajtásához a nyomozó hatóságot igénybe veheti. A (2) bekezdés b) és c) pontja esetén a házkutatást elrendelő határozatban - ha ez lehetséges - meg kell jelölni azokat a bizonyítási eszközöket, elkobozható, vagy vagyonekobbzás alá eső dolgokat, amelyek megtalálása érdekében a házkutatás szükséges.

(4) A házkutatást rendszerint az érintett jelenlétében kell elvégezni, a megkezdése előtt közölni kell vele a házkutatást elrendelő határozatot, és - ha a házkutatás meghatározott, illetőleg ismert bizonyítási eszköz vagy elkobozható dolog, illetőleg személy megtalálására irányul - fel kell őt szólítani, hogy a keresett dolgot adja elő, az információs rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot tegye hozzáférhetővé, illetőleg a személyt adja át. Ha az érintett a felszólításra a keresett dolgot előadja, az információs rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot hozzáférhetővé teszi, illetőleg a keresett személyt átadja, a házkutatás nem folytatható, kivéve, ha gyanú merül fel arra, hogy a házkutatás során más bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyonekobbzás alá eső dolog is fellelhető.

(5) Ha a házkutatáson az érintett, illetőleg a védője, képviselője vagy megbízott hozzátartozója nincs jelen, az érintett érdekeinek védelmére olyan személyt kell kirendelni, akiről alaposan feltehető, hogy a házkutatással érintett érdekeit megfelelően védi.

(6) A közjegyzői vagy ügyvédi irodában, továbbá az egészségügyi intézményben tartandó házkutatást - ha az közjegyzői vagy ügyvédi tevékenységgel összefüggő hivatásbeli titkot, illetőleg egészségügyi adatot tartalmazó irat megtalálására irányul - a vádirat benyújtásáig a bíróság rendel el. A házkutatás csak az ügyész jelenlétében végezhető.

(7) Az ügyész a bíróság határozata nélkül tarthatja a (6) bekezdés szerinti házkutatást, ha a házkutatás késedelmes foganatosítása a (2) bekezdésben felsorolt célok elérését veszélyezteti.

(8) A (7) bekezdésben szabályozott esetben a bíróság határozatát utólag be kell szerezni. Ha a bíróság az indítványt elutasítja, a házkutatás eredménye bizonyítékként nem használható fel.

A motozás

150. § (1) A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetőleg vagyonekobbzás alá eső dolog megtalálása céljából a terhelt és az olyan személy ruházatának és testének átvizsgálása, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt vagy elkobozható, illetőleg olyan dolgot tart magánál, amely vagyonekobbzás alá eshet. A motozás során a motozás alá vont személy rendelkezése alatt álló csomag és más tárgy is átvizsgálható.

(2) Motozást az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendel el. Ha a motozást az ügyész rendel el, végrehajtásához a nyomozó hatóságot veszi igénybe.

(3) Ha a motozás célja meghatározott dolog megtalálása, az érintettet előbb fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át, ha a felszólításra a keresett dolgot előadja, a motozástól el kell tekinteni.

(4) Az érintett testének átvizsgálását csak a megmotozottal azonos nemű végezheti, és a motozásnál csak ilyen személy lehet jelen. E rendelkezés nem vonatkozik a motozásnál közreműködő orvosra.

(5) A motozásnál jelen lehet a motozás helyszínén tartózkodó, az érintett által megnevezett személy, kivéve az olyan személyt, akinek a jelenléte a nyomozás érdekeit veszélyezteti.

(6)

A lefoglalás

151. § (1) A lefoglalás a bizonyítás érdekében vagy az elkobzás, illetőleg a vagyoneklobzás biztosítására a dolognak a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság általi őrzésbe vétele vagy megőrzésének más módon történő biztosítása.

(2) A bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elrendeli - az ingatlan kivételével - annak a dolognak, információs rendszernek, ilyen rendszerben tárolt adatokat tartalmazó adathordozónak vagy adatnak a lefoglalását, amely

a) bizonyítási eszköz,

b) a törvény értelmében elkobozható, vagy amelyre vagyoneklobzás rendelhető el.

(2a) A lefoglalást akkor is el kell rendelni, ha az a kölcsönzött kulturális javak különleges védelméről szóló törvényben meghatározott különleges védelem időtartama alatt nem hajtható végre.

(3) A közjegyzői vagy ügyvédi irodában, továbbá az egészségügyi intézményben tartott - közjegyzői vagy ügyvédi tevékenységgel összefüggő hivatásbeli titkot, illetőleg egészségügyi adatot tartalmazó - iratok lefoglalását a bíróság rendeli el.

(4) A címzettnek még nem kézbesített postai és hírközlési küldeménynek, valamint a sajtótermék szerkesztősége iratainak lefoglalását a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság rendeli el. A határozat meghozataláig csak a küldemény visszatartásának van helye.

(5) Ha a lefoglalást a bíróság, illetőleg az ügyész rendeli el, végrehajtásához a nyomozó hatóságot veheti igénybe.

(6) Ha az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a lefoglalás elrendelésére nem jogosult, kése delmet nem tűrő esetben a dolgot őrzésbe veheti. Ebben az esetben a lefoglalás elrendelésére jogosult határozatát utólag kése dellem nélkül be kell szerezni. A dolog őrzését meg kell szüntetni, és azt a birtokosnak vissza kell adni, ha a lefoglalásra jogosult a lefoglalást nem rendeli el.

152. § (1) A lefoglalás érdekében a dolog, illetve az információs rendszer vagy az ilyen rendszerben tárolt adatokat tartalmazó adathordozó birtokosát vagy az adat kezelőjét fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át, illetve az információs rendszerben tárolt adatot tegye hozzáférhetővé. Ha ezt önként nem teszi meg, rendbírsággal sújtható, kivéve a terheltet és azt, aki a tanúvallomást megtagadhatja, továbbá aki tanúként nem hallgatható ki. Az átadás, illetve a hozzáférhetővé tétel megtagadása nem akadályozza annak, hogy a keresett dolgot, illetve az információs rendszerben tárolt adatot házkutatással vagy motozással megszerezzék. Erre az érintettet figyelmeztetni kell.

(2) Nem foglalhatók le a terhelt és a védő között váltott levelek és más írásbeli közlések, valamint a védőnek az ügyre vonatkozó feljegyzései.

(3) Nem foglalhatók le a terhelt és a tanúvallomás megtagadására a 82. § (1) bekezdése alapján jogosult személy között váltott levelek és más írásbeli közlések, feltéve, ha a dolgot a tanúvallomás megtagadására jogosult személy őrzi.

(4) Nem foglalhatók le azok az iratok sem, amelyeknek tartalmára a tanúvallomás megtagadható, ha az iratot a tanúvallomás megtagadására jogosult személy őrzi. Ez a korlátozás kiterjed annak a személynek a hivatali helyiségében őrzött iratokra és dolgokra, aki a 82. § (1) bekezdés c) pontja alapján a tanúvallomást megtagadhatja.

(5) A (3) és (4) bekezdés szerinti korlátozás nem érvényesül, ha

a) a tanúvallomás megtagadására jogosult személy az ügygel kapcsolatban megalapozottan gyanúsítható tettességgel, részességgel, bűnpártolással, orgazdasággal vagy pénzmosással,

b) a lefoglalandó dolog a bűncselekmény eszköze,

c) a tanúvallomás megtagadására jogosult személy a lefoglalandó dolgot - a (3) és (4)

bekezdésre történt figyelmeztetést követően - önként átadja,

d) a tanúvallomás megtagadásra a 82. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján jogosult személyt a számára információt átadó személy kilétének felfedésére kötelezte a bíróság a 82. § (6) bekezdése alapján.

153. § (1) Irat esetében gondoskodni kell arról, hogy annak tartalma illetéktelen személy előtt rejtve maradjon.

(2) Ha az olyan irat megtalálásánál az ügyész nincs jelen, amelyre nézve a birtokosa szerint a 82. § (1) bekezdésének *b)* pontja alapján tagadható meg a tanúvallomás, és az irat birtokosa, illetőleg védője, képviselője vagy megbízott hozzátartozója az irat tartalmának megismeréséhez nem járul hozzá, az iratot tartalmazó adathordozót, illetőleg az iratot zárt borítékban átadja a nyomozó hatóságnak, a nyomozó hatóság az iratot betekintés nélkül továbbítja az ügyésznek. Ha ez nem lehetséges, a nyomozó hatóság a 154. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával intézkedik az irat őrzéséről. Az ügyész az irat tartalmának megismerése után haladéktalanul határoz az irat lefoglalásáról, illetőleg a 151. § (3) bekezdése szerinti iratok esetében a lefoglalás iránti indítvány bírósághoz történő előterjesztéséről. Ha az ügyész, illetőleg a bíróság a lefoglalást nem rendeli el, az irat sem ebben az ügyben, sem más büntetőeljárásban bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3) Az irat birtokosának kérésére - ha ez az eljárás érdekét nem veszélyezteti - a lefoglalt iratról részére hiteles másolatot kell kiadni.

154. § (1) A lefoglalt dolgot letétbe kell helyezni; ha a dolog letétbe helyezésre nem alkalmas, vagy azt más fontos ok indokolja, a megőrzéséről egyéb módon kell gondoskodni. Ez utóbbi esetben a lefoglalt dolognak a bűncselekménnyel kapcsolatos egyedi tulajdonságait rögzítő iratot vagy fényképet kell az ügy irataihoz csatolni. Az érdekelt őrizetében hagyott vagy más szerv őrizetébe adott dolog a lefoglalást elrendelő bíróság, ügyész, illetve nyomozó hatóság hozzájárulása hiányában más birtokába, kezelésébe nem adható. A bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság hozzájárulása esetén a lefoglalt dolog megőrzésére az új birtokost, kezelőt kötelezi.

(2) A lefoglalt dolgokat jegyzőkönyvben vagy más okiratban a mennyiségük, értékük, minőségi állapotuk feltüntetésével, egyedi azonosításra alkalmas módon fel kell sorolni.

(3) A lefoglalt dolgot úgy kell őrizni, hogy az változatlanul maradjon, a bűncselekmény esetleges nyomai el ne tűnjenek, a lefoglalt dolgot ne lehessen kicserélni, és az azonossága könnyen megállapítható legyen.

155. § (1) A lefoglalást a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megszünteti, ha arra az eljárás érdekében már nincs szükség; a lefoglalást meg kell szüntetni, ha a nyomozást megszüntették, illetőleg annak határideje lejárt. A lefoglalás megszüntetése helyett más, jogszabályban meghatározott módon kell eljárni, ha a lefoglalt dolog birtoklása jogszabályba ütközik. A bíróság által elrendelt lefoglalást a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

(2) A lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a bűncselekmény elkövetésekor a dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolni tudja.

(3) Ha nincs olyan személy, akinek a (2) bekezdés szerint a dolgot ki kell adni és ez az eljárás adataiból sem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, aki a kiadása iránt alaposnak látszó igényt jelentett be.

(4) Ha olyan személy sincs, akinek a (3) bekezdés szerint lehetne a dolgot kiadni, vagy ilyen igény az eljárás adataiból nem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, akitől lefoglalták.

(5) A terheltnek a lefoglalt dolgot csak akkor lehet kiadni, ha azt a (2)-(4) bekezdés szerint másnak nem lehet kiadni.

(6) A terhelttől lefoglalt dolog a bíróság határozata alapján az állam tulajdonába kerül, ha az

kétségtelenül mást illet, de akinek a kiléte nem állapítható meg. A később jelentkező igénylő a dolog kiadását, illetőleg az értékesítésből származó ellenértékét igényelheti. Az igénylő kérelme tárgyában a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság határoz.

(7) A lefoglalás megszüntetése esetén, ha a dolog természetben már nem adható ki, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenértéket alapul véve, a kezeléséből, tárolásából eredő költséggel csökkentett, a megtérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai törvényes kamatával növelt összegét kell megtéríteni. Nem közösségi áru esetén a vámjogszabályban meghatározott elszámolást követően kell kifizetni az értékesítésből befolyt ellenértéket. A jogosult az ezt meghaladó igényét a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti. Ha a lefoglalás alaptalan volt, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenérték a dolog kezeléséből, tárolásából eredő költséggel nem csökkenthető. Erről a lefoglalás megszüntetéséről határozatot hozó bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság a határozatában dönt.

(8) Ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni.

(9) Ha a dolog lefoglalására nem az elkobzás, illetőleg a vagyonekobzás biztosítása érdekében került sor, és a lefoglalt dolgot szakértő már megvizsgálta, újabb szakértő kirendelését az arra jogosultak nem kérték, és további szakértői vizsgálatot a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság sem tart indokoltnak, akkor a lefoglalást meg kell szüntetni.

A lefoglalt dolog előzetes értékesítése és elkobzása

156. § (1) A bíróság a lefoglalt dolog értékesítéséről határoz, ha a lefoglalt dolog

- a) gyors romlásnak van kitéve,
- b) huzamos tárolásra alkalmatlan,
- c) kezelése, tárolása, illetve őrzése - különösen a dolog értékére vagy az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolására tekintettel - aránytalan és jelentős költséggel járna,
- d) értéke az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.

(2) Az (1) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott esetekben a bíróság a lefoglalt dolog értékesítéséről akkor határozhat, ha a lefoglalt dologra a bizonyítás érdekében már nincs szükség.

(3) A lefoglalt dolog akkor értékesíthető, ha a lefoglalt dolog kiadása iránt senki nem jelentett be jogos igényt.

(4) A lefoglalt dolog értékesítéséből befolyt ellenérték a lefoglalt dolog helyébe lép. Ilyen esetben az elkobzást, vagyonekobzást a dolog helyébe lépő ellenértékre kell elrendelni.

(5) Ha a lefoglalt dolog birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti vagy a dolog birtoklása jogszabályba ütközik, a bíróság a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára - szükség esetén mintavétel elrendelése mellett - a lefoglalt dolog elkobzásáról határoz.

A lefoglalt dolog visszatartása

157. § (1) A terheltnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyonekobzás, bűnügyi költség vagy polgári jogi igény biztosítására vissza lehet tartani, erről az ügydöntő határozatban kell rendelkezni.

(2) A polgári jogi igény biztosítását szolgáló visszatartást meg kell szüntetni, ha a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított hatvan napon belül nem kért végrehajtást, illetőleg a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén hatvan napon belül nem igazolja, hogy a polgári perben biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtott be.

Közös szabályok

158. § (1) A házkutatást, a motozást és a lefoglalás érdekében tett intézkedést az érintett kíméletével, lehetőleg a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végezni. Biztosítani kell, hogy az intézkedés folytán ne kerüljenek nyilvánosságra a magánéletnek a büntetőeljárással össze nem függő körülményei; kerülni kell a szükségtelen károkozást.

(2) Az intézkedésről készített jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, hogy a tárgyi bizonyítási eszközt vagy más dolgot, tárgyat hol, milyen körülmények között találták meg.

(3) Aki a házkutatást, a motozást vagy a lefoglalás érdekében tett intézkedést akadályozza, ezek túrésére kényszeríthető, és - a terhelt kivételével - rendbírsággal sújtható.

(4) A nyomozó hatóság a bíróságnak a házkutatás, a motozás és a lefoglalás végrehajtására vonatkozó utasításait határidőre teljesíti.

VIII. Cím

INFORMÁCIÓS RENDSZERBEN TÁROLT ADATOK MEGŐRZÉSÉRE KÖTELEZÉS ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLŐ HÁLÓZAT ÚTJÁN KÖZZÉTETT ADATOK IDEIGLENES HOZZÁFÉRHETETLENNÉ TÉTELE

Információs rendszerben tárolt adatok megőrzésére kötelezés

158/A. § (1) A megőrzésre kötelezés a bűncselekmény felderítése és a bizonyítás érdekében az információs rendszerben tárolt adat birtokosának, feldolgozójának, illetőleg kezelőjének az információs rendszerben tárolt meghatározott adat feletti rendelkezési jogának ideiglenes korlátozása.

(2) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendeli annak az információs rendszerben tárolt adatnak a megőrzését, amely bizonyítási eszköz, vagy bizonyítási eszköz felderítéséhez, a gyanúsított kilétének, tartózkodási helyének a megállapításához szükséges.

(3) A megőrzésre kötelezett a határozat vele történő közlésének időpontjától köteles a határozatban megjelölt információs rendszerben tárolt adatot változatlanul megőrizni, és - szükség esetén más adatállománytól elkülönítve - biztosítani annak biztonságos tárolását. A megőrzésre kötelezett köteles az információs rendszerben tárolt adat megváltoztatását, törlését, megsemmisülését, valamint annak továbbítását, másolat jogosulatlan készítését, illetőleg az adathoz való jogosulatlan hozzáférést megakadályozni.

(4) A megőrzésre kötelezést elrendelő a megőrzéssel érintett adatot fokozott biztonságú elektronikus aláírással láthatja el. Ha az adat eredeti helyen történő megőrzése az érintettnek az adat feldolgozásával, kezelésével, tárolásával vagy továbbításával kapcsolatos tevékenységét jelentősen akadályozná, az elrendelő engedélyével az adat megőrzéséről annak más adathordozóra vagy más információs rendszerbe történő átmásolásával gondoskodhat. Az átmásolást követően az elrendelő az eredeti adatot tartalmazó adathordozóra és információs rendszerre a korlátozásokat részlegesen vagy teljesen feloldhatja.

(5) Ahhoz az adathoz, amelyet a megőrzésre kötelezés érint, az intézkedés tartama alatt kizárólag az elrendelő bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, valamint az elrendelő

engedélyével az adat birtokosa vagy kezelője jogosult hozzáférni. Arról az adatról, amelyet a megőrzésre kötelezés érint, az adat birtokosa vagy kezelője az intézkedés tartama alatt csak az elrendelő kifejezett engedélyével adhat más részére tájékoztatást.

(6) A megőrzésre kötelezett köteles haladéktalanul tájékoztatni az elrendelőt, ha a megőrzésre kötelezéssel érintett adatot jogosulatlanul megváltoztatták, törölték, átmásolták, továbbították, megismerték, vagy hogy ezek megkísérlésére utaló jelet észlelt.

(7) A megőrzésre kötelezést követően az elrendelő haladéktalanul megkezdi az érintett adatok átvizsgálását, és ennek eredményéhez képest az adatnak az információs rendszerbe vagy más adathordozóra történő átmásolásával az adat lefoglalását kell elrendelni, vagy a megőrzésre kötelezést meg kell szüntetni.

(8) A megőrzésre kötelezés az adatot tartalmazó adathordozó lefoglalásáig, illetve a (4) bekezdés esetén az adat átmásolásáig, de legfeljebb három hónapig tart. A megőrzésre kötelezés megszűnik, ha a büntetőeljárást befejezték. A büntetőeljárás befejezéséről a megőrzésre kötelezettet értesíteni kell.

Elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele

158/B. § (1) Az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele az elektronikus hírközlő hálózat útján közzétett adat (e cím alkalmazásában a továbbiakban: elektronikus adat) feletti rendelkezési jog ideiglenes korlátozása, és az adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozása.

(2) Ha az eljárás olyan közvádra üldözendő bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének van helye, és az a bűncselekmény folytatásának megakadályozásához szükséges, az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel rendelhető el.

(3) Az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét a bíróság rendeli el.

(4) Az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel elrendelhető

a) elektronikus adat ideiglenes eltávolításával,

b) elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozásával.

(5) Az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételének teljesítésére kötelezett a bíróság megnevezésével és a határozat számának a megjelölésével tájékoztatja a felhasználókat a tartalom eltávolításának vagy a tartalomhoz hozzáférés megakadályozásának a jogalapjáról.

(6) A (4) bekezdés a) pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel és az információs rendszerben tárolt adatok megőrzésére kötelezés együttesen is elrendelhető.

158/C. § (1) Az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvényben meghatározott tárhelyszolgáltatót kell kötelezni. A kötelezett a határozat vele történő közlését követő egy munkanapon belül köteles az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására.

(2) Az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés a) pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét a bíróság megszünteti, és az elektronikus adat visszaállítását rendeli el, ha

a) az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel elrendelésének oka megszűnt, vagy

b) a nyomozást megszüntették, kivéve ha a Btk. 77. § (2) bekezdése alapján az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele elrendelésének lehet helye.

(3) Az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés a) pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele a büntetőeljárás befejezésével megszűnik. Ha a bíróság az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét nem rendelte el, az elektronikus adat visszaállítására kötelezi a

tárhelyszolgáltatót.

(4) Az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel megszüntetéséről és az elektronikus adat visszaállításáról szóló határozatot a kötelezettel haladéktalanul közölni kell. A tárhelyszolgáltató a határozat vele történő közlésétől számított egy munkanapon belül köteles az elektronikus adat visszaállítására.

(5) Az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására és visszaállítására vonatkozó kötelezettség teljesítését a bírósági végrehajtó foganatosítja.

(6) A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára a tárhelyszolgáltatóval szemben az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vagy visszaállítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatt százezer forinttól egymillió forintig terjedő rendbírságot szabhat ki. A rendbírság ismételten is kiszabható.

158/D. § (1) A bíróság elrendeli az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét, ha

a) a tárhelyszolgáltató az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozó kötelezettséget nem teljesítette, vagy az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozóan a külföldi hatóság jogsegély iránti megkeresése a megkeresés kibocsátásától számított harminc napon belül nem vezetett eredményre, és

b) a büntetőeljárás gyermekpornográfia (Btk. 204. §) vagy állam elleni bűncselekmény (Btk. XXIV. Fejezet) vagy terrorcselekmény (Btk. 314-316. §) miatt indult, és az elektronikus adat e bűncselekménnyel áll összefüggésben.

(2) A bíróság a határozatával az elektronikus hírközlési szolgáltatókat kötelezi az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására.

(3) Ha az elektronikus adat feletti rendelkezésre jogosult ismeretlen, az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tételéről szóló határozatot hirdetményi úton kell kézbesíteni. A hirdetményt tizenöt napra ki kell függeszteni a bíróság hirdetőtáblájára, továbbá közzé kell tenni a bíróságok központi internetes honlapján, a hirdetményi kézbesítésre egyebekben a 70. § (5) és (6) bekezdését kell alkalmazni. Az elektronikus adat feletti rendelkezésre jogosult a határozattal szemben a kézbesítéstől számított nyolc napon belül fellebbezést jelenthet be.

(4) A bíróság az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele elrendeléséről elektronikus úton haladéktalanul értesíti az NMHH-t.

(5) Az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tételének a végrehajtását az NMHH szervezi és ellenőrzi. Az NMHH a bíróság elektronikus úton megküldött értesítése alapján az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására vonatkozó kötelezettséget bevezeti a központi elektronikus hozzáférhetetlenné tételi határozatok adatbázisába, ezzel egyidejűleg a bíróság határozatáról elektronikus úton haladéktalanul értesíti az elektronikus hírközlési szolgáltatókat, amelyek az értesítéstől számított egy munkanapon belül kötelesek az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására. Ha valamely elektronikus hírközlési szolgáltató a kötelezettséget nem teljesíti, az NMHH erről haladéktalanul értesíti a bíróságot.

(6) Az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét a bíróság megszünteti, ha

a) a tárhelyszolgáltató teljesíti az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozó kötelezettségét,

b) az elrendelésének oka egyébként megszűnt, vagy

c) a nyomozást megszüntették, kivéve ha a Btk. 77. § (2) bekezdése alapján az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele elrendelésének lehet helye.

(7) Az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b*) pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tételének megszüntetéséről a bíróság elektronikus úton haladéktalanul értesíti az NMHH-t, amely az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására vonatkozó kötelezettséget törli a központi elektronikus hozzáférhetetlenné tételi határozatok adatbázisából, és ezzel egyidejűleg a kötelezettség megszűnéséről elektronikus úton haladéktalanul értesíti az elektronikus hírközlési szolgáltatókat, amelyek az értesítéstől számított egy munkanapon belül kötelesek biztosítani az elektronikus adathoz a hozzáférést.

(8) Az elektronikus adat 158/B. § (4) bekezdés *b*) pontja szerinti ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele a büntetőeljárás befejezésével megszűnik. Ha a bíróság az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét nem rendelte el, az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel megszűnéséről elektronikus úton haladéktalanul értesíti az NMHH-t, amely az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására vonatkozó kötelezettséget törli a központi elektronikus hozzáférhetetlenné tételi határozatok adatbázisából, és ezzel egyidejűleg a kötelezettség megszűnéséről elektronikus úton haladéktalanul értesíti az elektronikus hírközlési szolgáltatókat, amelyek az értesítéstől számított egy munkanapon belül kötelesek biztosítani az elektronikus adathoz a hozzáférést.

(9) Ha valamely elektronikus hírközlési szolgáltató a hozzáférés újbóli biztosítására vonatkozó kötelezettséget nem teljesíti, az NMHH erről haladéktalanul értesíti a bíróságot.

(10) A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára az elektronikus hírközlési szolgáltatóval szemben az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására vagy a hozzáférés újbóli biztosítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatt százezer forinttól egymillió forintig terjedő rendbírságot szabhat ki. A rendbírság ismételten is kiszabható.

IX. Cím

A ZÁR ALÁ VÉTEL

159. § (1) A zár alá vétel a dolog, a vagyoni értékű jog, a követelés, illetve a szerződés alapján kezelt pénzeszköz feletti rendelkezési jogot függeszti fel. Zár alá vételt a bíróság rendel el.

(2) Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonek Kobzásnak van helye, illetve ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és alaposan tartani lehet attól, hogy a kielégítést megghiúsítják, ezek biztosítására dolog, vagyoni értékű jog, követelés vagy szerződés alapján kezelt pénzeszköz zár alá vétele rendelhető el. A zár alá vétel elrendelhető a vagyonra, a vagyon meghatározott részére vagy egyes vagyontárgyakra is.

(3) A magánfél által érvényesített polgári jogi igény biztosítására zár alá vételnek csak a magánfél indítványára, a terhelt tulajdonában álló dologra, őt illető vagyoni értékű jogra, követelésre vagy szerződés alapján kezelt pénzeszközre van helye. A nyomozás során zár alá vételnek helye van a sértett indítványára is. Ha a bíróság a nem jogerős ügydöntő határozatában vagyonek Kobzást rendelt el, ennek biztosítására az eljárás jogerős befejezéséig zár alá vételt rendelhet el. A zár alá vétel akkor is elrendelhető, ha az 54. § (2a) bekezdése szerinti polgári jogi igényt a nyomozási bíró, illetve a tanács elnöke a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak küldte meg.

(4) Ha az ingatlan elkobzásának van helye, a zár alá vételt el kell rendelni.

(5) A zár alá vétel akkor is elrendelhető, ha az a kölcsönzött kulturális javak különleges védelméről szóló törvényben meghatározott különleges védelem időtartama alatt nem hajtható végre.

(6) A zár alá vételnek a közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzése iránt haladéktalanul intézkedni kell. Ha nincs jogszabály szerinti közhiteles nyilvántartás, a zár alá vételt végrehajtani köteles gazdálkodó szervezetet kell értesíteni.

(7) Ha a zár alá vétel elrendelése olyan késsedelemmel járna, amely a zár alá vétel céljának elérését veszélyeztetné, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság is elrendelheti a zár alá vételt. Ez esetben az indítványt a bíróság felé haladéktalanul elő kell terjeszteni. Ha a bíróság a zár alá vételt nem rendeli el, a zár alá vételt az ügyész, illetve a nyomozó hatóság késsedelem nélkül feloldja.

(8) Ha a zár alá vételt az ügyész, illetve a nyomozó hatóság rendeli el, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság az (1) bekezdésben meghatározott dolgot - az ingatlan kivételével - lefoglalja. A lefoglalásra egyebekben a 151. § (1) és (5) bekezdését, a 152. § (1) bekezdését, a 154. §-t és a 155. § (1)-(5) bekezdését kell alkalmazni.

(9) Az (1) bekezdésben meghatározott egyéb vagyontárgy esetében a zár alá vétel közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzése iránt haladéktalanul intézkedni kell. Ha nincs jogszabály szerinti közhiteles nyilvántartás, a zár alá vételt végrehajtani köteles gazdálkodó szervezetet kell haladéktalanul értesíteni. A megkeresett szerv, illetve gazdálkodó szervezet a zár alá vétel elvégzésére vonatkozó rendelkezést köteles haladéktalanul teljesíteni, ennek érdekében a zár alá vételt nyilvántartásba venni, illetve gondoskodni a vagyon zárolásáról, és ezek megtörténtéről a megkeresést intéző ügyészt, illetve nyomozó hatóságot tájékoztatni.

(10) A (8)-(9) bekezdés szerinti intézkedésről szóló iratokat a zár alá vétel elrendelésére vonatkozó (7) bekezdés szerinti indítványhoz csatolni kell.

160. § (1) A zár alá vételt fel kell oldani, ha

a) az elrendelésének oka megszűnt, ha a nyomozást megszüntették, illetve annak határideje lejárt, kivéve, ha a zár alá vett dolog, vagyoni értékű jog, követelés vagy szerződés alapján kezelt pénzeszköz feletti rendelkezési jogot magának követelő személy a követelése érdekében hatvan napon belül polgári eljárást indított,

b) a zár alá vételt meghatározott összeg biztosítására rendelték el, és ezt az összeget bírói letétbe helyezték,

c) az eljárást vagyonelkobzás alkalmazása nélkül fejezték be, illetve a polgári jogi igényt elutasították,

d) a polgári jogi igény megítélése esetén a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított harminc napon belül nem kért végrehajtást,

e) a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása esetén az ügyész, illetve a magánfél hatvan napon belül nem igazolta, hogy az igényét érvényesítette.

(2) Az (1) bekezdés *a)*, *d)* és *e)* pontja szerinti határidőt a zár alá vételt feloldó, a nyomozást megszüntető, a polgári jogi igény megítélésére, illetve az egyéb törvényes útra utasítására vonatkozó határozat közlésétől kell számítani.

(3) Az 54. § (2a) bekezdése szerinti polgári jogi igénynek a Polgári perrendtartás szerint határákörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak történő megküldése esetén a zár alá vételt nem kell feloldani.

(4) A zár alá vételt a vádirat benyújtásáig az ügyész is feloldhatja.

X. Cím

AZ ELJÁRÁS RENDJÉNEK BIZTOSÍTÁSA

A rendbíróság

161. § (1) Az e törvényben meghatározott esetekben a rend fenntartása érdekében, valamint az eljárási kötelezettségek megszegése miatt - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - ezer forinttól kétszázezer forintig, különösen súlyos vagy ismételt esetben ötszázezer forintig terjedő rendbíróság szabható ki.

(2) A rendbíróság összegének megállapításánál a kiszabására okot adó cselekmény súlyát és következményeit kell figyelembe venni.

(3) Rendbíróság kiszabásáról a bíróság és az ügyész határoz.

(4) A rendbíróság kiszabása ellen bejelentett jogorvoslatnak halasztó hatálya van.

(5) A 69. § (1) bekezdés *b)* vagy *c)* pontja, (1a), (2) és (5) bekezdése, a 93. §, a 106. § (3) bekezdése, a 113. § (1) vagy (2) bekezdése, a 123. § (4) bekezdése, a 139. § (2) bekezdése, a 152. § (1) bekezdése, a 158. § (3) bekezdése, a 185. § (3) bekezdése, a 245. § (4) bekezdése és a 343. § (1) bekezdése alapján kiszabott rendbíróságot - meg nem fizetése esetén - a bíróság elzárásra változtatja át. A rendbíróság elzárásra történő átváltoztatása esetén ezer forinttól ötezer forintig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárást kell számítani, az egynapi elzárásnak megfelelő összeget a rendbíróságot kiszabó határozatban kell megállapítani. A rendbíróság helyébe lépő elzárás egy napnál rövidebb és száz napnál hosszabb nem lehet. Erre a rendbíróságot kiszabó határozatban a megbírságolt személyt figyelmeztetni kell.

(6) Az ügyész által kiszabott rendbíróság átváltoztatásáról az ügyészség székhelye szerint illetékes nyomozási bíró az iratok alapján dönt.

(7) Az (5) és a (6) bekezdés alapján a rendbíróságot elzárásra átváltoztató határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak. Az elzárás végrehajtására a szabálysértési jogszabályok irányadók azzal, hogy az elzárás végrehajtásának elhalasztása vagy félbeszakítása csak a megbírságolt személy kórházi gyógykezelésének szükségessége esetén és csak ezen időtartamig engedélyezhető. Az elzárást büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.

Az elővezetés

162. § (1) Az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét.

(2) A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik.

(3) Az elővezetést a rendőrség hajtja végre. Az elővezetést az általa nyomozott ügyben az illetékességi területén eljáró más nyomozó hatóság is végrehajthatja. A rendőr, illetőleg a nyomozó hatóság az érintett személyt az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyre kíséri, ennek érdekében a reá irányadó törvény szerint szükség esetén kényszert és más intézkedést alkalmazhat.

(4) Az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani.

(5) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezhet úgy, hogy a rendőr az elővezetés foganatosítása helyett az érintett személy útba indulását ellenőrizze, ha megalapozottan feltehető, hogy az elővezetés célja ezzel is elérhető.

(6) Katona [Btk. 127. § (1) bekezdés] elővezetése iránt az elővezetendő előljáróját kell megkeresni.

(7) Az elővezetés költségének megfizetésére az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt

személyt kell kötelezni. Eredménytelen elővezetés esetén az elővezetést elrendelő bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság a kötelezettet kérelmére különös méltánylást érdemlő okból mentesítheti az elővezetés költségének megfizetése alól, ebben az esetben az elővezetés költségét az állam viseli.

Testi kényszer alkalmazása

163. § (1) Ha megalapozottan feltehető, hogy eljárási cselekmény biztosítása vagy bizonyítási cselekmény foganatosítása céljából testi kényszer alkalmazása szükséges, erről az eljárási cselekmény elvégzését elrendelő bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság rendelkezhet. A testi kényszer alkalmazásáról rendelkezhet az eljárási cselekményt vagy a bizonyítási cselekményt végző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság is.

(2) Testi kényszer a terhelttel, a sértettel, a tanúval, valamint az eljárási cselekményt akadályozó más személlyel szemben alkalmazható.

(3) A testi kényszer alkalmazására a bíróság és az ügyész elsősorban a rendőrséget veszi igénybe.

(4) Kivételesen a bírósági eljárási cselekménynél jelen lévő büntetés-végrehajtási őr is igénybe vehető testi kényszer alkalmazására, ez azonban nem terjedhet ki bizonyítási cselekmény érdekében alkalmazott testi kényszerre.

MÁSODIK RÉSZ

IX. Fejezet

A NYOMOZÁS

I. Cím

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Alapvető rendelkezés

164. § (1) A büntetőeljárás - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nyomozással kezdődik.

(2) A nyomozás során fel kell deríteni a bűncselekményt, az elkövető személyét, fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket. A tényállást oly mértékben kell felderíteni, hogy a vádló dönthessen arról, vádat emel-e.

Az ügyész és a nyomozó hatóság kapcsolata

165. § (1) Az ügyész rendelkezik a nyomozásról. Az ügyész a nyomozó hatóságot utasítja. Az ügyész betekinthez a nyomozó hatóságok külön jogszabályban meghatározott nyilvántartásaiba, és ezek adatait felhasználhatja. Egyes nyomozási cselekmények teljesítése végett az ügyész akkor

is a nyomozó hatósághoz fordulhat, ha egyébként a nyomozást maga végzi.

(2) A nyomozó hatóság az ügyésznek az ügy nyomozására vonatkozó utasításait határidőre teljesíti, az ügyészt - annak rendelkezése szerint - a nyomozás elrendeléséről és az ügy állásáról írásban tájékoztatja. Ha a nyomozó hatóság észleli, hogy olyan eljárási cselekmény elvégzése, illetőleg határozat meghozatala szükséges, amelyről a döntés a bíróság, illetőleg az ügyész hatáskörébe tartozik, erről az ügyészt haladéktalanul tájékoztatja.

(3) Az ügyész a határozatai előkészítésére a nyomozó hatóságot utasíthatja.

(4) Az (1)-(3) bekezdés rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha a nyomozó hatóság a nyomozást a 35. § (2) bekezdése alapján önállóan végzi.

(5) Az ügyész az utasítást, a nyomozó hatóság a tájékoztatást - a (6) bekezdés esetét kivéve - írásban adja.

(6) Halasztást nem tűrő esetben az ügyész az utasítást, a nyomozó hatóság a tájékoztatást szóban is adhatja, azonban az ügyész az utasítást, a nyomozó hatóság a tájékoztatást utólag, haladéktalanul írásban megismétli.

(7) A nyomozó hatóság vezetője az ügyészi utasítás ellen felettes szerve útján előterjesztést tehet a felettes ügyészhez. A felettes szerv az előterjesztést az arra vonatkozó ténybeli és szakmai álláspontjának kifejtésével továbbítja a felettes ügyészhez. Az előterjesztésnek nincs halasztó hatálya.

(8) A felettes ügyész az előterjesztés alapján az iratokat megvizsgálja és a vizsgálata eredményéről, jogi álláspontjáról az előterjesztőt az előterjesztés hozzá érkezésétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja.

165/A. §

A jegyzőkönyv

166. § (1) A nyomozási cselekményekről - ideértve az ügyész, valamint a nyomozó hatóság intézkedéseit -, ha e törvény másképp nem rendelkezik, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság jegyzőkönyvet készít. A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető vagy a nyomozó hatóság tagja veszi fel.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni

a) az eljáró hatóság megnevezését,

b) az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megnevezését és a gyanúsított nevét,

c) a nyomozási cselekmény helyét és idejét,

d) a jelen lévő ügyész, nyomozó hatóság tagja, eljárásban részt vevő személy és képviselője, védő, tanú, tanú érdekében eljáró ügyvéd, hatósági tanú és jegyzőkönyvvezető nevét,

e) a kihallgatott terhelt és tanú, a meghallgatott szakértő nevét, valamint az e törvényben meghatározott más személyi adatokat.

(3) A jegyzőkönyvben röviden le kell írni a nyomozási cselekmény menetét akként, hogy a jegyzőkönyv alapján az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen. A gyanúsított és a tanú vallomását, valamint a nyomozási cselekmény során tett indítványokat és észrevételeket a jegyzőkönyvnek a szükséges részletességgel kell tartalmaznia. A kihallgatott indítványozhatja a vallomásának szó szerinti jegyzőkönyvbe foglalását. Ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság az indítványt nem tartja indokoltnak, azt elutasítja, és egyidejűleg a kihallgatottat tájékoztatja a 85. § (5) és (6) bekezdésében foglaltakról; az indítvány elutasítását és a tájékoztatást jegyzőkönyvbe foglalja.

(4) Ha a szakértő a szakvéleményt szóban adja elő, ennek jegyzőkönyvbe vételére a (3) bekezdés irányadó.

(5) A jegyzőkönyvet a nyomozási cselekményt végző ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság tagja és a jegyzőkönyvvezető aláírja. A gyanúsított, a tanú és a tolmács a jegyzőkönyv minden oldalát aláírja. Ha a gyanúsított, a tanú vagy a tolmács a jegyzőkönyv aláírását megtagadja, a megtagadás tényét és annak közölt vagy ismert indokát a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

(6) Ha a nyomozási cselekményen jelen lévő gyanúsított, védő, sértett, egyéb érdekelt, tanú vagy az érdekében eljáró ügyvéd az eljárással összefüggő esemény vagy nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételét kéri, ez csak abban az esetben tagadható meg, ha ennek megtörténtéről az ügyésznek, illetőleg a nyomozó hatóság tagjának nincs tudomása.

(7) A jegyzőkönyvet az ügyész vagy a nyomozó hatóság eljáró tagja szükség esetén kijavítja vagy kiegészíti, a kijavítást és a kiegészítést aláírja, és arról az érdekelteket értesíti. A nyomozási cselekményen jelen voltak a jegyzőkönyv általuk történt megismerését követően a jegyzőkönyv kijavítását vagy kiegészítését indítványozhatják. A kijavítást a jegyzőkönyvben a kijavítás dátumának megjelölésével fel kell jegyezni, vagy az indítvány elutasítását az iratokban fel kell tüntetni.

167. § (1) Az ügyész, valamint a nyomozó hatóság elrendelheti a nyomozási cselekménynek gyorsírással, kép- vagy hangfelvevővel vagy egyéb berendezéssel történő rögzítését; elrendeli, ha a gyanúsított, a védő vagy a sértett ezt a költségek egyidejű előlegezésével indítványozza. A rögzítés ilyen módja a jegyzőkönyvet nem pótolja, de az ügyész vagy a nyomozó hatóság által készített, a képet és a hangot egyidejűleg rögzítő felvétel esetében a jegyzőkönyvben mindössze a jelenlevőket, az elkészítés helyét, idejét és egyéb körülményeit kell feltüntetni.

(2) A gyorsírói feljegyzést, a kép- vagy hangfelvételt vagy a nyomozási cselekménynek egyéb módon történő rögzítésével létrejött felvételt külön jogszabály rendelkezései szerint kell megőrizni.

(3) A gyorsíróra a szakértőkre vonatkozó rendelkezések az irányadók.

A jelentés

168. § (1) A nyomozó hatóság tagja az általa végzett nyomozási cselekményekről - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - jegyzőkönyv helyett jelentést készíthet. Az ügyész elrendelheti egyes nyomozási cselekmények megismétlését, és ezekről jegyzőkönyv felvételét. A gyanúsított és a tanú kihallgatásáról, illetőleg a szembesítésről jelentés nem készíthető.

(2) A jelentés tartalmazza a 166. § (2) bekezdésének *a)-c)* és *e)* pontjában meghatározott adatokat, az elvégzett eljárási cselekmények megjelölését, és ezek tartalmának tömör összefoglalását akként, hogy az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen.

(3) A jelentést a nyomozó hatóság eljáró tagja írja alá.

(4) A feljelentés kiegészítése körében tett megállapítások jelentésbe foglalhatók. A jelentés az eljáró hatóság megnevezését, az eljárási cselekmény helyét, idejét, és a történetek lényegének összegzését tartalmazza.

A határozat

169. § (1) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a kizárásról (32. §, 39. §), a védőnek a kirendelés alóli felmentéséről és a kirendelt védő díjának megállapításáról [48. § (6) és (9) bekezdés], a védő kirendelésének visszavonásáról, ha annak oka megszűnt [49. § (2) bekezdés], az igazolási kérelem elbírálásáról (66. §), a mulasztással és a meg nem jelenéssel okozott költség viselésére kötelezésről (69. §), a másolat kiadásának megtagadásáról [70/B. § (8) bekezdés], az ügyek egyesítéséről, elkülönítéséről, áttételéről (72. §), a bűnügyi költség megállapításáról [74. §

(2) bekezdés], a személyes költségmentességről, illetve az okozott költség viselésére kötelezésről [74. § (3)-(4) bekezdés], a tanú és a szakértő mentességre történt hivatkozásának el nem fogadásáról [94. §, 113. § (3) bekezdés], a szakértő kirendeléséről (100. §, 111. §), kizárásáról (103. §), felmentéséről (104. §), díjának megállapításáról [105. § (6) bekezdés], a tolmács kirendeléséről, kizárásáról, felmentéséről, díjának megállapításáról (114. §), a kényszerintézkedésekről (VIII. Fejezet) - kivéve a testi kényszer alkalmazását (163. §) -, a határozat kijavításáról [169. § (5) bekezdés], a feljelentés elutasításáról (174. §), az eljárás felfüggesztéséről (188. §), a felfüggesztett nyomozást követően az eljárás folytatásáról (188. §), a nyomozás megszüntetéséről (190. §, 192. §), a megszüntetett nyomozást követően az eljárás folytatásáról (191. §), az ügyész a szakértő bevonásáról (112. §), a nyomozás határidejének meghosszabbításáról (176. §), a nyomozás részbeni mellőzéséről (187. §) és a panasz elbírálásáról [195. § (4) bekezdés], a halaszthatatlan nyomozási cselekmény elleni jogorvoslat elbírálásáról [195. § (7) bekezdés] határozatot hoz. Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság más intézkedéseit is határozatba foglalhatja.

(2) A határozatban meg kell nevezni azt, akire a rendelkezés vonatkozik, és fel kell tüntetni az azonosításhoz szükséges személyi adatokat. A határozatban fel kell tüntetni

- a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság megnevezését,
- b) a bűncselekményt, amely miatt az eljárás folyik,
- c) a határozatban megállapított rendelkezést és a jogszabályt, amelyen az alapul,
- d) hogy ellene van-e helye jogorvoslatnak, és azt milyen határidőn belül, melyik nyomozó hatósághoz, ügyészséghez, illetőleg bírósághoz kell benyújtani.

(3) A határozatot röviden azoknak a tényeknek a feltüntetésével kell indokolni, amelyek a határozat rendelkezéseire okot adtak.

(4) A határozatot jegyzőkönyvbe, vagy más módon írásba kell foglalni, és azzal kell közölni, akire a rendelkezése vonatkozik, továbbá azzal is, akinek az eljárási jogait érinti. A gyanúsítottal közölt határozatot a védővel is közölni kell. A határozatot a jelenlevőknek át kell adni, és szóban is közölni kell, egyébként pedig kézbesítés útján kell közölni.

(5) Ha névcsere, szám- vagy számítási hiba és más hasonló elírás történt, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a határozat kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítást a határozatra fel kell jegyezni.

II. Cím

A BÜNTETŐELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA NYOMOZÁSSAL

A nyomozás megindításának alapja

170. § (1) A nyomozás az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján vagy feljelentésre indul meg.

(2) Nyomozást az ügyész vagy a nyomozó hatóság rendel el, és erről feljegyzést készít. A feljegyzésből ki kell tűnnie, hogy milyen bűncselekmény miatt és mikor indítottak nyomozást. A nyomozás elrendelése a feljelentést tartalmazó iraton is feljegyezhető.

(3) A nyomozás elrendeléséről a feljelentés megérkezésétől számított három napon belül kell határozni, feltéve, ha a feljelentést nem utasítják el, vagy a feljelentés kiegészítésére nincs

szükség. A nyomozó hatóság az általa elrendelt nyomozásról, illetőleg a feljelentés elutasításáról huszonnégy órán belül értesíti az ügyészt. Ha a feljelentést nem a sértett tette, de a személye ismert, a nyomozás elrendeléséről értesíteni kell a sértettet is. Külön jogszabály határozza meg, hogy a nyomozás elrendeléséről, illetőleg megszüntetéséről szóló értesítést az e törvényben meghatározottakon kívül kinek kell megküldeni.

(4) Nyomozás elrendelése nélkül indul meg a nyomozás, ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság a bizonyítási eszközök biztosítására, az elkövetéssel gyanúsítható személy kilétének megállapítása, elrejtőzésének, a bűncselekmény befejezésének avagy újabb bűncselekmény elkövetésének megakadályozása végett vagy késedelmet nem tűrő más okból nyomozási cselekményt végez. A nyomozás megindításának tényéről és idejéről utólag haladéktalanul feljegyzést kell készíteni.

(5) A (4) bekezdés szerinti nyomozási cselekményt bármely nyomozó hatóság elvégezheti, köteles azonban a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó hatóságot haladéktalanul értesíteni.

(6) Nyomozást nem lehet indítani közokirat-hamisítás (Btk. 342. §) miatt, ha a hamis vagy hamisított, illetve más nevére szóló valódi úti okmányt a külföldi az ország területére történő beutazás érdekében használja fel, feltéve, hogy vele szemben idegenrendészeti eljárásnak van helye. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a külföldivel szemben más bűncselekmény elkövetése miatt is nyomozást kell indítani.

A feljelentés

171. § (1) Bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A feljelentés kötelező, ha annak elmulasztása bűncselekmény.

(2) A hatóság tagja és a hivatalos személy, továbbá, ha külön törvény előírja, a köztestület köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelenteni. A feljelentéshez csatolni kell a bizonyítási eszközöket, ha ez nem lehetséges, a megőrzésükről kell gondoskodni.

172. § (1) A feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni.

(2) A feljelentést más hatóság és a bíróság is elfogadhatja, de köteles azt a nyomozó hatóságnak megküldeni. Ha a feljelentés azonnali intézkedést kíván, azt el kell fogadni.

(3) Ha a feljelentést nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál tették, a feljelentést ez is köteles átvenni, illetőleg jegyzőkönyvbe foglalni, és az eljárásra jogosultnak megküldeni.

(4) A távbeszélőn vagy más technikai eszközzel történt feljelentésre az (1) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

A feljelentés kiegészítése

172/A. § (1) Ha a feljelentés alapján a nyomozás elrendeléséről, illetőleg a feljelentés elutasításáról megnyugtatóan nem lehet állást foglalni, a feljelentés kiegészítésének van helye.

(2) A feljelentés kiegészítése során a feljelentéskiegészítést végző hatóság a 178. § (1) bekezdésében meghatározott adatszerző tevékenységet folytathat, illetve a feljelentőt meghallgathatja, a feljelentés kiegészítése során tett megállapításait jelentésbe foglalja. A feljelentéskiegészítés határideje tizenöt nap. Ezt a határidőt a feljelentéskiegészítést végző

hatóság vezetője indokolt esetben tizenöt nappal meghosszabbíthatja.

(3) Ha a feljelentés kiegészítését követően a nyomozást elrendelik, a nyomozás határidejét a feljelentéskiegészítés elrendelése napjától kell számítani.

A magánindítvány

173. § (1) Magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás. A magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.

(2) A magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a nyomozás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.

(3) A magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. A (2) bekezdésben meghatározott esetben ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a felhívásról tudomást szerzett. Az elhunyt sértett hozzátartozója a még nyitva álló határidő alatt terjesztheti elő a magánindítványt.

(4) A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása miatt igazolásnak akkor van helye, ha a bűncselekmény közvérdra üldözendő.

A feljelentés elutasítása

174. § (1) Az ügyész a tudomására jutott feljelentést három napon belül határozattal elutasítja, ha magából a feljelentésből megállapítható, hogy

- a) a cselekmény nem bűncselekmény,
- b) a bűncselekmény gyanúja hiányzik,
- c) a büntethetőséget kizáró ok (Btk. 15. §) állapítható meg,
- d) eljárás halál, elévülés vagy kegyelem folytán nem indítható,
- e) a magánindítvány vagy feljelentés hiányzik,
- f) a cselekményt már jogerősen elbírálták,
- g) a cselekmény elbírálására a magyar hatóságnak nincs joghatósága.

(2) Az (1) bekezdés a)-b), valamint d)-f) pontjában meghatározott esetekben, továbbá, ha a büntethetőséget a gyermekkor zárja ki [Btk. 15. § a) pont], a feljelentés elutasítására a nyomozó hatóság is jogosult.

(3) A feljelentést nem lehet elutasítani, ha

- a) kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek,
- b) elkobzásnak, vagyoneklobzásnak vagy az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének a büntethetőségtől függetlenül helye van, kivéve, ha az elkobzásra, a vagyoneklobzásra vagy az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételére irányuló eljáráshoz a bizonyítékok rendelkezésre állnak.

(4) A feljelentés elutasításáról értesíteni kell a feljelentőt és azt is, aki magánindítványt terjesztett elő. A feljelentést elutasító határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

(5)

175. § (1) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetében az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az ügyész engedélyével a feljelentést elutasíthatja, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy az ügy, illetőleg más büntetőügy

felderítéséhez, bizonyításához hozzájárulva olyan mértékben együttműködik, hogy az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(2) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén az ügyész a feljelentést határozattal elutasítja, ha a bűncselekmény elkövetésével fedett nyomozó [178. § (2) bek.] gyanúsítható megalapozottan, aki a cselekményt szolgálati feladata teljesítése közben bűnüldözési érdekből követte el, és a bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(3) A feljelentésnek az (1) vagy (2) bekezdés alapján történt elutasítása esetén az állam téríti meg azt a kárt, illetve sérelemdíjat, amely az elkövetőt a polgári jog szerint terheli. Ha a kártérítésről, illetve a sérelemdíj megfizetéséről polgári perben kell határozni, az ezek iránti igény jogalapját vélelmezni kell.

(4) A polgári perben az államot az igazságügyért felelős miniszter képviseli. A polgári perben eljáró bíróság a kereset elbírálása előtt beszerzi a feljelentés elutasításáról határozatot hozott ügyész nyilatkozatát a felperes sérelmére elkövetett cselekményről, illetőleg a cselekménnyel okozott kárról, illetve személyiségi jogsértésről. Az ügyész nyilatkozata nem terjedhet ki olyan tényre, amelynek alapján az elkövető személyére, illetve a feljelentés elutasításának indokaira lehet következtetni.

(5) Ha a feljelentést az (1) vagy (2) bekezdés alapján utasítják el, a határozat rendelkező részből és keltezésből áll. A rendelkező rész tartalmazza a bűncselekmény megjelölését, a feljelentés elutasításának tényét, és a tájékoztatást arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban felmerült kár, illetve sérelemdíj iránti igény az állammal szemben miként érvényesíthető.

(6) Az (1) vagy (2) bekezdés alapján a feljelentés nem utasítható el, ha az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó ellen indított büntetőeljárást el kell különíteni attól az ügytől, amelyben az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó által feltárt bizonyítékot fel kívánják használni.

175/A. § (1) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén az ügyész a feljelentést határozattal elutasítja, ha a bűncselekmény elkövetésével a rendőrségről szóló törvényben meghatározott belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv tagja gyanúsítható megalapozottan, aki a cselekményt megbízhatósági vizsgálat végzése során, bűnmegelőzési, bűnfelderítési érdekből követte el.

(2) A feljelentés nem utasítható el, ha az (1) bekezdésben meghatározott személy a rendőrségről szóló törvény 7/B. § (2) bekezdés *b)* pontjában meghatározott bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

(3) A feljelentés elutasítása esetén a 175. § (3)-(5) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

III. Cím

A NYOMOZÁS LEFOLYTATÁSA

A nyomozás határideje

176. § (1) A nyomozást a lehető legrövidebb időn belül le kell folytatni, és az elrendelésétől, illetve megindulásától számított két hónapon belül be kell fejezni. Ha az ügy bonyolultsága vagy elháríthatatlan akadály indokolja, vagy e törvényben elrendelt eljárási cselekményt kell elvégezni, a nyomozás határidejét az ügyész legfeljebb hat hónappal, ha ez a határidő letelt, az ügyészség vezetője legfeljebb a büntetőeljárás megindításától számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja.

(2) Egy éven túl a felettes ügyészség vezetője, két éven túl a legfőbb ügyész jogosult a nyomozás határidejének meghosszabbítására. Ha a nyomozás meghatározott személy ellen folyik, a meghosszabbítás legfeljebb a gyanúsítottak a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatásától számított két évig terjedhet, kivéve, ha a legfőbb ügyész a 193. § (3) bekezdése alapján a nyomozás időtartamát az engedélyben meghatározott időpontig meghosszabbította.

(3) Ha az ügyész nyomoz, a nyomozás határidejét az ügyészség vezetője legfeljebb a nyomozás elrendelésétől számított egy év elteltéig, azt követően a (2) bekezdésben meghatározott határidőig a felettes ügyészség vezetője, illetve a legfőbb ügyész hosszabbíthatja meg.

(4) A nyomozás határidejének meghosszabbításáról rendelkező határozat ellen nincs helye panasznak.

Nyomozási cselekmény elvégzése határozat nélkül

177. § Az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult (126. §, 149. §, 150. §, 151. §, 158/A. §) halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti, és bizonyítási cselekmények (119. §, 121. §, 122. §) elvégzését rendelheti el (halaszthatatlan nyomozási cselekmény). Az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyvben a halaszthatatlanság tényét és az ezt megalapozó körülményeket fel kell tüntetni.

A nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége

178. § (1) A nyomozó hatóság a büntetőeljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatóak, adatszerzést végezhet, ennek során igénybe veheti a bűnüldöző szervek külön törvényben meghatározott bűnüldözési adatkezelési adatbázisait, a megkeresésre (71. §) vonatkozó szabályok szerint bárkitől okiratok és adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását, a feljelentő vagy a sértett állami, helyi önkormányzati szerv, közttestület, gazdálkodó szervezet, alapítvány, közalapítvány vagy egyesület vezetőjétől, illetőleg a vizsgálatra jogosult szervtől vizsgálat tartását és a kár megállapítását kérheti, a bűncselekmény helyszínét megtekintheti, szaktanácsadót vehet igénybe, és a megszerzett adatokat ellenőrizheti. A nyomozó hatóság az adatszerzés során fénykép vagy más adathordozón rögzített kép bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet.

(2) A nyomozó hatóság az adatszerző tevékenysége során az ügyész engedélyével a nyomozó hatóság olyan tagját is igénybe veheti, aki e minőségét leplezi (fedett nyomozó), valamint a reá irányadó törvény szerint más, bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtést is végezhet.

(3) A nyomozó hatóságnak az a tagja, aki az adatszerzést végezte, erről jelentést készít. A jelentés tartalmára a 168. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezései az irányadók. A (2) bekezdés szerinti adatszerző tevékenységről szóló jelentést a nyomozó hatóság vezetője írja alá.

(4) Ha az ügyész a nyomozó hatóság adatszerző tevékenységének eredményét bizonyítékként kívánja felhasználni, az arról készített jelentést csatolja a nyomozás irataihoz. A nyomozó hatóság adatszerző tevékenységéről készített jelentés a nyomozás irataihoz történő csatolást

követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként.

178/A. § (1) A nyomozás elrendelését követően az ügyész, illetőleg az ügyész jóváhagyásával a nyomozó hatóság a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint - ha ez az ügy jellege miatt szükséges - a gyanúsítottól (feljelentettől, illetőleg az elkövetéssel gyanúsítható személyről) a tényállás felderítése érdekében adatok szolgáltatását igényelheti az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatot kezelő szervtől és egyéb üzleti titoknak minősülő adatot kezelő szervtől. A nyomozó hatóság az adóhatóságtól, társadalombiztosítási szervtől, nyugdíjbiztosítási igazgatási szervtől, egészségbiztosítási szervtől, a hírközlési szolgáltatást nyújtó szervezettől, a banktitoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak minősülő adatot kezelő szervtől, a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint az ingatlan-nyilvántartásból az ügyész jóváhagyása nélkül is igényelheti adatok szolgáltatását. Az adatszolgáltatás nem tagadható meg.

(2) Ha meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, e személyről haladéktalanul be kell szerezni a bűnügyi nyilvántartás és a központi szabálysértési nyilvántartás adatait, és - ha annak külön törvényben meghatározott feltételei fennállnak - a szervezett bűnözés elleni fellépés koordinációjáért felelős közigazgatási szerv adatnyilvántartásában kezelt adatokat. Ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy magyar állampolgár, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásában kezelt adatokat is be kell szerezni.

(3) A nyomozó hatóság - az ügyész hozzájárulásával - átveheti a külön törvényben meghatározott, az ügyészség büntetőjogi tevékenysége során keletkezett és ügyészségi adatnyilvántartásban kezelt személyes adatokat, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet nyilvántartásaiban kezelt adatokat.

(4) Az (1)-(3) bekezdés alapján átvett adat csak az ügyben és csak akkor használható fel, ha az adatszolgáltatással érintett személlyel szemben az ügyész vádat emel. Ha az ügyész nem emel vádat, az átvett adatot törölni kell.

178/B. § (1) Ha a nyomozó hatóság a 178/A. § (2) bekezdésében meghatározott módon beszerzett adatok alapján megállapítja, hogy a magyar állampolgár gyanúsítottához kapcsolhatóan olyan külföldi ítéletre vonatkozó adat szerepel az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásában, amelynek érvényét a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvényben meghatározott eljárásban magyar bíróság még nem ismerte el, és megalapozottan feltehető, hogy az ítéletnek a folyamatban lévő eljárásban való figyelembevétele a gyanúsítás alapjául szolgáló bűncselekmény Btk. szerinti minősítését, a büntetés kiszabását vagy az intézkedés alkalmazását befolyásolja, haladéktalanul tájékoztatja az ügyészt.

(2) Az ügyész a nyomozó hatóság (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatása nyomán, vagy ha a 178/A. § (2) bekezdésében meghatározott módon beszerzett adatok alapján megállapítja, hogy a magyar állampolgár gyanúsítottához kapcsolhatóan olyan külföldi ítéletre vonatkozó adat szerepel az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásában, amelynek érvényét a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvényben meghatározott eljárásban magyar bíróság még nem ismerte el, és megalapozottan feltehető, hogy az ítéletnek a folyamatban lévő eljárásban való figyelembevétele a gyanúsítás alapjául szolgáló bűncselekmény Btk. szerinti minősítését, a büntetés kiszabását vagy az intézkedés alkalmazását befolyásolja, haladéktalanul kezdeményezi az igazságügyért felelős miniszternél a külföldi ítélet nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény szerinti elismerését.

(3) Ha a gyanúsított nem magyar állampolgár, és az Európai Unió jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés lehetővé teszi az ügyész, vagy a nyomozó hatóság - az ügyész jóváhagyásával - haladéktalanul megkeresi a bűnügyi nyilvántartó szervet a gyanúsított korábbi - az

állampolgársága szerinti állam bűnügyi nyilvántartást kezelő szerve által kezelt - elítélésére vonatkozó adatok beszerzése érdekében.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott rendelkezést megfelelően alkalmazni kell, ha a nyomozó hatóság vagy az ügyész a (3) bekezdésben meghatározott módon beszerzett adatok alapján megállapítja, hogy a nem magyar állampolgár gyanúsítotthoz kapcsolhatóan olyan külföldi ítéletre vonatkozó adat szerepel az állampolgársága szerinti állam bűnügyi nyilvántartásában, amelynek érvényét magyar bíróság a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvényben meghatározott eljárásban még nem ismerte el, és megalapozottan feltehető, hogy a külföldi ítéletnek a folyamatban lévő eljárásban való figyelembevétele a gyanúsítás alapjául szolgáló bűncselekmény Btk. szerinti minősítését, a büntetés kiszabását vagy az intézkedés alkalmazását befolyásolja.

A gyanúsított kihallgatása

179. § (1) Ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a 117-118. § szerint kihallgatja. A fogva lévő gyanúsítottat huszonnégy órán belül ki kell hallgatni. E határidőt attól az időponttól kell számítani, amikor a gyanúsítottat a nyomozó hatóság elé állították.

(2) A gyanúsítottal a kihallgatás elején közölni kell a gyanúsítás lényegét, az erre vonatkozó jogszabályok megjelölésével.

(3) A gyanúsítottat figyelmeztetni kell arra, hogy védőt választhat, illetőleg védő kirendelését kérheti. Ha az eljárásban védő részvétele kötelező, a gyanúsított figyelmét arra is fel kell hívni, hogy ha három napon belül nem hatalmaz meg védőt, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság rendel ki védőt. Ha a gyanúsított kijelenti, hogy nem kíván védőt megbízni, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság nyomban védőt rendel ki.

(4) A gyanúsított kihallgatásáról a nyomozó hatóság olyan időben köteles intézkedni, hogy a terhelt megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre [43. § (2) bek. c) pont].

(5) Ha a nyomozás adatai alapján a Btk. 180. § (1) bekezdésében meghatározott büntethetőséget megszüntető okból az eljárás megszüntetésének lehet helye, ennek feltételeiről a nyomozó hatóság tájékoztatja a gyanúsítottat.

180. § (1) Nem tehető fel a gyanúsítottnak a választ, illetőleg nem bizonyított tény állítását magában foglaló, a törvénnyel össze nem egyeztethető ígéretet tartalmazó kérdés.

(2) A gyanúsított beleegyezése nélkül a vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.

A tanú kihallgatása

181. § (1) A tanút az ügyész, illetve - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - a nyomozó hatóság a 79-88. § szerint kihallgatja. A tanúnak nem tehető fel a 180. § (1) bekezdésében tilalmazott, továbbá olyan kérdés, amely a feleletre útmutatást tartalmaz.

(2) Ha megállapítható, hogy a tanú a vallomásában a 82. (4) bekezdés esetét kivéve magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolja, a tanút a 82. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározottak szerint ismételten figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni.

(3) A feljelentő tanúként kihallgatható. Ha a feljelentés tartalmazza a feljelentő előadását, a tanúkénti kihallgatása mellőzhető.

(4) A tanú vallomása - a tizennyolcadik életévét meg nem haladott tanú kivételével - beleegyezése esetén poligráf alkalmazásával vizsgálható.

Szaktanácsadó közreműködése

182. § (1) Az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozási cselekményeknél szaktanácsadót vehet igénybe, ha a bizonyítási eszközök felkutatásához, megszerzéséhez, összegyűjtéséhez vagy rögzítéséhez különleges szakismeret szükséges, illetőleg az ügyész vagy a nyomozó hatóság valamilyen szakkérdésben felvilágosítást kér.

(2) Szaktanácsadó igénybevétele kötelező, ha a terhelt vagy a tanú vallomását a nyomozásban poligráf alkalmazásával vizsgálják.

(3) Ha a szaktanácsadó eljárása során a személy testének sérthetlenségét érintő cselekmény elvégzése szükséges, erről az ügyész vagy a nyomozó hatóság külön rendelkezik.

(4) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagjának kizárására vonatkozó rendelkezéseket a szaktanácsadóra megfelelően alkalmazni kell.

(5) A szaktanácsadó közreműködéséről jegyzőkönyvet kell készíteni, és azt a nyomozás irataihoz kell csatolni.

A hatósági tanú

183. § (1) Az ügyész és a nyomozó hatóság a szemle, a bizonyítási kísérlet, a felismerésre bemutatás, a lefoglalás, a házkutatás és a motozás végrehajtásánál, az írni-olvasni nem tudó személy kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv ismertetésénél - elháríthatatlan akadály kivételével - hatósági tanút alkalmazhat. Erre az érdekeltet figyelmeztetni kell.

(2) Az ügyész és a nyomozó hatóság az (1) bekezdésben felsorolt eljárási cselekményeknél, ha az érintett személy írni-olvasni nem tud, illetőleg a tizennegyedik életévét nem töltötte be, hivatalból, vagy a gyanúsított, a védője, valamint a szemlével, a lefoglalással, a házkutatással, továbbá a motozással érintett személy indítványára hatósági tanút alkalmaz. Hatósági tanú hivatalból is alkalmazható, ha az eljárási cselekménnyel érintett személy az érdekeinek védelmére egyéb okból feltehetően nem képes.

(3) A hatósági tanú igazolja annak a nyomozási cselekménynek a lefolyását és eredményét, amelynél jelen volt.

(4) A hatósági tanúkenti közreműködésre senki sem kötelezhető.

(5) Hatósági tanúként olyan érdektelen személyt kell igénybe venni, aki képes érzékelni és igazolni a nyomozási cselekmény elvégzését. Nem lehet hatósági tanú az eljáró ügyész, a nyomozó hatóság tagja, alkalmazottja vagy a felsoroltak hozzátartozója.

(6) A nyomozási cselekmény előtt a hatósági tanút a jogairól és a kötelességeiről fel kell világosítani. A hatósági tanú a nyomozási cselekményre észrevételt tehet, a tanú költségeinek megtérítésére vonatkozó rendelkezések szerint jogosult költségtérítésre, illetve e törvény rendelkezései alapján jogosult személyi védelemre. A hatósági tanút a nyomozási cselekmény során tudomására jutott tényekre, adatokra, körülményekre nézve titoktartási kötelezettség terheli. Az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, az ügy tárgyát érintő tényekre, adatokra, körülményekre nézve a hatósági tanút a titoktartási kötelezettség alól felmentheti.

(7) A nyomozási cselekményt úgy kell lefolytatni, hogy azt a hatósági tanú nyomon követhesse.

(8) A nyomozási cselekményről készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a hatósági tanú nevét,

lakcímét, valamint azt, hogy a hatósági tanú az ügyben nem érdekelt. Ha a nyomozási cselekmény során a hatósági tanú észrevételt tett, a jegyzőkönyvben ezt is fel kell tüntetni.

Jelenlét a nyomozási cselekményeknél

184. § (1) A nyomozási cselekményen az ügyészen, a nyomozó hatóság tagján és a jegyzőkönyvvezetőn kívül csak az lehet jelen, akinek a jelenlétét e törvény megengedi.

(2) Ha a gyanúsítottat az ügyész vagy a nyomozó hatóság kihallgatja, a védője a kihallgatáson jelen lehet. A védő jelen lehet az általa, illetve az általa védett gyanúsított által indítványozott tanúkihallgatáson, valamint az ilyen tanú részvételével megtartott szembesítésen is. A kihallgatáson jelen lévő védő a gyanúsítotthoz és a tanúhoz kérdéseket intézhet.

(3) A fogva lévő gyanúsított a kihallgatása előtt a védővel értekezhet.

(4) A nyomozási cselekményen jelen lehet az állam- és jogtudományi kar jogász szakán, illetve a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karán hallgatói jogviszony keretében szervezett szakmai gyakorlatát töltő személy, ha ezt az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság engedélyezi, és a jelen lévő gyanúsított, tanú vagy sértett ehhez írásban hozzájárul.

(5) A külföldi állampolgár kérelmére a gyanúsítottkénti vagy a tanúkénti kihallgatásán jelen lehet államának konzuli tisztviselője.

(6) Törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés rendelkezése alapján

a) a külföldi állampolgár gyanúsított ellen, illetőleg

b) a külföldi állampolgár sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt

indult eljárás során lehetővé kell tenni, hogy a nyomozási cselekményen a külföldi állam hatóságának tagja jelen lehessen. Az értesítés mellőzhető, ha a késedelem veszéllyel jár. Ebben az esetben a külföldi állam hatóságát az elvégzett nyomozási cselekményről utólag haladéktalanul értesíteni kell.

(7) Azoknál a nyomozási cselekményeknél, amelyeknél a védő jelen lehet, a védő mellett vagy helyetteseként ügyvédjelölt is jelen lehet.

(8) Ha törvényben meghatározott feladataik ellátása érdekében ez szükséges, a szemlén más hivatalos személyek is jelen lehetnek.

(9)

185. § (1) A gyanúsított, a védő, a sértett és a sértett támogatója jelen lehet a szakértő meghallgatásánál, a szemlénél, a bizonyítási kísérletnél és a felismerésre bemutatásnál, a sértett támogatója kivételével indítványt terjeszthet elő és észrevételt tehet, a szakértőhöz kérdéseket intézhet. A felsoroltaknak a nyomozási cselekményről való értesítése kivételesen mellőzhető, ha ezt a nyomozási cselekmény sürgőssége indokolja. Az értesítést mellőzni kell, ha ennek következtében a tanú zártan kezelt adatai a gyanúsított, a védő, a sértett és a sértett támogatója előtt ismertté válnának.

(2) A gyanúsított a szemlére és a bizonyítási kísérletre idézhető, ebben az esetben a nyomozási cselekmény a gyanúsított távollétében nem tartható meg.

(3) Az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozási cselekmény helyszínéről eltávolíthatja azt, akinek a jelenléte az eljárást akadályozza, a nyomozás elősegítése érdekében bárkit a nyomozási cselekmény helyszínén való tartózkodásra kötelezhet. Aki az eljárás rendjét zavarja, vagy a helyszínen tartózkodási kötelezettségének nem tesz eleget, rendbírsággal sújtható.

186. § (1) Aki a nyomozási cselekményen jelen lehet, az arról készült jegyzőkönyvet nyomban megtekintheti.

(2) A gyanúsított, a védő és a sértett a nyomozás során is megtekintheti a szakvéleményt, az egyéb iratokat pedig akkor, ha az a nyomozás érdekeit nem sérti.

(3) A gyanúsított és a védő jogosult arra, hogy azokról az iratokról, amelyeket megtekinthet, másolatot kapjon.

(4) A sértett, illetve a tanú vallomását vagy egyébként személyi adatait tartalmazó, a nyomozás során keletkezett, illetve annak során beszerzett, benyújtott vagy csatolt iratról készült másolaton nem tüntethetők fel a sértett, illetve a tanú személyi adatai. Nem adható másolat az ügyész, illetve a nyomozó hatóság határozatának tervezetéről, valamint az ügyész és a nyomozó hatóság között a 165. § alapján keletkezett iratokról.

A nyomozás részbeni mellőzése

187. § (1) A gyanúsított kihallgatása után az ügyész a további nyomozást határozattal mellőzheti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek az elkövetett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

(2) A nyomozás részbeni mellőzéséről szóló határozatot közölni kell a sértettel, a feljelentővel és azzal is, aki magánindítványt terjesztett elő. Ha a határozattal érintettek száma nagy, a határozat közzlése a 67. § (3) bekezdésében említett módon történhet.

A nyomozás felfüggesztése

188. § (1) Az ügyész határozattal felfüggeszti a nyomozást, ha

a) a gyanúsított ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodik, és az eljárás a távollétében nem folytatható,

b) a gyanúsított tartós, súlyos betegsége vagy a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt az eljárásban nem vehet részt,

c) az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható,

d) az eljárás lefolytatásához előzetes kérdésben hozott döntést kell beszerezni,

e) jogsegély iránti megkeresés külföldi hatóság általi teljesítése szükséges és további, Magyarországon elvégzendő nyomozási cselekmény már nincs,

f) nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett bűncselekmény miatt a büntetőeljárás megindításához szükséges döntést kell beszerezni,

g) nemzetközi büntetőbíróság a joghatóságába tartozó ügyben a magyar hatóságot a büntetőeljárás átadása végett megkeresi,

h) a kábítószer-élvező gyanúsított önként alávetette magát a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételnek, és az a büntethetőség megszűnését eredményezheti, feltéve hogy további nyomozási cselekmény elvégzése nem szükséges,

i) az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény alapján konzultációs eljárás lefolytatására kerül sor.

(2) A nyomozást folytatni kell, ha a felfüggesztés oka megszűnt, illetve az (1) bekezdés g) pontja esetén, ha a nemzetközi büntető bíróság alapokmányát kihirdető, illetve alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról szóló törvény azt előírja. A nyomozás folytatását elrendelő határozat ellen nincs helye panasznak.

(3) Az ügyész legfeljebb egyéves határidőt állapíthat meg

a) a külföldön tartózkodónak a visszatérésre,

b) az érdekeltnek kereset benyújtására, a személyi állapot kérdésének eldöntése érdekében,

c) ha a nyomozást az (1) bekezdés h) pontja alapján függeszti fel.

(4) Ha az ügyész által megállapított határidő eredménytelenül telt el, az eljárást folytatni kell.

(5) A nyomozás felfüggesztéséről szóló határozatot közölni kell az ismert helyen tartózkodó gyanúsítottal, a védővel, a feljelentővel és a sértettel.

(6) A nyomozás felfüggesztése után - az (1) bekezdés *a)* pontját kivéve - a gyanúsított (elkövető) személyét közvetlenül érintő nyomozási cselekmény nem végezhető.

(7) A felfüggesztés tartama a nyomozás határidejébe nem számít be.

189. § (1) A nyomozó hatóság határozattal felfüggesztheti a nyomozást a 188. § (1) bekezdés *a)-c)*, *e)* és *h)* pontjában meghatározott esetekben. A nyomozást felfüggesztő határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

(2) A 188. § (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott esetben az ügyész és a nyomozó hatóság az ügyet nyilvántartásba veszi, és ha az elkövető személyére utaló újabb adat birtokába jut, a nyomozást folytatja.

A nyomozás megszüntetése

190. § (1) Az ügyész a nyomozást határozattal megszünteti,

a) ha a cselekmény nem bűncselekmény,

b) ha a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásáról sem várható eredmény,

c) ha nem a gyanúsított követte el a bűncselekményt, illetve ha a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el,

d) ha büntethetőséget kizáró ok állapítható meg, kivéve, ha kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek,

e) a gyanúsított halála, elévülés, kegyelem miatt,

f) a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető ok miatt,

g) ha a magánindítvány, kívánat vagy feljelentés hiányzik, és az már nem pótolható,

h) ha a cselekményt már jogerősen elbírálták,

i) ha az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény szerinti konzultációs eljárás eredménye alapján a büntetőeljárást az Európai Unió másik tagállama folytatja le,

j) és megrovást alkalmaz, ha a gyanúsított cselekménye már nem veszélyes, vagy oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen,

k) ha a cselekmény elbírálására a magyar hatóságnak nincs joghatósága.

(2) Az (1) bekezdés *a)*, *b)*, *e)*, *g)* és *h)* pontjában meghatározott esetekben, továbbá, ha a büntethetőséget a gyermekkor zárja ki [Btk. 15. § *a)* pont], a nyomozás megszüntetésére a nyomozó hatóság is jogosult. A nyomozást megszüntető határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

(3) Ha a meghatározott személy gyanúsítottkénti kihallgatásától számított két év eltelt [176. § (2) bek.], az ügyész a rendelkezésre álló adatok alapján dönt arról, hogy a nyomozást meg kell-e szüntetni, vagy a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekmény elvégzésének és azt követően vádemelésnek, a vádemelés elhalasztásának vagy az ügy közvetítői eljárásra utalásának van-e alapja.

(4) A nyomozás megszüntetése esetén a bűnügyi költséget az állam viseli; a gyanúsítottat kötelezni kell annak a költségnek viselésére, amely a mulasztása folytán merült fel.

(5) A nyomozást megszüntető határozatot egyidejűleg közölni kell a gyanúsítottal, a védővel, a sértettel, a feljelentővel és azzal is, aki magánindítványt terjesztett elő.

191. § (1) A nyomozás megszüntetése - ha e törvény kivételt nem tesz - nem akadályozza annak,

hogy ugyanabban az ügyben utóbb az eljárást folytassák.

(2) A nyomozás folytatását az ügyész, ha pedig a nyomozást az ügyész szüntette meg, a felettes ügyész határozattal rendeli el. Ha a gyanúsítottat megrovásban (Btk. 64. §) részesítették, a felettes ügyész a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezi. A nyomozás folytatásáról szóló határozat ellen nincs helye panasznak.

(3) Ha a nyomozás megszüntetése ellen nem éltek panasszal, illetve az ügyész vagy a felettes ügyész panasz alapján vagy hivatalból nem rendelte el a nyomozás folytatását, utóbb azt csak a bíróság rendelheti el az ellen, akivel szemben a nyomozást korábban megszüntették.

(4) Ha a bíróság a nyomozás folytatásának elrendelése iránti indítványt elutasította, változatlan alapon a nyomozás folytatásának elrendelése iránti ismételt indítvány előterjesztésének nincs helye.

(5) Akivel szemben a feljelentést a 175. § (1) bekezdése alapján utasították el, vagy a nyomozást a 192. § (1) bekezdése alapján szüntették meg, a 82. § (5) bekezdésének esetein kívül a nyomozást vagy annak folytatását az illetékes ügyész rendelheti el.

A nyomozás megszüntetése az együttműködő gyanúsítottal, a fedett nyomozóval és a megbízhatósági vizsgálatot végző személlyel szemben

192. § (1) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetében az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az ügyész engedélyével a nyomozást megszüntetheti, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy az ügy, illetőleg más büntetőügy bizonyításához hozzájárulva olyan mértékben együttműködik, hogy az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(2) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén az ügyész a nyomozást határozattal megszünteti, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható fedett nyomozó [178. § (2) bek.] a cselekményt szolgálati feladata teljesítése közben bűnüldözési érdekből követte el, és a bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(3) Az (1) vagy (2) bekezdés alapján a nyomozás nem szüntethető meg, ha az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

(4) A nyomozásnak az (1) vagy (2) bekezdés alapján történő megszüntetése esetén a 175. § (3)-(5) bekezdését megfelelően alkalmazni kell. A nyomozás megszüntetése ebben az esetben sem akadályozza annak, hogy ugyanabban az ügyben utóbb az eljárást folytassák (191. §).

(5)-(7)

192/A. § (1) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén az ügyész a nyomozást határozattal megszünteti, ha a bűncselekmény elkövetésével a rendőrségről szóló törvényben meghatározott belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv tagja gyanúsítható megalapozottan, aki a cselekményt megbízhatósági vizsgálat végzése során, bűnmegelőzési, bűnfelderítési érdekből követte el.

(2) A nyomozás nem szüntethető meg, ha az (1) bekezdésben meghatározott személy a rendőrségről szóló törvény 7/B. § (2) bekezdés *b)* pontjában meghatározott bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

(3) A nyomozás megszüntetése esetén a 175. § (3)-(5) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.

A nyomozás iratainak megismerése

193. § (1) A nyomozás elvégzése után az ügyész vagy - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - a nyomozó hatóság a gyanúsítottak és a védőnek az erre kijelölt helyiségben átadja a nyomozás összefűzött iratait. Lehetővé kell tenni, hogy a gyanúsított és a védő az esetleges vádemelés alapjául szolgáló összes iratot - kivéve a zártan kezelt iratokat - megismerhesse.

(2) Az iratok megtekintésének határnapjáról a gyanúsítottat és a védőt értesíteni kell, a fogva levő gyanúsítottat a határnapra - kérésére - elő kell állítani. A gyanúsított és a védő a nyomozás kiegészítését indítványozhatja, egyéb indítványokat és észrevételeket tehet, az iratokról másolatot kérhet. A gyanúsítottat erre a jogára figyelmeztetni kell.

(3) A gyanúsított, illetőleg a védő indítványáról az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határoz. Ha az indítvány alapján nyomozási cselekmény teljesítése válik szükségessé, és az a 176. § (2) bekezdésének második mondatában megállapított határidőn belül nem végezhető el, az ügyész előterjesztésére a legfőbb ügyész a nyomozási cselekmény elvégzése érdekében a nyomozás határidejét legfeljebb kilencven nappal meghosszabbíthatja. Az elvégzett nyomozási cselekmény folytán keletkezett iratok megtekintését a meghosszabbított nyomozás határidejének utolsó napjáig - az (1) bekezdésben írt feltételekkel - a gyanúsított és a védő számára lehetővé kell tenni.

(4) A gyanúsított és a védő az iratok megtekintésének határnapját követően is jogosult arra, hogy megismerje az (1) bekezdés szerinti, valamint a (3) bekezdés alapján elrendelt nyomozási cselekmény elvégzése folytán keletkezett iratokat.

(5) Ha a nyomozás iratainak az (1), illetőleg a (3) bekezdés szerinti ismertetését a nyomozó hatóság végezte, az iratokat az ismertetés megtörténte után tizenöt napon belül megküldi az ügyésznek.

(6) A nyomozás iratainak az (1), illetőleg a (3) bekezdés szerinti ismertetését követően a sértettet értesíteni kell arról, hogy a nyomozás iratait megtekintheti, és gyakorolhatja az őt a nyomozás során megillető más jogokat.

(7) Az (1) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell a nyomozás megszüntetése esetén is.

194. § (1) A nyomozás iratainak a 193. § (1) bekezdés szerinti átadásáról felvett jegyzőkönyv tartalmazza

a) a gyanúsítottak és a védőnek átadott iratok megjelölését, a megtekintés kezdő és befejező időpontját,

b) a gyanúsított és a védő indítványait és észrevételeit,

c) ha a gyanúsított vagy a védő nem él a 193. § (1) bekezdésben biztosított jogával, ezt a tényt.

(2) Ha a kábítószer-élvező gyanúsított önként alávetette magát a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételnek, és az még a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekmény időpontjában is tart, ezt a tényt a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, és az ezt igazoló okiratot a nyomozás irataihoz kell csatolni.

IV. Cím

JOGORVOSLAT A NYOMOZÁS SORÁN

195. § (1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon

belül panasszal élhet.

(2) A feljelentő - a (2a) bekezdésben foglalt kivétellel - nem élhet panasszal a feljelentés elutasítása miatt, ha a bűncselekménynek nem sértettje.

(2a) Amennyiben a feljelentő központi államigazgatási szerv, az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak a feljelentés elutasításáról, a nyomozás részbeni mellőzéséről, felfüggesztéséről, illetve megszüntetéséről szóló határozata ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(3) A panasznak - ha e törvény kivételt nem tesz - nincs halasztó hatálya. Kivételesen indokolt esetben a határozatot hozó, illetőleg a panaszt elbíráló a határozat végrehajtását a panasz elbírálásáig felfüggesztheti.

(4) Ha a határozatot hozó a panasznak három napon belül nem ad helyt, köteles azt haladéktalanul felterjeszteni az elbírálásra jogosulthoz. Az ügyész határozata elleni panaszt a felettes ügyész, a nyomozó hatóság határozata elleni panaszt az ügyész a hozzá érkezésétől számított tizenöt, megszüntető határozat esetén harminc napon belül határozattal bírálja el.

(5) A panasz elbírálásáról a panaszt tevőt - a határozat hatályon kívül helyezése, illetőleg a megváltoztatása esetén azokat is, akikkel a határozatot közölték - értesíteni kell. A panaszt elbíráló határozat ellen további jogorvoslatnak - a (6) bekezdés eseteit kivéve - nincs helye.

(6) A 70/B. § (8) bekezdése, a 149. § (3) bekezdése, a 150. § (2) bekezdése, a 151. § (4) bekezdése, valamint a 153. § (2) bekezdése szerinti határozat, továbbá a 151. § (2) bekezdése és a 155. § (1) bekezdése szerinti ügyészi határozat elleni panaszt elutasító határozat ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a határozatot hozó ügyészségnél felülbírálati indítvány terjeszthető elő, az ügyészség a felülbírálati indítványt az iratokkal és indítványával együtt három napon belül megküldi a bíróságnak.

(6a) Az őrizetbe vételt elrendelő határozat ellen tett panasz elbírását mellőzni kell, ha az ügyész a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelésére indítványt tesz a bíróságnak.

(7) A halaszthatatlan nyomozási cselekmény elleni jogorvoslatra az (1)-(4) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(8) A törvényben kizárt, az elkésett és a nem jogosulttól származó panaszt indokolás nélkül el kell utasítani.

196. § (1) Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha e törvény az ügyész vagy a nyomozó hatóság részére intézkedés megtételére határidőt állapított meg, az intézkedés elmulasztása miatt akkor lehet panasszal élni, ha a határidő eredménytelenül eltelt.

(3) Nincs helye panasznak a VII. Fejezet VII. Címe szerinti bizonyítási eljárások, a nyomozás [170. § (2) bek.] és a feljelentés kiegészítésének elrendelése (172/A. §) miatt, valamint a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége során végzett eljárási cselekmények (178. §, 178/A. §), a tanú kihallgatása [79. § (1) bek., 181. §], és a szaktanácsadó közreműködése (182. §) miatt.

(4) Az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt tett, a törvényben kizárt vagy elkésett panaszt, emiatt indokolás nélkül nem lehet elutasítani.

(5) Ha az (1) bekezdés alapján tett panaszt az intézkedést tevő vagy az intézkedést elmulasztó, illetve a panaszt elbíráló alaposnak tartja, a panasszal sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges és indokolt intézkedést megteszi, s erről a panaszt tevőt határozat hozatala nélkül értesíti.

(6) Az (1) bekezdés szerinti panaszra egyebekben a 195. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

197. § (1) Ha az ügyész a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének *e)* pontja alapján azért szüntette meg, mert a büntethetőség a hivatalból kezdeményezett eljárási kegyelem folytán szűnt meg, a gyanúsított a nyomozást megszüntető határozat közlésétől számított nyolc napon belül kérheti a nyomozás folytatását, ebben az esetben a nyomozást folytatni kell.

(2) A büntetőeljárást folytatni kell, ha a gyanúsított a nyomozást megszüntető határozat ellen benyújtott panaszában a megrovás alkalmazását sérelmezi, és a büntetőeljárás megszüntetésének más oka nincs. Erre a gyanúsítottat a határozatban figyelmeztetni kell.

198. § (1) Ha a feljelentést a sértett tette, a sértett a feljelentést elutasító határozat ellen, a nyomozás elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha az ügyész a nyomozást megszüntette, a sértett az eljárás folytatásának elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

199. § (1) Az ügyész, illetőleg a felettes ügyész a panasz alapján

a) a feljelentést elutasító, illetőleg a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezi, és dönt a nyomozás elrendeléséről vagy folytatásáról, illetve a vádemelésről,

b) a panaszt elutasítja, ha azt nem találja alaposnak.

(2) A panasz elutasítását követően a sértett pótmagánvádlóként léphet fel, ha

a) a feljelentést a 174. § (1) bekezdésének *a)* vagy *c)* pontja alapján utasították el,

b) a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének *a)-d)* vagy *f)* pontja alapján szüntették meg.

(3) Nincs helye a pótmagánvádlóként történő fellépésnek, ha a büntethetőséget a gyermekkor vagy a kóros elmeállapot zárja ki, továbbá az elkövető halála esetén.

V. Cím

BÍRÓI ENGEDÉLYHEZ KÖTÖTT TITKOS ADATSZERZÉS

Általános szabályok

200. § (1) Az ügyész és a nyomozó hatóság bírói engedély alapján az elkövető kilétének, tartózkodási helyének megállapítása, elfogása, valamint bizonyítási eszköz felderítése érdekében a nyomozás elrendelésétől a nyomozás iratainak ismertetéséig az érintett tudta nélkül

a) a magánlakásban történeteket technikai eszközzel megfigyelheti és rögzítheti,

b) postai küldeményt, beazonosítható személyhez kötött zárt küldeményt felbonthat, ellenőrizhet, és azok tartalmát technikai eszközzel rögzítheti, valamint elektronikus hírközlési szolgáltatás útján továbbított kommunikáció tartalmát megismerheti, az észlelteket technikai eszközzel rögzítheti,

c) számítástechnikai eszköz vagy rendszer útján továbbított, vagy azon tárolt adatokat megismerheti, rögzítheti és felhasználhatja (a továbbiakban titkos adatszerzés).

(2) Az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozás elrendelését követően a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést e törvény alapján végzi.

(3) E cím rendelkezései nem érintik a nyomozás elrendelését megelőzően a bírói, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést; e tevékenységet a külön törvényekben meghatározottak szerint az erre feljogosított szervezetek a rájuk irányadó szabályok szerint végzik.

(4) Ha a nyomozás elrendelését megelőzően külön törvény alapján a bíró, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter által engedélyezett titkos információgyűjtés végrehajtása során az

ügyben a nyomozást elrendelik, a titkos információgyűjtést a továbbiakban csak e törvény szerint mint titkos adatszerzést lehet folytatni.

(5) Az (1) bekezdés *a)* pontja alkalmazásában magánlakásnak minősül a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület, a nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyen kívül minden más helyiség vagy terület, továbbá - a közösségi közlekedési eszköz kivételével - a jármű.

201. § (1) Titkos adatszerzésnek

a) öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény,

b) üzletszerűen vagy bűnszövetségben elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény,

c) az új pszichoaktív anyaggal visszaélés, a kitarottság, a lelkiismereti és vallásszabadság megsértése, az ózonnréteget lebontó anyaggal visszaélés, a hivatali visszaélés bűncselekménye,

d) az egészségügyi termék hamisítása, az emberkereskedelem, a kerítés, a prostitúció elősegítése, a gyermekpornográfia, a környezetkárosítás, a természetkárosítás, a hulladékgyűjtés rendjének megsértése, a bűnpártolás, a vesztegetés, a vesztegetés elfogadása, a hivatali vesztegetés, a hivatali vesztegetés elfogadása, az embercsempészás három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett alakzata,

e) a minősített adat és a nemzeti adatvagyon elleni bűncselekmények,

f) az *a)*-*e)* pontban meghatározott bűncselekmény kísérlete, valamint - ha az előkészületet a törvény büntetni rendeli - előkészülete esetében van helye.

(2) Ha a nyomozást az ügyész végzi, titkos adatszerzésnek az (1) bekezdésben felsorolt bűncselekményeken kívül az alábbi esetekben van helye:

a) a közjogi tisztség betöltésén alapuló mentességet élvező személy, a nemzetközi jogon alapuló mentességet élvező személy sérelmére elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő hivatalos személy elleni erőszak, továbbá a nemzetközileg védett személy elleni erőszakkal fenyegetés,

b) a bíró, az ügyész, a bírósági titkár, az alügyész, a bírósági és ügyészségi fogalmazó, az ügyészségi megbízott, a bírósági ügyintéző, az önálló és a törvényszéki végrehajtó, a végrehajtó-helyettes, a közjegyző és a közjegyző-helyettes, a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó sérelmére elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő hivatalos személy elleni erőszak, valamint a felsoroltak vonatkozásában elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő korrupciós bűncselekmények,

c) a 29. § *e)* pontjában meghatározott igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények, kivéve a hatóság félrevezetését,

d) a külföldi hivatalos személy ellen elkövetett bűncselekmények,

e) a katonai büntetőeljárásra tartozó, az *a)*-*d)* pontban felsorolt bűncselekmények.

202. § (1) Titkos adatszerzést elsősorban a gyanúsítottal, illetve azzal a személlyel szemben lehet alkalmazni, aki a bűncselekmény elkövetésével a nyomozás addigi adatai alapján gyanúsítható.

(2) Titkos adatszerzés mással szemben akkor alkalmazható, ha az (1) bekezdésben megjelölt személlyel való bűnös kapcsolattartásra adat merült fel, vagy ilyen kapcsolat megalapozottan feltehető. A titkos adatszerzésnek nem akadálya, ha az kívülálló személyt elkerülhetetlenül érint.

(3) Az ügyben védőként eljáró ügyvéd magánlakásában és irodájában, illetőleg az ügyvéd birtokában lévő telefonvezetékre vagy más hírközlési rendszerre, az ügyvéd levelezésére, ideértve a számítástechnikai rendszer útján történő levelezést is, akkor végezhető titkos adatszerzés, ha az ügyvéddel szemben a terhelt ellen folyamatban lévő ügygel összefüggő bűncselekmény megalapozott gyanúja merült fel.

(4) A rendőrségi fogdában, illetőleg a büntetés-végrehajtási intézetben levő ügyvédi beszélő helyiségben akkor végezhető titkos adatszerzés, ha az ügyvéddel szemben a terhelt ellen folyamatban lévő ügygel összefüggő bűncselekmény megalapozott gyanúja merült fel.

(5) A (3) és (4) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni arra is, aki a 81. § (1) bekezdésének a) pontja alapján tanúként nem hallgatható ki, illetőleg aki a 82. § (1) bekezdése alapján a tanúvallomást megtagadhatja.

(6) Titkos adatszerzésnek a 201. §-ban és az (1)-(5) bekezdésben meghatározott esetekben is csak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy más módon a bizonyíték beszerzése kilátástalan, vagy aránytalanul nagy nehézséggel járna, és a titkos adatszerzéssel a bizonyíték beszerzése valószínűsíthető.

Bírói engedély

203. § (1) A titkos adatszerzés engedélyezéséről a bíróság az ügyész indítványára e Fejezet VI. Címe szerinti eljárásban határoz.

(2) Az indítványnak tartalmaznia kell

a) a nyomozást végző ügyészi szerv vagy nyomozó hatóság megnevezését, a nyomozás elrendelésének időpontját, az ügy számát,

b) a titkos adatszerzés tervezett alkalmazásának helyét, telefonlehallgatás esetén a kapcsolási számot is,

c) a titkos adatszerzés tervezett alkalmazásával érintett nevét, illetőleg az azonosításra alkalmas adatot, valamint a titkos adatszerzés vele szemben alkalmazni kívánt eszközének, illetőleg módszerének megnevezését,

d) az alkalmazás tervezett tartamának kezdő és befejező időpontját, naptári napban és órában meghatározva,

e) az alkalmazás 201. §-ban és 202. §-ban meghatározott feltételeinek a meglétére vonatkozó részletes leírást, így különösen az alapul szolgáló bűncselekmény megnevezését és a bűncselekmény gyanújára okot adó adatokat, a titkos adatszerzés elkerülhetetlen alkalmazását indokoló körülményeket, az alkalmazás célját és annak valószínűsítését, hogy a bizonyíték a titkos adatszerzés során alkalmazott eszközzel, illetőleg módszerrel beszerezhető,

f) halaszthatatlan elrendelés [(6) bekezdés] esetén annak okát és időpontját.

(3) Az indítványhoz csatolni kell az indítványban foglaltakat megalapozó iratokat. Az alkalmazás meghosszabbítására vonatkozó indítvány előterjesztésével egyidejűleg be kell mutatni a korábbi engedélyezés óta keletkezett iratokat is.

(4) A bíróság az indítvány előterjesztésétől számított hetvenkét órán belül határoz. Ha a bíróság az indítványnak helyt ad vagy részben ad helyt, meghatározza, hogy kivel szemben, a titkos adatszerzés mely eszköze, illetőleg módszere mettől meddig alkalmazható.

(5) A titkos adatszerzés legfeljebb kilencven napra engedélyezhető, ez ismételt indítványra egy alkalommal legfeljebb kilencven nappal meghosszabbítható. Ha a bíróság az indítványnak helyt ad, és az engedélyezés idején a titkos adatszerzés indítvány szerinti kezdő időpontja már elmúlt, az alkalmazás kezdő időpontja az engedélyezés napja.

(6) Ha az engedélyezés olyan késsedelemmel járna, amely a titkos adatszerzés sikerét

veszélyeztetné, az ügyész legfeljebb hetvenkét óra időtartamra elrendelheti a titkos adatszerzést (halaszthatatlan elrendelés). Ez esetben az elrendeléssel egyidejűleg az engedélyezés iránti indítványt is elő kell terjeszteni. Ha a bíróság az indítványt elutasította, változatlan ténybeli alapon újabb halaszthatatlan elrendelésnek nincs helye.

A titkos adatszerzés végrehajtása

204. § (1) A titkos adatszerzést külön törvényben meghatározott szervezet hajtja végre. Ha az ügyészségi nyomozás során elrendelt titkos adatszerzés tárgya nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett bűncselekmény, az ügyész titkos adatszerzés elvégzésére az érintett nemzetbiztonsági szolgálatot is felkérheti.

(2) A hírközlési szolgáltatást, a postai küldemények, illetve az információs rendszerben tárolt adatok továbbítását, feldolgozását, kezelését végző szervezetek kötelesek a titkos adatszerzés végrehajtását biztosítani és a titkos adatszerzésre jogosult hatóságokkal együttműködni. A hírközlési szolgáltatást, valamint a postai küldemények továbbítását végző szervezetek kötelezettségeiről és az együttműködés részletes szabályairól külön jogszabály rendelkezik.

(3) A titkos adatszerzést az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság vezetője haladéktalanul megszünteti, ha

- a) halaszthatatlan elrendelés esetén a bíróság az indítványt elutasította,
- b) az engedélyben meghatározott célját elérte,
- c) az engedélyben megállapított időtartam eltelt,
- d) a nyomozást megszüntették,
- e) nyilvánvaló, hogy a további alkalmazástól sem várható eredmény.

(4) A titkos adatszerzés befejezését követő nyolc napon belül a titkos adatszerzést folytatott ügyész, illetőleg nyomozó hatóság megsemmisíti a titkos adatszerzés célja szempontjából érdektelen, rögzített adatot és az ügyben nem érintett személy rögzített adatait, kivéve azokat az adatokat, amelyek felhasználását a 206. § (4)-(5) bekezdése lehetővé teszi. A (3) bekezdés a) pontja esetében az addig rögzített adatokat haladéktalanul meg kell semmisíteni.

(5) A titkos adatszerzés végrehajtásáról jelentést (168. §) kell készíteni, amely részletesen tartalmazza a titkos adatszerzés lefolyását, így különösen azt, hogy annak során milyen eszközt, illetőleg módszert, meddig és hol alkalmaztak, a titkos adatszerzés - a fedett nyomozó (178. §) kivételével - mely természetes vagy jogi személyt, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet érintett, a titkos adatszerzés során milyen - a (4) bekezdés alapján meg nem semmisített - adatot, milyen módon, milyen forrásból hol és mikor szereztek meg. A jelentést úgy kell elkészíteni, hogy abból a bíróság engedélyező végzésében foglaltak megtartása megállapítható legyen. A jelentésben ki kell térni arra is, hogy a titkos adatszerzés elérte-e a célját, és ha nem, akkor annak milyen akadálya volt. A jelentést a titkos adatszerzést folytatott ügyészi szerv, illetőleg nyomozó hatóság vezetője írja alá.

A titkos adatszerzés eredményének megismerése

205. § (1) A titkos adatszerzés során keletkezett és rögzített adatok megóvásáról az ügyész, illetőleg a titkos adatszerzést folytatott nyomozó hatóság a minősített adat védelméről szóló törvényben szabályozottak szerint gondoskodik.

(2) A titkos adatszerzés tényét, valamint az azzal beszerzett és rögzített adatot a titkos adatszerzés végrehajtása során, illetőleg azt követően mindaddig, amíg a titkos adatszerzésről szóló jelentést az ügyész nem csatolta az iratokhoz, az engedélyező bíró, az ügyész és a nyomozó

hatóság, valamint az ügyész és a nyomozó hatóság hivatali felettese (szolgálati előjárója) ismerheti meg. A titkos adatszerzés engedélyezésével kapcsolatos bírósági iratokat az engedélyező bíró ügyelosztást végző vezetője, valamint a 207. § (1) bekezdésében meghatározott igazgatási vezetője is megismerheti.

(3) A titkos adatszerzést engedélyező bíró megkeresésére a titkos adatszerzés során a megkeresés időpontjáig beszerzett adatokat az ügyész köteles bemutatni. Ha a bíró megállapítja, hogy az engedély kereteit túllépték, a titkos adatszerzést megszünteti, más törvénysértés esetén a titkos adatszerzést megszüntetheti. E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(4) A külön törvény alapján a nyomozást megelőzően végzett titkos információgyűjtés [200. § (3) bek.] eredményét - annak a büntetőeljárásban történő felhasználásáig - a külön törvényekben meghatározottak ismerhetik meg.

(5) Az ügyész a titkos adatszerzés tényéről - annak befejezését követően - értesíti a bírói engedélyben érintettet, ha az érintett ellen nem indult büntetőeljárás, és az értesítés a büntetőeljárás sikerét nem veszélyezteti.

A titkos adatszerzés eredményének felhasználása

206. § (1) Ha az ügyész a titkos adatszerzés eredményét a büntetőeljárásban bizonyítékként kívánja felhasználni, a titkos adatszerzés engedélyezése iránti indítványt, a bíróság határozatát és a titkos adatszerzés végrehajtásáról készített jelentést csatolja a nyomozás irataihoz. Ha az iratok csatolása a nyomozás iratainak megismerése (193. §) után történt, a gyanúsítottat és a védőt erről értesíteni kell, és lehetőséget kell adni a csatolt iratok megismerésére.

(2) A titkos adatszerzés végrehajtásáról készített jelentés a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként.

(3) A titkos adatszerzés eredménye annak a bűncselekménynek a bizonyítására, és azzal szemben használható fel, amely miatt és akivel szemben a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte.

(4) Akivel szemben a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte, a titkos adatszerzés eredménye olyan bűncselekmény bizonyítására is felhasználható, amelyet az engedélyben nem jelöltek meg, feltéve, hogy a titkos adatszerzés e törvényben meghatározott feltételei (201. §) ez utóbbi bűncselekmény tekintetében is fennállnak.

(5) Annak a bűncselekménynek a bizonyítására, amely miatt a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte, a titkos adatszerzés eredménye minden elkövetővel szemben felhasználható.

(6) Bizonyítékként nem lehet felhasználni a titkos adatszerzés eredményét, ha a titkos adatszerzést a 204. § (3) bekezdésének *a)* vagy *e)* pontja, illetőleg a 205. § (3) bekezdése alapján szüntették meg, vagy a titkos adatszerzés érintettje - anélkül, hogy azt a bíróság engedélyezte volna - az ügyben eljáró védő, illetőleg olyan személy, aki tanúként nem hallgatható ki, vagy a vallomástételt a 82. § (1) bekezdése alapján megtagadhatja.

A titkos információgyűjtés eredményének felhasználása

206/A. § (1) A bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés, valamint a nem bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez, illetve az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban bizonyítékként akkor használható fel, ha

a) a titkos adatszerzés engedélyezésének e törvényben meghatározott feltételei (201. §) a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében fennállnak,

b) a titkos információgyűjtés engedélyezését kérő szerv a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a nyomozást - a büntetőeljárás megindításának valamennyi, e törvényben meghatározott feltétele megállapításakor - nyomban elrendelte vagy a feljelentési kötelezettségének nyomban eleget tett.

(2) A titkos információgyűjtés engedélyezését kérő szerv a nyomozás elrendelésével vagy a feljelentés megtételével egyidejűleg kezdeményezi az illetékes ügyésznél a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásra való alkalmasságának megállapítását, ha

a) a bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés során keletkezett és rögzített adat az engedélyben nem megjelölt személyre, illetve nem megjelölt bűncselekményre,

b) a nem bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés során keletkezett és rögzített adat az engedélyben nem megjelölt személyre vonatkozik.

(3) A (2) bekezdés szerinti felhasználásra való alkalmasságról történő döntés érdekében az ügyész hetvenkét órán belül a nyomozási bíróhoz fordul. A titkos információgyűjtés eredménye akkor alkalmas a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásra, ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállnak és megalapozottan feltehető, hogy más módon a bizonyíték beszerzése kilátástalan, vagy aránytalanul nagy nehézséggel járna. A nyomozási bíró a felhasználásra való alkalmasságról indokolt végzéssel határoz. A felhasználásra való alkalmasság tárgyában hozott döntés a titkos információgyűjtés során keletkezett és rögzített adat minősített jellegét nem érinti. A büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásra való alkalmasság megállapítása esetén az érintett adatot csak akkor kell megsemmisíteni, ha az ügyész az (4) bekezdés alapján annak bizonyítékként történő felhasználását nem indítványozta.

(4) A titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználását az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a nyomozás elrendelését követően az ügyész indítványozhatja. Az indítványról a nyomozási bíró határoz.

(5) A bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés tényét a törvényszék elnöke igazolja. Az igazolás tartalmazza a bíróság megjelölését, az engedéllyel érintett ügy számát és tárgyát, az érintett személy nevét, a titkos információgyűjtés engedélyezésére irányuló előterjesztés, illetve az engedély kereteit.

VI. Cím

A NYOMOZÁSI BÍRÓ ELJÁRÁSA

A nyomozási bíró feladata

207. § (1) A vádirat benyújtása előtt a bíróság feladatait első fokon a törvényszék elnöke által kijelölt bíró (nyomozási bíró) látja el.

(2) A nyomozási bíró dönt

a) a vádirat benyújtása előtt a bíróság hatáskörébe tartozó kényszerintézkedésekkel, az elmeállapot megfigyelésével kapcsolatos indítványokról, a védő kizárásáról, illetőleg az előzetes letartóztatott pszichiátriai kezelésre igazságügyi megfigyelő és elmeorvos intézetbe történő beutalásáról,

b) a titkos adatszerzés engedélyezéséről [203. § (4) és (6) bek.], megszüntetéséről [205. § (3)

bek.], a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásra való alkalmasságának megállapításáról [206/A. § (3) bek.], valamint a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről [206/A. § (4) bek.],

c) az ügyész indítványára a nyomozás megszüntetését követően a nyomozás folytatásának elrendeléséről [191. § (3) bek.],

d) az ügyész indítványára a tanú különösen védetté nyilvánításáról (97. §),

e) a 70/B. § (8) bekezdése, a 149. § (3) bekezdése, a 150. § (2) bekezdése, a 151. § (4) bekezdése, valamint a 153. § (2) bekezdése szerinti határozat elleni panaszt elutasító határozat, továbbá a 151. § (2) bekezdése és a 155. § (1) bekezdése szerinti ügyészi határozat elleni panaszt elutasító határozattal szemben előterjesztett felülbírálati indítványról, valamint a rendbíróság 161. § (6) bekezdése szerinti elzárásra történő átváltoztatásáról,

f) a vádirat benyújtása előtt az ügyész indítványára a 82. § (1) bekezdés d) pontja alapján a tanúvallomást megtagadó személynek a számára információt átadó személy kilétének felfedésére kötelezéséről a 82. § (6) bekezdése szerint,

g) a vádirat benyújtása előtt az 54. § (2a) bekezdés szerinti polgári jogi igénynek és ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak történő megküldése kérdésében.

(2a) A nyomozás megszüntetését követően a nyomozás folytatása nyomozási bíró általi elrendelésének indítványozását az ügyésznél lehet kezdeményezni.

(2b) A vádirat benyújtása előtt az európai elfogatóparancsot a nyomozási bíró bocsátja ki.

(3) A nyomozási bíró a vádirat benyújtása előtt az ügyész indítványára kihallgatja a különösen védett tanút és azt a tanút, aki az életét közvetlenül veszélyeztető állapotban van. A tanú kihallgatásának indítványozását a tanú és az érdekében eljáró ügyvéd az ügyésznél kezdeményezheti. A nyomozási bíró ismételen kihallgatja a különösen védett tanút, ha ezt a tárgyalás előkészítése vagy a tárgyalás során a bíróság elrendeli [268. § (3) bek., 305. § (3) bek.].

(4) A nyomozási bíró a vádirat benyújtása előtt az ügyész indítványára kihallgatja a tizennegyedik életévét be nem töltött tanút, ha megalapozottan feltehető, hogy a tárgyaláson történő kihallgatása a fejlődését károsan befolyásolná. A tanú kihallgatásának indítványozását a törvényes képviselő, a gondozó és a tanú érdekében eljáró ügyvéd az ügyésznél kezdeményezheti.

(5) Az ügyész, a gyanúsított és a védő bizonyítás felvételét is indítványozhatja, ha megalapozottan feltehető, hogy az így megszerezhető bizonyítási eszköz a bírósági eljárásban már nem állna rendelkezésre, vagy az addigra jelentős mértékben megváltozna, illetőleg bizonyítási eszköz jellegét elveszítené. Az ügyész, a gyanúsított, a védő, a tanú érdekében eljáró ügyvéd, valamint a kiskorú tanú gondozója és törvényes képviselője a tanúnak vagy kivételes esetben a gyanúsítottnak a zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatását is indítványozhatja.

(6) A vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárást a törvényszék egyesbírája e Címben foglalt rendelkezések szerint folytatja le.

Illetékesség

208. § (1) A nyomozási bíró a törvényszék illetékességi területén lévő ügyészségek által folytatott eljárás során jár el, tekintet nélkül arra, hogy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elbírálása a járásbíróság vagy a törvényszék hatáskörébe tartozik.

(2) A törvényszék elnöke a törvényszék területén lévő több járásbírószágon is kijelölhet nyomozási bírót, és ebben az esetben a nyomozási bírók illetékességét a törvényszék elnöke állapítja meg. A nyomozási bíró bizonyítási cselekmény elvégzése esetén az illetékességi területén kívül is eljárhat.

Általános eljárási szabályok

209. § (1) A nyomozási bíró eljárására a bírósági eljárás általános szabályai az e címben foglalt eltérésekkel alkalmazandók.

(2) Az ügyek egyesítésének és elkülönítésének nincs helye.

(3) Azt az eljárásban felmerült bűnügyi költséget, amelyet a 74. § (1) bekezdésének *a)* pontja szerint az állam előlegez, a nyomozási bíró állapítja meg, de a megállapított összeget az ügyész előlegezi.

(4) Ha a nyomozási bíró azt észleli, hogy a nyomozás felfüggesztésének vagy megszüntetésének van helye, erről az ügyészt értesíti.

Az ülés

210. § (1) A nyomozási bíró ülést tart, ha az indítvány tárgya

a) a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés (129. §, 137. §, 138. §, 138/A. §, 140. §) elrendelése,

b) előzetes letartóztatás vagy házi őrizet meghosszabbítása, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a meghosszabbítás okaként új körülményre hivatkoztak,

c) az előzetes letartóztatásnak az elrendelésétől számított hat hónapot meghaladó meghosszabbítása,

d) óvadék megállapítása (147. §),

e) elmeállapot megfigyelésének (107. §) elrendelése,

f) bizonyítási cselekmény elvégzése [207. § (3)-(5) bek.],

g) az 54. § (2a) bekezdés szerinti polgári jogi igény és ideiglenes intézkedés iránti kérelem.

(2) Az ülés mellőzhető, ha az indítvány tárgya elmeállapot megfigyelésének elrendelése, és azon a gyanúsított az egészségi állapota miatt nem jelenhet meg, illetőleg a jogainak gyakorlására képtelen, továbbá ha az indítvány tárgya óvadék megállapítása, és az előzetes letartóztatás elrendelése a 129. § (2) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott okán kívül más okon is alapult.

(3) A nyomozási bíró az iratok alapján dönt

a) az (1) bekezdésben fel nem sorolt kérdésekben,

b) ha az ülést a (2) bekezdés alapján mellőzi,

c) ha az indítvány nem az arra jogosulttól származik.

(4) A nyomozási bíró - ha ez szükséges - a (3) bekezdésben felsorolt esetekben is ülést tart.

211. § (1) A nyomozási bíró meghatározza az ülés határnapját. Ha az indítványt az ügyész terjesztette elő, azt megküldi a gyanúsítottnak, a védőnek, továbbá gondoskodik a gyanúsítottnak a nyomozási bíró előtti megjelenéséről, az ülés határnapjáról és helyéről értesíti a védőt. Ha az indítványt nem az ügyész terjesztette elő, azt a nyomozási bíró megküldi a gyanúsítottnak, a védőnek, intézkedik a szükséges iratok beszerzése iránt, továbbá az ülés határnapjáról és helyéről értesíti az indítványozót, az ügyészt, a gyanúsítottat és a védőt. Ha az indítvány tárgya előzetes letartóztatás elrendelése, a gyanúsítottnak és a védőnek megküldött indítványhoz csatolni kell azoknak a nyomozási iratoknak a másolatát, amelyekre az indítványt alapozzák.

(2) Ha az ülésen az indítványozó nem jelenik meg, ezt úgy kell tekinteni, hogy az indítványt

visszavonta. Ha az indítvány tárgya az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése, és a gyanúsított az állapota miatt nem jelenhet meg, vagy a jogainak gyakorlására képtelen, az ülés a védő távollétében nem tartható meg.

(3) Az ülésen az indítványozó az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti, vagy szóban előadja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy az indítványozó bizonyítékait - a 186. § keretei között - megismerjék. Ha az értesített nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, ezt a nyomozási bíró ismerteti.

(4) A nyomozási bíró megvizsgálja, hogy az indítvány törvényi előfeltételei fennállnak-e, nincs-e akadálya a büntetőeljárásnak, és az indítvány megalapozottsága iránt nem támaszthatók-e ésszerű kételyek. A 210. § (1) bekezdésének *a)-d)* és *g)* pontja esetén a vizsgálat kiterjed a gyanúsított személyi körülményeire is.

(4a) Ha az illetékességi területén van tizennegyedik életévét be nem töltött személy meghallgatására szolgáló helyiség, a nyomozási bíró a tizennegyedik életévét meg nem haladott tanú meghallgatása esetén az ülést ilyen helyiségben is megtarthatja.

(5) A nyomozási bíró az ülést zártcélú távközlő hálózat útján is megtarthatja. Az ülésen védő részvétele kötelező, a védőnek az ülés tartama alatt a gyanúsítottal azonos helyen kell tartózkodnia. A zártcélú távközlő hálózat útján történő ülésre a 244/A-244/D. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

Bizonyítási cselekmény elvégzése ülésen

212. § (1) A bizonyítási cselekmény elvégzésére vonatkozó indítvány előterjesztője gondoskodik a bizonyításfelvétel elvégzésének feltételeiről. Ha az ülés a nyomozási bíró hivatalos helyiségében nem tartható meg, az indítványban az ülés helyét meg kell jelölni.

(2) A nyomozási bíró az ülés kezdetén a bizonyítási cselekmény elvégzésére vonatkozó indítványról indokolt végzéssel határoz.

213. § (1) Az olyan tanú kihallgatásán, akinek életét közvetlen veszély fenyegeti, vagy megalapozottan feltehető, hogy a tárgyaláson nem jelenhet meg (87. §), a gyanúsított és védője, valamint a tanú érdekében eljáró ügyvéd jelen lehet, kivéve, ha ezt a tanú állapota nem teszi lehetővé. Ebben az esetben a gyanúsítottat és a védőt az ülésről utólag kell értesíteni azzal, hogy az ülésről készült jegyzőkönyvet az ügyésznél megtekinthetik.

(2) A különösen védett tanú kihallgatásánál a nyomozási bírón, a jegyzőkönyvvezetőn és - ha szükséges - a tolmácson kívül csak az ügyész és a tanú érdekében eljáró ügyvéd jelen. A különösen védett tanú kihallgatása során a nyomozási bírónak fel kell tárnia, és szükség esetén a nyomozó hatóság közreműködésével vagy más módon ellenőriznie kell a tanú szavahihetőségét, tudomásának megbízható voltát, és azokat a körülményeket, amelyek vallomása hitelt érdemlőségét befolyásolhatják. Az így szerzett adatokat a kihallgatásról készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. A jegyzőkönyvről kivonatot kell készíteni, amely a jelenlevők közül csak a nyomozási bíró és az ügyész nevét, a tanú különösen védetté nyilvánításának tényét és a különösen védetté nyilvánított tanú vallomását tartalmazza. A nyomozási bíró gondoskodik arról, hogy a különösen védett tanú személyére és tartózkodási helyére a vallomásáról készült jegyzőkönyvi kivonat alapján ne lehessen következtetni. A jegyzőkönyvi kivonat az ügyész részére át kell adni. A jegyzőkönyvi kivonatnak a vádirat benyújtásáig történő elkülönített, zárt kezeléséről az ügyész gondoskodik. A jegyzőkönyvi kivonat a vádirat benyújtásáig az ügyészen kívül a nyomozó hatóság ismerheti meg.

(3) A tizennegyedik életévét be nem töltött tanú kihallgatásánál a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül a tanú törvényes képviselője és gondozója is jelen lehet. A tanú

kihallgatásáról a gyanúsítottat és a védőt utólag kell értesíteni azzal, hogy a kihallgatásról készült jegyzőkönyvet az ügyésznél megtekinthetik.

(4) A nyomozási bíró - indítványra - elrendelheti a tanú kihallgatásának kép- vagy hangfelvevővel, illetve egyéb berendezéssel történő rögzítését. A felvétel a jegyzőkönyvet nem pótolja. A felvételen készült másolaton a tanú személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságai (pl. arckép, hang) technikai úton torzíthatók. Ha a felvétel különösen védett, vagy olyan tanú kihallgatásáról készült, akinek a személyi adatait zártan kezelik, a zárt kezelésre vonatkozó rendelkezéseket az ilyen felvételre is alkalmazni kell.

A határozat

214. § (1) A nyomozási bíró - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az indítvány előterjesztésétől számított három napon belül indokolt végzéssel határoz, amelyben az indítványnak helyt ad, részben ad helyt, vagy azt elutasítja. Az indokolás tartalmazza az indítvány lényegét, az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény rövid leírását és minősítését, az indítvány törvényi feltételeinek fennállását vagy azok hiányára való utalást. Ha a nyomozási bíró az indítványt elutasította, változatlan alapon újabb indítvány előterjesztésének nincs helye.

(1a) A 207. § (2) bekezdés g) pontja szerinti esetben a nyomozási bíró, ha a polgári jogi igény érvényesítése az 54. § (2a) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelel, a polgári jogi igényt és az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak küldi meg. Egyebekben az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A határozatot az ügyésszel, az indítványozóval és - a 207. § (2) bekezdésének b) pontját és (3) bekezdését kivéve - azzal kell közölni, akire az rendelkezést tartalmaz. A gyanúsítottal közölt határozatot a védővel is közölni kell.

(3) A határozatot az ülésen kihirdetés útján kell közölni. Ha a nyomozási bíró az iratok alapján döntött, a határozatot az írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni kell. A 207. § (2) bekezdésének b) pontja és (3) bekezdése esetén a kézbesítésre a 70. § (1) bekezdésének d) pontja az irányadó.

Jogorvoslat

215. § (1) A nyomozási bíró határozata ellen az jelenthet be fellebbezést, akivel a határozatot közölték. A kihirdetés útján közölt határozat elleni fellebbezést a kihirdetés után nyomban be kell jelenteni. Az a jogosult, aki a határozat kihirdetésén nem vett részt, a fellebbezését az üléstől számított három napon belül jelentheti be. A kézbesítés útján közölt határozat ellen a fellebbezést a jogosult a kézbesítéstől számított három napon belül jelentheti be.

(2) A nyomozási bíró a határozat elleni fellebbezést a nyilatkozatok beérkezését, illetve a fellebbezési határidő lejártát követően haladéktalanul, közvetlenül a fellebbezés elbírálására illetékes törvényszéknek küldi meg.

(3) A fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa tanácsulésen bírálja el.

(4) Nincs helye fellebbezésnek

a) a 207. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti, a vádirat benyújtása előtt a bíróság hatáskörébe tartozó kényszerintézkedések közül a 149. § (6) és (8) bekezdésével, a 151. § (3) és (6) bekezdésével és a 153. § (2) bekezdésével kapcsolatos indítványokról hozott határozat,

b) a 207. § (2) bekezdés e) pontjára és (3)-(4) bekezdésére vonatkozó határozat,

c) a 212. § (2) bekezdése szerinti határozat,

d) a 214. § (1a) bekezdés szerinti határozat ellen.

(5) Fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés és az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételének elrendelése. A személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés megszüntetése miatt bejelentett ügyészi fellebbezés - feltéve, hogy a megszüntetést nem az ügyész indítványozta - halasztó hatályú.

(5a) A tanúvallomást a 82. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján megtagadó személynek a számára információt átadó személy kilétének felfedésére a 82. § (6) bekezdése alapján történt kötelezése ellen bejelentett fellebbezés halasztó hatályú.

(6) A (4) bekezdésben írt határozatok elleni fellebbezés, továbbá a jogerős határozat elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a nyomozási bíró mellőzheti.

X. Fejezet

A VÁDEMEELÉS

Intézkedés az iratok ismertetése után

216. § (1) Az ügyész, ha a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekményt maga végezte, ennek megtörténte után, ha pedig azt a nyomozó hatóság végezte, az iratok hozzá érkezését követő harminc napon belül az ügy iratait megvizsgálja, és ennek eredményéhez képest

- a)* további nyomozási cselekményt végezhet, vagy az elvégzéséről rendelkezhet,
- b)* a nyomozást felfüggesztheti,
- c)* a nyomozást megszüntetheti,
- d)* az ügyet közvetítői eljárásra utalhatja, illetve a vádemelés elhalasztásáról határozhat,
- e)* vádat emel, vagy határoz a vádemelés részbeni mellőzéséről.

(2) Ha az ügyész a közvetítői eljárásra utalásról vagy a vádemelés elhalasztásáról való döntéshez pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendeli el, a pártfogó felügyelői vélemény elkészítésének ideje az (1) bekezdés szerinti határidőbe nem számít bele.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt határidőt az ügyészség vezetője kivételes esetben harminc nappal meghosszabbíthatja. Nagy terjedelmű ügyben az ügyészség vezetőjének javaslatára a felettes ügyész kivételesen ennél hosszabb - legfeljebb kilencven napos - határidőt is engedélyezhet. A határidőt az (1) bekezdés *a)* pontjában szabályozott esetben a nyomozási cselekmény elvégzésétől kell számítani.

(4) Ha az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti nyomozási cselekmény elvégzése után az ügyész vádat emel, ezt megelőzően a nyomozási cselekményről készült iratok megismerésének lehetőségét a 193. § szerint biztosítja a gyanúsítottnak és a védőnek. Más esetben az iratok megismerésének lehetőségét a gyanúsított vagy a védő indítványára kell biztosítani.

(5) Az ügyész a vádemelés részbeni mellőzéséről (220. §), a közvetítői eljárásra utalásról vagy annak megtagadásáról [221/A. § (4) bek.], a vádemelés elhalasztásáról (222. §), a pártfogói vélemény beszerzéséről [224. § (1) bek.], valamint az e fejezet szerinti ügyészi határozatok elleni jogorvoslat elbírálásáról a vádemelés szakaszában [228. § (3) bek.] határozatot hoz.

A vádirat

217. § (1) Az ügyész vádiratnak a bírósághoz való benyújtásával emel vádat.

(2) A gyanúsítottat az ügyész szükség esetén a vádemelés előtt kihallgatja.

(3) A vádirat tartalmazza

a) a vádlottnak a 117. § (1) bekezdésében felsorolt személyi adatait,

b) a vád tárgyává tett cselekmény leírását,

c) a vád tárgyává tett cselekménynek a Btk. szerinti minősítését,

d) az eljárás megindításához szükséges külön törvényi feltétel (magánindítvány, feljelentés, kívánat, mentelmi jog vagy mentesség felfüggesztése, hozzájárulás a büntetőeljárás megindításához) meglétét,

e) a bíróság hatáskörére és illetékességére vonatkozó jogszabályok megjelölését, továbbá a vádiratot benyújtó ügyész hatáskörére, illetőleg illetékességére vonatkozó szabályokra való utalást,

f) a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványt,

g) a bejelentett polgári jogi igényt, továbbá az egyéb indítványokat,

h) a tárgyalásra idézendők és az arról értesítendőik indítványozását, illetve azon tanúk vallomása felolvasásának az indítványozását, akiknek a vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a személyes megjelenésük a tárgyaláson nem indokolt, illetve a tárgyaláson való megjelenésük aránytalan nehézséggel járna vagy nem lehetséges,

i) a bizonyítási eszközök megjelölését, valamint azt, hogy mely cselekmény vagy rész-cselekmény bizonyítására szolgálnak,

j) a tárgyaláson való bizonyítás felvételének sorrendjére vonatkozó indítványt.

218. § (1) Ha a gyanúsított a vádirat benyújtásakor a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt áll, és az ügyész ennek fenntartását indokoltnak tartja, a kényszerintézkedés fenntartására indítványt tesz. Ha az ügyész az előzetes letartóztatás fenntartását indítványozza, és a nyomozás során az előzetesen letartóztatott korlátozásoknak volt alávetve, az indítványban ki kell térni arra, hogy az ügyész mely korlátozások fenntartását látja indokoltnak.

(2) Ha a vádlott a gyermeke sérelmére szándékos bűncselekményt követett el, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a bíróság a vádlott szülői felügyeleti jogát szüntesse meg.

(3) Az ügyész a vádiratban a vádlottal szemben polgári jogi igényt terjeszthet elő.

(4) Ha a vádemelés kábítószer-kereskedelem (Btk. 176-177. §) vagy kábítószer birtoklása (Btk. 178. §) miatt történik, és a gyanúsítottal szemben korábban indult büntetőeljárást a bíróság a 266. § (6) bekezdése alapján felfüggesztette, a vádiratban indítványozni kell az eljárás folytatását [266. § (7) bekezdés] és az ügyek egyesítését.

219. § (1) A vádiratot annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnak, valamennyi vádlottnak és védőnek egy-egy példány jusson. A vádirat bírósági példányához csatolni kell a vádemelés alapjául szolgáló mindazon iratot, amelyet az ügyész a gyanúsítottnak, illetve a védőnek ismertetésre az eljárás végén átadott, valamint - a bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített ujj- és tenyérynymat kivételével - a tárgyi bizonyítási eszközöket. A bíróság részére a vádiratot és az elektronikus formában rendelkezésre álló iratokat elektronikus úton is meg kell küldeni, vagy ha ez nem lehetséges, elektronikus adathordozón kell átadni.

(1a) A vádirat benyújtásához fűződő joghatások a papír alapon benyújtott vádirat bírósághoz történő beérkezéséhez kötődnek, kivéve, ha az ügyészség a vádiratot minősített elektronikus aláírással látta el, és annak benyújtása a kézbesítési rendszeren keresztül történt.

(2) Ha a tanú nevének, illetőleg adatainak zárt kezelését rendelték el, a tárgyalásra idézendő tanú nevét, illetve adatait nem a vádiratban, hanem külön zárt iratban kell közölni.

(3) Ha a vádlott a magyar nyelvet nem ismeri, a vádirat e vádlottra vonatkozó részét a vádlott anyanyelvére, regionális vagy nemzetiségi nyelvére, illetőleg kérésére az általa korábban ismertként megjelölt, az eljárásban korábban használt más nyelvre le kell fordítani, és azt így kell a bírósághoz benyújtani.

(4) Ha az ügyész a különösen védett tanú vallomását a bírósági eljárásban bizonyítékként kívánja felhasználni, a különösen védetté nyilvánított tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyv-kivonatot csatolja a vádemelés alapjául szolgáló iratokhoz, a gyanúsítottat és a védőt erről, valamint e csatolt irat megtekintésének lehetőségéről értesíti. Ha ennek az iratnak a csatolása a nyomozás iratainak megismerése (193. §) után történt, a gyanúsítottat és a védőt erről értesíteni kell, és lehetőséget kell adni az utóbb csatolt irat megismerésére.

(5) A különösen védetté nyilvánított tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyv-kivonat a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként.

(6) A vádemelésről a sértettet értesíteni kell.

A vádemelés részbeni mellőzése

220. § (1) Az ügyész határozattal mellőzheti a vádemelést az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Erre a vádiratban utalni kell, és a vádemelés részbeni mellőzését a sértettel közölni kell.

(2) Azzal a bűncselekménnyel kapcsolatban, amely miatt az ügyész a vádemelést mellőzte, a bűnügyi költséget az állam viseli.

221. § Az ügyész a határozatban tájékoztatja a sértettet, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti, valamint, hogy annak a cselekménynek a tekintetében, amely miatt a vádemelést részben mellőzte, pótmagánvádnak van helye.

A közvetítői eljárás

221/A. § (1) A közvetítői eljárás az élet, testi épség és az egészség elleni (Btk. XV. Fejezet), az emberi szabadság elleni (Btk. XVIII. Fejezet), az emberi méltóság és az egyes alapvető jogok elleni (Btk. XXI. Fejezet), a közlekedési (Btk. XXII. Fejezet), a vagyon elleni (Btk. XXXVI. Fejezet), illetve a szellemi tulajdonjog elleni (Btk. XXXVII. Fejezet), ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás tartama alatt, a gyanúsított vagy a sértett indítványára, illetve önkéntes hozzájárulásukkal alkalmazható eljárás. Amennyiben e bűncselekményekkel halmazatban a terhelt más bűncselekményt is elkövetett, a közvetítői eljárás akkor alkalmazható, ha az elkövetésben a jelzett bűncselekmény a meghatározó.

(2) A közvetítői eljárás célja, hogy a bűncselekmény következményeinek jóvátételét és a gyanúsított jövőbeni jogkövető magatartását elősegítse. A közvetítői eljárásban arra kell törekedni, hogy a gyanúsított és a sértett között - a gyanúsított tevékeny megbánását megalapozó - megállapodás jöjjön létre. Az ügy közvetítői eljárásra utalásának a büntetőeljárás alatt egy alkalommal van helye. Nem akadály a ügy közvetítői eljárásra utalásának, ha a gyanúsított a bűncselekménnyel okozott kárt részben vagy egészben már önként megtérítette.

(3) Az ügyész hivatalból, vagy a gyanúsított, a védő, illetőleg a sértett indítványára az eljárást legfeljebb hat hónapi időtartamra felfüggeszti, és az ügyet közvetítői eljárásra utalja, ha

a) a Btk. 29. §-a alapján az eljárás megszüntetésének vagy a büntetés korlátlan enyhítésének

lehet helye,

b) a gyanúsított a vádemelésig beismerő vallomást tett, vállalja, és képes a bűncselekménnyel okozott sérelmet a sértett által elfogadott módon és mértékben jóvátenni,

c) a gyanúsított és a sértett is hozzájárult a közvetítői eljárás lefolytatásához, valamint

d) a bűncselekmény jellegére, az elkövetés módjára és a gyanúsított személyére tekintettel a bírósági eljárás lefolytatása mellőzhető, vagy megalapozottan feltehető, hogy a bíróság a tevékeny megbánást a büntetés kiszabása során értékelni fogja.

(4) A közvetítői eljárás tárgyában hozott határozatot a sértettel, a feljelentővel és a magánindítvány előterjesztőjével közölni kell. Az ügy közvetítői eljárásra utalásáról és -eredményes közvetítői eljárást követően - a büntetőeljárás megszüntetéséről értesíteni kell a közvetítői eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező megyei (fővárosi) igazságügyi szolgálatot is. Az eljárást felfüggesztő és a közvetítői eljárást elrendelő határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(5) A gyanúsítottak és a sértettek a közvetítői eljárás során tett, az eljárás alapjául szolgáló cselekményre vonatkozó nyilatkozata bizonyítási eszközként nem használható fel. A közvetítői eljárás eredményét nem lehet a gyanúsított terhére értékelni.

(6) A közvetítői eljárás részletes szabályait külön törvény állapítja meg.

(7) Ha a közvetítői eljárás eredményes, és a Btk. 29. § (1) bekezdése alkalmazásának van helye, az ügyész az eljárást megszünteti; ha a Btk. 29. § (2) bekezdése alkalmazásának lehet helye, vádat emel. Ha a gyanúsított a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodás teljesítését megkezdte, de a büntethetősége nem szűnt meg, az ügyész a három évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a vádemelést egy évtől két évig terjedő időre elhalaszthatja.

A vádemelés elhalasztása

222. § (1) Az ügyész a vádemelés helyett háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt - a bűncselekmény súlyára, és a rendkívüli enyhítő körülményekre tekintettel - a vádemelést egy évtől két évig terjedő időre határozattal elhalaszthatja, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető.

(2) Ha a Btk. 180. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt az eljárás megszüntetésének lehet helye, és a nyomozást a 188. § (1) bekezdés *h)* pontja alapján nem függesztették fel, az ügyész a vádemelést egyévi időtartamra elhalasztja, ha a gyanúsított vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.

(3) Az ügyész a vádemelést tartási kötelezettség elmulasztásának vétsége miatt egy évre elhalasztja, ha ettől az elmulasztott kötelezettség teljesítése várható.

222/A. § Különös méltánylást érdemlő esetben a vádemelés ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény miatt is elhalasztható. Ez esetben a vádelhalasztás tartama a törvényben meghatározott büntetési tétellel azonos.

223. § (1) A vádemelés a 222. § (1) bekezdése alapján nem halasztható el, ha a gyanúsított

a) többszörös visszaeső,

b) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt vagy a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó vagy részben felfüggesztett szabadságvesztésre ítéltése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt követte el.

(2) Ha a Btk. az eljárás megindulását követő magatartástól teszi függővé a büntethetőség

megszűnését, a vádemelés elhalasztásának csak az e törvényben meghatározott esetben van helye.

Meghallgatás a közvetítői eljárásra utalás és a vádemelés elhalasztása előtt

224. § (1) Az ügyész - ha a vádemelés elhalasztása mellett magatartási szabályok megállapítását vagy kötelezettség előírását látja szükségesnek - a vádemelés elhalasztása előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el, majd ennek elkészülte után a gyanúsítottat meghallgathatja. A meghallgatás során - tekintettel a pártfogói véleményben foglaltakra is - tisztázni kell, hogy a gyanúsított a kilátásba helyezett magatartási szabályok megtartását és kötelezettségek teljesítését vállalja-e és képes-e teljesíteni. Ha ez szükséges, a pártfogó felügyelő is meghallgatható.

(2) Ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény miatti vádemelés elhalasztása esetén magatartási szabály előírása kötelező.

(3) A 225. § (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontja esetén az ügyész a sértettet is meghallgatja; a sértett meghallgatása mellőzhető, ha a hozzájárulásáról korábban nyilatkozott. A sértett hozzájárulásának hiánya nem akadályozza annak, hogy a kártérítési, illetve a sértettnek teljesítendő jóvátételi kötelezettség előírása nélkül az ügyész a vádemelést elhalassza, ha annak feltételei enélkül is fennállnak.

(4) Az ügyész a közvetítői eljárásra utalás feltételeinek vizsgálata céljából - szükség esetén a gyanúsítottra vonatkozó pártfogó felügyelői vélemény beszerzése után - meghallgathatja a gyanúsítottat és a sértettet. Ha ez szükséges, a pártfogó felügyelő is meghallgatható.

Magatartási szabályok megállapítása a vádemelés elhalasztása esetén

225. § (1) Az ügyész a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatában elrendelheti a gyanúsított pártfogó felügyeletét, a gyanúsítottat magatartási szabályok megtartására vagy más kötelezettségek teljesítésére kötelezheti. A magatartási szabályok megtartását és a kötelezettségek teljesítését a pártfogó - a pártfogó felügyelet végrehajtására vonatkozó jogszabályok szerint - ellenőrzi és segíti. A pártfogó e feladatainak a teljesítéséhez más szervek és szervezetek segítségét is igénybe veheti.

(2) Az ügyész a gyanúsított részére kötelezettségként írhatja elő, hogy

a) részben vagy egészben térítse meg a sértettnek a bűncselekménnyel okozott kárt,

b) más módon gondoskodik a sértettnek adandó jóvátételről,

c) meghatározott célra anyagi juttatást teljesítsen, vagy a köz számára munkát végezzen (a köz javára teljesített jóvátétel),

d) pszichiátriai vagy alkoholfüggőséget gyógyító kezelésben vegyen részt.

(3) Az ügyész a (2) bekezdésben meghatározott magatartási szabályok és kötelezettségek közül többet is, illetőleg a felsoroltakon kívül más magatartási szabályt is megállapíthat vagy más kötelezettséget is előírhat.

(4) A 222. § (2) bekezdése esetén kötelezettségként elő kell írni a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.

(5) A vádemelést elhalasztó határozatot a sértettel, a feljelentővel és a magánindítvány előterjesztőjével is közölni kell. A sértett a vádemelés elhalasztásáról döntő határozat ellen jogorvoslattal élhet.

Eljárás a vádemelés elhalasztása után

226. § (1) Az ügyész az eljárást a vádemelés elhalasztásának lejártától számított harminc napon belül határozat meghozatala nélkül, a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatra írt, a megszüntetés tényét rögzítő feljegyzéssel megszünteti, ha a vádemelés elhalasztásának tartama eredményesen telt el.

(2) Az eljárást a vádemelés elhalasztása tartamának eltelte előtt is meg kell szüntetni, ha a kábítószer-élvező gyanúsított igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetve, ha a tartási kötelezettség elmulasztása vétségének gyanúsítottja a tartási kötelezettségét teljesítette, továbbá, ha a gyanúsított a közvetítői eljárásban vállalt kötelezettségeinek eleget tett.

(3)

A bűnügyi költség viselése

226/A. § Ha az ügyész az eljárást megszünteti, a bűnügyi költséget az állam viseli. A terheltet kötelezni kell annak a költségnek a viselésére, amely a mulasztása folytán merült fel.

227. § (1) Az ügyész vádat emel, ha

a) a gyanúsított a határozat ellen panasszal él, és a nyomozás megszüntetésének feltételei nincsenek meg,

b) a gyanúsítottal szemben a vádemelés elhalasztásának tartama alatt elkövetett szándékos bűncselekmény miatt vádat emelnek,

c) a gyanúsított a magatartási szabályokat súlyosan megszegi, vagy a kötelezettségét nem teljesíti,

d) a gyanúsított a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodás teljesítését a vádemelés elhalasztása tartamának lejártáig nem fejezi be,

e) a vádemelés elhalasztásának tartama alatt állapítják meg, hogy a vádemelés elhalasztása a 223. §-ban meghatározott valamely kizáró ok ellenére történt.

(2) A 222. § (3) bekezdése esetén vádemelésnek csak az ott írt kötelezettség elmulasztása esetén van helye.

(3) Ha vádemelésre az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott okból kerül sor, az ügyész a gyanúsítottat a vádemelés előtt meghallgatja.

(4) Ha a vádemelés elhalasztására a 222. § (2) bekezdése alapján került sor, vádat kell emelni, ha

a) a gyanúsított a vádemelés elhalasztásától számított egy éven belül okirattal nem igazolja, hogy legalább hat hónapig tartó folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetőleg

b) a vádemelés elhalasztásának tartama alatt a gyanúsított ellen kábítószer-kereskedelem vagy kábítószer birtoklása miatt újabb büntetőeljárás indult, és a nyomozás felfüggesztésének vagy megszüntetésének nincs helye.

Jogorvoslat

228. § (1) Akire nézve az ügyész e fejezet szerinti eljárásában hozott határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha az ügyész a panasznak három napon belül nem ad helyt, azt haladéktalanul köteles felterjeszteni a felettes ügyészhez.

(3) A felettes ügyész a panaszt a hozzáérkezésétől számított tizenöt napon belül határozattal bírálja el. A felettes ügyész - ha a panaszt alaposnak találja - a határozatot megváltoztathatja, vagy hatályon kívül helyezheti, és a határozatot hozó ügyészt új határozat hozatalára utasíthatja, ellenkező esetben a panaszt elutasítja. A panaszt el kell utasítani akkor is, ha az elkésett vagy nem jogosulttól származik.

(4) A panasz elbírálásáról a panaszt tevőt - a határozat hatályon kívül helyezése, illetőleg a megváltoztatása esetén azokat is, akikkel a határozatot közölték - értesíteni kell. A panaszt elbíráló határozat ellen további panasznak nincs helye.

(5) Vádemelés miatt nincs helye jogorvoslatnak.

(6) Az ügyész határozataira a 169. § (2)-(5) bekezdés rendelkezései értelemszerűen irányadóak.

228/A. § (1) Akinek az ügyész e fejezet szerinti eljárásában tett intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha e törvény az ügyész részére intézkedés megtételére határidőt állapított meg, az intézkedés elmulasztása miatt akkor lehet panasszal élni, ha a határidő eredménytelenül eltelt.

(3) Az ügyész intézkedésének elmulasztása miatt tett, a törvényben kizárt vagy elkésett panaszt, emiatt indokolás nélkül nem lehet elutasítani.

(4) Ha az (1) bekezdés alapján tett panaszt az ügyész, illetve a felettes ügyész alaposnak tartja, a panasszal sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges és indokolt intézkedést megteszi, s erről a panaszt tevőt határozat hozatala nélkül értesíti.

(5) Az (1) bekezdés szerinti panaszra egyebekben a 228. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

A pótmagánvádló fellépése

229. § (1) Ha az ügyész vagy a felettes ügyész a sértettnek a feljelentést elutasító vagy a nyomozást megszüntető határozat elleni panaszát elutasította, és a 199. § (2) bekezdése alapján pótmagánvádnak van helye - feltéve, hogy a pótmagánvád emelését a 199. § (3) bekezdése nem zárja ki -, továbbá ha az ügyész a vádemelést részben mellőzte, a sértett a panaszt elutasító határozat közlésétől számított hatvan napon belül pótmagánvádlóként léphet fel.

(2) A panasz elutasítását követően a sértettnek lehetőséget kell adni, hogy az ellene elkövetett bűncselekményre vonatkozó iratokat az ügyészség hivatalos helyiségében megismerhesse.

(3) A sértettet tájékoztatni kell a pótmagánvádlóként történő fellépés feltételeiről, valamint arról, hogy ha jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán nem tud jogi képviselőről gondoskodni, személyes költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt a jogi segítségnyújtó szolgálathoz fordulhat.

(4) Ha a sértett a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, az (1) bekezdés szerinti határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől kell számítani. Erről a sértettet tájékoztatni kell.

230. § (1) Ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, jogi képviselője útján az ügyben addig eljáró elsőfokú ügyészségnél vádindítványt nyújt be. A pótmagánvádló a vádindítványt személyesen akkor nyújthatja be, ha a vádindítványban nyilatkozik arról, hogy a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt a külön jogszabályban foglaltak szerint kérelmet terjesztett elő a jogi segítségnyújtó hivatalhoz. A vádindítványt az ügyészség az iratokkal együtt továbbítja az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz.

(2) A vádindítvány a 217. § (3) bekezdésének *a)-c)*, *g)* és *h)* pontjában felsoroltakat, továbbá azokat az indokokat tartalmazza, amelyek alapján a pótmagánvádló a feljelentés elutasítása, a

nyomozás megszüntetése vagy a vádemelés részbeni mellőzése ellenére a bírósági eljárás lefolytatását indítványozza. A pótmagánvádló a vádindítványban illetékes bíróságként a terhelt lakóhelye szerint illetékes bíróságot is megjelölheti [17. § (3) bek.]. Ebben az esetben az ügyész az iratokat és a vádindítványt a pótmagánvádló indítványa alapján illetékességgel rendelkező bírósághoz továbbítja.

231. § (1) A bíróság a vádindítványt elfogadja, ha elutasításának nincs helye.

(2) A bíróság a vádindítványt elutasítja, ha

a) a pótmagánvádló a vádindítványt a 229. § (1) bekezdésében meghatározott határidő eltelte után nyújtotta be,

b) a pótmagánvádlónak nincs jogi képviselője, kivéve ha a természetes személy pótmagánvádló jogi szakvizsgával rendelkezik [56. § (4) bek.],

c) a vádindítványt nem az arra jogosult nyújtotta be,

d) a vád nem törvényes [2. § (2) bek.], vagy a vádindítvány nem tartalmazza a 230. § (2) bekezdésében foglaltakat.

(3) A pótmagánvádló a 229. § (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte előtt a vádindítványt ismételten benyújthatja, ha azt korábban a (2) bekezdés *b)* vagy *c)* pontja alapján utasították el, és az elutasítás oka már nem áll fenn.

(4) A vádindítványt nem lehet elutasítani abból az okból, hogy nem tartalmazza a vádlottnak a 117. § (1) bekezdésében felsorolt személyi adatait, és azok az iratokból nem állapíthatók meg, ha a vádlott személyazonossága ezek hiányában is kétséget kizáróan megállapítható.

232. § (1) Ha a bíróságnak az ügyben nincs hatásköre vagy nem illetékes, az ügyet a hatáskörrel rendelkező vagy illetékes bírósághoz átteszi.

(2) Ha a bíróság a vádindítványt nem utasította el,

a) gondoskodik arról, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak,

b) kényszerintézkedést rendelhet el.

233. § (1) Ahol e törvény vádiratot említ, ott a bíróság által elfogadott vádindítványt is érteni kell.

(2) A vádlott a vádindítvány elfogadása után jogosult a nyomozás iratainak a megismerésére.

(3) A pótmagánvádló az iratoktól elkülönítve, zártan kezelt iratokat nem ismerheti meg.

(4) A vádindítvány elutasítása nem akadályozza annak, hogy a nyomozás folytatását rendeljék el (191. §).

HARMADIK RÉSZ

XI. Fejezet

A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A bíróság eljárásának formái

234. § (1) A bíróság tárgyalást tart, ha a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást vesznek fel.

(2) Az e törvényben meghatározott esetekben a bíróság nyilvános ülést, ülést vagy tanácsulást tart.

(3) Nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók.

(4) Az ülésen a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, a vádló, továbbá - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a vádlott és a védő vesz részt. A felsoroltakon kívül az ülésen az lehet jelen, akit a bíróság az ülésre idézett, vagy akit arról értesített.

(5) A tanácsülésen a bíróság tagjai és a jegyzőkönyvvezető vesznek részt.

Az egyesbíró és a bírósági titkár

235. § (1) Ahol e törvény a bíróságról, a bíróság tanácsáról vagy a tanács elnökéről rendelkezik, ezen az egyesbíró, illetve e törvényben meghatározott esetekben a bírósági titkárt is érteni kell.

(2) Bírósági titkár a következő esetekben járhat el:

- a) védő kirendelése és a kirendelés alóli felmentése (48. §),
- b) megkeresés (71. §),
- c) bűnügyi költség megállapítása [74. § (2) bekezdése],
- d) személyes költségmentesség engedélyezése [74. § (3) bekezdése],
- e) szakértő kirendelése (102. §),
- f) rendbíróság kiszabása (161. §),
- g) olyan határozat kijavítása vagy kiegészítése, amelyet bírósági titkár is meghozhat (261. §),
- h) ha e törvény ezt lehetővé teszi.

A pótmagánvádló

236. § A pótmagánvádló a bírósági eljárásban - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az ügyész jogait gyakorolja, ideértve a vádlott személyi szabadságának elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés elrendelésének indítványozását. A vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését a pótmagánvádló nem indítványozhatja.

A tárgyalás nyilvánossága

237. § (1) A bíróság tárgyalása nyilvános. A tanács elnöke a tárgyalás szabályszerű lefolytatása, méltóságának és biztonságának megőrzése érdekében, helyszíne esetén meghatározhatja a hallgatóság létszámát.

(2) A tárgyaláson hallgatóként a tizenegyedik életévét be nem töltött személy nem vehet részt, a tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt a tanács elnöke a hallgatóság köréből kizárhatja.

(3) A bíróság hivatalból vagy az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, illetőleg a tanú indítványára a nyilvánosságot az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről indokolt határozattal kizárhatja (zárt tárgyalás)

- a) erkölcsi okból,
- b) az eljárásban részt vevő kiskorú védelme érdekében,
- c) az eljárásban részt vevő személyek (V. Fejezet) vagy a tanú védelme érdekében,
- d) a minősített adat védelme végett.

(3a) Ha a bíróság a nyilvánosságot a nyilvános ülésről kizárja, zárt ülést tart.

(4) A nyilvánosság kizárása az eljárás bármely szakaszában indítványozható.

238. § (1) A nyilvánosság kizárásáról szóló határozatot a bíróság nyilvános tárgyaláson hirdeti ki. A nyilvánosság kizárása tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek nincs helye,

azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

(2) A bíróság a nyilvánosság kizárása esetén is engedélyezheti, hogy az igazságszolgáltatással összefüggő feladatokat ellátó hivatalos személyek a tárgyaláson jelen legyenek. A külföldi állampolgár vádlott ellen, illetőleg a külföldi állampolgár sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt indult eljárás során lehetővé kell tenni, hogy a tárgyaláson a külföldi állampolgár államának konzuli tisztviselője, illetőleg törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a külföldi állam hatóságának tagja jelen lehessen.

(3) A nyilvánosság kizárása esetén a sértett, ha nincs képviselője, illetőleg a vádlott, ha nincs védője, indítványozhatja, hogy a tárgyalás helyszínén tartózkodó, általa megnevezett személy - kivéve a tárgyaláson kihallgatandó személyt - legyen jelen a tárgyaláson. Ha a nyilvánosságot a bíróság a 237. § (3) bekezdésének *d*) pontja alapján zárta ki, ilyen indítvány nem terjeszthető elő. Az indítvány tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(4) Ha a bíróság zárt tárgyalást rendel el, figyelmezteti a résztvevőket arra, hogy a tárgyaláson elhangzottakról tájékoztatást nem adhatnak, szükség esetén figyelmezteti őket a minősített adattal visszaélés büntetőjogi következményeire. A figyelmeztetést a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

239. § (1) A tárgyalást nyilvánosan kell folytatni, ha a zárt tárgyalás indoka megszűnt.

(2) A bíróság a tárgyaláson hozott határozat rendelkező részét teljes terjedelmében, indokolását pedig a (3) bekezdésben foglalt korlátozással akkor is nyilvánosan hirdeti ki, ha a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárta.

(3) A bíróság nem hirdeti ki nyilvánosan a határozat indokolásának részét képező azokat az adatokat, melyek nyilvánosságra hozatala azon érdek sérelmét eredményezné, amelynek védelmében a zárt tárgyalást a bíróság elrendelte.

A tárgyaláson részt vevő személyek

240. § (1) A tárgyaláson a tanács tagjai mindvégig jelen vannak.

(2) A tanács tagjának elkerülhetetlen akadályoztatása esetén az ügydöntő határozatot más összetételű tanács is kihirdetheti.

(3) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a tárgyalás a jegyzőkönyvvezető, a vádlott, az ügyész és - ha a védő jelenléte a tárgyaláson kötelező - a védő nélkül nem tartható meg.

241. § (1) A tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező

- a)*
- b)*
- c)*
- d)*
- e)*
- f)*

(2) A járásbíróságon alügyész is képviselheti a vádat.

(3) A járásbíróságon ügyészségi fogalmazó is képviselheti a vádat, kivéve, ha

- a)* a bűncselekményre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,
- b)* a vádlottat fogva tartják,
- c)* a vádlott - a beszámítási képességre tekintet nélkül - kóros elmeállapotú.

242. § (1) A tárgyaláson a védő részvétele kötelező

- a)* ha e törvény másképp nem rendelkezik, a törvényszék mint elsőfokú bíróság előtt,
- b)* a 46. §-ban szabályozott esetekben,
- c)* amennyiben a szabályszerűen megidézett vádlott bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni,

d) ha pótmagánvádoló lép fel.

(2) Ha az ügyész a tárgyaláson részt vesz, és a vádlott védőt nem hatalmazott meg, a tanács elnöke szükség esetén védő kirendeléséről gondoskodik. Ha a vádlott kéri, védőt kell kirendelni.

243. § A tárgyaláson részt vevők indítvány tételére jogosultak, ha e törvény eltérően nem rendelkezik.

A tárgyalás vezetése és méltóságának megőrzése

244. § (1) A tárgyalást a tanács elnöke vezeti, és e törvény keretei között megállapítja az elvégzendő cselekmények sorrendjét. Ügyel a törvény rendelkezéseinek megtartására, és gondoskodik arról, hogy az eljárásban részt vevő személyek a jogaikat gyakorolhassák, ezekre a figyelmüket felhívja.

(2) A tanács elnöke gondoskodik a tárgyalás méltóságának megőrzéséről. Ennek érdekében a tárgyalóteremből eltávolíttatja azokat, akik állapotuk vagy megjelenésük folytán a tárgyalás méltóságát sértik.

(3) Akit a bíróság előtt kihallgatnak, vagy aki a bírósághoz szól, annak állva kell beszélnie. A tanács elnöke e szabály alól kivételt tehet.

Tárgyalás tartása zártcélú távközlő hálózat útján

244/A. § (1) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott, a védő, a tanú, a tanú érdekében eljáró ügyvéd, a kiskorú tanú gondozója vagy törvényes képviselője indítványára, valamint hivatalból a tanúnak, vagy kivételes esetben a vádlottnak zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatását rendelheti el. A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás során a tárgyalás helyszíne és a kihallgatott személy tartózkodási helye között az összeköttetés közvetlenségét a mozgóképet és a hangot egyidejűleg továbbító készülék biztosítja.

(2) A tanács elnöke zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatását rendelheti el

a) a tizenegyedik életévét be nem töltött tanúnak,

b) annak a tanúnak, akinek sérelmére az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények (Btk. XV. Fejezet), a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Btk. XIX. Fejezet) vagy a gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények (Btk. XX. Fejezet) körébe tartozó vagy más, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el,

c) annak a tanúnak, akinek a tárgyaláson való megjelenése egészségi állapotára vagy más körülményre tekintettel aránytalan nehézséggel járna,

d) annak a tanúnak vagy vádlottnak, aki a külön jogszabályban meghatározott tanúvédelmi programban vesz részt, vagy a védelme ezt egyébként indokoltá teszi,

e) annak a fogva lévő vádlottnak vagy tanúnak, akinek a tárgyaláson való megjelenése a közbiztonság veszélyeztetésével járna.

(3) A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatást a tanács elnöke indokolt végzéssel rendeli el. A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás tárgyában hozott végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozatban lehet sérelmezni.

(4) A végzést legalább öt nappal a tárgyalás hatánapja előtt közölni kell az ügyésszel, a vádlottal, a védővel, a kihallgatandó tanúval, az érdekében eljáró ügyvéddel, a kiskorú tanú esetén a törvényes képviselővel vagy gondozóval, és ha a kihallgatandó személy fogva van, a fogva tartást végrehajtó intézettel. A végzést haladéktalanul meg kell küldeni a vádlott vagy a tanú kihallgatásához elkülönített helyiséget biztosító bíróságnak, illetőleg fogva tartást végrehajtó

intézetnek.

244/B. § (1) A zártcélú távközlő hálózat útján kihallgatandó tanút vagy vádlottat a kihallgatását biztosító bíróságon vagy fogva tartást végrehajtó intézetben elkülönített helyiségben kell elhelyezni. Az elkülönített helyiségben kizárólag a tanú érdekében eljáró ügyvéd, kiskorú tanú esetében a törvényes képviselője vagy gondozója, illetőleg szükség esetén a szakértő, a tolmács és a zártcélú távközlő hálózat működését biztosító személyzet lehet jelen. A vádlott zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatása esetén védője mind a tárgyalás helyszínén, mind az elkülönített helyiségben jelen lehet.

(2) Az elkülönített helyiségben - az annak helye szerint illetékes bíróságról - egy bírónak jelen kell lennie. A tárgyalás megnyitása során a tárgyalás helyszínén jelen lévők számbavétele után a tanács elnökének felhívására a bíró állapítja meg az elkülönített helyiségben jelen lévők személyazonosságát, valamint igazolja, hogy az elkülönített helyiségben illetéktelen személy nem tartózkodik, továbbá, hogy a tanú, illetőleg a vádlott nincs korlátozva eljárási jogainak gyakorlásában.

(3) A kihallgatás megkezdésekor a tanács elnöke tájékoztatja a zártcélú távközlő hálózat útján kihallgatott tanút, illetőleg vádlottat, hogy a kihallgatására zártcélú távközlő hálózat útján kerül sor.

(4) A kihallgatás helye szerint illetékes bíróság bírójának e §-ban meghatározott feladatait bírósági titkár is teljesítheti, ebben az esetben a 244/D. § (1) bekezdése szerinti jegyzőkönyvet a bírósági titkár készíti el.

244/C. § (1) A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás során biztosítani kell, hogy a büntetőeljárásban résztvevők az őket megillető kérdezési, észrevételezési, indítványtételi és egyéb eljárási jogukat a (4) bekezdésben írt kivétellel e törvény rendelkezései szerint gyakorolhassák.

(2) A kihallgatás során biztosítani kell, hogy a vádlott a védőjével érintkezhesen. Ha a védő a tárgyalás helyszínén tartózkodik, e jog biztosítása érdekében az elkülönített helyiség és a tárgyalás helyszíne között telefonkapcsolatot kell biztosítani.

(3) Biztosítani kell, hogy a tárgyaláson jelen lévő résztvevők láthassák az elkülönített helyiségben a kihallgatott tanút, illetőleg vádlottat, valamint a tanúval, illetőleg vádlottal egyidejűleg ott-tartózkodó valamennyi személyt. Az elkülönített helyiségben tartózkodó tanú, illetőleg vádlott részére biztosítani kell, hogy követhessék a tárgyalás menetét.

(4) A zártcélú távközlő hálózat útján kihallgatott tizenegyedik életévét be nem töltött tanúhoz kizárólag a tanács elnöke intézhet kérdéseket. A tanács tagjai, az ügyész, a vádlott, a védő, valamint a sértett kérdések feltevését indítványozhatják. Az elkülönített helyiségben tartózkodó tizenegyedik életévét be nem töltött tanú - a szembesítés esetét kivéve - kizárólag a tanács elnökét láthatja és hallhatja a közvetítő készüléken keresztül.

(5) A zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatáskor a tanú személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságai (pl. arcvonásai, hangja) a közvetítés során technikai úton torzíthatók.

244/D. § (1) Az elkülönített helyiségben jelen lévő bíró külön jegyzőkönyvet készít a zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatás lefolytatásának körülményeiről, feltüntetve az elkülönített helyiségben jelen lévő személyeket. A jegyzőkönyvet a tárgyalásról készült jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(2) A zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatással egyidejűleg a tárgyalás helyszínén és a kihallgatott személy tartózkodási helyén történeteket rögzítő kép- és hangfelvételt kell készíteni. A kép- és hangfelvételt az iratokhoz kell csatolni.

(3) A tanács elnöke a büntetőeljárás résztvevőinek indítványára elrendelheti a kép- és

hangfelvételnek a tárgyaláson, illetőleg a tárgyaláson kívül történő lejátszását. A kép- és hangfelvétel lejátszásakor biztosítani kell, hogy a felvételt illetéktelen személy ne ismerhesse meg, a tartalmát ne változtathassa vagy semmisíthesse meg, illetőleg ne másolhassa le.

A tárgyalás rendjének fenntartása

245. § (1) A tárgyalóterembe - a büntetés-végrehajtási testület és a rendőrség szolgálati feladatot ellátó tagjain kívül - fegyverrel vagy rendbontásra alkalmas eszközzel senki sem léphet be. A tárgyalásra idézett személy a fegyverét nem hozhatja be a tárgyalóterembe.

(2) Azt, aki a tárgyalás rendjét zavarja, a tanács elnöke rendre utasítja, ismételt vagy súlyos rendzavarás esetén a tárgyalásról kiutasíthatja, illetőleg kivezetheti. A tanács elnöke ugyanígy jár el azzal szemben, aki a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja.

(3) A tanács elnöke rendelkezhet úgy, hogy a rendzavaró vagy az, aki a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja, a tárgyalóterembe azon a tárgyalási napon nem térhet vissza.

(4) A bíróság a rendzavarót vagy azt, aki a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja, rendbírsággal sújthatja.

(5) Ha a hallgatóság a tárgyalás rendjét vagy szabályszerű menetét ismételten megzavarja, a tanács elnöke a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárhatja.

246. § (1) Az ügyész rendzavarása esetén vele szemben rendreutasításnak van helye. Ha az ügyész rendzavarása miatt a tárgyalás nem folytatható, a tanács elnöke a tárgyalást felfüggeszti, és az ügyészség vezetőjéhez fordul más ügyész kijelölése érdekében. Ha más ügyész kijelölése nyomban nem lehetséges, a tárgyalást el kell napolni.

(2) A védő rendzavarása esetén rendbírsággal sújtható, azonban a tárgyalásról nem utasítható ki, és nem vezethető ki. Ha a védő rendzavarása miatt a tárgyalás nem folytatható, a tanács elnöke a tárgyalást felfüggeszti. Ebben az esetben a vádlott más védőt hatalmazhat meg, illetőleg - ha a védő tárgyalási részvétele kötelező - más védőt kell kirendelni. Ha ez nyomban nem lehetséges, a tárgyalást rendzavaró védő költségére el kell napolni.

(3) A pótmagánvádló képviselőjének rendzavarása esetén a (2) bekezdés rendelkezései megfelelően irányadóak.

247. § (1) A bíróság a tárgyalást a kiutasított vagy kivezetett vádlott távollétében is folytatja, de legkésőbb a bizonyítási eljárás befejezése előtt a vádlottat ismét a bíróság elé szólítja, és ismerteti vele a távollétében lefolytatott bizonyítást.

(2) Ha a vádlott az (1) bekezdés szerinti esetben a rendzavaró magatartással nem hagy fel, és ezzel lehetetlenné teszi a tárgyalás jelenlétében való tartását, a tárgyalás a távollétében, védő részvételével lefolytatható.

248. § A tárgyalás vezetésének és rendjének fenntartása körében hozott határozatok ellen külön fellebbezésnek nincs helye, kivéve, ha a határozat rendbírság kiszabásáról, a költségek viselésére kötelezésről vagy őrizetbe vételről rendelkezik.

Bűncselekmény vagy fegyelmi vétség elkövetése a tárgyaláson

249. § A tárgyaláson történt büntető- vagy fegyelmi eljárás alapjául szolgáló rendzavarásról a tanács elnöke az illetékes hatóságot, illetőleg a fegyelmi jogkör gyakorlóját értesíti, a büntetőeljárás alapjául szolgáló esetben a bíróság elrendelheti a rendzavaró őrizetbe vételét. Az őrizet hetvenkét óráig tarthat.

A jegyzőkönyv

250. § (1) A bíróság eljárásáról - rendszerint azzal egyidejűleg - a jegyzőkönyvvezető jegyzőkönyvet készít. Ha a vádlott hallássérült, és jelnyelvi tolmács nem alkalmazható, a jegyzőkönyvet mindig egyidejűleg kell készíteni.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni

a) a bíróság megnevezését és az ügy számát,

b) a vád tárgyát a bűncselekmény és a vádlott nevének megjelölésével,

c) a bírósági eljárás helyét, a tárgyalás kitűzött és tényleges megnyitásának időpontját, eltérés esetén annak okát, valamint a jegyzőkönyv lezárásának időpontját,

d) a bírósági eljárás formáját,

e) azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e,

f) a bíró, illetőleg a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, valamint a jelenlévő ügyész, vádlott, védő, tanú, szakértő, tolmács, illetőleg az eljárásban részt vevő más személy nevét,

g) az e törvényben meghatározott más személyi adatot,

h) hogy az a tárgyalással egyidejűleg készült-e, ha nem, a jegyzőkönyv írásba foglalása napját.

(3) A jegyzőkönyvnek áttekinthetően kell tartalmaznia a bírósági eljárás menetének és minden lényeges alakulásának leírását akként, hogy nyomon lehessen követni az eljárási szabályok megtartását is.

(4) A jegyzőkönyvet a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá. Ha a tanács elnöke a jegyzőkönyv aláírásában akadályozva van, a jegyzőkönyvet helyette - a helyettesi minőségének feltüntetésével - a tanács egyik tagja írja alá. Ha az eljárási cselekményen történtek rögzítése a 252. § (2) bekezdésében meghatározott módon történik, a jegyzőkönyvet elkészítő bírósági alkalmazott aláírásával igazolja, hogy a jegyzőkönyvet a gyorsírói feljegyzésnek, illetőleg a kép- vagy hangfelvevő eszközzel vagy más berendezéssel történő rögzítésnek megfelelően készítette el.

(5) A jegyzőkönyvben a leírt sorok közé nem szabad beírni. A módosítás vagy javítás folytán szükségtelenné vált szövegrészeket áthúzással, úgy kell törölni, hogy a törölt szövegrész az áthúzás után is olvasható maradjon. Az esetleges módosításokat vagy javításokat a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírja.

(6) Ha a jegyzőkönyv több lapon készült, a lapokat össze kell fűzni, és az ügyszámot valamennyi lapon fel kell tüntetni.

(7) Ha a jegyzőkönyv szabályszerű aláírását megelőzően történt kiegészítés, módosítás vagy javítás nem felel meg az (5) bekezdésben írt alaki követelményeknek, az okiratot jegyzőkönyvként nem szabad aláírni, azt a továbbiakban tárgyalási jegyzetnek kell tekinteni.

251. § (1) A vallomást, a szakvéleményt, a szemle eredményét, továbbá az ügyész, a vádlott, a védő, a magánvádló, pótmagánvádló és a magánfél indítványát kimerítően kell a jegyzőkönyvbe felvenni.

(2) Nem kell jegyzőkönyvbe felvenni a vallomásnak vagy a szakvéleménynek azt a részét, amely a bíróság eljárásában korábban készült jegyzőkönyv tartalmával megegyezik, ehelyett a korábbi jegyzőkönyvre kell utalni.

(3) Ha valamely kifejezés vagy kijelentés szó szerinti szövege jelentős, azt szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni. A bíróság indítványra vagy hivatalból elrendelheti valamely körülmény vagy nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételét. Ha a jelen lévő ügyész, vádlott, védő, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, illetőleg a tanú érdekében eljáró ügyvéd ezt indítványozza, csak abban az esetben lehet mellőzni, ha a körülményről vagy a kifejezés, a kijelentés, illetőleg a nyilatkozat megtörténtéről a bíróságnak nincs tudomása.

(4) A jegyzőkönyvbe lehet foglalni - az ügydöntő határozat kivételével - az eljárás során hozott határozatokat is.

(5) A több napra egy intézkedéssel kitűzött, valamint a félbeszakított tárgyalásról egy jegyzőkönyvet, elnapolt tárgyalásról külön jegyzőkönyvet kell készíteni. Ha a tárgyalás folytatólagos vagy ismételt, ennek a jegyzőkönyvből ki kell tűnnie.

252. § (1) Ha a jegyzőkönyv nem az eljárási cselekménnyel egyidejűleg készült, vagy a (3) bekezdés szerinti módon történt az eljárás rögzítése, legkésőbb az eljárási cselekmény időpontjától számított nyolc napon belül kell a jegyzőkönyvet elkészíteni. Az eljárási cselekménnyel egyidejűleg készült tárgyalási jegyzetet az iratokhoz kell csatolni.

(2) A bíróság elrendelheti az eljárás egészének vagy egy részének gyorsírással történő feljegyzését, kép- vagy hangfelvevő eszközzel vagy más berendezéssel történő rögzítését. A bíróság ezt elrendeli az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett indítványára, feltéve, hogy kellő időben terjesztették elő, és a vádlott, a védő vagy a sértett az indítványával egyidejűleg a költséget is előlegezi.

(3) A gyorsírói feljegyzés, illetőleg a rögzítésnek a (2) bekezdésben említett más módja a jegyzőkönyvet nem pótolja. A gyorsírói feljegyzést, a kép- és hangfelvevő eszközzel vagy más berendezéssel történt rögzítést külön jogszabály rendelkezései szerint kell megőrizni.

(4) A gyorsíróra a szakértőre vonatkozó rendelkezések az irányadók.

(5) Ha a bíróság ítélete első fokon vagy másodfokon jogerőre emelkedik, rövidített jegyzőkönyvet lehet készíteni. A rövidített jegyzőkönyvnek csak a 250. § (2) bekezdésében írt adatokat, valamint a bírósági eljárásnak a 250. § (3) bekezdésének megfelelő leírását kell tartalmaznia.

253. § (1) Ha a jegyzőkönyv nyolc napon belül nem készül el, a tanács elnöke az ügyészt, a vádlottat és a védőt értesíti a jegyzőkönyv elkészültének időpontjáról.

(2) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a büntetőeljárás során keletkezett iratokat - ideértve az ügyben eljáró ügyész és nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, vagy becsatolt iratokat is - az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett megtekintheti, kérelmükre azokat a bíróság a hivatalos helyiségében történő elolvasásra átadja.

(3) A (2) bekezdés szerinti kérelem teljesítése nem veszélyeztetheti a tárgyalás folytonosságát és a bíróság munkáját, nem járhat az összefűzött iratok megbontásával, sérelmével. A tárgyalási határnapon és az azt megelőző munkanapon a kérelem csak a tanács elnöke kifejezett engedélyével teljesíthető.

(4) A fogva lévő vádlott kérelmére a tanács elnöke engedélyezheti az iratoknak a büntetés-végrehajtási intézetben történő megtekintését. A (3) bekezdés szerinti rendelkezés ez esetben is irányadó.

(5)

254. § (1) Az eljárási cselekményen jelen volt ügyész, vádlott, védő és az eljárásban részt vevő más személy a jegyzőkönyv elkészítésétől számított tizenöt napon belül annak kiegészítését vagy kijavítását indítványozhatja. Erről a bíróság szükség esetén az eljárási cselekményen jelen voltak meghallgatása után határoz, az indítványt - annak elutasítása esetén - a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. A kiegészítést és a kijavítást a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírja.

(2) Nyilvánvaló név- vagy számelírás és más hasonló elírás esetén a bíróság a jegyzőkönyv kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti.

255. § (1) A tanácsülésről akkor kell jegyzőkönyvet készíteni, ha a határozat nem egyhangú. A tanácskozási jegyzőkönyv készítését a tanács elnöke rendeli el. A tárgyalási jegyzőkönyvben legkésőbb a határozat kihirdetésekor kell feltüntetni, hogy a tanácskozásról jegyzőkönyv készült, vagy különvéleményt foglaltak írásba.

(2) A tanácskozási jegyzőkönyvet és a 256. § (5) bekezdése szerinti mellékleteit az iratok

között lezárt borítékban kell elhelyezni, és azt csak a fellebbezés során eljáró bíróság, illetőleg a rendkívüli jogorvoslat során eljáró bíróság, valamint fegyelmi eljárás során a fegyelmi bíróság, valamint ha büntetőeljárás indult, a büntetőügyben eljáró bíróság tekintheti meg.

(3) A bíróság tanácsülési jegyzőkönyvéről, határozatának tervezetéről és a kisebbségi véleményen lévő bíró különvéleményéről nem adható másolat.

A tanácskozás és a szavazás

256. § (1) A bíróság tanácsa a határozatát tanácskozás után szavazással hozza meg. Ha a szavazás nem egyhangú, a határozatot a többségi szavazat dönti el.

(2) Ha a bíróság ülnökökből is álló tanácsban jár el, a szavazást megelőzően a tanács elnöke felvilágosítást ad arról, hogy milyen határozat hozható, tájékoztatást ad a döntéshez szükséges törvényhelyekről, a büntetési nemekről és azok mértékéről, valamint az intézkedésekről.

(3) Ítélethozatalnál a tanács megállapítja a tényállást, és annak alapján dönt arról, hogy a vádlott bűnös-e, és ha igen, milyen bűncselekményben, majd arról, hogy milyen büntetést kell kiszabni, illetőleg milyen intézkedést kell alkalmazni, továbbá dönt arról, hogy milyen egyéb rendelkezéseket kell hozni.

(4) A fiatalabb bíró az idősebbet megelőzően szavaz, az elnök utolsónak adja le a szavazatát. Ha a büntetés kiszabása vagy az intézkedés alkalmazása kérdésében a szavazás nem egyhangú, a szavazattöbbséget úgy kell megállapítani, hogy a legsúlyosabb jogkövetkezmény mellett leadott szavazat a hozzá legközelebb esőt erősíti, és ahhoz kell számítani.

(5) A kisebbségi véleményen lévő bíró jogosult az írásba foglalt különvéleményét a tanácsülésről készült jegyzőkönyvhöz csatolni.

(6) A tanácskozás és a szavazás titkos. A tanácskozáson és a szavazásnál az eljáró tanács elnökén és tagjain kívül csak a jegyzőkönyvvezető lehet jelen.

(7) A tárgyaláson felmerült nem érdemi kérdések a tárgyaláson halk tanácskozásban is eldönthetők.

A határozatok

257. § (1) A bíróság e törvényben meghatározott esetekben ítélettel, egyébként végzéssel határoz. A bíróságnak az ügydöntő határozatban a vádról határoznia kell; a tényállás jogi elbírálásában az indítványok nem kötik.

(2)

(3) A határozat - ha e törvény másképp nem rendelkezik - bevezető részből, rendelkező részből, indokolásból és keltezésből áll.

(4) A határozat eredeti példányát, illetőleg a kihirdetés előtt írásba foglalt rendelkező részét a tanács minden tagja aláírja. Ha a tanács elnöke vagy valamelyik tagja a határozat aláírásában akadályozva van, a határozatot helyette - helyettesi minőségének feltüntetésével - az eljáró tanács egyik tagja, illetőleg elnöke írja alá. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a határozat rendelkező részének a 321. § (1) bekezdésében szabályozott aláírására.

(5) A határozatot a tanács elnöke hirdeti ki.

258. § (1) Az ítélet és az ügydöntő végzés bevezető részében kell feltüntetni

a) a 257. § (2) bekezdése szerinti kijelentést,

b) a bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a bírósági eljárás helyét,

c) a tárgyalás - ha az ügyben több tárgyalást tartottak, valamennyi - napjának megjelölését, a határozathozatal helyét és idejét,

- d) a bírósági eljárás formáját,
- e) azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e.

(2) Az ítélet és az ügydöntő végzés rendelkező része tartalmazza

- a) a vádlott előzetes fogvatartására vonatkozó adatokat,
- b) a vádlott nevét és személyi adatait,
- c) a vádlott bűnösnek kimondását, illetve a vád alóli felmentését, vagy azt, hogy a bíróság az eljárást megszünteti,
- d) a bűncselekmény Btk., illetve az 1978. évi IV. törvény szerinti megnevezését az alkalmazott törvényhely - ideértve a bűncselekmény minősített esetének megállapításakor a bűncselekmény alapesetét meghatározó törvényhelyet is - feltüntetésével, a bűncselekmény büntetési vagy vétségi megjelölését, ha a bűncselekmény többrendbeli vagy folytatólagos, ennek megjelölését, ha a bűncselekménynek szándékos és gondatlan alakzata is van, gondatlan alakzat esetén ennek megjelölését, továbbá az elkövetői és elkövetési alakzat megjelölését,
- e) a kiszabott büntetést, illetve az alkalmazott intézkedést, valamint az egyéb jogkövetkezményeket, így különösen a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontját [Btk. 38. § (1) bekezdés],
- f) az egyéb rendelkezéseket, így különösen a próbaidő meghosszabbodását [Btk. 86. § (2) bekezdés],
- g) a bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezést.

(3) Az ítélet és az ügydöntő végzés indokolása összefüggően tartalmazza

- a) a vádra történő utalást, a vádirat szerinti jogi minősítést, szükség esetén a vádirati tényállás lényegének ismertetését,
- b) a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket, a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatokat,
- c) a bíróság által megállapított tényállást,
- d) a bizonyítékok számbavételét és értékelését,
- e) a bíróság által megállapított tényállás szerinti cselekmény jogi minősítését, büntetés kiszabása, intézkedés alkalmazása, illetőleg ezek mellőzése esetén e döntés indokolását, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével,
- f) a határozat egyéb rendelkezéseinek és az indítványok elutasításának indokolását, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével.

(4) Az őrizetbe vételről, az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszergyógykezelésről, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, valamint a távollattartásról rendelkező határozat tartalmára az (1) bekezdés b)-d) pontjában, továbbá a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak irányadók.

259. § (1) Ha a kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést, a határozat indokolása csupán a tényállásból és az alkalmazott jogszabályok megjelöléséből is állhat. A felmentő ítélet indokolásában a tényállás is mellőzhető. (Rövidített indokolás.)

(2) Ha az ügydöntő határozat több vádlottat érint, az indokolás az (1) bekezdés szerinti formában is írásba foglalható az olyan vádlott tekintetében, akivel szemben az ügydöntő határozat első fokon jogerőre emelkedett.

260. § (1) A pervezető végzést - az ügy bíróságra érkezését követően az ügy menetét megállapító, az eljárási cselekmény előkészítésére irányuló vagy végrehajtása érdekében tett, de nem az ügy érdeméről rendelkező határozatot -, illetve a határozati formát nem igénylő bírói intézkedéseket nem kell indokolni. A bizonyítási indítvány elutasításának indokait az ügydöntő határozatban kell kifejteni.

(2) A határozati formát nem igénylő bírói intézkedéssel szemben, valamint, ha e törvény kivételt nem tesz, pervezető végzéssel szemben jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A jegyzőkönyvbe foglalt határozatnak nincs bevezető része és keltezése.

(4) A jegyzőkönyvbe nem foglalt határozatot - ha e törvény másképp nem rendelkezik - legkésőbb a meghozatalától, illetőleg a kihirdetésétől számított harminc napon belül, ha hosszabb indokolást igényel, hatvan napon belül kell írásba foglalni. A határozat teljes írásba foglalásának napját a határozat eredeti példányán fel kell jegyezni.

261. § (1) Nyilvánvaló név-, számelírás, számítási hiba és más hasonló elírás esetén a bíróság a határozat kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítást elrendelő végzés ellen az ügyész és az élhet fellebbezéssel, akire a határozat vagy kijavítása rendelkezést tartalmaz, a vádlott esetén a védő is.

(2) A kijavítást a határozatra és a kiadmányaira fel kell jegyezni. Ha a határozat kijavítását megelőzően a hibás kiadmányt már kézbesítették, a kijavító végzést azoknak kell kézbesíteni, akiknek a részére a bíróság a hibás kiadmányt megküldte.

262. § (1) A határozatot azzal kell közölni, akire rendelkezése vonatkozik; a vádlottal közölt határozatot a védővel is, az ügydöntő határozatot a sértettel is közölni kell. A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása körében hozott határozat kivételével a határozatot közölni kell az ügyésszel, a pótmagánvádlóval, az ügy áttételéről, a bíróság kijelöléséről és az eljárás felfüggesztéséről hozott határozatot közölni kell a sértettel is.

(2) A határozatot a jelenlevőkkel szóban, egyébként kézbesítés útján kell közölni.

(3) A határozat kihirdetése során fel kell olvasni a rendelkező részt, ismertetni kell az indokolás lényegét, és szükség esetén meg kell magyarázni.

(4) Az ügyész, a vádlott, a védő, a pótmagánvádló és a sértett részére az ügydöntő határozat indokolást is tartalmazó kiadmányát akkor is kézbesíteni kell, ha velük a határozat rendelkező részét kihirdetés vagy kézbesítés útján már közölték, egyébként a határozat indokolást is tartalmazó kiadmányát - ha a határozat ellen a felsoroltakon kívül más fellebbezett - a fellebbezőnek kell kézbesíteni.

(5) Külön jogszabály határozza meg, hogy a határozatot, illetőleg a határozat tartalmáról szóló értesítést az e §-ban felsoroltakon kívül kinek kell megküldeni.

(6) A magyar nyelvet nem értő vádlott részére a kihirdetés után az ítélet és az ügydöntő végzés reá vonatkozó részét az anyanyelvére, regionális vagy nemzetiségi nyelvére, illetőleg kérésére az általa ismertként megjelölt, az eljárásban korábban használt más nyelvre le kell fordítani, és azt a részére kézbesíteni kell.

Kifogás az eljárás elhúzódása miatt

262/A. § (1) A vádlott, a védő és a magánfél a bíróság (2) bekezdésben meghatározott mulasztása miatt az ügyben eljáró bíróságnál írásban kifogást terjeszthet elő, kérve a mulasztás tényének megállapítását, valamint - megfelelő határidő tűzésével - a mulasztó bíróságnak a (2) bekezdés *a)* pontjában foglalt esetben az elmulasztott eljárási cselekmény elvégzésére vagy határozat meghozatalára, a (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt esetben pedig a megfelelő intézkedés megválasztására történő utasítását.

(2) Kifogás akkor terjeszthető elő, ha

a) a törvény a bíróság részére az eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidőt állapított meg, azonban az eredménytelenül eltelt,

b) a bíróság az ügyész, az eljárásban részt vevő személy, a megkeresett szerv vagy személy, a tanú vagy a szakértő részére az eljárási cselekmény elvégzésére határidőt tűzött ki, amely

eredménytelenül eltelt, és a bíróság a mulasztóval szemben nem alkalmazta a törvény által lehetővé tett intézkedéseket.

(3) Nincs helye kifogás előterjesztésének bizonyítási cselekmény elrendelése, valamint olyan határozat ellen, amellyel szemben külön jogorvoslatnak van helye.

(4) A kifogást annak benyújtója mindaddig visszavonhatja, amíg a bíróság azt érdemben el nem bírálta. A visszavont kifogást újból előterjeszteni nem lehet.

262/B. § (1) Az ügyben eljáró bíróság a kifogást - a (2) bekezdés esetét kivéve - nyolc napon belül közvetlenül felterjeszti a kifogás elbírálására hatáskörrel rendelkező bírósághoz. A felterjesztésben számot ad arról, hogy a hiányolt eljárási cselekmény elvégzése vagy határozat meghozatala - megítélése szerint - milyen okból nem volt lehetséges.

(2) Ha az ügyben eljáró bíróság a kifogást alaposnak tartja, a kifogásnak a bírósághoz való érkezését követő harminc napon belül meghozza, illetőleg elrendeli a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges intézkedést. A bíróság a kifogás elintézéséről a kifogás előterjesztőjét értesíti.

(3) A járásbíróság mulasztásával szemben benyújtott kifogást a törvényszék három hivatásos bíróból álló tanácsa, a törvényszék mulasztásával szemben benyújtott kifogást az ítéletábla, az ítéletábla mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Kúria, a Kúria mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Kúria másik tanácsa az iratok felterjesztésétől számított tizenöt napon belül tanácsulésen bírálja el.

(4) Ha a kifogást elbíráló bíróság a kifogásban foglaltaknak helyt ad, a mulasztó bíróságot határidő tűzésével a 262/A. § (2) bekezdésének *a)* pontjában foglalt esetekben az ügy továbbviteléhez szükséges intézkedés megtételére, a 262/A. § (2) bekezdésének *b)* pontjában foglalt esetben pedig a megfelelő intézkedés megválasztására hívja fel. A felhívásban - a 262/A. § (2) bekezdésének *a)* pontjában foglalt esetet kivéve - a kifogást elbíráló bíróság az eljáró bíróságot meghatározott eljárási cselekmény lefolytatására nem utasíthatja. A kifogás alaptalansága esetén azt indokolt határozattal elutasítja. A határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(5) A kifogás elintézésére a végzés elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

XII. Fejezet

A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

A vádirat közlése

263. § (1) A tanács elnöke az ügy iratainak a bírósághoz érkezését követően harminc napon belül megvizsgálja, hogy van-e helye a 264-271. §-ban, illetve az 543-547. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazásának.

(2) Legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte után a tanács elnöke a vádiratot haladéktalanul megküldi a vádlottnak és a védőnek; a vádlottat és a védőt felhívja, hogy tizenöt napon belül jelölje meg bizonyítási eszközeit.

(3) A tanács elnöke a vádirat kézbesítésével egyidejűleg közli a vádlottal és a védővel, ha az ügyész különösen védett tanú vallomását kívánja bizonyítási eszközként felhasználni, figyelmezteti őket arra, hogy a különösen védett tanú vallomását tartalmazó jegyzőkönyvi

kivonatot megtekinthetik, és írásban a különösen védett tanúhoz kérdések feltevését, továbbá a tanú különösen védetté nyilvánításának megszüntetését indítványozhatják. A különösen védett tanúhoz feltett kérdések közvetlenül nem irányulhatnak a különösen védett tanú személyének és tartózkodási helyének felfedésére.

(4) Ha közvetítői eljárás lefolytatásának lehet helye, és az ügyész az eljárást a 221/A. § (4) bekezdése alapján nem függesztette fel, a tanács elnöke a vádirat kézbesítésével egyidejűleg tájékoztatja a vádlottat, a védőt és a sértettet a közvetítői eljárás iránti indítvány megtételének lehetőségéről és a közvetítői eljárás következményeiről.

Áttétel

264. § Ha a bíróságnak az ügy elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az ügyet átteszi a hatáskörrel, illetőleg illetékességgel rendelkező bírósághoz.

Egyesítés és elkülönítés

265. § (1) A bíróság hivatalból vagy indítványra határoz az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről (72. §). A különböző bíróságok előtt folyamatban lévő ügyek egyesítése, vagy annak mellőzése kérdésében az együttes elbírálásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság dönt, ha több ilyen bíróság van, a megelőzés [17. § (2) bek.] az irányadó. A bíróság az előtte folyamatban lévő ügyet az egyesítés kérdésében határozathozatalra jogosult bíróságnak az egyesítés megfontolása végett megküldi.

(2) Ha a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátott ellen újabb eljárás indul, vagy ha a próbára bocsátott ellen a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt indult eljárás, az ügyeket egyesíteni kell, és az újabb ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság jár el. Ha a vádlottat katonai büntetőeljárásban bocsátották próbára, az ügyeket az a bíróság egyesíti, amely a katonai büntetőeljárást lefolytatta, kivéve, ha a katonai büntetőeljárás hatályát a 470. § (3) bekezdése alapozta meg.

(3) Az egyesítésnek nem akadályozza, hogy a vádlottat korábban magánvádas ügyben bocsátották próbára, az újabb büntetőügyben azonban az ügyész, pótmagánvádló vagy másik magánvádló képviseli a vádat. Ha a vádlottat közbíró ügyben bocsátották próbára, és az újabb büntetőeljárás magánvádra indul ellene, az ügyeket akkor lehet egyesíteni, ha az ügyész a vád képviselőjét a magánvádlótól átvette. Ebben az esetben a bíróság az iratokat a vádképviselő átvételének megfontolása végett az ügyésznek küldi meg. Ez a korlátozás nem érvényesül, ha az újabb ügyben a vádat pótmagánvádló képviseli.

(4) Ha az újabb eljárásban a vádlott bűnösségét a bíróság nem állapítja meg, az egyesített ügyeket újból el kell különíteni.

(5) A 175. § (7) bekezdése a bírósági eljárásban is irányadó.

(6) Az (1)-(4) bekezdés rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni abban az esetben is, ha a bíróság a gyanúsítottal szemben korábban indult büntetőeljárást a 266. § (6) bekezdése alapján felfüggesztette, azonban az ügyész a vádlott ellen kábítószer-kereskedelem vagy kábítószer birtoklása miatt újabb vádiratot nyújtott be [266. § (7) bekezdés].

Az eljárás felfüggesztése

266. § (1) A bíróság az eljárást

a) a 188. § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *d)*-*g)* pontjában meghatározott okból felfüggeszti,

b) hivatalból vagy indítványra felfüggeszti, és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az ügy elbírálása során olyan jogszabályt, közjogi szervezetszabályozó eszközt, illetve jogegységi határozatot kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését észleli,

c) hivatalból vagy indítványra felfüggeszti, és a Kúria eljárását kezdeményezi, ha az ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmazni, amelynek más jogszabályba ütközését észleli,

d) hivatalból vagy indítványra felfüggeszti, ha az Európai Unióról szóló szerződésben, illetve az Európai Unió működéséről szóló szerződésben foglalt szabályok szerint az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi. E határozatban meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Unió Bíróságának előzetes döntését igényli, valamint - a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben - ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A határozatot az Európai Unió Bíróságának, továbbá tájékoztatásul az igazságügyért felelős miniszternek is megküldi,

e) hivatalból felfüggeszti, ha az ügyész a 178/B. § (2) vagy (4) bekezdése alapján kezdeményezte a vádlottal szemben a külföldi ítélet nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény szerinti elismerési eljárásának lefolytatását, de az a bizonyítási eljárás lefolytatásáig nem fejeződött be,

f) hivatalból felfüggeszti, ha az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény alapján konzultációs eljárás lefolytatására kerül sor.

(2) A bíróság az eljárást akkor is felfüggeszti, ha az eljárás megindításához szükséges feljelentés [Btk. 270. § (1) bekezdés, 274. §] hiányzik. Az eljárás felfüggesztése legfeljebb az alapügy jogerős befejezéséig tart.

(3) A bíróság az eljárást felfüggesztheti,

a) ha a vádlott huzamosabb ideig külföldön tartózkodik,

b) ha az ügyész megkeresése a vádirat hiányosságainak pótlására, a bizonyítási eszköz felkutatására, biztosítására, megvizsgálására és arra irányult, hogy a bizonyítékok a tárgyaláson rendelkezésre álljanak [268. § (1) bek.],

c) a közvetítői eljárás lefolytatása érdekében, legfeljebb hat hónapra.

(4) Ha a bíróság a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott intézkedést nem tartja indokoltnak, és a vádlott külföldi tartózkodási helye ismert, a bíróság nemzetközi, illetve európai elfogatóparancsot bocsát ki, és a vádlott kiadatása vagy európai elfogatóparancs alapján történő átadása iránti eljárást kezdeményez. Ha a vádlott kiadatását, illetve európai elfogatóparancs alapján történő átadását megtagadták, illetőleg a kiadatásra vagy átadásra nincs lehetőség, a bíróság - ha a feltételek fennállnak - a büntetőeljárás átadását kezdeményezheti.

(5) Ha az eljárás felfüggesztésének oka megszűnt, illetve a 188. § (1) bekezdésének g) pontja alapján történt felfüggesztés esetén, ha a nemzetközi büntető bíróság alapokmányát kihirdető, illetve alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról szóló törvény azt előírja, a bíróság az eljárást folytatja.

(6) Ha a Btk. 180. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt az eljárás megszüntetésének lehet helye, és a nyomozást a 188. § (1) bekezdés h) pontja alapján nem függesztették fel, illetve az ügyész a vádemelést a 222. § (2) bekezdése alapján nem halasztotta el, a bíróság az eljárást egyévi időtartamra felfüggeszti, feltéve, hogy a vádlott vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.

(7) Az eljárást folytatni kell, ha a felfüggesztéstől számított egy éven belül a vádlott nem igazolja, hogy legalább hat hónapig tartó folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben,

kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetőleg ha az ügyész a vádlott ellen kábítószerrel visszaélés miatt újabb vádiratot nyújtott be.

(8) A tartási kötelezettség elmulasztása (Btk. 212. §) miatt indított eljárást - ha az ügyész a vádemelést a 222. § (3) bekezdése alapján nem halasztotta el - a bíróság legfeljebb egy évre felfüggeszti, feltéve, hogy ettől az elmulasztott kötelezettség teljesítése várható. Az eljárást a határidő lejárta előtt folytatni kell, ha a vádlott a tartási kötelezettségének továbbra sem tesz eleget.

(9) Az (1) bekezdés *a)* pontjában és a (2) bekezdésben felsorolt okok miatt az eljárást a bírósági titkár is felfüggesztheti.

Az eljárás megszüntetése

267. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti,

a) ha a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény,

b) ha a vádlott gyermekkorú,

c) a vádlott halála, elévülés, kegyelem, vagy a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető ok miatt,

d) ha a vád tárgyává tett cselekményt már jogerősen elbírálták,

e) ha a magánindítvány, a kívánat, illetőleg feljelentés hiányzik, és az nem pótolható,

f) ha az ügyész a vádat elejtette és pótmagánvádnak nincs helye,

g) az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége,

h) és a vádlottat megrovásban (Btk. 64. §) részesíti, ha a bűncselekmény már nem veszélyes, vagy olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen,

i) ha az eljárást a 266. § (6) vagy (8) bekezdése alapján függesztette fel, és a vádlott igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetve, ha a tartás elmulasztása vétségének vádlottja a tartási kötelezettségét teljesítette,

j) ha a vád nem törvényes [2. § (2) bek.],

k) ha a vádirat nem felel meg a 217. § (3) bekezdésében foglaltaknak, és az ügyész nem tett eleget a 268. § (1) bekezdése szerinti megkeresésben foglaltaknak,

l) tevékeny megbánás esetén [Btk. 29. § (1) bekezdés],

m) ha az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény szerinti konzultációs eljárás eredménye alapján a büntetőeljárást az Európai Unió másik tagállama folytatja le,

n) ha a cselekmény elbírálására nincs joghatósága.

(2) Az eljárás megszüntetéséről a bíróság értesíti a magánfelet azzal a figyelmeztetéssel, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

(3) Ha a vád elejtése esetén pótmagánvádnak van helye, a bíróság tizenöt napon belül kézbesíti a sértettnek az ügyész vádelejtést tartalmazó nyilatkozatát, továbbá tájékoztatja a 229. § (3) bekezdésében foglaltakról. Ha a sértett hatvan napon belül nem lép fel pótmagánvádlóként, az eljárást a bíróság megszünteti. Erre a sértettet figyelmeztetni kell. Ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, a vádindítványt a bírósághoz nyújtja be. A pótmagánvádló jogi képviselése a vádindítvány benyújtásától kezdve kötelező.

(4) Ha a sértett a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, a (3) bekezdés szerinti határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közzétételétől kell számítani.

(5) Ha a sértett a (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő, erről a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja az ügyben addig eljáró bíróságot. A tájékoztatás elmulasztása esetén a (4) bekezdés szerinti határidő-számítás nem alkalmazható. Erre a sértettet figyelmeztetni kell.

(6) Az eljárás megszüntetésének nem akadályozója, ha a sértettnek azért nem lehetett az ügyész vádelejtést tartalmazó nyilatkozatát kézbesíteni, mert ismeretlen helyen tartózkodik.

(7) Pótmagánvádló fellépése esetén a 229. § (2) bekezdése, a 230. §, a 231. § és a 233. § rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

Intézkedés eljárási cselekmény elvégzése iránt

268. § (1) A bíróság hivatalból vagy az eljárásban részt vevő személyek indítványára intézkedik aziránt, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak. Ennek érdekében - határidő tűzésével, szükség esetén az eljárás felfüggesztése mellett - megkeresheti az ügyészt, továbbá pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el. Az ügyész megkeresése a vádirat hiányosságainak pótlására, bizonyítási eszköz felkutatására és biztosítására irányulhat.

(2) A bíróság a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint okiratok, adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását kérheti állami és helyi önkormányzati szervtől, hatóságtól, közttestülettől, gazdálkodó szervezettől, alapítványtól, közalapítványtól és egyesülettől. Ennek keretében a bizonyítás eredményessége érdekében adatok szolgáltatását igényelheti különösen az adóhatóságtól, az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatkezelő szervtől, a banktitoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak, egyéb üzleti titoknak minősülő adatkezelő szervtől, a hírközlési szolgáltatást nyújtó szervezettől, a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint az ingatlan-nyilvántartásból is. A bíróság beszerzi a vádlottra vonatkozó bünyügyi nyilvántartás és a központi szabálysértési nyilvántartás adatait is.

(3) Ha az ügyész a különösen védett tanú vallomását kívánja bizonyítási eszközként felhasználni, a tanács elnöke a nyomozási bírótól beszerzi a különösen védett tanú vallomásáról készült jegyzőkönyvet és a 207. § (2) bekezdésének *d)* pontja szerinti határozatot. A jegyzőkönyvet és a 207. § (2) bekezdésének *d)* pontja szerinti határozatot csak a bíróság tagjai tekinthetik meg, és azokról másolat nem adható.

(4) Ha a vádlott, a védője vagy az ügyész a különösen védett tanúhoz kérdés feltevését indítványozta [263. § (3) bek.], illetőleg a különösen védett tanúhoz a tanács elnöke tesz fel kérdést, a bíróság a különösen védett tanú vallomásáról készült jegyzőkönyv és a 207. § (2) bekezdésének *d)* pontja szerinti határozat egyidejű visszaküldésével elrendeli, hogy a nyomozási bíró a vádlott, a védője vagy az ügyész által feltett kérdésekre ismételt kihallgatásra a különösen védett tanút. A kihallgatásra a 213. § (2) és (4) bekezdését kell alkalmazni.

Határozat kényszerintézkedésekről

269. § (1) A bíróság az ügyész indítványára [218. § (1) bek.] vagy hivatalból határoz a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés fenntartásáról, elrendeléséről vagy megszüntetéséről.

(2) Az ügy áttételét elrendelő bíróság által fenntartott vagy elrendelt kényszerintézkedés annak a bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart, amelyhez az ügyet áttették.

A vádtól eltérő minősítés lehetősége

270. § (1) A bíróság megállapíthatja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően hogyan minősülhet, ekkor határozhat a bíróság tanácsa elé utalásról, az áttételről, az egyesítésről, az elkülönítésről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről.

(2) Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény magánvádra üldözendő bűncselekmény, az ügyésznek a vád átvételére vonatkozó nyilatkozatát nem kell beszerezni.

A bíróság tanácsa elé utalás

270/A. § (1) A bíróság az ügyet a bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsa elé utalja, ha ezt a vádtól eltérő minősítés kérdésében hozott határozata szükségessé teszi.

(2) A bíróság az (1) bekezdés szerint rendelkezhet, ha más okból azt szükségesnek tartja.

Öttagú tanács elé utalás

271. § (1) A járásbíróság elrendelheti, hogy az ügyet két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanács tárgyalja, ha ezt a vádlottak nagy száma vagy az ügy különösen nagy terjedelme indokolja.

(2) A törvényszék elrendelheti, hogy az ügyet két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanács tárgyalja, ha

a) ezt a vádlottak nagy száma vagy az ügy különösen nagy terjedelme indokolja,

b) a bűncselekményre a törvény életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi.

Az előkészítő ülés

272. § (1) Ha a tárgyalás előkészítése során vizsgált kérdésekben a határozat meghozatala előtt az ügyész, a vádlott vagy a sértett meghallgatása látszik szükségesnek, a bíróság a 263. § (1) bekezdésében meghatározott határidő letelte után harminc napon belül ülést tart.

(2) Az előkészítő ülés kötelező, ha

a) a bíróság a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés (129. §, 137. §, 138. §, 138/A. §, 140. §) elrendeléséről, illetőleg előzetes letartóztatás vagy házi őrizet fenntartásáról határoz, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a fenntartás okaként új körülményre hivatkoztak,

b) a vádirat közlésétől számított tizenöt napon belül a vádlott, a védő vagy a sértett közvetítői eljárás lefolytatását indítványozta,

c) a vádlott vagy a védője a tanú különösen védetté nyilvánításának megszüntetését indítványozta.

(3) A tanács elnöke az előkészítő ülés határnapjáról az ügyészt, a vádlottat és a védőt értesíti; a (2) bekezdés esetén, valamint ha a vádlott meghallgatása más okból szükséges, a vádlottat és - kötelező védelem esetén - a védőt, továbbá a (2) bekezdés *b)* pontja esetén a sértettet megidézti.

(4) Az előkészítő ülés nem tartható meg az ügyész, valamint a megidézett vádlott és védő távollétében, kivéve, ha az előkészítő ülés tárgya előzetes letartóztatás, lakhelyelhagyási tilalom, házi őrizet, távollattartás vagy ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése.

(5) Ha az előkészítő ülés tartása alapjául szolgáló indítványt előterjesztő az idézés ellenére nem jelenik meg, úgy kell tekinteni, mint aki az indítványát visszavonta.

(6) Az előkészítő ülésen a tanács elnöke a szükséges terjedelemben ismerteti az ügyet, a tanács tagjai, az ügyész, a vádlott és a védő további iratok ismertetését indítványozhatják.

(7) A tanács elnöke és tagjai az ügyészhez, a vádlotthoz, és - a (2) bekezdés *b*) pontjában meghatározott körben - a sértetthez kérdést intézhetnek. A vádlotthoz az ügyész, a védő, és - a (2) bekezdés *b*) pontjában meghatározott körben - a sértett is intézhet kérdést, az ügyészhez intézendő kérdésre a vádlott és a védő indítványt tehet.

(8) Ha a vádlott vagy a védő a különösen védetté nyilvánított tanút megnevezi, vagy a személyét más, kétséget kizáró módon azonosítja, a bíróság a tanú különösen védetté nyilvánítását megszünteti. Ebben az esetben a tanú idézésére és kihallgatására az általános szabályok irányadóak; a tanács elnöke szükség esetén hivatalból vagy indítványra a tanú védelmének más formáját kezdeményezi.

(9) Előkészítő ülésnek akkor is helye van, ha az ügy különös bonyolultságára figyelemmel a bizonyítás keretének, terjedelmének, a bizonyítás felvétele sorrendjének meghatározása érdekében az ügyész, a vádlott és a védő meghallgatása látszik szükségesnek.

A bíróság jogköre

273. § (1) A tárgyalás előkészítése során a bíróság tanácsa vagy a tanács elnöke jár el.

(2) A bíróság a tárgyalás előkészítése során vizsgált kérdésekben a 263. § (1) bekezdése szerinti határidő letelte előtt határoz, feltéve, hogy a 272. § szerinti meghallgatás nem látszik szükségesnek.

(3) A bíróság tanácsa határoz az eljárás megszüntetéséről, valamint a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedésekről.

(4) A bíróság tanácsa minden olyan kérdésben határozhat, amely egyébként a tanács elnökének jogkörébe tartozik.

(5) A tárgyalás előkészítése során bírósági titkár a következő esetekben járhat el:

a) vádirat közlése (263. §),

b) áttétel (264. §),

c) egyesítés és elkülönítés (265. §),

d) a 266. § (1) bekezdés *a*) pontja, (2) bekezdése, (3) bekezdése, (6) és (8) bekezdése alapján az eljárás felfüggesztése,

e) intézkedés eljárási cselekmény elvégzése iránt (268. §),

f) tárgyalás kitűzése és elhalasztása [278. § és 275. § (2) bekezdése],

g) idézés és értesítés (279-280. §).

A tanács elnökének jogköre

274. § (1) A tanács elnöke határoz azokban a kérdésekben, amelyek a 273. § (3) bekezdése alapján nem tartoznak a bíróság tanácsának jogkörébe, illetőleg amelyről a 273. § (4) bekezdése alapján nem a bíróság tanácsa határozott.

(2) Ha a bíróság a vádlottat távollétében részesítette megrovásban (Btk. 64. §), ennek fogatosításáról a tanács elnöke gondoskodik.

Határozat a tárgyalás előkészítése után

275. § (1) A tárgyalás előkészítésének befejezése, vagy a tárgyalás kitűzése után - ha szükséges - a 267. és a 269. §-ban szabályozott kérdésekben a bíróság tanácsulésen, a 264., 265., 266., 268.,

270., 270/A. és 271. §-ban szabályozott kérdésekben a tanács elnöke vagy - ha e törvény lehetővé teszi - bírósági titkár határoz.

(2) A tanács elnöke a kitűzött tárgyalást fontos okból elhalaszthatja. Ha a tárgyaláson védő részvétele kötelező, és a meghatalmazott védő a helyettesítéséről nem gondoskodik, illetve a vádlott más védőt nem hatalmaz meg, a bíróság helyettes védőt jelöl ki, illetve új védőt rendel ki.

Jogorvoslat kizárása a tárgyalás előkészítése során

276. § (1) Nincs helye fellebbezésnek

a) a tárgyalás kitűzése és elhalasztása,
b) az előkészítő ülésre és a tárgyalásra idézés és tárgyalásról szóló értesítés,
c) az eljárásnak a 188. § (1) bekezdés *a)* pontja vagy a 266. § (1) bekezdés *b)-d)* pontja és (3) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján történt felfüggesztése, valamint a 266. § (1) bekezdés *b)-d)* pontjában meghatározott eljárás kezdeményezésére irányuló indítvány elutasítása,
d) a vádtól eltérő minősítés lehetőségének megállapítása,
e) a bíróság tanácsa elé utalás vagy ennek megtagadása,
f) az öttagú tanács elé utalás vagy ennek megtagadása,
g) az eljárásnak a 267. § (1) bekezdésének *f)* pontja alapján történt megszüntetése,
h) a határozat tudomásul vételét követően tett jogorvoslati nyilatkozat elutasítása,
i) a bíróságnak a 268. § (1)-(4) bekezdésében meghatározott intézkedése ellen.

(2) Az (1) bekezdésben írt határozatok elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(3) A jogerős határozat elleni jogorvoslat iránti indítvány elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(4) Ha a bíróság a vádlottat megrovásban (Btk. 64. §) részesíti, ez ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész és a vádlott, valamint védője a végzés közlésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti. A kérelem alapján a bíróság tárgyalást tart. A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni.

Az egyesbíró jogköre

277. § Ha az ügyben a járásbíróság egyesbíróként jár el, e fejezet rendelkezései szerint mind a bíróság tanácsának, mind a tanács elnökének jogkörébe tartozó kérdésekben az egyesbíró határoz.

A tárgyalás kitűzése

278. § (1) A tanács elnöke a vádirat kézbesítésétől számított 30 napon belül megvizsgálja a vádlott és védőjének esetleges bizonyítási indítványait, és megállapítja a tárgyalás határnapját, gondoskodik a tárgyalás megtartásának előkészítéséről, az idézésekről és értesítésekről.

(2) A tárgyalást rendszerint a bíróság hivatalos helyiségében kell tartani. Ha a bíróság indokoltan tartja, ettől eltérően rendelkezhet.

(3) A tárgyalás határnapját az ügyek érkezési sorrendjének figyelembevételével és a soronkívüliségre vonatkozó rendelkezések szem előtt tartásával a lehető legközelebbi napra úgy kell kitűzni, hogy a bíróság az ügyet lehetőleg elnapolás nélkül, ésszerű határidőn belül be tudja fejezni.

(4) Ha a lefolytatandó bizonyítási eljárás nagy terjedelme miatt nyilvánvaló, hogy az ügyet egy

tárgyalási napon nem lehet befejezni, több vagy folytatólagos tárgyalási határnapot kell kitűzni, és törekedni kell arra, hogy a bizonyítási eljárást ésszerű határidőn belül be lehessen fejezni.

Az idézés és az értesítés

279. § (1) A kitűzött határnapra idézni kell a vádlottat, kötelező védelem esetén a védőt és mindazokat, akiknek a megjelenése a tárgyaláson kötelező. Értesíteni kell az ügyészt, továbbá - ha e törvény kivételt nem tesz - a szakértőt, illetőleg azokat a büntetőeljárásban részt vevő személyeket, akiknek a jelenlétét a tárgyaláson e törvény lehetővé teszi. Ha az ügyész a vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését indítványozza, a tárgyalásról értesíteni kell a másik szülőt és a gyámhatóságot.

(2) Az idézésben vagy az értesítésben a büntetőeljárásban részt vevő személyeket fel kell hívni arra, hogy a bizonyítási indítványukat késedelem nélkül, a tárgyalás előtt tegyék meg. A tanács elnöke intézkedik, hogy az ügy elbírálásához a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak.

(3) A vádlottnak az idézést legalább nyolc nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni. Az idézéssel egyidejűleg a bíróság a vádlottat tájékoztathatja arról, hogy a tárgyalás a távollétében megtartható, és vele szemben az eljárás befejezhető, ha előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.

(4) Ha a bíróság felhívása alapján a vádlott előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, és nincs védője, a bíróság a részére védőt rendel ki, és a védőt a kitűzött határnapra idézi.

280. § (1) Ha a tanú a tizennegyedik életévét nem töltötte be, és a nyomozás során a bíróság kihallgatta [207. § (4) bek.], a tárgyalásra nem idézhető. Ha az ilyen tanú a tárgyalás időpontjában a tizennegyedik életévét betöltötte, a tárgyalásra különösen indokolt esetben idézhető.

(2) A tárgyalás időpontjában tizennegyedik életévét be nem töltött személyt, akit a nyomozás során a bíróság tanúként nem hallgatott ki, de tanúkénti kihallgatása szükségessé vált, kiküldött bíró vagy megkeresett bíróság útján kell kihallgatni.

(3) A különösen védett tanú (97. §) a tárgyalásra nem idézhető.

XIII. Fejezet

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS

I. Cím

A TÁRGYALÁS MENETE

A tárgyalás megnyitása

281. § (1) A tárgyalást a vád tárgyának megjelölésével a tanács elnöke nyitja meg, ezután a hallgatóságot a csend és rend megtartására és a rendzavarás következményeire figyelmezteti.

Közli a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, az ügyész és a védő nevét. Számba veszi a megjelenteket és megállapítja, hogy az idézettek és értesítettek jelen vannak-e, ettől függően megvizsgálja, hogy a tárgyalást meg lehet-e tartani.

(2) A tanács elnöke a lehetőséghez képest intézkedik - a 279. § (4) bekezdés esetét kivéve -, hogy a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlottat vagy tanút azonnal vezessék elő, a távol maradt ügyészt vagy szakértőt pedig a tárgyaláson való megjelenésre hívja fel, az ügyész felhívása az ügyészség vezetője útján történik.

(3) Ha a megidézett védő nem jelent meg, helyette a vádlott más védőt hatalmazhat meg. Ha a védő tárgyalási részvétele kötelező, és a meghatalmazott védő a tárgyaláson nem jelenik meg, és a helyettesítéséről sem gondoskodik, a bíróság helyettes védőt jelöl ki, illetve a meg nem jelent kirendelt védő helyett más védőt rendel ki. A helyettes vagy a kirendelt új védőnek időt lehet biztosítani ahhoz, hogy a védelemre felkészüljön. A tárgyalás megtartható, de a vádlott vagy a tárgyaláson jelen lévő védő kérelmére a bizonyítási eljárást nem lehet befejezni, a tárgyalást a meg nem jelent védő költségére el kell napolni.

(4) A tárgyalás a vádlott távollétében megtartható, ha az eljárás tárgya a vádlott kényszergyógykezelésének elrendelése, és az állapota miatt a tárgyaláson nem jelenhet meg, illetőleg a jogainak gyakorlására képtelen. Ha az eljárás több vádlott ellen folyik, a vádlott távollétében is megtartható a tárgyalásnak az a része, amely őt nem érinti; ekkor a meg nem jelent vádlott védőjének távollétében a tárgyalásnak ez a része akkor is megtartható, ha a védelem kötelező.

(5) Ha a tanács elnökének a (2) bekezdésben megjelölt intézkedése nem lehetséges, vagy az nem vezetett eredményre, a tárgyalást a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent, szabadlábon lévő vádlott távollétében is meg lehet tartani, a bizonyítási eljárást azonban - a (9) bekezdés esetét kivéve - nem lehet befejezni.

(6) Az (5) bekezdés esetében, ha a (9) bekezdés alkalmazásának nincs helye, a megjelent személyek kihallgatását, illetve meghallgatását követően a tárgyalást el kell napolni, és a meg nem jelent vádlottnak a következő tárgyalási határnapra történő elővezetését kell elrendelni. Ha a bírósági eljárás során a meg nem jelent vádlott elővezetését már elrendelték, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén elfogatóparancsot kell kibocsátani vagy - a (7) bekezdés esetét kivéve - ha a vádlott lakóhelye, illetve tartózkodási helye ismert, a kitűzött új tárgyalási határnapot megelőző naptól a vádlott tárgyalási őrizetét kell elrendelni. Ha a vádlottnak nincs védője, számára védőt kell kirendelni. A tárgyalási őrizet elrendeléséről szóló határozatot a kényszerintézkedés foganatba vételekor a rendőrség kézbesíti a vádlott részére. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható. A tárgyalási őrizet tartama a hetvenkét órát nem haladhatja meg, kezdő időpontja az őrizet foganatba vételének időpontja. A tárgyalási őrizet foganatba vételét követően a kitűzött tárgyalási határnapon a vádlottat a tárgyalási őrizetet elrendelő bíróság elé kell állítani. A bíróság a vádlottat meghallgatja és a meghallgatás eredményétől függően a vádlott előzetes letartóztatását rendelheti el, illetve a tárgyalás idejére - de legfeljebb hetvenkét óráig - a tárgyalási őrizetet fenntarthatja. Ha a bíróság a tárgyalási őrizetet nem tartotta fenn vagy a vádlott előzetes letartóztatását nem rendelte el, a vádlottat szabadon kell bocsátani.

(7) Ha a kitűzött új tárgyalási határnapra a vádlottat azért nem lehetett elővezetni, mert a lakóhelyéről ismeretlen helyre távozott, illetőleg ha az újabb tárgyalási határnapig az elfogatóparancs alapján a vádlottat nem sikerült a bíróság elé állítani, a bíróság megállapítja, hogy a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, és a továbbiakban a XXV. Fejezet szerint jár el.

(8) Ha a (6) bekezdés alapján kitűzött tárgyaláson a vádlott jelen van, a távollétében megtartott tárgyalás jegyzőkönyvét a vádlott kihallgatása után ismertetni kell. Szükség esetén a bíróság a

már kihallgatott tanú, illetőleg meghallgatott szakértő megidézését és a vádlott jelenlétében való ismételt kihallgatását, illetőleg meghallgatását rendelheti el, illetőleg a tanút írásban történő vallomástételre [85. § (5) és (6) bek.] hívhatja fel.

(9) A bíróság a vádlottat távollétében felmentheti, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntetheti; az erről szóló határozatot - a fellebbezési jogára (324-325. §) vonatkozó rendelkező részi záradék feltüntetésével - kézbesítés útján közli a vádlottal és a védővel. A bíróság a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlottal szemben - ha az előzetesen bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni - az eljárást befejezheti, az ügydöntő határozatot a meg nem jelent vádlottal kézbesítés útján, a tárgyaláson jelen lévő védővel kihirdetés útján közli.

282. § (1) A bíróság az ügyész, a vádlott, illetőleg a védő meghallgatása után dönt a tárgyalás megkezdéséről, ha olyan személy maradt el a tárgyalásról, akinek a távolléte a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

(2) Ha a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a tanács elnöke felhívja a tanúkat - a sértett kivételével - a tárgyalóterem elhagyására. Figyelmezteti őket az igazolatlan eltávozás következményeire. A szakértőt csak akkor kell távozásra felhívni, ha ezt a bíróság szükségesnek tartja; egyébként a szakértő a tárgyaláson annak kezdetétől fogva jelen lehet.

(3) A tárgyalási időköz [279. § (3) bek.] be nem tartása miatt a tárgyalást nem kell elhalasztani, ha a vádlott és a védő egybehangzóan kéri a tárgyalás megtartását. Ha a védelem nem kötelező, és a meghatalmazott védő a tárgyaláson nem jelent meg, a tárgyalást nem kell elhalasztani, ha ezt a vádlott nem kéri.

(4) Ha a tárgyalás megtartásának akadálya van, a bíróság a tárgyalást elhalasztja.

283. § (1) Az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett a tárgyalás megkezdése előtt

a) az ügy áttételét, egyesítését vagy elkülönítését,

b) a tanács elnöke, tagja, illetve a jegyzőkönyvvezető kizárását indítványozhatja,

c) más olyan körülményt jelölhet meg, amely a tárgyalás megtartását akadályozhatja, illetőleg, amelyet a tárgyalás megkezdése előtt figyelembe kell venni.

(2) A vádlott, a védő és a sértett a tárgyalás megkezdése előtt az ügyész kizárását indítványozhatja.

A tárgyalás megkezdése

284. § (1) Ha a tanács elnöke megállapítja, hogy a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, és a tanú, illetőleg a szakértő elhagyta a tárgyalótermet [282. § (2) bek.], a bíróság a tárgyalást megkezdi.

(2) A tanács elnöke felhívására

a) az ügyész ismerteti a vádat,

b) a jelen lévő sértett, illetve képviselője nyilatkozik arról, hogy érvényesít-e polgári jogi igényt; ha a sértett polgári jogi igényt kíván érvényesíteni, a tanács elnöke felhívja őt igényének ismertetésére, e körben engedélyezheti számára, hogy támogatójával értekezzen, és - ha nincs képviselője - figyelmezteti őt az 54. § (7) bekezdésében foglaltakra; ezt követően

c) a tanúként kihallgatandó sértett a tárgyalótermet elhagyja.

(3) A tanács elnöke, ha a polgári jogi igény érvényesítése az 54. § (2a) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelel, a polgári jogi igényt és az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak küldi meg.

A bizonyítás felvételének sorrendje

285. § (1) A bizonyítási eljárás során az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, a magánfél, illetőleg az őt érintő körben az egyéb érdekelt indítványokat és észrevételeket tehet.

(2) Az ügyész, illetve a vádlott és a védő által indítványozott bizonyítási cselekményekről és azok sorrendjéről a tanács elnöke az ügyész, illetve a vádlott és a védő indítványainak a figyelembevételével határoz.

(3) A bizonyítási indítvány elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

(4) Az ügyész által indítványozott bizonyítás rendszerint megelőzi a vádlott és a védő által indítványozott bizonyítás felvételét.

286. § (1) A bizonyítási eljárás a vádlott kihallgatásával kezdődik.

(2) Amennyiben a vádlott a 117. § (1) bekezdésében, illetve a tanú a 85. § (2) bekezdésében felsorolt személyes adatairól a nyomozás vagy a tárgyalás során korábban már nyilatkozott, úgy az iratokban rögzített adatok egyeztetését a tárgyaláson kívül más személy - így bírósági fogalmazó, titkár, tisztviselő, jegyzőkönyvvezető - is végezheti. Ilyen esetekben a tanács elnöke a 288. § (3) bekezdésében, illetve a 293. § (1) bekezdésében írtak során csak az egyeztetés megtörténtét és az adatokban bekövetkezett esetleges változásokat rögzíti.

(3) A tanúk közül rendszerint a sértettet kell elsőként kihallgatni.

(4) A vádlott és a tanú kihallgatását, illetve a szakértő meghallgatását követően hozzájuk a bíróság tagjain kívül az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, a magánfél, valamint az őt érintő körben az egyéb érdekelt és a szakértő kérdést tehet fel.

A tárgyalás folytonossága

287. § (1) A bíróság a megkezdett tárgyalást az ügy befejezéséig lehetőleg nem szakítja meg. Ha az ügy terjedelme miatt vagy egyéb okból szükséges, a tanács elnöke a megkezdett tárgyalást legfeljebb nyolc napra félbeszakíthatja, a bíróság pedig - bizonyítás kiegészítése céljából, a közvetítői eljárás eredményes befejezése érdekében, vagy más fontos okból - a tárgyalást elnapolhatja.

(2) Az (1) bekezdés esetében a tárgyalás folytatásának napját ki kell tűzni, kivéve, ha - az elnapolás okára tekintettel - kétséges, hogy a tárgyalást hat hónapon belül folytatni lehet.

(3) A tárgyalást hat hónapon belül ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás; egyébként a tárgyalást előlről kell kezdeni.

(4) A tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető a tárgyalás. A tárgyalás anyagának ismertetése után figyelmeztetni kell az ügyészt, a vádlottat és a védőt arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet, és az ismertetés kiegészítését kérheti. A figyelmeztetést és az észrevételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(5) Az elnapolt tárgyalást a tárgyalás legutóbbi részéről készült jegyzőkönyv ismertetésével kell folytatni, ha a megszakítása óta nyolc napnál hosszabb idő telt el, és az ismertetést az ügyész, a vádlott, illetve a védő indítványozza. A jegyzőkönyv ismertetése után figyelmeztetni kell az ügyészt, a vádlottat és a védőt arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet, és az ismertetés kiegészítését kérheti. A figyelmeztetést és az észrevételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A vádlott kihallgatása

288. § (1) A vádlottat rendszerint a még ki nem hallgatott vádlott-társai távollétében kell kihallgatni.

(2) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból a vádlott

kihallgatásának tartamára a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt a már kihallgatott vádlott-társat, akinek jelenléte a vádlottat a kihallgatása során zavarná.

(3) A tanács elnöke megállapítja a vádlott személyazonosságát és a 117. § (1) bekezdésében felsorolt személyi adatait, megkérdezi a vádlottat, hogy a vádat megértette-e, nemleges válasz esetén a vádat megmagyarázza. Ezt követően a vádlottnak lehetőséget kell adni arra, hogy röviden összefoglalva kifejtse a váddal kapcsolatos álláspontját. A vádlott, illetőleg védője - ha ezt szükségesnek tartja - kitérhet arra is, hogy a védelem érdekében milyen bizonyítás lefolytatását indítványozza.

(4) Ha a vádlott a (3) bekezdésben meghatározott lehetőségével nem él, illetőleg a nyilatkozatából ez nem derül ki, a tanács elnöke kérdést intéz a vádlotthoz, hogy a büntetőjogi felelősségét elismeri-e.

289. § (1) A vádlott kihallgatására a 117. § (2)-(5) bekezdését és a 118. § rendelkezéseit a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A tanács elnöke a 117. § (2) bekezdésében foglaltakon kívül a vádlottat figyelmezteti arra, hogy a bizonyítási eljárás során kihallgatottakhoz kérdéseket intézhet, indítványokat és észrevételeket tehet. A figyelmeztetés kiterjed arra is, hogy ha a vádlott nem tesz vallomást, a terheltként tett korábbi vallomása ismertethető vagy felolvasható.

(3) A vádlott - a tárgyalás rendjének zavarása nélkül a tárgyalás alatt is értekezhet a védőjével, de a kihallgatása közben ezt csak a tanács elnökének engedélyével teheti meg.

290. § (1) A 289. § (2) bekezdésében írt figyelmeztetést követően, ha a vádlott vallomást kíván tenni, a vádra vonatkozó, a védekezését is magába foglaló vallomását összefüggően adhatja elő. Ezt követően a tanács elnöke, majd a 286. § (3) bekezdésében felsorolt személyek - az ott meghatározott sorrendben - kérdéseket intézhetnek a vádlotthoz.

(2) A tanács elnöke gondoskodik arról, hogy a kérdés módja a vádlott emberi méltóságát ne sértse.

(3) Ha a kérdés a vádlott befolyásolására alkalmas, illetőleg a választ magában foglalja, az nem az ügyre tartozik, arra illetéktelen személy tette fel, a tárgyalás tekintélyét sérti, vagy az ismételten ugyanarra a tényre irányul, a tanács elnöke a kérdésre a feleletet megtiltja.

A vádlott korábbi vallomásának ismertetése és felolvasása

291. § (1) Ha a vádlott a tárgyaláson nem kíván vallomást tenni, illetve a 281. § (5) bekezdése esetén, valamint ha a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, a nyomozás során tett vallomását a tanács elnöke hivatalból ismerteti, illetve az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára felolvashatja, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja.

(2) Ha a vádlottat a nyomozás során tanúként hallgatták ki, a tanúvallomás csak akkor ismertethető vagy olvasható fel, ha ezt a vádlott indítványozza, vagy a tanúvallomásról készült jegyzőkönyvből a 85. § (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik.

(3) A vádlottnak más büntetőeljáráásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett vallomása akkor ismertethető vagy olvasható fel, ha a vallomásról készült jegyzőkönyvből a 117. § (2) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik.

(4) A tanács elnöke az ügyész vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból ismertetheti a vádlott korábbi - az eljárásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett - vallomásának részeit, ha a vádlott vallomása a korábbi vallomásától eltér.

(5) A korábbi vallomás részeinek ismertetésére csak akkor kerülhet sor, ha az ismertetésben foglalt tényekre és körülményekre a vádlotthoz kérdést intéztek, illetve a vádlott e tényekre és

körülményekre a tárgyaláson vallomást tett. A tanács elnöke gondoskodik arról, hogy az ismertetés a tényállás megállapításához szükséges mértékű legyen.

A tanú kihallgatása

292. § (1) A tanú kihallgatása alatt a még ki nem hallgatott tanúk nem lehetnek jelen. Ettől a rendelkezéstől a tanúként kihallgatandó sértett esetében el lehet térni.

(2) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból a tanú kihallgatásának tartamára a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt a vádlottat, akinek jelenléte a tanút a kihallgatása során zavarná.

293. § (1) A tanú kihallgatásának kezdetén a tanács elnöke a 85. § (2) és (3) bekezdése szerint jár el, majd ezt követően, ha a tanú vallomástételének nincs akadálya, a tanács elnöke a tanút - a 88. § rendelkezéseire figyelemmel - kihallgatja. A tanúként kihallgatandó sértett a kihallgatás kezdetén, ha korábban erről nem nyilatkozott, a 284. § (2) bekezdésének *b)* pontja szerinti nyilatkozatot is megteheti.

(2) A tanú kihallgatására a 290. § (2) és (3) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(3) Ha megállapítható, hogy a tanú a vallomásában a 82. § (4) bekezdés esetét kivéve magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolja, a tanút a 82. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározottak szerint ismételten figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni.

(4) A tanúvallomást a 82. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján megtagadó személynek a számára információt átadó személy kilétének felfedésére a 82. § (6) bekezdése alapján történt kötelezése ellen bejelentett fellebbezés halasztó hatályú.

294. § A különösen védett tanú a tárgyaláson nem hallgatható ki. Ha a tanú kihallgatására a 207. § (4) bekezdése alapján került sor, a tanú csak akkor hallgatható ki, ha a tárgyalás időpontjában tizennegyedik életévét betöltötte, és a tárgyaláson történő kihallgatása különösen indokolt.

A tanú kihallgatása az ügyész, a vádlott vagy a védő által

295. § (1) Az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára a tanács elnöke engedélyezheti, hogy a tanút először az ügyész és a védő kérdések feltevésével hallgassa ki. Ebben az esetben a tanú kihallgatására a 293. § rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) ha a tanú kihallgatását az ügyész indítványozta, a tanút előbb az ügyész hallgatja ki, ezt követően a tanúhoz a vádlott és a védő kérdéseket intézhet, majd a sértett kérdések feltevését indítványozhatja,

b) ha a tanú kihallgatását a vádlott vagy a védő indítványozta, a tanút előbb a vádlott vagy a védő hallgatja ki, ezt követően a tanúhoz az ügyész intézhet kérdéseket, majd a sértett kérdések feltevését indítványozhatja,

c) ezt követően újabb kérdéseket az jogosult intézni a tanúhoz, aki a tanú kihallgatását indítványozta, de csak olyan új tényekre és körülményekre nézve, melyek a másik kérdező kérdése folytán merültek fel,

d) a tanács elnöke és a bíróság tagjai mind a kérdezés befejezése, mind bármelyik kérdésre adott felelet után kérdéseket intézhetnek a tanúhoz.

(2) Ha a 290. § (3) bekezdésében meghatározott valamely eset - ugyanazon kérdező részéről - ismételten előfordul, a tanács elnöke a kérdezőtől a kérdezés jogát megvonja.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott indítvány elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs

helye, azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

A tanú korábbi vallomásának ismertetése és felolvasása

296. § (1) A tanács elnöke a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában tett vallomását hivatalból ismertetheti vagy az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára felolvashatja, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja, ha

a) a tanú a tárgyaláson nem hallgatható ki, vagy a tárgyaláson való megjelenése egészségi állapotára tekintettel aránytalan nehézséggel járna, vagy az tartós külföldi tartózkodása miatt nem lehetséges,

b) a tanú a tárgyaláson a vallomástételt jogosulatlanul megtagadja,

c) a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján előlről kell kezdeni,

d) a tanú a 85. § (5) és (6) bekezdése alapján írásban tett vallomást, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság nem tartja szükségesnek,

e) a bíróság a tanút a 281. § (8) bekezdése alapján írásban történő vallomástételre hívta fel.

(2) A tanács elnöke a tanúnak a nyomozás során tett vallomását

a) az ügyésznek a 217. § (3) bekezdés h) pontja alapján vádiratban tett indítványára felolvassa, ismerteti, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja, ha a tanú kihallgatását a 285. § (1) bekezdése alapján nem indítványozták, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság sem tartja szükségesnek,

b) az ügyész tárgyaláson tett indítványára felolvassa, ismerteti, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja, ha a vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a személyes megjelenése a tárgyaláson nem indokolt, illetve a tárgyaláson való megjelenése aránytalan nehézséggel járna vagy nem lehetséges, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság, a vádlott és a védő sem tartja szükségesnek.

(3) Ha a tanú a tárgyaláson a mentességi jogával él, a korábban tett vallomása nem ismertethető és nem olvasható fel.

(4) Ha a tárgyaláson tanúként kihallgatandó személyt az eljárás korábbi szakaszában gyanúsítottként vagy vádlottként hallgatták ki, a hozzájárulása nélkül a korábbi vallomása vagy vallomásának csak az a része ismertethető vagy olvasható fel, amelyre nem vonatkozik a 82. § (1) bekezdésében biztosított mentességi joga.

297. § (1) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból ismertetheti a tanú korábbi vallomásának részeit, ha a tanú a történetekre nem emlékszik, vagy ha a tárgyaláson tett és a korábbi tanúvallomása között ellentét van. Az ismertetés - a 296. § (3) bekezdésében meghatározott keretek között - kiterjedhet a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában vagy más eljárásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett vallomására is.

(2) A korábbi vallomás részeinek ismertetésére csak akkor kerülhet sor, ha az ismertetésben foglalt tényekre és körülményekre a tanúhoz kérdést intéztek, illetve a tanú e tényekre és körülményekre nyilatkozott. A tanács elnöke gondoskodik arról, hogy az ismertetés a tényállás megállapításához szükséges mértékű legyen.

A szakértő meghallgatása

298. § (1) A 110. § (1) bekezdésében foglalt figyelmeztetést követően a szakértőt a tanú kihallgatására vonatkozó szabályok értelemszerű alkalmazásával kell meghallgatni.

(2) A szakértő a meghallgatása során az írásban előterjesztett szakvéleményét vagy feljegyzéseit igénybe veheti, és szemléltető eszközöket alkalmazhat.

A szakvélemény ismertetése és felolvasása

299. § (1) Ha a szakértő a tárgyaláson az értesítés ellenére nem jelent meg, vagy a szakértő értesítését a bíróság a 108. § (6) bekezdése alapján mellőzte, az írásban előterjesztett szakvéleményt a tanács elnöke ismerteti vagy az ügyész, a vádlott, vagy a védő indítványára felolvassa, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja. Ha a szakvélemény ismertetése vagy felolvasása után a 109. § alapján a szakértő meghallgatása szükséges, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra meg kell idézni.

(2) Ha a szakértő az idézés ellenére a tárgyaláson nem jelenik meg, a bíróság hivatalból vagy indítványra elrendelheti az írásban előterjesztett szakvélemény ismertetését vagy felolvasását. Ha a szakértői vélemény ismertetése vagy felolvasása után az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett vagy a magánfél kérdéseket kíván feltenni, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra ismételt meg kell idézni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározottakon kívül ismertethető vagy felolvasható a szakvélemény, ha a szakértőt a tárgyaláson már meghallgatták, de a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján előlről kell kezdeni.

Szakértő kirendelése a tárgyaláson

300. § Ha a szakértő kirendelése a tárgyaláson válik szükségessé, a tanács elnöke a tárgyalásra nyomban idézi a szakértőt. Ha erre nincs mód, a bíróság a tárgyalást elnapolja, és megállapítja a szakvélemény elkészítésének határidejét.

Az okiratok, illetve más iratok ismertetése és felolvasása

301. § (1) A tanács elnöke rendelkezik az okiratok és a bizonyítás eszközeül szolgáló iratok ismertetéséről a tárgyaláson. A tanács elnöke az ügyész, a védő vagy a vádlott indítványára elrendelheti, hogy az okirat ismertetése helyett a lényegének megjelölésére kerüljön sor.

(2) A nyomozó hatóság jelentése okiratként ismertethető.

(3) A tanács elnöke az ügyész, a védő vagy a vádlott indítványára elrendelheti, hogy az okirat ismertetése helyett a felolvasására kerüljön sor.

(4) A tárgyaláson csatolt, valamint benyújtott iratokat a tanács elnöke a tárgyalási jegyzőkönyvhöz mellékeli.

Az eljárási cselekményről készített felvétel felhasználása

302. § (1) A tanács elnöke az eljárási cselekményről kép- vagy hangfelvevővel, illetve egyéb berendezéssel rögzített felvételt a tárgyaláson hivatalból vagy az ügyész, a vádlott, illetve a védő indítványára bemutathatja.

(2) Ha az (1) bekezdésben írt felvétel a gyanúsított vagy a tanú kihallgatásáról készült, a bemutatásra a 291-292. § és a 296-297. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

Bírói szemle

303. § (1) A tárgyaláson a tanács elnöke mutatja fel a tárgyi bizonyítási eszközt. Ha ez nem lehetséges, a tárgyi bizonyítási eszköz fényképét kell bemutatni, és ismertetni kell a leírását.

(2) A bíróság hivatalból vagy indítványra szemlét tart a tárgyalás keretében.

(3) A bírói szemlét a bíróság vagy annak kiküldött tagja tartja.

Bizonyítás felvétele kiküldött vagy megkeresett bíró útján

304. § (1) Ha a bizonyítás tárgyaláson nem végezhető el, vagy rendkívüli nehézségbe ütközik, a bíróság hivatásos bíró tagját küldi ki (kiküldött bíró), vagy - szükség esetén - más bíróságot keres meg (megkeresett bíróság). A bizonyítás felvételéről az ügyészt, a vádlottat és védőjét, valamint a sértettet értesíteni kell.

(2) A megkeresett bírósággal közölni kell a vádlott, a védő és a sértett nevét és lakcímét, a bizonyítás során tisztázandó tényállást, a kihallgatandó személyek nevét és lakcímét, valamint azt, hogy milyen körülményekre kell őket kihallgatni. A megkeresett bíróság részére meg kell küldeni azokat az iratokat vagy az iratok másolatát, amelyek a megkeresés teljesítéséhez szükségesek.

(3) A megkeresett bíróság a megkeresést harminc napon belül teljesíti. Ha a megkeresett bíróság a megkeresést harminc napon belül nem teljesítette, a teljesítés akadályát a megkereső bírósággal közli. Ha a megkeresés teljesítésére részben más bíróság illetékes, a megkeresett bíróság - a rá háruló bizonyítás felvétele után - az iratokat az illetékes más bíróságnak küldi meg, és erről a megkereső bíróságot értesíti.

(4) A kiküldött és a megkeresett bíróság eljárásáról felvett jegyzőkönyvet a tárgyaláson fel kell olvasni.

(5) A vádlott, a védő és a sértett értesítését mellőzni kell, ha a megjelenésük következtében a tanúnak a 96. § alapján zártan kezelt adatai a felsoroltak előtt ismertté válnának. A vádlott és a védő értesítését mellőzni lehet a tizennegyedik életévét be nem töltött tanú kihallgatására vonatkozó bizonyítás felvételéről [280. § (1)-(2) bek.].

A bizonyítás kiegészítése

305. § (1) Ha a bíróság a bizonyítás eredményéhez képest az ügy teljesebb felderítését tartja szükségesnek, hivatalból vagy indítványra további bizonyítás felvételét, illetőleg bizonyíték megszerzését rendelheti el. Ha ez nyomban nem lehetséges, a bíróság a tárgyalást elnapolja, és a bizonyítást az új határnapra kitűzött tárgyaláson veszi fel.

(2) Ha a bizonyítás felvétele kiküldött bíró vagy megkeresett bíróság útján nem lehetséges (304. §), továbbá, ha a bizonyítás kiegészítése tárgyaláson nem végezhető el, a bíróság intézkedik az eljárási cselekmény elvégzése iránt (268. §).

(3) Az ügyész, a vádlott és a védő a bizonyítás eredményéhez képest a különösen védett tanúhoz újabb kérdések feltevését indítványozhatja. A különösen védett tanúnak a bíróság is tehet fel kérdéseket. Ebben az esetben a 268. § (3) és (4) bekezdése szerint kell eljárni.

(4) Ha a vádlott vagy a védő a különösen védetté nyilvánított tanút akár a tárgyaláson, akár az (1) bekezdésben meghatározott intézkedéseket követően - annak eredményeként - megnevezi vagy a személyét más, kétséget kizáró módon azonosítja, a bíróság a tanú különösen védetté nyilvánítását megszünteti. Ebben az esetben a tanú idézésére és kihallgatására az általános szabályok irányadóak; a tanács elnöke szükség esetén hivatalból vagy indítványra a tanú védelmének más formáját kezdeményezi.

A bizonyítás mellőzése

306. § A bíróság a bizonyítást mellőzheti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád

tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

Az eljárás felfüggesztése

307. § (1) Az eljárás a tárgyalás megkezdése után is felfüggeszthető (266. §). Ha a bíróság az eljárást a vádlottnak a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt vagy azért függesztette fel, mert a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, elkobzást vagy vagyonelkobzást rendelhet el.

(2) Nincs helye fellebbezésnek az eljárásnak a 266. § (1) bekezdés *b)-d)* pontja és (3) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján történt felfüggesztése, valamint a 266. § (1) bekezdés *b)-d)* pontjában meghatározott eljárás kezdeményezésére irányuló indítvány elutasítása ellen.

Az ügy áttétele, egyesítés, elkülönítés

308. § (1) A tárgyalás megkezdése után áttételnek csak akkor van helye, ha az ügy elbírálása a bíróság hatáskörét meghaladja, vagy katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozik, illetőleg a 17. § (5)-(6) bekezdése szerint az ügy elbírálására más bíróság illetékes.

(2) Az ügyeket a tárgyalás megkezdése után is egyesíteni lehet, illetve el lehet különíteni (265. §).

(3) A tárgyalás megkezdése után az ügyet nem lehet öttagú tanács elé utalni (271. §).

(4) Az ügy áttétele, az ügyek egyesítése vagy elkülönítése tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

Határozatok tárgyaláson kívül

309. § (1) A tárgyalás elnapolása után, ha szükséges, a bíróság tanácsulésen is határozhat az ügy áttételéről [308. § (1) bek.], az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről [308. § (2) bek.], az eljárás felfüggesztéséről [266. § (1)-(3), (6) és (8) bek.] vagy megszüntetéséről [267. § (1) bek. *c)-e)*, *i)*, *k)-l)* pont], eljárási cselekmény elvégzése iránti intézkedésről (268. §), valamint a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedésről.

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt kérdésekben, a tárgyaláson kívül a tanács elnöke határoz.

A vád módosítása

310. § (1) Ha az ügyész - a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében - úgy látja, hogy a vádlott más bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, mint amely miatt ellene vádat emelt, a 321. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésig a vádat megváltoztatja, illetőleg kiterjeszti, vagy a vádirat kiegészítése végett a tárgyalás elnapolását indítványozza.

(2) A vád megváltoztatása esetén a bíróság a tárgyalást elnapolhatja, ha azt az ügyész vagy - a védelem előkészítése érdekében - a vádlott, illetőleg a védő indítványozza.

(3) A vád kiterjesztése esetén a bíróság a tárgyalást legalább nyolc napra a vádlott és a védő együttes indítványára elnapolja, vagy hivatalból elnapolhatja; illetőleg azt az ügyet, amelyre a vádat kiterjesztették, elkülöníti.

(4) Az ügyet át kell tenni, ha a módosított vád elbírálása a bíróság hatáskörét meghaladja, - a 17. § (5), illetve (6) bekezdésére figyelemmel - más bíróság kizárólagos illetékességébe, valamint

ha katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozik.

A vád elejtése

311. § (1) Az ügyész a 321. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésig a vádat elejtheti. Az ügyész a vád elejtését indokolni köteles.

(2) Ha az ügyész a vád képviselőjét a pótmagánvádlótól vette át, a vádat nem ejtheti el, de a vád képviselőjétől elállhat. Ha a pótmagánvádló és képviselője jelen van, a tárgyalást folytatni kell, ellenkező esetben a bíróság a tárgyalás elnapolásával egyidejűleg új tárgyalást tűz ki, a pótmagánvádlót pedig értesíti, hogy a vádat ismét ő képviseli.

A pótmagánvádló fellépése

312. § (1) Ha a vád elejtése esetén pótmagánvádnak van helye, a bíróság a tárgyalást elnapolja, és tizenöt napon belül kézbesíti a sértettnek az ügyész vádelejtést tartalmazó nyilatkozatát, továbbá tájékoztatja a 229. § (3) bekezdésében foglaltakról. Ha a sértett hatvan napon belül nem lép fel pótmagánvádlóként, az eljárást a bíróság megszünteti. Erre a sértettet figyelmeztetni kell.

(2) A vádelejtést követően a sértettnek lehetőséget kell adni, hogy az ellene elkövetett bűncselekményre vonatkozó iratokat a bíróság hivatalos helyiségében megismerhesse. A pótmagánvádló az iratoktól elkülönítve, zártan kezelt iratokat nem ismerheti meg.

(3) Ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, a vádindítványt az ügyben addig eljár bírósághoz nyújtja be. A pótmagánvádló jogi képviselője a vádindítvány benyújtásától kezdve kötelező.

(4) Ha a sértett a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, az (1) bekezdés szerinti határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közzétételétől kell számítani.

(5) Ha a sértett a (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő, erről a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja az ügyben addig eljár bíróságot. A tájékoztatás elmulasztása esetén a (4) bekezdés szerinti határidő-számítás nem alkalmazható. Erre a sértettet figyelmeztetni kell.

(6) A vádindítvány a 217. § (3) bekezdésének *a)-c)*, *g)* és *h)* pontjában felsoroltakat, továbbá azokat az indokokat tartalmazza, amelyek alapján a pótmagánvádló a vádelejtés ellenére a bírósági eljárás folytatását indítványozza.

(7) Ha a pótmagánvádló vádindítványt nyújtott be, a bíróság a 231. § rendelkezései szerint jár el azzal, hogy a pótmagánvádló az (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte előtt nyújthatja be ismételten a vádindítványt.

(8) Ha az ügyész a vádat elejtette, és az ügyben pótmagánvádló lép fel, a tárgyalást folytatni kell. A tárgyalás folytonosságára a 286. § rendelkezései irányadók.

(9) Ha az eljárás több bűncselekmény miatt folyik, és az ügyész a vádat ezek valamelyikében ejti el, a pótmagánvádló akkor léphet fel, ha az az ügy, amelyben a vádat elejtették, elkülöníthető. Ez esetben az ügyet el kell különíteni.

A bizonyítási eljárás befejezése

313. § A bizonyítási eljárás lefolytatása után, ha bizonyítási indítványt nem tettek, vagy azt a bíróság elutasította, a tanács elnöke a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja, és felhívja a jogosultakat a perbeszédre és a felszólalások megtartására.

A perbeszédék és felszólalások

314. § (1) Az ügyész vádbeszédet, a védő védőbeszédet tart, a vádlott, a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt felszólalhat.

(2) Ha ugyanazon vádlott érdekében több védő jár el, a védőbeszédet a vezető védő vagy az általa kijelölt védő tartja. Ha a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt érdekében több képviselő jár el, a felszólalást - megegyezésük szerint - egyikük tartja.

(3) Perbeszéd közben a szót nem lehet megvonni.

(4) A perbeszéd nem szakítható félbe, kivéve, ha bűncselekményt megvalósító kifejezést foglal magában, rendzavarást kelt, továbbá ha az eljárás elhúzásának megakadályozása érdekében ez szükséges.

(5) Ha a védő nincs jelen a tárgyaláson, a védőbeszédet a vádlott adhatja elő.

315. § (1) Az ügyész a vádbeszédében, ha a vádlott bűnösségét megállapíthatónak tartja, a jogszabályokat is megjelölve, indítványt terjeszt elő arra, hogy a bíróság

a) a vádlottat mely tények alapján, milyen bűncselekményben mondja ki bűnösnek,

b) milyen büntetést szabjon ki, illetőleg intézkedést alkalmazzon,

c) milyen egyéb rendelkezést tegyen.

(2) Az ügyész a büntetés, illetőleg az intézkedés meghatározott mértékére nem tehet indítványt.

(3) Ha az ügyész a vádlott bűnösségét nem tartja megállapíthatónak, a perbeszédében a jogszabályokat is megjelölve, indokolt indítványt tesz a vádlott felmentésére.

316. § Az ügyész után a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt felszólalhatnak. A sértett nyilatkozhat arról, hogy a vádlott bűnösségének megállapítását és megbüntetését kívánja-e. A magánfél megjelöli, hogy milyen összegben érvényesíti a polgári jogi igényét, ezt indokolhatja, távolléte esetén a bejelentett igényt az iratokból kell felolvasni. Az egyéb érdekelt a jogát vagy jogos érdekét közvetlenül érintő körben indítványt tehet.

317. § (1) A felszólalások után a védőbeszéd következik. A védő perbeszéde után a vádlott is szót emelhet saját védelmére.

(2) Több vádlott esetén a védőbeszédék sorrendjét a tanács elnöke határozza meg.

318. § (1) A perbeszédék és a felszólalások után, azok sorrendjében viszonzalásoknak van helye. A viszonzalásra további viszonzalás adható, utoljára a védő, illetőleg a vádlott szólhat.

(2) A perbeszédék, felszólalások, illetve a viszonzalások után, ha a vádlott hallássérült, kérésére lehetőséget kell biztosítani számára a jegyzőkönyv elolvasására.

Az utolsó szó joga

319. § Az ügydöntő határozat meghozatala előtt az utolsó szó joga a vádlottat illeti.

A bizonyítási eljárás újra megnyitása

320. § A bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt a bizonyítási eljárást újra megnyitja, ha ezt a perbeszédekben, a felszólalásokban, illetőleg az utolsó szó jogán elhangzottakban foglaltak miatt szükségesnek tartja.

A határozathozatal és a határozat kihirdetése

321. § (1) A perbeszédeket, a felszólalásokat, illetve az utolsó szó jogán elhangzottakat követően a bíróság határozat meghozatala céljából tanácsülésre visszavonul. A tanácsülésen a

határozat rendelkező részét le kell írni, és azt a bíróság tagjai aláírják.

(2) Az ügydöntő határozatot a meghozatala után nyomban ki kell hirdetni. A tárgyaláson meghozott határozat - a bíróság tagjai által aláírt - rendelkező részének eredeti példányát a tárgyalási jegyzőkönyvhöz kell fűzni.

(3) Az ügydöntő határozat rendelkező részét a tanács elnöke állva olvassa fel, és a jelenlevők állva hallgatják meg, a tanács elnöke valamely jelen lévő személy egészségi állapotára tekintettel e szabály alól kivételt tehet. Ezt követően a tanács elnöke szóban elmondja az indokolás lényegét.

(4) Ha a bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően minősülhet, a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja, erre nézve a jelen lévő ügyészt, a vádlottat és a védőt meghallgatja.

322. § (1) Ha az ügy bonyolultsága, a határozat nagy terjedelme vagy más fontos ok szükségessé teszi, a határozat meghozatalára és kihirdetésére a tárgyalás nyolc, kivételesen tizenöt napra elnapolható. A határozat kihirdetésének határnapját a tárgyalás elnapolásakor ki kell tűzni.

(2) Az (1) bekezdés alapján kitűzött tárgyaláson a tárgyalás legutóbbi részéről készült jegyzőkönyvet nem kell ismertetni. Ha a tárgyaláson a vádlott, illetőleg a védő a szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a határozat a vádlott, illetőleg a védő távollétében is kihirdethető. E mulasztás miatt nincs helye igazolásnak.

A jogorvoslati nyilatkozatok

323. § (1) A határozat kihirdetése után a tanács elnöke megkérdezi a jelen lévő fellebbezésre jogosultakat, hogy kívánnak-e fellebbezni. A fellebbezési nyilatkozatok sorrendje a következő: az ügyész, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, a vádlott és a védő nyilatkozata.

(2) A fellebbezőnek meg kell jelölnie, hogy a határozat mely rendelkezését sérelmezi, és a fellebbezés mire irányul. A fellebbezési ok téves megjelölése, vagy a fellebbezés egyébként téves volta miatt a fellebbezés érdemi elbírálását nem lehet megtagadni. Az ügyésznek meg kell jelölnie azt is, ha a vádlott terhére fellebbez [354. § (2) bek.].

(3) A fellebbezésben olyan új tény is lehet állítani és olyan új bizonyítékra is lehet hivatkozni, amelyről a fellebbező a határozat kihirdetése után szerzett tudomást. Olyan bizonyítást is lehet indítványozni, amelyet az első fokon eljáró bíróság mellőzött.

(4) A fellebbezés írásban indokolható. Az indokolást az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál - legkésőbb a tárgyalást megelőző tizenötödik napon - kell előterjeszteni.

A fellebbezésre jogosultak

324. § (1) Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosult

- a) a vádlott,
- b) az ügyész,
- c) a pótmagánvádló,
- d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,
- e) a vádlott örököse, a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezés ellen,
- f) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a vádlott hozzájárulása nélkül is - a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,
- g) a magánfél, a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen,
- h) az, akivel szemben az ítélet rendelkezést tartalmaz, a reá vonatkozó rendelkezés ellen.

(2) Az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

A fellebbezés bejelentése

325. § (1) Az, akivel az elsőfokú bíróság az ítéletet kihirdetés útján közli, a fellebbezését nyomban bejelentheti, vagy erre háromnapi határidőt tarthat fenn. E határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

(2) A kézbesítés útján közölt ítélet ellen nyolc napon belül lehet fellebbezni.

(3) A nem a kihirdetéskor bejelentett fellebbezést az első fokú bíróságnál kell írásban vagy telefax, illetve számítógép útján benyújtani, illetőleg jegyzőkönyvbe mondani.

(4) Az ügyésznek a (3) bekezdés szerint benyújtott fellebbezéséről az elsőfokú bíróság a vádlottat és a védőt értesíti.

326. § Ha az elsőfokú bíróság a nem ügydöntő végzést kihirdetés útján közli, a fellebbezést a végzés kihirdetésekor kell bejelenteni. A nem ügydöntő végzés elleni fellebbezés bejelentésére egyebekben a 325. § (2)-(4) bekezdésében foglaltak irányadók.

Határozat a kényszerintézkedésről és az összbüntetésbe foglalásról

327. § (1) Ha az ügydöntő határozat a kihirdetéskor nem emelkedik jogerőre, a bíróság az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, a távoltagezésről, az ideiglenes kényszergyógykezelésről nyomban határoz.

(2) Az (1) bekezdés esetén az előzetes letartóztatás a 129. § (2) bekezdésének *a)*, *b)* vagy *d)* pontjában meghatározott okokon kívül akkor is elrendelhető, ha az ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a vádlott szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(3) A vádlott felmentése, próbára bocsátása, számára jóvátételi munka végzésének előírása, az eljárás megszüntetése esetén, vagy ha a bíróság nem szabott ki végrehajtandó vagy részben felfüggesztett szabadságvesztést, nem rendelt el javítóintézetit nevelést, illetve ha a felmentés esetén nem rendelt el kényszergyógykezelést, az előzetes letartóztatást, a lakhelyelhagyási tilalmat, a házi őrizetet, a távoltagezést, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelést megszünteti, és nyomban intézkedik a vádlott szabadlábra helyezéséről.

(4) Az ítélet jogerőre emelkedése esetén, ha ennek feltételei fennállnak, a bíróság lehetőleg azonnal lefolytatja az összbüntetési eljárást.

327/A. §

A tárgyalás berekesztése

328. § A jogorvoslati nyilatkozatok megtétele, valamint a 327. §-ban említett határozatok meghozatala után a tanács elnöke a tárgyalást berekeszti.

II. Cím

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÜGYDÖNTŐ HATÁROZATAI

Az ítélet

329. § A bíróság a vádról ítélettel határoz, ha a vádlottat bűnösnek mondja ki, vagy felmenti.

A bűnösséget megállapító ítélet

330. § (1) A bíróság a vádlottat bűnösnek mondja ki, ha megállapítja, hogy bűncselekményt követett el, és büntethető.

(2) A bűnösséget megállapító ítéletben a bíróság

a) büntetést szab ki,

b) a vádlottat próbára bocsátja, számára jóvátételi munka végzését írja elő, vagy megrovásban részesíti,

c) a büntetés kiszabását mellőzi.

(3) Ha a bíróság a vádlottat pártfogó felügyelet alá helyezi, az ítélet rendelkező része a 258. § (2) bekezdésében írtakon kívül tartalmazza a bíróság által megállapított magatartási szabályokat.

(4) Ha a vádlott bűnösségét a bíróság próbára bocsátás ideje alatt vagy a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt állapítja meg, a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezi, és halmazati büntetést szab ki.

A felmentő ítélet

331. § (1) A bíróság a vádlottat a vád alól felmenti, ha a vádlott bűnössége nem állapítható meg, és az eljárást nem szünteti meg.

(2) Ha a kóros elmeállapota miatt felmentett vádlott kényszergyógykezelésének feltételei megvannak, a bíróság elrendeli a vádlott kényszergyógykezelését.

(3) Az ítélet indokolása a 258. § (3) bekezdésében írottakon kívül tartalmazza azoknak az okoknak a feltüntetését, amelyek a bíróságot az ítélet kialakításában vezették, különösen a bűncselekmény hiányára, a bűncselekmény bizonyítottságának hiányára, illetőleg a büntethetőséget kizáró vagy megszüntető okokra való utalást.

(4) Ha a felmentés alapja büntethetőséget kizáró ok, a bíróság elkobzást, vagyonelkobzást, illetve elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét rendelhet el.

Az eljárást megszüntető végzés

332. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti

a) a vádlott halála, elévülés vagy kegyelem miatt,

b) ha az eljárás megindításához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy a kívánat hiányzik, és e hiányt nem pótolták, illetőleg az már nem pótolható,

c) ha a cselekményt jogerősen elbírálták,

d) ha a vád nem törvényes [2. § (2) bek.],

e) ha az ügyész a vádat elejtette és pótmagánvádnak nincs helye,

f) tevékeny megbánás esetén [Btk. 29. § (1) bekezdés],

g) a büntethetőséget megszüntető egyéb ok [Btk. 25. § e) pont] esetén,

h) ha az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény szerinti konzultációs eljárás eredménye alapján a büntetőeljárást az Európai Unió másik tagállama folytatja le.

(2) A bíróság az eljárást megszünteti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

(3) A bíróság az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott ok észlelésekor az eljárást nyomban megszünteti.

(4) Az eljárás megszüntetéséről a bíróság értesíti a magánfelet azzal a figyelmeztetéssel, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

(5) Ha az ügydöntő határozat kihirdetését követően, annak jogerőre emelkedése előtt válik ismertté, hogy a vádlott meghalt vagy eljárási kegyelemben részesült, és a határozat ellen nem jelentettek be fellebbezést, a bíróság a nem jogerős ügydöntő határozatát, vagy határozatának e vádlottat érintő részét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti.

333. § Ha az ügyész a vádat elejtette és pótmagánvádnak lehet helye, az eljárás megszüntetésének nem akadálya, hogy a sértettnek azért nem lehetett az ügyész vádelejtését tartalmazó nyilatkozatát kézbesíteni, mert ismeretlen helyen tartózkodott.

334. § Az eljárásnak a 332. § (1) bekezdés *a)-b)* és *f)-g)* pontja alapján történt megszüntetése esetén a bíróság elkobzást, vagyonekobzást vagy elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét rendelhet el. Az eljárásnak a 332. § (5) bekezdése alapján történt megszüntetése esetén a bíróság a korábbi ügydöntő határozat elkobzást, vagyonekobzást, illetve elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét kimondó rendelkezését hatályában fenntartja.

A polgári jogi igény elbírálása

335. § (1) A polgári jogi igényt - a 214. § (1a) bekezdése és a 284. § (3) bekezdése szerinti eseteket kivéve - a bíróság az ítéletben lehetőleg érdemben bírálja el; annak helyt ad, vagy azt elutasítja. Ha ez jelentékenyen késleltetné az eljárás befejezését, valamint a vádlott felmentése esetén, vagy ha az indítványnak a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja, a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

(2) Ha a bíróság az ítéletében megállapítja a bűncselekménnyel okozott kár, vagyoni hátrány, adóbevétel-csökkenés, vámbevétel-csökkenés összegét, illetve a bűncselekmény elkövetési értékét, ezen összeg mértékéig az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben el kell bírálni, kivéve, ha az okozott kár vagy a vagyoni hátrány megtérítése iránti igény az 54. § (2a) bekezdése szerinti polgári jogi igény része.

(3) Ha a polgári jogi igény érvényesítése során eltérő indítványt terjesztettek elő, a bíróság ezeket a magasabb összegű igény keretein belül bírálja el.

A szülői felügyeleti jog megszüntetése

336. § (1) A bíróság az ügyész indítványára a vádlott szülői felügyeleti jogát megszünteti, ha a vádlottat a gyermekének sérelmére elkövetett szándékos bűncselekményben bűnösnek mondja ki és megállapítja a szülői felügyeleti jog bírósági megszüntetése Polgári Törvénykönyv szerinti feltételeinek fennállását.

(2) A bíróság az (1) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában az indítványt elutasítja.

(3) A bíróság a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, ha az indítvány elbírálása a büntetőeljárás befejezését jelentékenyen késleltetné, vagy az indítványnak a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja.

A szabálysértés elbírálása

337. § (1) Ha a bíróság a tárgyalás eredményéhez képest úgy látja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény szabálysértés, és ezért a vádlottat felmenti, a szabálysértést elbírálja.

(2) Az (1) bekezdés esetében a bíróság elkobzást rendelhet el, és a polgári jogi igényt érdemben elbírállhatja.

(3) Ha a vádlottal szemben több bűncselekmény miatt emeltek vádat, és valamely vád tárgyává tett cselekményről a bíróság megállapítja, hogy az szabálysértés, a bíróság e szabálysértés miatt az eljárást megszüntetheti, ha a vád tárgyává tett más bűncselekmény mellett e cselekménynek a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

A bűnügyi költség viselése

338. § (1) A bíróság a vádlottat a bűnügyi költség viselésre kötelezi, ha őt bűnösnek mondja ki, vagy szabálysértés elkövetéséért a felelősségét megállapítja. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra a bűnügyi költségre, amelynek viselésére a törvény alapján mást kell kötelezni.

(2) A vádlottat csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállásnak azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre a bűnösségét vagy a felelősségét megállapították. Nem lehet kötelezni annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely - nem az ő mulasztása folytán - szükségtelenül merült fel.

(3) A bíróság a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön kötelezi a bűnügyi költség viselésére. Ha a bűnügyi költség, illetőleg annak meghatározott része a bűnösnek kimondott vádlottak szerint nem különíthető el, a bíróság a vádlottakat egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség viselésére.

(4) A bíróság a bűncselekmény súlyához képest aránytalanul nagy bűnügyi költség egy részének megfizetése alól a vádlottat mentesítheti.

339. § (1) Az állam viseli a 74. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott bűnügyi költségből azt a költséget, amelynek viselésére a vádlott a 338. § alapján nem kötelezhető, továbbá azt a költséget, amelyet a vádlottnak a 74. § (3) bekezdése alapján nem kell megtérítenie.

(2) Az állam viseli azt a költséget is, amely annak kapcsán merült fel, hogy a vádlott hallássérült, beszéd fogyatékos, vak, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri, vagy az eljárás során regionális vagy nemzetiségi nyelvét használta.

(3) Ha a vádat az ügyész képviselte, és a bíróság a vádlottat felmenti, vagy az eljárást az ügyész vádelejtése miatt megszünteti, az állam a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül - a külön jogszabályban meghatározott mértékben - megtéríti a vádlott költségét, továbbá védőjének az eljárás során nem előlegezett díját és költségét.

(4) A vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén is kötelezni kell a vádlottat annak a költségnek a viselésére, amely az ő mulasztása folytán merült fel.

(5) Azt a pártfogó ügyvédi díjat, amelynek viselésére a büntetőeljárásban részt vevő személy nem kötelezhető, az állam viseli.

340. § (1) A magánfél és képviselője készkiadásának, valamint az utóbbi díjának megfizetésére a bíróság a vádlottat akkor kötelezi, ha a magánfél által érvényesített polgári jogi igénynek helyt ad. Részbeni helyt adás esetén a vádlottat az említett költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni; egyébként e költséget a magánfél viseli.

(2) A pótmagánvádló és képviselője készkiadásának, valamint ez utóbbi díjának megfizetésére a bíróság a vádlottat akkor kötelezi, ha a vádat a pótmagánvádló képviseli, és a bíróság a vádlott bűnösségét megállapítja.

(3) A bíróság ügydöntő határozatában az összeg meghatározása nélkül, illetve a díj arányos részének meghatározásával megállapítja, hogy ki viseli a pártfogó ügyvédi díjat. A jogerős határozatot hozó bíróság a pártfogó ügyvédi díj viseléséről szóló jogerős határozatról a következő adatok nyolc napon belüli közlésével értesíti a jogi segítségnyújtás engedélyezése ügyében eljáró

jogi segítségnyújtó szolgálatot:

- a) a pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó döntés,
- b) a pártfogó ügyvédi díj viselésére köteles személy megjelölése (név, lakóhely, anyja neve, születési időpontja, szervezet esetében elnevezés, székhely, nyilvántartó szerv megnevezése, nyilvántartási szám).

III. Cím

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÉS AZ ÜGYÉSZ TEENDŐI A FELLEBBEZÉST KÖVETŐEN

341. § (1) A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy az elkésett fellebbezést az elsőfokú bíróság elutasítja. A törvényben kizárt, vagy az arra nem jogosulttól származó fellebbezést elutasító végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Az ilyen jogorvoslat elbírálását a bíróság mellőzi, és erről a jogorvoslat előterjesztőjét értesíti.

(2) Ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke az iratokat - a másodfokú bíróság mellett működő ügyész útján - az ügydöntő határozat írásba foglalását követően haladéktalanul felterjeszti a másodfokú bírósághoz.

(3) Ha olyan eljárási szabálysértésre alapítottak fellebbezést, amelynek a körülményei az iratokból nem tűnnek ki, a tanács elnöke erről a felterjesztésben felvilágosítást ad.

(4) A másodfokú bíróság mellett működő ügyész az iratokat az indítványával tizenöt napon belül, különösen bonyolult vagy nagy terjedelmű ügyben harminc napon belül megküldi a másodfokú bíróságnak. Kivételes esetben az ügyészség vezetője a határidőt további harminc nappal meghosszabbíthatja.

IV. Cím

342. §

V. Cím

A PÓTMAGÁNVÁDLÓRA VONATKOZÓ ELTÉRŐ RENDELKEZÉSEK

343. § (1) A pótmagánvádló képviselője a tárgyaláson köteles részt venni. Ha a pótmagánvádló képviselője a tárgyaláson nem jelenik meg, és magát alapos okkal előzetesen haladéktalanul nem mentette ki, a bíróság a tárgyalást a képviselő költségére elhalasztja, és a képviselőt rendbírsággal sújthatja.

(2) Ha a pótmagánvádló jogi képviselete az eljárás alatt megszűnik, a bíróság az erről való tudomásszerzést követő nyolc napon belül felhívja a pótmagánvádlót, hogy jogi képviseletéről tizenöt napon belül gondoskodjék, továbbá tájékoztatja arról, hogy ha jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán nem tud jogi képviseletéről gondoskodni, személyes költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt a jogi segítségnyújtó szolgálathoz fordulhat. Ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselő meghatalmazásáról nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni. Erre a pótmagánvádlót figyelmeztetni kell.

(3) A pótmagánvádló részére - ha annak a jogi segítségnyújtásról szóló törvényben foglalt

feltételei fennállnak - a törvényben meghatározott szervezet személyes költségmentességet engedélyez. A személyes költségmentesség engedélyezése esetén

a) a pótmagánvádló pártfogó ügyvédi képviselőre jogosult,

b) a pótmagánvádlót és pártfogó ügyvédjét a büntetőügy iratairól kért másolat egyszeri kiadása során illetékfeljegyzési jog illeti meg,

c) a pártfogó ügyvéd díját és igazolt készkiadását pedig az állam előlegezi.

(4) Ha a pótmagánvádló a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, a (2) bekezdés szerinti tizenöt napos határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől kell számítani.

(5) Ha a pótmagánvádló a (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő, erről a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja az ügyben addig eljáró bíróságot. A tájékoztatás elmulasztása esetén a (4) bekezdés szerinti határidő-számítás nem alkalmazható. Erre a pótmagánvádlót figyelmeztetni kell.

(6) A pótmagánvádló a vádat nem terjesztheti ki.

(7) A perbeszédet a pótmagánvádló képviselője tartja.

(8) Ha a fellebbezés bejelentésekor a vádat a pótmagánvádló képviseli, az elsőfokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a másodfokú bírósághoz.

(9) A pótmagánvád alapján lefolytatott eljárásban hozott jogerős ügydöntő határozatot a bíróság megküldi az ügyben korábban eljáró ügyésznek.

344. § (1) Ha a vádlottat felmentették, vagy vele szemben az eljárást megszüntették, a pótmagánvádló viseli a 74. § (1) bekezdésében meghatározott bűnügyi költségből azt a költséget, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.

(2) A pótmagánvádlót csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállással azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre a vádindítványt előterjesztette, és amelyre a bíróság felmentő ítéletet hozott vagy az eljárást megszüntette. A vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén az ügyben fellépő pótmagánvádlókat külön-külön kell kötelezni a bűnügyi költség fizetésére. Ha a bűnügyi költség, illetőleg annak meghatározott része a pótmagánvádlók szerint nem különíthető el, a bíróság a pótmagánvádlókat egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség fizetésére.

(3) Ha a pótmagánvádlók bűnügyi költségben való marasztalásának van helye, a pótmagánvádat elejtő pótmagánvádlót a bűnügyi költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni.

XIV. Fejezet

A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

I. Cím

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A másodfokú eljárásban alkalmazandó rendelkezések

345. § E törvény XI-XIII. Fejezetében megállapított rendelkezéseit a másodfokú bírósági eljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A fellebbezési jog és a fellebbezés hatálya

346. § (1) Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a másodfokú bírósághoz. Az elsőfokú bíróság ügydöntő végzése elleni fellebbezésre az ítélet elleni fellebbezés szabályai irányadóak.

(2) Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés az ítélet bármely rendelkezése vagy kizárólag az indokolás ellen is irányulhat.

(3) Fellebbezésnek jogi és ténybeli okból van helye.

(4) A fellebbezés az ítélet jogerőre emelkedését abban a részben függeszti fel, amelyet a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán felülbírál.

(5) Nincs helye fellebbezésnek

a) az eljárás 332. § (1) bekezdésének e) pontja alapján történt megszüntetése,

b) a polgári jogi igény érvényesítésének vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetésére irányuló indítvány egyéb törvényes útra utasítása, valamint

c) az ítélet tudomásulvételét követően tett jogorvoslati nyilatkozat elutasítása,

d) a 284. § (3) bekezdése szerinti határozat

ellen.

(6) Amennyiben a szabályszerűen megidézett vádlott bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, azon a címen, hogy a bíróság a vádlott távollétében hozott ügydöntő határozatot, nincs helye fellebbezésnek.

A végzés elleni fellebbezés

347. § (1) Az elsőfokú bíróság nem ügydöntő végzése ellen fellebbezésnek van helye, ha azt e törvény nem zárja ki. A végzés elleni fellebbezés elintézésére az ítélet elleni fellebbezés szabályai irányadóak.

(2) Az elsőfokú bíróság külön fellebbezéssel nem támadható végzését és a határozati formát nem igénylő bírói intézkedését az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben lehet sérelmezni.

(3) A végzés a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható, kivéve, ha a fellebbezés halasztó hatályát e törvény kimondja. Kivételesen indokolt esetben a végzés végrehajtását mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság felfüggesztheti.

(4) A másodfokú bíróság a végzés elleni fellebbezést bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson, egyébként tanácsulésen intézi el.

A felülbírálat terjedelme

348. § (1) A másodfokú bíróság - ha e törvény kivételt nem tesz - a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálja. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, valamint intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit a másodfokú bíróság arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. Hivatalból dönt a másodfokú bíróság az előbbiekhöz kapcsolódó járulékos kérdésekben, így a polgári jogi igényre, a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezésekről is.

(2) Ha a vádlott ellen több bűncselekmény miatt emeltek vádat, az ítéletnek csak az a felmentő

vagy eljárást megszüntető rendelkezése bírálható felül, amely ellen fellebbeztek.

(3) Ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek az elkobzásra, a vagyonekobzásra, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése ellen irányul, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak ezt a részét bírálja felül.

(4)

349. § (1) Ha az elsőfokú bíróság ítélete több vádlottról rendelkezik, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett vádlottra vonatkozó részét bírálja felül.

(2) A másodfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, a bűncselekményének enyhébb minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetését, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedést enyhíti, vagy az elsőfokú bíróság ítéletének reá vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, és vele szemben az eljárást megszünteti, illetőleg az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében is ugyanígy határoz.

(3) Ha a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel nem érintett vádlottra vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, vagy a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, és az első fokú bíróság által e vádlott tekintetében kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, a másodfokú bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi.

350. § Az ítélet megalapozatlansága esetén az elsőfokú bíróságot a 349. § (2) bekezdésének alkalmazásával akkor lehet új eljárásra utasítani, ha ez a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentését, a bűncselekmény enyhébb minősítése folytán a törvénysértően súlyos büntetés enyhítését, vagy az eljárás megszüntetését eredményezheti.

Kötöttség az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásához

351. § (1) A másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak [323. § (3) bek.], és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

(2) Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, ha

a) a tényállás nincs felderítve,

b) az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást, vagy a tényállást hiányosan állapította meg,

c) a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával,

d) az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

352. § (1) Megalapozatlanság [351. § (2) bek.] esetében a másodfokú bíróság

a) a tényállást kiegészíti, illetőleg helyesbíti, ha a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállás az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján megállapítható;

b) az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének (részbeni felmentésének) vagy az eljárás megszüntetésének (részbeni megszüntetésének) van helye.

(2) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a helyesbített, kiegészített, illetve eltérő tényállás alapján bírálja felül.

(3) A másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, kivéve, ha az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat az (1) bekezdés b) pontja alapján felmenti vagy az eljárást megszünteti.

Bizonyítás a másodfokú bírósági eljárásban

353. § (1) A másodfokú bírósági eljárásban bizonyításnak akkor van helye, ha az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel, vagy az hiányos, továbbá, ha a bizonyítás az elsőfokú bírósági eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslását eredményezheti.

(2) A bizonyítás felvételére - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - tárgyalást kell kitűzni.

(3) Ha az ügyben a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében kizárólag a vádlott meghallgatása szükséges, a másodfokú bíróság nyilvános ülést tart.

(4) A másodfokú bíróság mellőzi a bizonyítás felvételét olyan tényre nézve, amely a bűnösség megállapítását, a felmentést, az eljárás megszüntetését, a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását nem befolyásolta.

Súlyosítási tilalom

354. § (1) Az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. Ez irányadó akkor is, ha a másodfokú bíróság a 353. § alapján bizonyítást vesz fel, és annak eredményeként súlyosabb bűncselekmény állapítható meg.

(2) A vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul.

(3) Ha az elsőfokú bíróság a bűncselekmény miatt kiszabott büntetés vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedés mellett a vádlottat valamely bűncselekmény miatt emelt vád alól felmenti, vagy vele szemben az eljárást megszünteti, a bűncselekmény miatt kiszabott büntetés vagy a büntetés helyett alkalmazott intézkedés - ha a vádlott terhére a fellebbezést kizárólag a felmentés vagy a megszüntetés ellen jelentették be - csak akkor súlyosítható, ha az ítélet felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése miatt bejelentett fellebbezés sikeres.

(4) A súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki

a) büntetést azzal szemben, akinek az ügyét első fokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el,

b) elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, kiutasítás helyett szabadságvesztést annak felfüggesztése mellett sem,

c) felfüggesztett szabadságvesztés helyett végrehajtandó szabadságvesztést,

d) végrehajtandó szabadságvesztés helyett hosszabb tartamú szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem,

e) az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések számát meghaladó további büntetéseket, ide nem értve a szabadságvesztés helyett alkalmazott büntetéseket,

f) az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott mellékbüntetést,

g) lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése helyett szabadságvesztést, annak felfüggesztése mellett sem.

(5) Ha az elsőfokú bíróság az elkobzásról, a vagyonelkobzásról, illetve az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről a törvény rendelkezése ellenére nem rendelkezett, a tényállás azonban a döntéshez szükséges adatokat tartalmazza, erről a másodfokú bíróság is

határozhat abban az esetben is, ha a terhelt terhére nem jelentettek be fellebbezést.

(6) Ha az elsőfokú bíróság szabálysértés miatt alkalmazott jogkövetkezményt [337. § (1) bek.], e jogkövetkezmény a másodfokú eljárásban akkor súlyosítható, ha a fellebbezés a felmentő rendelkezés ellen irányul, vagy az a szabálysértés miatt alkalmazott jogkövetkezmény súlyosítását célozza.

355. § Az életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának későbbi időpontban történő meghatározását, illetőleg a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárását a büntetés súlyosításának; az erre irányuló fellebbezést a vádlott terhére bejelentettnek kell tekinteni.

II. Cím

A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE

Észrevétel a fellebbezésre

356. § A fellebbezéssel érintettek az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál a fellebbezésre észrevételt tehetnek.

A fellebbezés visszavonása

357. § (1) A fellebbező a fellebbezését a másodfokú bíróságnak határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig visszavonhatja.

(2) Az ügyész fellebbezését az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróság mellett működő ügyész vonhatja vissza. Ha az ügyész a fellebbezést visszavonja, és más nem fellebbezett, az iratokat a nyilatkozatával együtt visszaküldi az elsőfokú bíróságnak.

(3) A vádlott javára más által bejelentett fellebbezést a fellebbező csak a vádlott hozzájárulásával vonhatja vissza. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az ügyész fellebbezésére.

(4) A visszavont fellebbezést nem lehet újból előterjeszteni.

A fellebbezés elintézésének előkészítése

358. § (1) A másodfokú bíróság tanácsának elnöke

a) intézkedik - szükség esetén - a hiányok pótlása, az iratok kiegészítése, új iratok beszerzése vagy az elsőfokú bíróságtól felvilágosítás megszerzése iránt,

b) a fellebbezőt a fellebbezésnek nyolc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy az elsőfokú bíróság eljárását vagy az ítéletet miért tartja sérelmesnek,

c) az iratokat visszaküldi az elsőfokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták,

d) a vádlottnak és a védőnek kézbesíti a más által bejelentett fellebbezést és a másodfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát,

e) a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását - ha azt a másodfokú bíróság előtt terjesztették elő - megküldi a másodfokú bíróság mellett működő ügyésznek,

f) vizsgálja az eltérő minősítés lehetőségének megállapítását,

g) vizsgálja, hogy a másodfokú eljárásban kötelező-e az ügyész és a védő részvétele,

h) vizsgálja, szükséges-e kényszerintézkedéssel kapcsolatban határozni.

(2) A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított hatvan napon belül a lehető legközelebbi határnapra a fellebbezés elbírálására tanácsulást, nyilvános ülést vagy tárgyalást tűz ki.

(2a) A bíróság elrendelheti, hogy az ügyben öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el, ha ezt a vádlottak nagy száma, az ügy különösen nagy terjedelme vagy az ügy jellege indokolja.

(3) A másodfokú bíróság a tárgyalás előtt bizonyítást rendelhet el, és a tanács elnöke az emiatt szükséges intézkedéseket megteheti.

A fellebbezés elutasítása, áttétel, az eljárás felfüggesztése

359. § (1) A másodfokú bíróság a fellebbezést elutasítja, ha a 341. § (1) bekezdésében felsorolt esetekben az elsőfokú bíróság elmulasztotta a fellebbezés elutasítását, vagy a fellebbezés kiegészítésére irányuló felhívás [358. § (1) bek. b) pont] nem vezetett eredményre.

(2) Ha a másodfokú bíróságnak a fellebbezés elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az iratokat tanácsuláson a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át.

(3) A másodfokú bíróság az eljárást tanácsuláson felfüggeszti, ha megállapítja, hogy ennek a 266. § (1) bekezdése alapján helye van. A 188. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az eljárás akkor függeszthető fel, ha a tárgyalás a vádlott távollétében nem tartható meg.

A tanácsülés

360. § (1) A másodfokú bíróság tanácsuláson határoz

a) a fellebbezés elutasításáról, az ügy áttételéről, az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről, az eljárás felfüggesztéséről,

b) ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek a lefoglalás megszüntetésére vagy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezése ellen irányul,

c) ha a vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz,

d) ha a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz, feltéve, hogy e rendelkezéseket a fellebbezéssel érintett vádlott esetében is tanácsuláson hozza meg,

e) ha az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. pontja alapján meg kell szüntetni,

f) ha az elsőfokú bíróság az ítéletét a 373. § (1) bekezdésének II-IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg,

g) ha az elsőfokú bíróság a büntetőeljárást a 267. § alapján szüntette meg,

h) ha a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot kizárólag a 379. § alapján bírálja felül.

(2) A tanács elnöke tanácsulásra tartozó ügyben nyilvános ülést, illetőleg tárgyalást tűzhet ki.

(3) A tanács elnöke a fellebbezőket értesíti a tanácsulás kitűzéséről, és arról, hogy fellebbezésüket nyolc napon belül kiegészíthetik, vagy a más által bejelentett fellebbezésre (indítványra vagy nyilatkozatra) észrevételeket tehetnek.

(4) Ha az első fokú ítélet ellen kizárólag a vádlott javára jelentettek be fellebbezést, és a tényállás megalapozott, a tanács elnöke tájékoztatja a vádlottat, a védőt, az ügyészt és azt, aki fellebbezett az ügyben eljáró tanács összetételéről és arról, hogy nyolc napon belül kérheti nyilvános ülést, vagy ha annak feltételei fennállnak, tárgyalás kitűzését. Ha nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését senki sem kérte, a másodfokú bíróság az ügyet tanácsuláson intézheti el.

(5) Ha a másodfokú bíróság tanácsuláson állapítja meg, hogy az ügy tanácsuláson nem intézhető el, az ügyet nyilvános ülésre vagy tárgyalásra tűzi ki. A másodfokú bíróság a tanácsuláson hozható határozatot nyilvános ülésen, illetőleg tárgyaláson is meghozhatja, ha az

ennek alapjául szolgáló okot a nyilvános ülésen, illetőleg a tárgyaláson észleli.

A nyilvános ülés

361. § (1) A másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani.

(2) A másodfokú bíróság a nyilvános ülésen

a) az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlansága esetén megállapíthatja a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállást, ha az az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján lehetséges,

b) az ügyben a vádlottat a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében meghallgathatja.

(3) A másodfokú bíróság a vádlottat, valamint kötelező védelem esetén a védőt, valamint a pótmagánvádló jogi képviselőjét a nyilvános ülésre idézi, a fogva lévő vádlott előállítására iránt - idézésével egyidejűleg - intézkedik.

(4) A másodfokú bíróság a nyilvános ülésről értesíti az ügyészt, továbbá a pótmagánvádlót, a kötelező védelem esetén kívül a védőt, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek.

362. § (1) A nyilvános ülés előkészítésére és megtartására a tárgyalásra (366. §) vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az ügy előadása - ha azt a jelenlévők nem kérik - mellőzhető.

(2) A nyilvános ülésen az ügyész részvétele nem kötelező.

(3) A nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható.

(4) A nyilvános ülés elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

A tárgyalás

363. § (1) A másodfokú bírósági tárgyalásra a XIII. Fejezet rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A másodfokú bíróság tárgyalást tart, ha

a) az ügy tanácsülésen nem intézhető el,

b) bizonyítás felvétele szükséges, és az nyilvános ülésen nem lehetséges [361. § (2) bek.],

c) a tanácsülésre, illetve nyilvános ülésre tartozó ügyet a tanács elnöke tárgyalásra tűzte ki.

364. § (1) A vádlottat, kötelező védelem esetén a védőt, valamint a pótmagánvádló jogi képviselőjét a tárgyalásra idézni kell. Ha a megidézett vádlott fogva van, a másodfokú bíróság az előállítására iránt intézkedik. A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni.

(2) A tárgyalásról értesíteni kell az ügyészt, továbbá a pótmagánvádlót, a kötelező védelem esetén kívül a védőt, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek. Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítése legalább öt nappal a tárgyalás előtt megtörténjenk.

(3)

365. § (1) A vádlott távollétében a tárgyalás megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést.

(2) A tárgyalás elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

366. § (1) A tárgyaláson a tanács elnöke által kijelölt bíró az ügyet előadja. Ismerteti az elsőfokú bíróság ítéletét, a fellebbezést és az arra tett észrevételeket, továbbá az iratokból azt, ami az ügy felülbírálásához szükséges. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának ismertetése

mellőzhető, ha azt a jelenlévők nem kérik, és azt a másodfokú bíróság sem tartja szükségesnek.

(2) A bíróság tagjai, az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett az ügy előadásának kiegészítését kérhetik.

(3) Ezután a fellebbezésre jogosultaknak [324. § (1) bek.] lehetővé kell tenni, hogy az előterjesztéseiket, illetőleg indítványaikat megtehessek.

(4) A bizonyítást az ügy előadása, illetve a (3) bekezdésben írt indítványok megtétele után kell felvenni.

(5) Az ügy előadása, illetőleg a bizonyítás felvétele után az erre jogosultak perbeszédet tartanak, illetőleg felszólalnak. Perbeszédet először a fellebbező tart. Ha az ügyész is fellebbezett, először ő mondja el a perbeszédet.

(6) Ha a másodfokú bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a cselekmény az elsőfokú bíróság által megállapított minősítéstől eltérően minősülhet, a 321. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jár el.

A másodfokú határozat kézbesítése

367. § (1) A másodfokú bíróság ügydöntő határozatát, valamint az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező végzését az ügyésznek, a vádlottnak, a védőnek, a pótmagánvádlónak, a sértettnek, a fellebbezőnek és annak kell kézbesíteni, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

(2) A másodfokú bíróság ügydöntő határozatát annak is kézbesíteni kell, aki a másodfokú bíróság határozata ellen fellebbezésre jogosult.

A másodfokú bíróság határozata elleni fellebbezés bejelentése

367/A. § (1) A másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésre jogosult a harmadfokú bírósághoz

a) a vádlott,

b) az ügyész,

c) a pótmagánvádló,

d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a vádlott hozzájárulása nélkül is - a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa.

(2) Az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

(3) A másodfokú bíróság határozata elleni fellebbezést a határozat kihirdetését követően a jelen lévő jogosultak szóban bejelenthetik vagy erre háromnapi határidőt tarthatnak fenn. A többi jogosult a fellebbezést a kézbesítéstől számított nyolc napon belül írásban jelentheti be a másodfokú bíróságnál.

(4) A fellebbezést az ügyésznek és a védőnek írásban indokolnia kell. Az indokolást a fellebbezésre nyitva álló határidő alatt a másodfokú bíróságnál kell előterjeszteni.

Határozat kényszerintézkedésről

368. § Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése esetén az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, a távoltartásról és az ideiglenes kényszergyógykezelésről a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben határoz.

Intézkedések a másodfokú bírósági eljárás befejezése után

369. § (1) A másodfokú bírósági eljárás befejezése után a másodfokú bíróság a határozatainak kiadmányait kézbesíti, és ha a másodfokú határozat ellen nem jelentettek be fellebbezést, vagy azt a másodfokú bíróság elutasította, az ügy iratait a határozatának kiadmányaival és a tárgyalásról, illetve nyilvános ülésről készült jegyzőkönyvvel visszaküldi az elsőfokú bíróságnak.

(2) A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy az elkésett, a másodfokú bíróság határozata elleni fellebbezést a másodfokú bíróság elutasítja.

(3) Ha a másodfokú bíróság határozata ellen fellebbezést jelentettek be, és a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, a másodfokú bíróság tanácsának elnöke - a harmadfokú bíróság mellett működő ügyész útján, a pótmagánvádló fellebbezése esetén közvetlenül - a határozat írásba foglalását követően haladéktalanul felterjeszti az iratokat a harmadfokú bírósághoz.

(4) Ha olyan eljárási szabálysértésre alapítottak fellebbezést, amelynek a körülményei az iratokból nem tűnnek ki, a tanács elnöke erről a felterjesztésben felvilágosítást ad.

(5) A harmadfokú bíróság mellett működő ügyész az iratokat az indítványával tizenöt napon belül, különösen bonyolult vagy nagy terjedelmű ügyben harminc napon belül megküldi a harmadfokú bíróságnak.

III. Cím

A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁG HATÁROZATAI

370. § (1) A másodfokú bíróság - az e törvényben meghatározott esetekben - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, illetőleg a fellebbezést elutasítja.

(2) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén ítélettel, egyébként végzéssel határoz.

(3) A határozat indokolása tartalmazza, hogy ki, miért fellebbezett, és kifejti a bíróság döntésének indokait.

Az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása

371. § (1) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, ha a fellebbezés alaptalan, illetőleg egyébként az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, vagy nem kell, illetőleg - a súlyosítási tilalom vagy a (2) bekezdés rendelkezése folytán - nem lehet megváltoztatni.

(2) Ha a tényállás kiegészítésére, illetve helyesbítésére [352. § (1) bek. a) pont] nem került sor, az elsőfokú bíróság ítéletében a törvényi büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés kisebb megváltoztatásának nincs helye.

(3) A másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyó végzése ügydöntő határozat.

(4) A határozat indokolásának a helybenhagyás indokait röviden kell tartalmaznia.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása

372. § (1) Ha az elsőfokú bíróság jogszabályt helytelenül alkalmazott, és az ítéletét nem kell

hatályon kívül helyezni, a másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz.

(2) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztathatja akkor is, ha a 352., illetőleg 353. § alapján a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlanságának kiküszöbölésére került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése

373. § (1) A másodfokú bíróság

I. hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az eljárást megszünteti,

a) a vádlott halála, elévülés vagy kegyelem miatt,

b) ha az elsőfokú bíróság az eljárás lefolytatásához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kívánat hiányában hozott ítéletet,

c) ha az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el,

d) ha a cselekményt már jogerősen elbírálták,

e) ha az első fokú bíróság joghatóság hiányában járt el;

II. hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha

a) a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen [240. § (1) bekezdés],

b) az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,

c) a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó, vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,

d) a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező,

e) a bíróság az I. pontban meghatározott valamely ok törvénysértő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,

f) a tárgyalásról a nyilvánosságot törvényes ok nélkül kizárták;

III. hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében

a) az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan, vagy

b) az első fokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes;

IV. hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és

a) az iratokat az ügyésznek megküldi, ha az ügyész a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában indítványozta,

b) az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában folytatta le.

(2) Az (1) bekezdés II. a) pontja alapján az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, ha a másodfokú bíróság a bűncselekmény minősítésének megváltoztatása folytán állapítja meg, hogy az ügyben az elsőfokú bíróság tanácsának kellett volna eljárnia.

(3) Az (1) bekezdés II. d) pontja alapján,

a) ha a másodfokú bíróság a bűncselekmény minősítésének megváltoztatása folytán állapítja meg, hogy az elsőfokú bírósági tárgyaláson védő részvétele kötelező lett volna [242. § (1) bek. b) pont], az ítéletet csak akkor kell hatályon kívül helyezni, ha az ügyész eredetileg is olyan bűncselekmény miatt emelt vádat, amelyre a törvény ötévi vagy ennél súlyosabb

szabadságvesztést rendel, vagy a bíróság az első fokú eljárás során megállapította a vádtól eltérő súlyosabb minősítés lehetőségét,

b) nincs helye az ítélet hatályon kívül helyezésének a védő részvételének hiánya miatt, ha az elsőfokú bíróság a cselekményt tévesen minősítette ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekménynek.

374. § (1) Ha a másodfokú bíróság az eljárást a 373. § (1) bekezdés I. a) pontja alapján szünteti meg, az elsőfokú bíróság ítéletének az elkobzásra, a vagyoneklobzásra, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételére és a polgári jogi igény megállapítására vonatkozó rendelkezését hatályban tartja, ha ezekre nézve nem jelentettek be fellebbezést.

(2)

(3) A felmentő ítéletet, illetőleg az ítélet felmentő rendelkezését a 373. § (1) bekezdésének II. d) pontja alapján nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítéletet a vádlott vagy a védő távollétében hozták meg.

375. § (1) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 373. § (1) bekezdésének II. pontjában fel nem sorolt, és a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására. Ilyennek kell tekinteni különösen, ha a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat megsértették, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták, vagy ezek gyakorlását korlátozták.

(2) A felmentő ítéletet, illetőleg az ítélet felmentő rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az (1) bekezdés szerinti eljárási szabálysértés a vádlott vagy a védő törvényes jogainak gyakorlását korlátozta.

(3) Az ítéletet az (1) bekezdés alapján nem kell hatályon kívül helyezni, ha a bíróság a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem tartott előkészítő ülést.

(4) Ha az elsőfokú bíróság a lefoglalt dologról, az elkobzásról, a vagyoneklobzásról, illetve az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről a törvény rendelkezése ellenére nem rendelkezett, és a döntéshez szükséges adatok a másodfokú eljárás során bizonyítás felvétele keretében nem tisztázhatóak, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot az 569. § (1) bekezdésében írt különleges eljárás lefolytatására utasítja.

376. § (1) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 352. § alapján ki nem küszöbölhető megalapozatlanság a bűnösség megállapítását vagy a büntetés kiszabását, illetőleg az intézkedés alkalmazását lényegesen befolyásolta.

(2) Az ítélet felmentő rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítélet csupán egyéb részében megalapozatlan.

377. § A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vádlott felelősségre vonása szempontjából nincs jelentősége.

378. § (1) A hatályon kívül helyező végzés indokolása tartalmazza a hatályon kívül helyezés okát, továbbá a másodfokú bíróságnak a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását.

(2) A másodfokú bíróság elrendelheti, hogy az ügyet az elsőfokú bíróság más tanácsa vagy - kivételesen - más bíróság tárgyalja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének korlátozott felülbírálata

379. § (1) Ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek az elkobzásra, a vagyonekobzásra, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése ellen irányul, és a másodfokú bíróság az ítéletnek csak ezt a részét bírálja felül, ha a fellebbezést alaposnak találja, az ítéletnek ezt a részét hatályon kívül helyezi vagy megváltoztatja, ha a fellebbezés alaptalan, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

(2) Ha az első fokú ítéletnek a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó rendelkezése törvénysértő, ezért azt a másodfokú bíróság megváltoztatja, az (1) bekezdésben foglalt kérdésekben is a törvénynek megfelelő határozatot hoz.

(3) Ha az egyéb érdekelt az elsőfokú bíróság ítéletének elkobzást, illetőleg vagyonekobzást elrendelő rendelkezése ellen fellebbezést jelentett be, és a másodfokú bíróság e fellebbezés vagy bármely más fellebbezés alapján az elsőfokú bíróságnak az - egyéb érdekelt tulajdonjogát érintő - elkobzást, illetőleg vagyonekobzást kimondó rendelkezését

a) nem változtatta meg, és nem helyezte hatályon kívül, a másodfokú bíróság az iratokat az egyéb érdekelt tulajdonjogra vonatkozó igényének elbírálására első fokon hatáskörrel és illetékességgel rendelkező polgári ügyben eljáró bíróságnak küldi meg,

b) megváltoztatta, de az elkobzást, illetőleg vagyonekobzást nem mellőzte, az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság határozatának az egyéb érdekelt részére történő közléséről az egyéb érdekeltnek az 55. § (3) bekezdésében írt jogára való tájékoztatással gondoskodik.

(4) Ha az egyéb érdekelt tulajdonjogát érintő elkobzást, illetőleg vagyonekobzást a másodfokú bíróság rendeli el, a határozat rendelkező részének tartalmaznia kell az egyéb érdekeltnek az 55. § (3) bekezdésében írt jogára történő tájékoztatást.

(5) Az (1) bekezdés esetén a polgári perben eljáró elsőfokú bíróság az egyéb érdekelt tulajdonjogi igényét az egyéb érdekeltnek a büntetőeljárás során bejelentett fellebbezése keretei között, a Polgári perrendtartás szerint bírálja el.

A polgári jogi igényre és a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó külön rendelkezések

380. § Ha a polgári jogi igény érdemi elbírálása vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetése kérdésében való döntés a büntetőeljárás befejezését jelentékenyen késleltetné, vagy a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének e kérdésben döntő rendelkezését hatályon kívül helyezi, és a polgári jogi igény, illetőleg a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti indítványt egyéb törvényes útra utasítja.

A bűnügyi költség

381. § (1) A másodfokú bíróság a határozatában megállapítja a másodfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költséget, és szükség esetén rendelkezik annak a viseléséről.

(2) A másodfokú bíróság a bűnösnek kimondott vádlottat mentesítheti a másodfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költségnek vagy egy részének a megfizetése alól, ha a vádlott vagy a védő fellebbezése eredményes volt.

IV. Cím

A MÁSODFOKÚ ELJÁRÁS SORÁN HOZOTT NEM ÜGYDÖNTŐ VÉGZÉS ELLENI FELLEBBEZÉS

382. § A másodfokú bíróság eljárása során hozott olyan, nem ügydöntő végzés elleni jogorvoslatra, amely ellen az első fokú eljárásban fellebbezésnek lenne helye, a 326. §-t és az I-III. Címben foglaltakat az e címben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

383. § (1) A másodfokú bíróság eljárása során a kényszerintézkedés elrendeléséről, megszüntetéséről, a kényszerintézkedés tartamának egy évet meghaladó felülvizsgálatáról hozott végzés ellen, valamint a másodfokú eljárásban hozott, olyan nem ügydöntő végzés ellen, amely ellen az első fokú eljárásban fellebbezésnek lenne helye, ha a végzést

a) a törvényszék hozta, az ítéletáblához,

b) az ítéletábla hozta, a Kúriához

fellebbezésnek van helye.

384. § Az ítéletábla, illetőleg a Kúria a fellebbezést tanácsulésen bírálja el.

XV. Fejezet

A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

I. Cím

A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A harmadfokú eljárásban alkalmazandó rendelkezések

385. § A harmadfokú bírósági eljárásban a másodfokú bírósági eljárásról szóló XIV. Fejezet rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni.

A fellebbezési jog és a fellebbezés hatálya

386. § (1) A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével

a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg, illetőleg olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett, vagy vele szemben az eljárást megszüntette,

b) olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az első fokú bíróság nem rendelkezett,

c) az első fokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

(2) A fellebbezésben bizonyítást indítványozni, új tényt állítani vagy új bizonyítékra hivatkozni nem lehet.

(3) Ha az ügyész, illetőleg a pótmagánvádló az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata ellen a vádlott terhére nem jelentett be fellebbezést, a másodfokú bíróság ítélete ellen csak a vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése miatt fellebbezhet.

(4) A fellebbezés a másodfokú ítélet jogerőre emelkedését abban a részében függeszti fel,

amelyet a harmadfokú bíróság a fellebbezés folytán felülbírál.

A felülbírálat terjedelme

387. § (1) A harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első és másodfokú bírósági eljárást - függetlenül attól, hogy ki fellebbezett - felülbírálja abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

(2) Ha a másodfokú bíróság ítélete több bűncselekményről rendelkezett, a fellebbezés folytán a harmadfokú bíróság az ítélet minden rendelkezését felülbírálja, kivéve a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróság ítéletének felmentő, vagy eljárást megszüntető rendelkezését helybenhagyó részét.

(3) Ha a fellebbezés kizárólag a kényszergyógykezelés elrendelése vagy mellőzése ellen irányul, a felülbírálat az ítélet felmentő rendelkezésére is kiterjed.

(4) A harmadfokú bíróság a megtámadott másodfokú ítéletnek az elkobzásra, a vagyonekobzásra, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételére, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezését hivatalból felülbírálja.

(5) Ha a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel nem érintett vádlottra vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, vagy a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, és a másodfokú bíróság által e vádlott tekintetében kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, a harmadfokú bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi.

Kötöttség a felülbírált ítélet tényállásához

388. § (1) A harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

(2) A harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak. Ha az a tényállás, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet meghozta, megalapozatlan, és a helyes tényállás az iratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az iratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészítheti vagy helyesbítheti.

II. Cím

A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE

Általános rendelkezések

389. § (1) A fellebbezéssel érintettek az iratok felterjesztéséig a másodfokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a harmadfokú bíróságnál a fellebbezésre észrevételt tehetnek.

(2) A fellebbező a fellebbezését a harmadfokú bíróságnak határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig visszavonhatja.

(3) Az ügyész fellebbezését az iratok felterjesztése után a harmadfokú bíróság mellett működő

ügyész vonhatja vissza. Ha az ügyész a fellebbezést visszavonja, és más nem fellebbezett, az iratokat a nyilatkozatával együtt visszaküldi a másodfokú bíróságnak.

(4) A harmadfokú bírósági eljárásban védő részvétele kötelező. Ha a vádlottnak nincs védője, a tanács elnöke a fellebbezésnek a harmadfokú bírósághoz érkezését követően haladéktalanul védőt rendel ki.

A fellebbezés elintézésének előkészítése, a fellebbezés elutasítása, áttétel, az eljárás felfüggesztése

390. § (1) A harmadfokú bíróság tanácsának elnöke

a) intézkedik - szükség esetén - a hiányok pótlása, az iratok kiegészítése, új iratok beszerzése vagy a másodfokú bíróságtól felvilágosítás megszerzése iránt,

b) a fellebbezőt a fellebbezésnek nyolc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy a másodfokú bíróság határozatát miért tartja sérelmesnek,

c) az iratokat visszaküldi a másodfokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták,

d) a vádlottnak és a védőnek kézbesíti a harmadfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát,

e) a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását megküldi a harmadfokú bíróság mellett működő ügyésznek, ha azt a harmadfokú bíróság előtt terjesztették elő, és közvetlenül még nem küldték meg neki,

f) vizsgálja, szükséges-e kényszerintézkedéssel kapcsolatban határozni.

(2) A harmadfokú bíróság a fellebbezést elutasítja, ha a 369. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben a másodfokú bíróság elmulasztotta a fellebbezés elutasítását.

(3) Ha a harmadfokú bíróságnak a fellebbezés elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az iratokat a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át.

(4) A harmadfokú bíróság az eljárást felfüggeszti, ha megállapítja, hogy ennek a 266. § (1) bekezdése alapján helye van.

A tanácsülés vagy a nyilvános ülés kitűzése

391. § (1) A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított hatvan napon belül a lehető legközelebbi határnapra a fellebbezés elbírálására tanácsülést vagy nyilvános ülést tűz ki.

(2) A harmadfokú bíróság a fellebbezést a 392. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben tanácsülésen, egyébként nyilvános ülésen bírálja el.

A tanácsülés

392. § (1) A harmadfokú bíróság tanácsülésen határoz

a) a fellebbezés elutasításáról, az ügy áttételéről, az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről, az eljárás felfüggesztéséről,

b) ha a vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz,

c) ha a fellebbezés folytán a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz, feltéve, hogy e rendelkezéseket a fellebbezéssel érintett vádlott esetében is tanácsülésen hozza meg,

d) ha a fellebbezést a megtámadott határozat megalapozatlansága miatt nem lehet elbírálni,

e) ha az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. pontja alapján meg kell szüntetni,

f) ha az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bíróság az ítéletét a 373. § (1) bekezdésének II-IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

(2) A tanács elnöke tanácsülésre tartozó ügyben nyilvános ülést tűzhet ki.

(3) A tanács elnöke a fellebbezőket értesíti a tanácsülés kitűzéséről és arról, hogy fellebbezésüket nyolc napon belül kiegészíthetik, vagy a más által bejelentett fellebbezésre (indítványra vagy nyilatkozatra) észrevételeket tehetnek.

(4) Ha a másodfokú ítélet ellen kizárólag a vádlott javára jelentettek be fellebbezést, erről, valamint az ügyben eljáró tanács összetételéről a tanács elnöke azzal értesíti a vádlottat, a védőt, az ügyészt és azt, aki fellebbezett, hogy nyolc napon belül kérheti nyilvános ülés kitűzését. Ha nyilvános ülés kitűzését senki sem kérte, a harmadfokú bíróság az ügyet tanácsülésen intézheti el.

(5) Ha a harmadfokú bíróság tanácsülésen állapítja meg, hogy az ügy tanácsülésen nem intézhető el, az ügyet nyilvános ülésre tűzi ki. A harmadfokú bíróság a tanácsülésen hozható határozatot nyilvános ülésen is meghozhatja, ha az ennek alapjául szolgáló okot a nyilvános ülésen észleli.

A nyilvános ülés

393. § (1) A harmadfokú bíróság nyilvános ülésére a másodfokú bíróság nyilvános ülésére vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

(2) A harmadfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el.

(3) A vádlottat, a védőt, valamint a pótmagánvádló jogi képviselőjét a nyilvános ülésre idézni kell. Ha a megidézett vádlott fogva van, a harmadfokú bíróság az előállítására intézkedik. A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a nyilvános ülés előtt kell kézbesíteni.

(4) A nyilvános ülésről értesíteni kell az ügyészt, továbbá a pótmagánvádlót, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek. Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítése legalább öt nappal a nyilvános ülés előtt megtörténjék.

394. § (1) A nyilvános ülésen az ügyész részvétele kötelező.

(2) A vádlott távollétében a nyilvános ülés megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést.

(3) A nyilvános ülés elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

A határozat közlése, határozat kényszerintézkedésről, intézkedések a fellebbezés elintézése után

395. § (1) A harmadfokú bíróság határozatát az ügyésznek, a vádlottnak, a védőnek, a pótmagánvádlónak, a sértettnek, a fellebbezőnek és annak kell kézbesíteni, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

(2) A másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése esetén az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, a távollétéről és az ideiglenes kényszergyógykezelésről a harmadfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben határoz. Ugyanígy jár el a harmadfokú bíróság, ha az elsőfokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi.

(3) A fellebbezés elintézése után a harmadfokú bíróság a határozatának kiadmányait kézbesíti, és az ügy iratait határozatának kiadmányával és a harmadfokú eljárásban készült jegyzőkönyvvel együtt visszaküldi a másodfokú bíróságnak, illetve az új eljárás lefolytatására utasított bíróságnak.

III. Cím

A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁG HATÁROZATAI

396. § (1) A harmadfokú bíróság - az e törvényben meghatározott esetekben - a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet helybenhagyja, megváltoztatja vagy hatályon kívül helyezi, illetőleg a fellebbezést elutasítja.

(2) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén ítélettel, egyébként végzéssel határoz.

(3) A határozat indokolása tartalmazza, hogy ki, miért fellebbezett, és kifejti a harmadfokú bíróság döntésének indokait.

A másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyása

397. § A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, ha a fellebbezés alaptalan, vagy az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, illetőleg a súlyosítási tilalom vagy a felülbírálat terjedelmének korlátai miatt nem lehet megváltoztatni.

A másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása

398. § (1) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével rendelkezett a vádlott bűnösségéről vagy felmentéséről, kényszergyógykezelése elrendeléséről, az eljárás megszüntetéséről, feltéve, hogy a másodfokú bíróság ítéletének alapjául szolgáló tényállás megalapozott, vagy a tényállás megalapozatlanságát a harmadfokú bírósági eljárásban ki lehetett küszöbölni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a harmadfokú bíróság a törvénynek megfelelő határozatot hoz a cselekmény minősítését, a büntetés kiszabását vagy intézkedés alkalmazását, illetőleg büntetés vagy intézkedés mellőzését illetően is.

(3) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén határoz az elkobzásról, a vagyoneklobzásról, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről, a pártfogó felügyelet elrendeléséről, a lefoglalásról, a polgári jogi igényről, a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről és a bűnügyi költség viseléséről is.

A másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése

399. § (1) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti a 373. § (1) bekezdésének I. pontjában meghatározott esetekben.

(2) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a másodfokú ítélet meghozatalára

a) a 373. § (1) bekezdésének II. vagy III. pontja valamelyikében meghatározott valamely eljárási szabálysértéssel,

b) a súlyosítási tilalom [354. és 355. §, 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével került sor.

(3) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot utasítja új eljárásra, ha

a (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság követte el, és a másodfokú bíróság azt nem észlelte.

(4) A harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróság és a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és

a) az iratokat az ügyésznek megküldi, ha az ügyész a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában indítványozta,

b) az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában folytatta le.

(5) Ha a harmadfokú bíróság a másodfokú ítélet megalapozatlanságát a 388. § (2) bekezdése alapján nem tudja kiküszöbölni, a másodfokú bíróság, illetőleg szükség szerint az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot, illetőleg az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

IV. Cím

A MÁSODFOKÚ, ILLETŐLEG A HARMADFOKÚ ELJÁRÁS SORÁN HOZOTT NEM ÜGYDÖNTŐ VÉGZÉS ELLENI FELLEBBEZÉS ELBÍRÁLÁSA

400. § (1) A másodfokú bíróság eljárása során hozott olyan, nem ügydöntő végzés elleni jogorvoslatra, amely ellen - ha azt az első fokú eljárásban hozzák - fellebbezésnek van helye, a XIV. Fejezet IV. Címét és az I-III. Címben foglaltakat az e címben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A másodfokú bíróság eljárása során a kényszerintézkedés elrendeléséről, megszüntetéséről, a kényszerintézkedés tartamának egy évet meghaladó felülvizsgálatáról hozott végzés ellen, valamint a másodfokú eljárásban hozott, más, nem ügydöntő végzés ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz.

(3) A harmadfokú bíróság a fellebbezést tanácsulésen bírálja el.

401. § Ha a 400. § (2) bekezdésében meghatározott végzéseket a harmadfokú bírósági eljárásban hozták meg, a végzés elleni fellebbezést, ha a végzést az ítélőtábla hozta, a Kúria bírálja el.

XVI. Fejezet

A MEGISMÉTELT ELJÁRÁS

402. §

Általános rendelkezések

403. § (1) A bíróság határozatának hatályon kívül helyezése vagy az Alkotmánybíróság általi megsemmisítése folytán megismételt eljárásban a XII. Fejezet és a XIII. Fejezet rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2)

(3) A megismételt eljárásban a bíróság az ügyet a hatályon kívül helyező határozat, illetve az

Alkotmánybíróság megsemmisítő határozata okainak és indokainak figyelembevételével bírálja el.

(4) A megismételt eljárásban hozott ítélet felülbíralata során a másodfokú, illetőleg a harmadfokú bíróságot változatlan tényállás mellett sem kötik a hatályon kívül helyező határozatban kifejtett okok és indokok.

(5) A vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni.

I. Cím

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS MEGISMÉTLÉSE

404. § (1) A tárgyalás megkezdése után a tanács elnöke ismerteti a másodfokú bíróság vagy a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező határozatát, illetve az Alkotmánybíróság megsemmisítő határozatát, az elsőfokú bíróság, illetve a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezett vagy megsemmisített határozatát, ha másodfokon bizonyítást vettek fel, a másodfokú bírósági tárgyalás jegyzőkönyvét, valamint a vádiratot.

(2) Ha az ügyész a vádat az elsőfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezése után módosította, a módosított vádiratot az ügyész ismerteti.

(3) Ha a vádlott nem tesz vallomást, a tanács elnöke a hatályon kívül helyezett vagy az Alkotmánybíróság által megsemmisített határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomását is ismertetheti vagy felolvashatja.

(4) A tanú kihallgatása, illetve a szakértő meghallgatása helyett a tanúnak a hatályon kívül helyezett vagy az Alkotmánybíróság által megsemmisített határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomásáról, illetve a szakértőnek az ott előterjesztett szakvéleményéről készült jegyzőkönyv ismertethető vagy felolvasható.

(5) A (4) bekezdés nem alkalmazható, ha az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése azért történt, mert az ítélet megalapozatlanságát a másodfokú bírósági eljárásban nem lehetett kiküszöbölni.

(6) Az (5) bekezdés nem zárja ki annak a tanúvallomásnak, illetve szakvéleménynek az ismertetését vagy felolvasását, amely nem az ítéleti tényállás megalapozatlan részére vonatkozik.

405. § (1) Ha a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, a megismételt eljárásban nem lehet a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg a hatályon kívül helyezett ítéletben kiszabott büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedést alkalmazni.

(1a) Ha az Alkotmánybíróság az ítéletet megsemmisíti, a megismételt eljárásban nem lehet a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, illetve az ítéletben kiszabott büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedést alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés nem irányadó, ha

a) az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése a 373. § (1) bekezdésének II. *a)*-*c)* vagy *e)* pontjában vagy 376. §-ának (1) bekezdésében meghatározott ok miatt történt,

b) a megismételt eljárásban felmerült új bizonyíték alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb büntetést kell kiszabni, feltéve, hogy az ügyész ezt indítványozza,

c) az ügyész vádkiterjesztése folytán a vádlott bűnösségét más bűncselekményben is meg kell állapítani,

d) az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a felülvizsgálati eljárásban a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány folytán került sor.

(3) A (2) bekezdés esetében sem lehet a vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg súlyosabb büntetést kiszabni vagy a büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedést alkalmazni, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a 349. § (2) bekezdése alapján helyezte hatályon kívül.

II. Cím

A MÁSODFOKÚ VAGY A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS MEGISMÉTLÉSE

406. § (1) Ha a harmadfokú bíróság vagy a Kúria a másodfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot utasítja új eljárásra, vagy az Alkotmánybíróság a másodfokú bíróság határozatát megsemmisíti, a másodfokú bíróság eljárására a XIV. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha az Alkotmánybíróság a harmadfokú bíróság határozatát megsemmisíti, a harmadfokú bíróság eljárására a XV. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

III. Cím

TÁRGYALÁS AZ ÜGYEK UTÓLAGOS EGYESÍTÉSEKOR

407. § (1) Az 568. § (3) bekezdése alapján kitűzött tárgyalás lefolytatására az e §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A tárgyalás megkezdése után a tanács elnöke ismerteti a bíróság utólagos egyesítést kimondó határozatát, valamint az alapügyekben hozott határozatokat.

(3) A bíróság a tárgyalás alapján a próbára bocsátást kimondó rendelkezést, valamint a próbára bocsátás előtt, illetőleg alatt elkövetett bűncselekményt elbíráló határozat büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és halmazati büntetést szab ki.

(4) Ha a bíróság a tárgyalás alapján megállapítja, hogy az ügyek utólagos egyesítésének nem volt helye, az egyesítést kimondó végzést hatályon kívül helyezi.

NEGYEDIK RÉSZ

XVII. Fejezet

A PERÚJÍTÁS

A perújítás okai

408. § (1) A bíróság jogerős ítéletével elbírált cselekmény (alapügy) esetén perújításnak van

helye, ha

a) az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan új bizonyítékot hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy

1. a terheltet fel kell menteni, lényegesen enyhébb büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett intézkedést kell alkalmazni, illetve a büntetőeljárást meg kell szüntetni,

2. a terhelt bűnösségét meg kell állapítani, vagy lényegesen súlyosabb büntetést, intézkedés helyett büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél lényegesen súlyosabb intézkedést kell alkalmazni;

b) a terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt több jogerős ítéletet hoztak, vagy a terheltet nem a valódi nevén ítélték el;

c) az alapügyben hamis vagy hamisított bizonyítékot használtak fel;

d) az alapügyben a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja a kötelességét a büntető törvénybe ütköző módon megszegte;

e) az alapügyben az ítéletet a XXV. Fejezet alapján a terhelt távollétében tartott tárgyaláson hozták,

f) a köztársasági elnök a terhelttel szemben indult büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetéséről határozott.

(2) Az (1) bekezdés *c)* és *d)* pontja esetében perújításnak csak akkor van helye, ha

a) a perújítási okként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet meghozatalát nem bizonyítottság hiánya zárta ki, és

b) e bűncselekmény a bíróság határozatát befolyásolta.

(3) A perújításnak nem akadályozója, ha a (2) bekezdés *a)* pontjában megjelölt bűncselekmény miatt a felelősségre vonás büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok miatt maradt el.

(4) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti új bizonyítéknak kell tekinteni az olyan személy tanúvallomását is, aki az alapügyben a mentességi jogával élve a vallomástételt megtagadta.

(5) Perújításnak a terhelt terhére csak életében és csak az elévülési időn belül van helye. A perújítást nem zárja ki, hogy a terhelt büntetését végrehajtották, a terhelt javára szóló perújítást pedig az sem, hogy a terhelt büntethetősége megszűnt.

(6) E fejezet rendelkezéseit akkor is megfelelően alkalmazni kell, ha a perújítási indítványt a bíróság eljárást megszüntető vagy tárgyalás mellőzésével hozott végzése ellen terjesztették elő.

A perújítási indítvány

409. § (1) A terhelt terhére perújítási indítványt terjeszthet elő

a) az ügyész,

b) a pótmagánvádló, a felmentett vádlott bűnösségének megállapítása érdekében.

(2) A terhelt javára perújítási indítványt terjeszthet elő

a) az ügyész,

b) a terhelt,

c) a védő, kivéve ha a terhelt ezt megtiltotta,

d) a fiatakorú terhelt törvényes képviselője,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a terhelt hozzájárulása nélkül is - a terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,

f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve amennyiben a terhelt halála óta több, mint ötven év telt el, oldalági rokona.

(3) A 408. § (1) bekezdésének *e)* pontja alapján csak abban az esetben lehet perújítást indítványozni, ha a terhelt a tartózkodási helyéről idézhető. Ebben az esetben a perújítás

lefolytatása kötelező. Ha a terhelt távollétében csak a másodfokú, illetve csak a harmadfokú bírósági eljárást folytatták le, a perújítást csak a másodfokú, illetve csak a harmadfokú bírósági eljárásra vonatkozóan kell elrendelni. Ha a terhelt a perújítás elrendelése után ismételen ismeretlen helyre távozott, a perújítási eljárást meg kell szüntetni.

(4) A 408. § (1) bekezdésének *f*) pontja esetén a perújítás lefolytatása kötelező.

410. § (1) A nem jogosulttól származó perújítási indítványnak a bíróság részére történő megküldését az ügyész mellőzi, erről az indítvány előterjesztőjét írásban értesíti.

(2) A perújítási indítványban meg kell jelölni az indítvány okát és bizonyítékait. Az ok nem szabatos megjelölése a perújításnak nem akadálya.

(3) Ha bármely bíróság, más hatóság vagy hivatalos személy a hivatali hatáskörében olyan körülményről szerez tudomást, amelynek alapján perújítást lehet indítványozni, köteles erről a perújítás megengedhetőségének kérdésében döntésre jogosult bíróság területén működő ügyészt értesíteni.

A perújítási eljárás

411. § (1) A perújítás megengedhetőségének kérdésében, ha az alapügyben a járásbíróság járt el első fokon, a törvényszék, ha a törvényszék járt el első fokon, az ítéletábla dönt.

(2) A perújítási indítványt - ha azt nem az ügyész nyújtja be - a perújítás megengedhetőségének kérdésében döntésre jogosult bíróság területén működő ügyésznél kell írásban benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. Az ügyész az indítványt a nyilatkozatával együtt, harminc napon belül megküldi a bíróságnak. Ha a pótmagánvádló nyújt be perújítási indítványt, azt közvetlenül a döntésre jogosult bíróságnál kell előterjeszteni.

(3) A perújítási indítvány megküldése előtt az ügyész nyomozást rendelhet el. Ha az ügyész nyomozást rendel el, a (2) bekezdésben írt határidő a nyomozás befejezésétől számít.

(4)

412. § (1) A bíróság beszerzi az alapügy iratait, és ha a perújítás megengedhetőségében való döntéshez szükséges, az indítványozó által megjelölt bizonyítási eszközök felkutatása érdekében nyomozást rendel el, és az iratokat megküldi az ügyésznek. A nyomozásra a IX. Fejezet rendelkezései a perújítási eljárás jellegének megfelelően irányadók. Előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés, lakhelyelhagyási tilalom, házi őrizet és távollattartás nem rendelhető el.

(2) A perújítási indítványt a bíróság másodfokú tanácsa tanácsulésen bírálja el.

(3) A perújítási indítvány a (2) bekezdés szerinti tanácsulés megkezdéséig visszavonható. Ha a 409. § (2) bekezdésének *b*)-*f*) pontjában felsoroltak valamelyike a perújítási indítványt akkor vonta vissza, amikor az ügyész azt a nyilatkozatával együtt még nem küldte meg a bíróságnak, a perújítási indítványt nem kell megküldeni a bíróságnak.

413. § (1) Ha a bíróság a perújítási indítványt alaposnak találja, a perújítást elrendeli, és az ügyet a megismételt eljárás lefolytatása végett megküldi az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságnak, illetőleg a megismételt eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át, egyidejűleg az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetőleg félbeszakíthatja, vagy a szükséges kényszerintézkedést elrendelheti. A 408. § (1) bekezdésének *b*) pontja esetében a bíróság az alapeljárást a 332. § (1) bekezdésének *c*) pontja alapján maga is megszüntetheti.

(2) Az alaptalan, az arra nem jogosulttól származó perújítási indítványt a bíróság elutasítja. A határozatot közli azzal, aki a perújítási indítványt előterjesztette, és ha az indítványt nem az ügyész terjesztette elő, az ügyésszel is.

(3) Az ugyanazon jogosult által a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett vagy egyébként a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(4) A felmerült bűnügyi költséget a perújítási indítvány elutasítása esetén az indítványozó viseli, ha a perújítási indítványt az ügyész terjesztette elő, a bűnügyi költséget az állam viseli.

414. § (1) A perújítás elrendelése ellen fellebbezésnek nincs helye, a perújítási indítvány elutasítása miatt az indítványt előterjesztő fellebbezhet. A jogerős határozat elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(2) A törvényszék végzése elleni fellebbezést az ítéletábra, az ítéletábra végzése elleni fellebbezést a Kúria tanácsulésen bírálja el.

(3) A perújítás elrendelése esetén a perújítási eljárás lefolytatására a XI. és a XIII. Fejezet rendelkezéseit a perújítás jellegéből folyó eltérésekkel kell alkalmazni. A bíróság az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetőleg félbeszakíthatja, vagy a szükséges kényszerintézkedést elrendelheti.

(4) A terheltnek a tárgyalásra szóló idézéssel együtt - ha ez korábban nem történt meg - a perújítást elrendelő végzést is kézbesíteni kell, a tárgyaláson a vádirat helyett a perújítással megtámadott ítéletet és a perújítást elrendelő végzést ismerteti a tanács elnöke.

415. § (1) Ha a bíróság - a tárgyalás eredményétől függően - megállapítja, hogy a perújítás alapos, az alapügyben hozott ítéletet vagy az ítéletnek a perújítással megtámadott részét hatályon kívül helyezi, és új ítéletet hoz, ha pedig a perújítást alaptalannak találja, azt elutasítja.

(2) Ha az alapügyben kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, és a perújítás alapossága folytán az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül kell helyezni, a bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi, és - ha ennek feltételei fennállnak - lefolytatja az összbüntetési eljárást, feltéve, hogy ez az 574. § (1) bekezdése szerinti hatáskörét nem haladja meg; ellenkező esetben az iratokat az összbüntetési eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező bíróságnak küldi meg.

(3) Ha a perújítási indítványt a terhelt javára terjesztették elő, az ítéletet a hátrányára nem lehet megváltoztatni.

(4) A perújítás elrendelése után hozott határozatok ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak.

(5) Perújítás esetében az érdemben elbírált polgári jogi igényt újból el kell bírálni, ha ezt az ügyész, a terhelt vagy a magánfél indítványozza. Az ügyész vagy a terhelt indítványára a szülői felügyeleti jog megszüntetése tárgyában újból határozni kell. Kizárólag a polgári jogi igény vagy a szülői felügyeleti jog kérdésében azonban perújításnak (új eljárásnak) csak a polgári perben eljáró bíróságnál lehet helye az arra meghatározott feltételek alapján és eljárás szerint.

XVIII. Fejezet

A FELÜLVIZSGÁLAT

A felülvizsgálat okai

416. § (1) Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha
a) a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor,

b) a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,

c) a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. *b)* vagy *c)* pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor,

d) a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [354. és 355. §, 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével került sor,

e) az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a végrehajthatósága még nem szűnt meg,

f) a büntetőjogi felelősség megállapítására, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására olyan büntető jogszabály alapján került sor, amelynek alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság megállapította, de a terhelt már mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a büntetés végrehajtása már befejeződött, illetve végrehajthatósága megszűnt, illetőleg a terhelt már nem áll az intézkedés hatálya alatt,

g) nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát.

(2) Az (1) bekezdés *f)* pontja alapján a felülvizsgálati indítványt az Alkotmánybíróság határozatának közlésétől számított hat hónapon belül lehet benyújtani.

(3) Az (1) bekezdés *g)* pontja alapján felülvizsgálatnak akkor is helye van, ha a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv a nemzetközi szerződés azon rendelkezésének megsértését állapította meg, amely olyan eljárási szabálysértést valósított meg, amely e törvény szerint felülvizsgálattal nem, csak fellebbezéssel támadható. Az (1) bekezdés *g)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ha a nemzetközi emberi jogi szerv az ügy ésszerű időn belül történő elbírálása követelményének megsértését állapította meg.

(4) Nincs helye felülvizsgálatnak

a) az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja esetében, ha az ügyben harmadfokú bíróság hozott ügydöntő határozatot,

b) a Kúria jogegységi eljárása alapján, felülvizsgálat során vagy a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján hozott határozata ellen,

c) ha a törvénysértés különleges eljárás (XXIX. Fejezet I-II. Cím) lefolytatásával orvosolható,

d) a terhelt terhére az (1) bekezdés *a)* pontjában írt okból magánvádas eljárásban vagy pótmagánvád alapján folytatott eljárásban.

(5) A büntetőügyben hozott jogerős határozatnak kizárólag a polgári jogi igény vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetése kérdésében hozott rendelkezése ellen a Polgári perrendtartás szabályai szerint van helye felülvizsgálati kérelem előterjesztésének.

A felülvizsgálati indítvány

417. § (1) Felülvizsgálati indítvány benyújtására jogosult

I. a terhelt terhére az ügyész,

II. a terhelt javára:

a) az ügyész,

b) a terhelt,

- c) a védő, kivéve, ha a terhelt ezt megtiltotta,
- d) a fiataikorú terhelt törvényes képviselője,
- e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a terhelt hozzájárulása nélkül is - a nagykorú terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,
- f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve amennyiben a terhelt halála óta több, mint ötven év telt el, oldalági rokona.

(2) A 416. § (1) bekezdésének e) és g) pontjában meghatározott esetekben a legfőbb ügyész hivatalból köteles a felülvizsgálati indítványt benyújtani.

(3) Ha bármely bíróság, más hatóság vagy hivatalos személy a hivatali hatáskörében azt észleli, hogy büntetőügyben a terhelt sérelmére felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló törvénysértés történt, köteles erről a legfőbb ügyészt értesíteni.

418. § (1) Felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.

(2) A terhelt javára szóló felülvizsgálati indítvány benyújtása - a 416. § (2) bekezdésének esetén kívül - nincs határidőhöz kötve. Az indítvány benyújtását nem zárja ki, hogy a terhelt büntetését végrehajtották, vagy a terhelt büntethetősége megszűnt.

(3) Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul.

A felülvizsgálati eljárás

419. § (1) A felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás (XV. Fejezet) szabályait az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat okának és céljának megjelölésével az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságnál kell írásban benyújtani. A felülvizsgálati indítványt annál a bíróságnál is elő lehet terjeszteni, amelynek eljárását a felülvizsgálati indítvány sérelmezi. A legfőbb ügyész a felülvizsgálati indítványát - az alapügy irataival együtt - közvetlenül a Kúriánál terjeszti elő.

(3) A bíróság a felülvizsgálati indítványt az alapügy irataival együtt harminc napon belül felterjeszti a Kúriához.

(4) A felülvizsgálati indítvány a Kúria határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig visszavonható.

(5) A védő az általa előterjesztett felülvizsgálati indítványt csak a terhelt hozzájárulásával vonhatja vissza.

(6) A felülvizsgálati indítvány visszavonása esetén a Kúria a felülvizsgálati eljárást megszünteti.

420. § (1) A felülvizsgálati indítványt a Kúria három vagy - ha ezt az ügy különösen nagy terjedelme vagy az ügy jellege indokolja - öt hivatásos bíróból álló tanácsa bírálja el tanácsülésen vagy nyilvános ülésen. Ha a felülvizsgálat a Kúria határozata ellen irányul, az indítványt - a törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy az elkésett indítványt kivéve - öt hivatásos bíróból álló tanács bírálja el.

(2) A felülvizsgálati eljárásban védő részvétele kötelező. A tanács elnöke védőt rendel ki, ha a terheltnek nincs védője, és szükség esetén a felülvizsgálati indítvány megfogalmazására hívja fel.

(3) Ha a kirendelt védő az indítványt harminc napon belül nem vagy hiányosan nyújtja be, rendbírsággal sújtható.

421. § (1) A tanács elnöke az indítvány előterjesztőjét az indítványnak harminc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy a határozatot miért tartja sérelmesnek,

vagy ha az indítványban nem felülvizsgálati okra hivatkozott.

(2) A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó, vagy az elkésett indítványt a Kúria elutasítja. A 420. § (3) bekezdését kivéve ugyanígy jár el, ha a felülvizsgálati indítványt a felhívás ellenére nem, vagy hiányosan nyújtották be.

(3) Az ugyanazon jogosult által ismételtén előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételtén előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

422. § (1) Ha a felülvizsgálati indítvány elutasításának nincs helye, és az alapügyben a vádat az ügyész képviselte, a tanács elnöke az indítványt az alapügy irataival együtt nyilatkozattétel végett megküldi a Legfőbb Ügyészségnek.

(2) A magánvádas eljárásban vagy pótmagánvád alapján folytatott eljárásban hozott határozat ellen benyújtott felülvizsgálati indítványt a magánvádlónak, illetőleg a pótmagánvádlónak kell megküldeni.

(3) Az ügyész az iratokat a nyilatkozatával együtt tizenöt napon belül visszaküldi, a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló a nyilatkozatát tizenöt napon belül megküldi a Kúriának.

(4) A tanács elnöke a felülvizsgálati indítványt és a (3) bekezdés szerinti nyilatkozatot a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének és a jogosultnak azzal küldi meg, hogy arra a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül észrevételt tehet. A terhelt és védője részére meg kell küldeni a más által benyújtott felülvizsgálati indítványt és az arra tett nyilatkozatot is.

423. § (1) A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

(2) A felülvizsgálati indítványt - a 416. § (1) bekezdésének *e)* és *f)* pontjában meghatározott esetek kivételével - a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. A 416. § (1) bekezdésének *e)* és *f)* pontjában meghatározott esetekben a felülvizsgálati indítványt az elbírálásakor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

(3) A 416. § (1) bekezdésének *g)* pontjában meghatározott esetben a felülvizsgálati indítványt a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes jogszabály figyelmen kívül hagyásával, illetve a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével kell elbírálni.

(4) A Kúria a megtámadott határozatot - az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül, a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány esetén azonban a megtámadott határozatot a terhelt javára is megváltoztathatja.

(5) A Kúria a megtámadott határozatot a 416. § (1) bekezdésének *c)* pontja alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

(6) A felülvizsgálati indítványnak nincs halasztó hatálya, a Kúria azonban az indítvány elbírálásáig a megtámadott határozat végrehajtását felfüggesztheti vagy félbeszakíthatja.

424. § (1) A Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsülésen bírálja el, kivéve, ha az ügyész a terhelt terhére nyújtott be felülvizsgálati indítványt, ebben az esetben az indítványról nyilvános ülésen határoz.

(2) A tanács elnöke a tanácsülésre tartozó ügyben nyilvános ülést tűzhet ki.

425. § (1) A nyilvános ülésen a védő, valamint ha a vádat az ügyész képviselte, a legfőbb ügyész vagy képviselője részvétele kötelező.

(2) A nyilvános ülésről a terheltet, a magánvádlót és a pótmagánvádlót, illetve a 417. § (1) bekezdésében felsorolt jogosultakat értesíteni kell. A fogva levő terheltet - ha a nyilvános ülésen részt kíván venni - a nyilvános ülésre elő kell állítani.

(3) Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítés legalább nyolc nappal a nyilvános

ülés előtt megtörténjék. A nyilvános ülés megtartásának nem akadálya, ha az értesítést azért nem lehetett kézbesíteni, mert a címzett ismeretlen helyen tartózkodik.

(4) A nyilvános ülés megnyitása után a tanács elnöke által kijelölt bíró ismerteti a felülvizsgálati indítványt, a megtámadott határozatot és az iratok tartalmából mindazt, ami a felülvizsgálati indítvány elbírálásához szükséges.

(5) Az ügy előadása után a felülvizsgálati indítvány előterjesztője, az ügyész, a védő, valamint a 417. § (1) bekezdésében felsorolt egyéb jogosultak a felülvizsgálati indítvány keretei között felszólalhatnak. A felszólalások után válasznak van helye. A felszólalás joga utoljára a terheltet illeti meg.

A felülvizsgálati eljárás során hozott határozat

426. § Ha a felülvizsgálati indítvány alapján eljáró bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem ad helyt, a megtámadott határozatot a hatályában fenntartja.

427. § (1) A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha

a) a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor,

b) a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. §-ában foglalt kizáró ok ellenére fűggesztették fel,

c) a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [354. és 355. §, 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével került sor.

(2) Ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására az Alkotmánybíróság határozata alapján [416. § (1) bek. *e)* és *f)* pontja] került sor, a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha ez az iratok alapján lehetséges.

(3) Ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására azért került sor, mert nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, és a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatalához nem szükséges az eljárás megisméltése, a Kúria a határozatot maga is meghozhatja.

428. § (1) A Kúria a határozatot hatályon kívül helyezi, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, illetve, ha a 427. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatala az iratok alapján nem lehetséges.

(2) Ha a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének *I. b)* vagy *c)* pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor, a Kúria a határozatot hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, illetve az iratokat az ügyésznek megküldi.

(3) Ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására az Alkotmánybíróság határozata alapján [416. § (1) bek. *e)* és *f)* pontja] került sor, és a törvénynek megfelelő határozat meghozatala az iratok alapján nem lehetséges, a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a korábban eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

(4) Ha a felülvizsgálati indítványt azért nyújtották be, mert nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, és a

törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatalához az eljárás megismétlése szükséges, a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot akkor is hatályon kívül helyezi, és az eljárt bíróságot új eljárásra utasítja, ha a nemzetközi emberi jogi szerv olyan jogsértést állapított meg, amely miatt a megtámadott ítéletet e törvény szerint egyébként nem kell hatályon kívül helyezni.

(5) Ha a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a terhelt fogva van, a fogva tartás kérdésében határoz.

429. § (1) A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget, ideértve a felülvizsgálati indítvány megfogalmazására kirendelt védő díját is, a felülvizsgálati indítvány elutasítása esetén - az ügyész által kezdeményezett felülvizsgálat esetét kivéve - az indítvány előterjesztője viseli. Más esetekben a bűnügyi költséget az állam viseli.

(2) A felülvizsgálati indítvány elintézése után a Kúria a határozatának kiadmányait kézbesíti, és az ügy iratait a határozatának kiadmányával és az ülésről készült jegyzőkönyvvel együtt visszaküldi annak a bíróságnak, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hozta, vagy amelyet új eljárásra, illetőleg az eljárás lefolytatására utasított.

XVIII/A. Fejezet

ELJÁRÁS AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ ESETÉN

429/A. § Az alkotmányjogi panaszt az ügyben első fokon eljárt bíróság haladéktalanul megküldi az Alkotmánybíróságnak.

429/B. § (1) Az ügyben első fokon eljárt bíróság a jogerős ügydöntő határozat végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggesztheti vagy félbeszakíthatja.

(2) Az ügyben első fokon eljárt bíróság a jogerős ügydöntő határozat végrehajtásának felfüggesztéséről vagy félbeszakításáról értesíti az Alkotmánybíróságot.

429/C. § Az ügyben első fokon eljárt bíróság a jogerős ügydöntő határozat végrehajtását az Alkotmánybíróság felhívására felfüggeszti vagy félbeszakítja, és erről értesíti az Alkotmánybíróságot. A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

XIX. Fejezet

JOGORVOSLAT A TÖRVÉNYESSÉG ÉRDEKÉBEN

430. § A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat esetén a XVIII. Fejezet rendelkezéseit az e fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat

431. § A legfőbb ügyész a bíróság törvénytörő és jogerős határozata ellen a Kúriánál a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be, feltéve, hogy a jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható meg.

432. § A jogorvoslat bejelentése nincs határidőhöz kötve, és a határozat végrehajtására nincs felfüggesztő hatálya.

433. § Nincs helye törvényesség érdekében jogorvoslat bejelentésének, ha a határozatot a Kúria

hozta.

Jogorvoslati eljárás a törvényesség érdekében

434. § (1) A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot a Kúria tanácsa nyilvános ülésen intézi el.

(2) A nyilvános ülésről a legfőbb ügyészt, a terheltet és védőjét értesíteni kell. Ha az alapügyben a terheltnek nem volt védője, a Kúria a terhelt részére védőt rendel ki.

(3) A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványra a terhelt és a védő észrevételeket tehet.

435. § (1) A nyilvános ülés a legfőbb ügyésznek vagy képviselőjének a távollétében nem tartható meg.

(2) A nyilvános ülés megtartására a XIV. Fejezet rendelkezései megfelelően irányadók. A nyilvános ülésen a legfőbb ügyész vagy képviselője, a terhelt és védője felszólalhat és - az eljárás jellegéhez képest - indítványokat tehet.

A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján hozott határozat

436. § Ha a Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot alaposnak találja, ítéletében megállapítja, hogy a megtámadott határozat törvénysértő, ellenkező esetben a jogorvoslatot végzésével elutasítja.

437. § A Kúria törvénysértés megállapítása esetén a terheltet felmentheti, a kényszergyógykezelését mellőzheti, az eljárást megszüntetheti, enyhébb büntetést szabhat ki, vagy enyhébb intézkedést alkalmazhat, illetőleg ilyen határozat meghozatala érdekében a megtámadott határozatot hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljárást bíróságot új eljárásra utasíthatja; egyéb esetekben a Kúria határozata csak a törvénysértést állapíthatja meg.

438. § A jogorvoslati eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

XX. Fejezet

JOGEGYSÉGI ELJÁRÁS

439. § (1) A jogegységi eljárásra a (2)-(5) bekezdésben foglalt eltérésekkel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény jogegységi eljárásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha a jogegységi eljárás eredménye a Kúria előtt folyamatban lévő más rendkívüli jogorvoslati eljárásra kihatással lehet, a Kúria a rendkívüli jogorvoslati eljárást a jogegységi határozat meghozataláig felfüggeszti.

(3) Ha az elvi kérdésben adott iránymutatásból következően a jogegységi határozattal érintett jogerős bírósági határozatnak a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító rendelkezése törvénysértő, a jogegységi tanács a törvénysértő rendelkezést hatályon kívül helyezi, és a terheltet felmenti, illetve az eljárást megszünteti. Ha a terhelt fogva van, a fogvatartást is megszünteti.

(4) A jogegységi határozat indokolása tartalmazza a terhelt felmentésének és az eljárás megszüntetésének indokait is.

(5) A jogegységi határozatot közölni kell azzal a terhelttel is, akit felmentettek vagy akivel szemben az eljárást megszüntették. Ha az alapeljárársban a vádat magánvádló vagy

pótmagánvádló képviselte, a határozatot vele is közölni kell.

440-445. §

ÖTÖDIK RÉSZ

XXI. Fejezet

A FIATALKORÚAK ELLENI BÜNTETŐELJÁRÁS

446. § E törvény rendelkezéseit fiatalkorú [Btk. 105. § (1) bekezdés] elleni büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Általános rendelkezések

447. § (1) A fiatalkorúval szemben az eljárást az életkori sajátosságainak figyelembevételével, és úgy kell lefolytatni, hogy az elősegítse a fiatalkorúnak a törvények iránti tiszteletét.

(2) A büntetőeljárás során - szükség esetén, illetőleg külön jogszabály rendelkezése alapján - kezdeményezni kell a fiatalkorú érdekében gyámhatósági intézkedés elrendelését, valamint a fiatalkorú nevelését, gondozását vagy felügyeletét elmulasztó személlyel szembeni intézkedést.

A fiatalkorúak bírósága

448. § (1)

(2) Fiatalkorúak elleni bírósági eljárásban első fokon a tanács elnöke (egyesbíró), másodfokon és - a Kúriát kivéve - harmadfokon a tanács egyik tagja az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt bíró.

(3) Az elsőfokú bíróságon a tanács egyik ülnöke pedagógus.

(4) A fiatalkorúak bírósága a felnőtt korú terhelt ügyét is elbírálja, ha az a fiatalkorú ügyével összefügg.

Az ügyész

449. § (1) Az ügyész jogkörében a felettes ügyész által kijelölt ügyész (a fiatalkorúak ügyésze) jár el.

(2) Fiatalkorúval szemben büntetőeljárásnak csak közvádra van helye. Fiatalkorúval szemben pótmagánvádnak nincs helye, a magánvádra üldözendő bűncselekmények esetében az ügyész jár el.

A védő

450. § A fiatalkorú elleni eljárásban védő részvétele kötelező.

A törvényes képviselő

451. § A törvényes képviselő az ügy iratait a nyomozás befejezése után megtekintheti. A

nyomozás során is megtekintheti az olyan eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett. Egyébként a törvényes képviselő jelenléti, észrevételezési, felvilágosításkérési, indítványtételi, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.

452. § (1) A gyámhatóság - a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság megkeresésére - eseti gyámot rendel ki, ha

a) a törvényes képviselő a bűncselekményt a fiatalkorúval együtt követte el, illetőleg az érdekei a fiatalkorú érdekeivel egyébként ellentétesek,

b) a törvényes képviselő a jogainak gyakorlásában akadályozva van,

c) a fiatalkorúnak nincs törvényes képviselője, vagy nem állapítható meg, hogy ki a törvényes képviselője.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja esetén az eseti gyám kirendeléséig a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a törvényes képviselőt kizárhatja az eljárásból.

(3) Az eseti gyám az eljárásban törvényes képviselőként jár el.

A bizonyítási eszközök

453. § (1)

(2) A fiatalkorú életkorát közokirattal kell bizonyítani. Be kell szerezni a környezettanulmányt, amely tartalmazza a fiatalkorúról a közoktatásról szóló törvény felhatalmazása alapján az intézmény által nyilvántartott és kezelt adatokat, vagy a munkahely által adott tájékoztatást. A környezettanulmányt a pártfogó felügyelő készíti el. A környezettanulmány elkészítéséhez a pártfogó a rendőrség közreműködését igénybe veheti.

(3) A fiatalkorú terhelt vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.

Az előzetes letartóztatás

454. § (1) A fiatalkorú előzetes letartóztatásának a 129. § (2) bekezdésében megállapított okok esetében is csak akkor van helye, ha az a bűncselekmény különös tárgyi súlya folytán szükséges.

(2) A fiatalkorú előzetes letartóztatását - az (5a) bekezdésben foglalt kivétellel -

a) javítóintézetben,

b) büntetés-végrehajtási intézetben

kell végrehajtani.

(3) A bíróság dönt arról, hogy az előzetes letartóztatást - a fiatalkorú személyiségére vagy a terhére rótt bűncselekmény jellegére tekintettel - hol kell végrehajtani.

(4) Az előzetes letartóztatás tartama alatt a bíróság az előzetes letartóztatás végrehajtásának helyét az ügyész, a terhelt vagy a védő indítványára megváltoztathatja. Erről - a tárgyalás előkészítése során hozott határozatig - az előzetes letartóztatást elrendelő bíróság, azt követően az a bíróság határoz, amelyik előtt a büntetőeljárás folyik.

(5) Ha a fiatalkorú előzetes letartóztatását javítóintézetben hajtják végre, és a fiatalkorú büntetés-végrehajtási intézetben vagy rendőrségi fogdában történő ideiglenes elhelyezéséről a bíróság határoz, a bíróság hatáskörére és illetékességére a (4) bekezdést kell alkalmazni.

(5a) A bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét be nem töltött fiatalkorú előzetes letartóztatását javítóintézetben kell végrehajtani.

(6) Az előzetes letartóztatás végrehajtása során a fiatalkorúakat a felnőttkorúaktól el kell különíteni.

455. § Ha a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét

a) betöltött fiatalkorúval szemben elrendelt előzetes letartóztatás végrehajtásának kezdetétől

két év,

b) be nem töltött fiatalkorúval szemben elrendelt előzetes letartóztatás végrehajtásának kezdetétől egy év

eltelt, az előzetes letartóztatás megszűnik, kivéve az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás esetét, továbbá ha az ügyben harmadfokú bírósági eljárás vagy hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás van folyamatban.

Kényszerintézkedés elrendelése a vádirat benyújtása előtt

456. § (1) A vádirat benyújtása előtt a kényszerintézkedésekkel kapcsolatos eljárásban (210-211. §) az ülés a védő távollétében nem tartható meg.

(2) Az ülésről a törvényes képviselőt és a gondozót is értesíteni kell.

457. § Az ülésen a törvényes képviselő és a gondozó felszólalhat.

A határozat közlése

458. § Az eljárás során hozott határozatot a törvényes képviselővel, az ügydöntő határozatot és a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről szóló határozatot a gondozóval is közölni kell.

A vádemelés elhalasztása és a közvetítői eljárás

459. § (1) Az ügyész a vádemelés feltételeinek fennállása esetén ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt - a fiatalkorú helyes irányú fejlődése érdekében - a vádemelést elhalaszthatja.

(2) Az ügyész a vádemelés elhalasztása előtt pártfogó felügyelői véleményt beszerzését rendeli el. Az ügyész a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatában a fiatalkorút magatartási szabályok megtartására vagy más kötelezettségek teljesítésére kötelezheti. A fiatalkorú részére nem írható elő a 225. § (2) bekezdésének c) pontjában írt kötelezettség.

(3) A közvetítői eljárásban a fiatalkorú törvényes képviselőjének részvétele kötelező.

(4) Ha a közvetítői eljárás eredményes, a fiatalkorú a vállalt kötelezettségeinek eleget tett, és a Btk. 107. §-a alkalmazásának van helye, az ügyész az eljárást megszünteti. Ha a fiatalkorú a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodás teljesítését megkezdte, az ügyész az öt évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt egy évtől két évig terjedő időre a vádemelést elhalaszthatja.

A tárgyalás

460. § (1) A tárgyalásról a nyilvánosságot a 237. § (3) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is ki kell zárni, ha ez a fiatalkorú érdekében szükséges.

(2) A bíróság elrendelheti, hogy a tárgyalásnak azt a részét, amely a fiatalkorú helyes irányú fejlődését károsan befolyásolhatja, a fiatalkorú távollétében tartsák meg. Az így lefolytatott tárgyalás lényegét a tanács elnöke a fiatalkorúval - legkésőbb a tárgyalás berekesztése előtt - ismerteti.

(3) A tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező. A fiatalkorúak elleni büntetőeljárásban ügyészségi fogalmazó és alügyész a vádat nem képviselheti.

461. § (1) A fiatalkorú vádlott távollétében a tárgyalás a XXV. Fejezet alapján nem tartható

meg.

(2) A fiatalkorú vádlottal szemben a Be. 279. § (3) bekezdése nem alkalmazható.

462. § (1) A fiatalkorú vádlott elleni ügyben tartott tárgyaláson a vádlott és a tanú kihallgatását a tanács elnöke (egyesbíró) végzi. A vádlotthoz és a tanúhoz a kihallgatást követően az arra jogosultak kérdést intézhetnek.

(2) A környezettanulmányt a tárgyaláson ismertetni kell.

(3) Az ügyész a javítóintézeti nevelés intézkedés meghatározott mértékére nem tehet indítványt.

Lemondás a tárgyalásról

463. § A XXVI. Fejezet rendelkezései fiatalkorú esetén nem alkalmazhatók.

A tárgyalás mellőzése

464. § Az 548. § (1) bekezdésében felsoroltakon kívül tárgyalás tartását kérheti a törvényes képviselő a fiatalkorú hozzájárulása nélkül is.

A kiemelt jelentőségű ügyek

464/A. § A XXVIII/A. Fejezet rendelkezései közül az 554/H. §, az 554/M. § és az 554/N. § rendelkezései fiatalkorú esetén nem alkalmazhatók.

Javítóintézeti nevelés elrendelése

465. § A bíróság javítóintézeti nevelést bűnösséget megállapító ítéletben rendel el.

A pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre

466. § A pénzbüntetésnek szabadságvesztésre való átváltoztatásáról a bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára határoz, ha a fiatalkorú nem fizette meg, és az behajthatatlan.

A javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetése

467. § (1) Ha a javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetéséről a fiatalkorú ellen indult újabb büntetőeljárásban alkalmazott büntetés vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedés miatt kell határozni, erre az újabb ügyben eljáró bíróság jogosult.

(2) Az (1) bekezdésben írt esetben a bíróság az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag határoz a javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetéséről, ha ezt az ítéletében elmulasztotta.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli, ha a bíróság az ideiglenes elbocsátást nem szünteti meg.

Egységes intézkedések elrendelése

468. § Több javítóintézeti nevelés helyett egységes intézkedés kiszabására az 574. § és az 575. § rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

XXII. Fejezet

A KATONAI BÜNTETŐELJÁRÁS

469. § E törvény rendelkezéseit a katonai büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A katonai büntetőeljárás hatálya

470. § (1) Katonai büntetőeljárásnak van helye

a) a katona [Btk. 127. § (1) bekezdés] által a tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett katonai bűncselekmény (Btk. XLV. Fejezet),

b) a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja által elkövetett bármely bűncselekmény,

c) a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által a szolgálati helyen, illetve a szolgálattal összefüggésben elkövetett más bűncselekmény,

d) a szövetséges fegyveres erő tagja által belföldön, valamint e személynek a Magyarország határain kívül tartózkodó magyar felségjelű úszólétesítményen vagy magyar felségjelű légi járművön elkövetett, magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye esetén.

(2) A katonai büntetőeljárás hatálya kiterjed a terhelt által elkövetett valamennyi bűncselekményre, ha ezek közül valamelyik miatt katonai büntetőeljárásnak van helye, és az elkülönítés nem lehetséges.

(3) Több terhelt esetében akkor van helye katonai büntetőeljárásnak, ha a terheltek valamelyikének bűncselekménye katonai büntetőeljárásra tartozik, és az eljárás elkülönítése - tekintettel a tényállás szoros összefüggésére - nem lehetséges. Ez a rendelkezés az orgazdára és a bűnpártolóra is kiterjed.

A bíróság

471. § (1) A katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben első fokon a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló törvényben kijelölt törvényszék katonai tanácsa jár el.

(2) A katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben másodfokon a Fővárosi Ítéltábla katonai tanácsa jár el. A perújítás megengedhetőségének kérdésében, valamint perújítás elrendelése esetén a perújítási eljárásban hozott ítélet felülbírlata során másodfokon a Fővárosi Ítéltábla más tanácsa is eljárhat.

(3) A katonai bíró a nem katonai büntetőeljárásra tartozó ügyekben is eljárhat.

A bíróság összetétele

472. § (1) A katonai büntetőeljárásban első fokon és másodfokon hivatásos bíróként katonai bíró, első fokon ülnökként katonai ülnök jár el.

(2) Az elsőfokú bíróság a 14. § (1) bekezdés *a)* pontjában és a 16. § (1) bekezdés *a)-v)* pontjában meghatározott bűncselekmények esetén tanácsban, egyéb esetekben ülnökök közreműködése nélkül, egyesbíróként jár el.

(3) Az elsőfokú bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban is eljárhat, ha megállapítja, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény a vádirati minősítéstől eltérően súlyosabban minősülhet.

(4) A katonai büntetőeljárásban az ülnök a vádlottnál alacsonyabb rendfokozatú - az (5) bekezdés esetét kivéve - nem lehet. A tanácsot rendszerint annak a Btk. 127. § (1) bekezdésében meghatározott szervnek az ülnökeiből kell megalakítani, amelynél a vádlott az elkövetés időpontjában szolgálatot teljesített. Igazságszolgáltatási érdekből ettől a szabálytól el lehet térni.

(5) Tábournoki rendfokozatú vádlott elleni eljárásban, ha a bírósághoz a megválasztott katonai ülnökökből a tanácsot a (4) bekezdés alapján nem lehet megalakítani, az ügyben bármely tábournoki rendfokozatú katonai ülnök eljárhat.

(6) Ha a tanácsot az (5) bekezdés alapján sem lehet megalakítani, a katonai büntetőeljárásra kijelölt illetékes törvényszék elnöke az Országos Bírósági Hivatal elnöke útján a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben meghatározott ülnökválasztási eljárást kezdeményez. Az ülnökválasztó állománygyűlést az Országos Bírósági Hivatal elnökének kezdeményezését követő tizenöt napon belül meg kell tartani. Ebben az esetben a tanácsot a tábournoki állománygyűlésen megválasztott tábornok rendfokozatú katonai ülnökökből kell megalakítani.

Az elsőfokú bíróság illetékessége

473. § (1) A katonai büntetőeljárásra kijelölt törvényszék katonai tanácsának illetékességi területét a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló törvény állapítja meg.

(2) A Magyarország határain kívül elkövetett bűncselekmény elbírálására a Fővárosi Törvényszék katonai tanácsa illetékes.

(3) A 17. § (3) bekezdésében írt illetékességi ok katonai büntetőeljárásban nem alkalmazható.

Az ügyész

474. § (1) A katonai büntetőeljárásban az ügyész feladatát a katonai ügyész, valamint a legfőbb ügyész által a katonai büntetőeljárásra kijelölt ügyész (a továbbiakban együtt: katonai ügyész) látja el. A katonai ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett maga végez nyomozást, vagy nyomozást végeztet.

(2) Kizárólag a katonai ügyész végzi a nyomozást a katona által elkövetett

a) katonai büntett miatt,

b) katonai vétség miatt, ha azzal kapcsolatban más bűncselekményt is elkövetett, vagy ha több terhelt esetén az elkülönítés nem lehetséges,

c) nem katonai bűncselekmény miatt.

(3) A katonai ügyész végzi a nyomozást akkor is, ha a katona szolgálati viszonya időközben megszűnt.

(4) A katonai ügyész végzi a nyomozást a szövetséges fegyveres erő tagja által belföldön, valamint az e személynek a Magyarország határain kívül tartózkodó magyar felségjelű úszólétesítményen vagy magyar felségjelű légi járművön elkövetett, magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye miatt.

(4a) A katonai ügyész végzi a nyomozást a Honvéd Vezérkar főnöke és helyettese, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgatója és helyettesei, az országos rendőrfőkapitány és helyettesei, a Terrorelhárítási Központ főigazgatója és helyettesei, a Nemzeti Védelmi Szolgálat

főigazgatója és helyettesei, az Országgyűlési Őrség parancsnoka és helyettesei, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka és helyettesei, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója és helyettesei, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok főigazgatói és helyettesei, a más szervnél szolgálatot teljesítő katona, valamint a rendészeti felsőoktatási intézmény ösztöndíjas és kettős jogállású hallgatója által elkövetett katonai vétség miatt.

(5) Katonai büntetőeljárásnak csak közvádra van helye, magánvádra üldözendő bűncselekmény esetében a katonai ügyész jár el. A katonai büntetőeljárásban viszonvád nem emelhető. Katonai bűncselekmény miatt folytatott eljárásban akkor van helye pótmagánvádnak, ha az ügy sértettje természetes személy.

(6) A katonai büntetőeljárásban elbírált bűncselekménnyel a Btk. 127. § (1) bekezdésében meghatározott szervnek okozott kár miatt a katonai ügyész polgári jogi igényt érvényesíthet.

(7) A katonai ügyész nem katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben is eljárhat.

475. § (1) A katonai ügyész a bíróság katonai tanácsa mellett működik.

(2) Az ítélőtábla, illetve a Kúria mellett a vádhatóság feladatát az ügyészségről szóló törvény szerint e bíróságok mellett működő ügyészi szerv látja el.

(3) A katonai ügyész illetékességét annak a bíróságnak az illetékessége határozza meg, amely mellett működik.

(4) A legfőbb ügyész rendelkezése alapján a katonai ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre illetékessége egyébként nem terjed ki.

476. §

A katonai nyomozó hatóság

477. § (1) Ha a nyomozást nem a katonai ügyész végzi, nyomozó hatóságként az illetékes parancsnok (vezető) jár el.

(2) Ha a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekményt nem katonai nyomozó hatóság észleli, vagy nem katonai nyomozó hatóság szerez ilyen bűncselekményről tudomást, a 170. § (4) bekezdésében meghatározott cselekmények elvégzéséről a katonai ügyészt haladéktalanul értesíti.

(3)

A tanú védelme

478. § (1) A katonai szolgálatot teljesítő tanú különösen indokolt esetben kérheti más szolgálati helyre történő vezénylését vagy áthelyezését. A kérelemről a vádirat benyújtásáig a katonai ügyész, azt követően a bíróság határoz. A kérelem elutasítása ellen a tanú jogorvoslattal élhet.

(2) A vezénylést, illetve az áthelyezést az illetékes személyügyi szerv a határozat kézbesítésétől számított hetvenkét órán belül hajtja végre.

Az őrizetbe vétel

479. § Ha a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmény miatt a katona őrizetbe vételét nem katonai nyomozó hatóság rendelte el, a terheltet huszonnégy órán belül át kell adni az illetékes katonai ügyésznek.

Az előzetes letartóztatás

480. § (1) Katonával szemben előzetes letartóztatást akkor is el lehet rendelni, ha ellene katonai bűncselekmény vagy a szolgálati helyen, illetőleg a szolgálattal összefüggésben elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő más bűncselekmény miatt folyik az eljárás, és a terhelt szolgálati vagy fegyelmi okból nem hagyható szabadlábon.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott okból elrendelt előzetes letartóztatás megszűnik a terhelt szolgálati viszonyának megszűnésével.

Az előzetes letartóztatás végrehajtása

481. §

A védekezés jogának biztosítása

482. § A terheltnek - tényleges szolgálati viszonya fennállása alatt - szolgálatmentességet kell biztosítani, ha olyan eljárási cselekményen vesz részt, amelyen a részvételét e törvény lehetővé, illetve kötelezővé teszi.

Szoros felügyelet alá helyezés

483. §

Az óvadék megállapításának kizárása

484. § Katona esetében tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt óvadék megállapításának nincs helye.

A feljelentés elutasítása

485. § A feljelentés elutasítására a Btk. 131. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt a katonai nyomozó hatóság is jogosult.

A bűncselekmény elbírálása fegyelmi eljárásban

485/A. § (1) A katonai ügyész a feljelentést elutasítja, illetőleg a nyomozást megszünteti, és az iratokat a fegyelmi jogkör gyakorlójának megküldi, ha a katonai vétség miatt a büntetés célja fegyelmi fenytéssel is elérhető.

(2) Ha a katonai nyomozó hatóság lehetőséget lát a bűncselekmény fegyelmi eljárásban történő elbírálására, az iratokat az (1) bekezdés szerinti határozat meghozatala céljából haladéktalanul felterjeszti az illetékes katonai ügyészhez; a katonai ügyész három napon belül határoz.

(3) A nyomozást el kell rendelni, illetőleg az eljárást folytatni kell, ha a gyanúsított vagy a védője a feljelentést elutasító, illetőleg a nyomozást megszüntető határozat ellen panasszal élt, és a feljelentés elutasításának, illetőleg a nyomozás megszüntetésének más oka nincs. Erre a gyanúsítottat a határozatban figyelmeztetni kell.

(4) Ha a katonai ügyész a bűncselekmény elbírálását fegyelmi eljárásra utalta, a fegyelmi jogkör gyakorlója a szolgálati viszonyt szabályozó külön törvények rendelkezései szerinti eljárásban, az ott meghatározott fegyelmi fenytéseket szabhatja ki.

(5) A fegyelmi fenytést kiszabó határozatot a katonai ügyésznek is kézbesíteni kell.

485/B. § (1) A megfenyített és védője - ha a külön törvényben meghatározott panaszjogát kimerítette - a jogerős fegyelmi döntést követő három napon belül a fegyelmi eljárásra utalt bűncselekmény miatt fenyítést kiszabó határozat vagy parancs bírósági felülvizsgálatát kérheti. A kérelem elbírálásáig a fenyítés nem hajtható végre.

(2) A kérelmet a fenyítést kiszabó fegyelmi jogkör gyakorlójánál kell előterjeszteni, aki azt az ügy irataival együtt egy napon belül megküldi a területileg illetékes törvényszék katonai tanácsának. A kérelem a tárgyalás megkezdéséig visszavonható.

(3) A bíróság

a) egyesbíróként jár el,

b) a kérelmet három napon belül, tárgyaláson, a megfenyített meghallgatása és az iratok alapján bírálja el; szükség esetén további bizonyítást vesz fel,

c) a tárgyalás időpontjáról értesíteni kell a fenyítést kiszabó fegyelmi jogkör gyakorlóját és a katonai ügyészt.

(4) A tárgyaláson a fegyelmi jogkör gyakorlója és az ügyész felszólalhat. Ha írásban kívánnak nyilatkozni, a nyilatkozatot a tárgyalás megkezdése előtt kell a bíróságnak megküldeni.

(5) A bíróság a kérelmet végzéssel bírálja el.

(6) A törvényben kizárt, az elkésett vagy a nem jogosulttól származó kérelmet a bíróság elutasítja. A kérelem elutasításának a tárgyalás kitűzése előtt is helye van.

(7) A bíróság

a) a határozatot vagy a parancsot helybenhagyja, ha a kérelem alaptalan,

b) a fenyítés mértékét csökkenti vagy enyhébb fenyítést alkalmaz,

c) a fenyítést kiszabó határozatot vagy parancsot megsemmisíti, ha az ügy büntetőeljárás során történő elbírálása esetén felmentő vagy az eljárást megszüntető rendelkezést kellene hozni.

(8) A bíróság (6)-(7) bekezdés szerinti végzése elleni fellebbezésre a 346. § (1) bekezdésében írt, az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezésre vonatkozó rendelkezések az irányadóak.

A vádemelés elhalasztása és a közvetítői eljárás kizárása

485/C. § (1) A katona tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett katonai bűncselekménye, valamint a szolgálati helyen, illetőleg szolgálattal összefüggésben elkövetett más bűncselekménye miatt - ha a terhelt tényleges szolgálati viszonya a 216. § (1) bekezdése szerinti időpontban fennáll - a vádemelés nem halasztható el.

(2) Az (1) bekezdés szerinti korlátozás nem alkalmazható, ha a vádemelés elhalasztásának a 222. § (2) bekezdésében meghatározott ok miatt van helye.

(3) A katonai büntetőeljárásban közvetítői eljárás alkalmazásának a Btk. 127. § (1) bekezdésében meghatározott szerv sérelmére elkövetett vagyron elleni bűncselekmény miatt nincs helye.

A nyomozási bíró

486. § A katonai büntetőeljárásban a nyomozási bíró feladatait a törvényszék katonai bírója látja el. A katonai bíró mint nyomozási bíró határozata elleni fellebbezést az ítéletábla katonai tanácsa bírálja el.

Az eljárás megszüntetése

487. § A Btk. 131. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt a vádemelésig

a katonai ügyész, azt követően a bíróság az eljárást megszünteti.

A tárgyaláson részt vevő személyek

488. § A tárgyaláson a katonai ügyész részvétele kötelező. A katonai büntetőeljárásban ügyészségi fogalmazó és alügyész a vádat nem képviselheti.

489. § A tárgyaláson a védő részvétele kötelező,

a) ha a bűncselekményre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b) a 46. §-ban szabályozott esetekben,

c)

d) ha pótmagánvádló lép fel.

A katonai tanács szavazásának rendje

490. § A katonai tanácsban az alacsonyabb rendfokozatú bíró a magasabb rendfokozatút megelőzően szavaz. Azonos rendfokozat esetén az szavaz először, aki a rendfokozatba később lépett elő. A rendfokozatba történő előlépés időpontjának azonossága esetén az szavaz először, aki fiatalabb életkorú. A tanács elnöke utolsónak adja le szavazatát.

A bűnügyi költség

491. §

A fiataikorúakra vonatkozó rendelkezések alkalmazásának kizárása

492. §

XXIII. Fejezet

A MAGÁNVÁDAS ELJÁRÁS

493. § E törvény rendelkezéseit a magánvád alapján folytatott büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A magánvádló

494. § (1) A terhelt bűnösségének bizonyítása a magánvádlót terheli.

(2) A magánvádlót a sértett jogain kívül a vád képviselétével járó jogok illetik meg.

(3) Ha az ügyben több sértett van, a megegyezésüktől függ, hogy melyikük jár el magánvádlóként. Megegyezés hiányában a magánvádlót a bíróság jelöli ki.

(4) Ha az ügyben több magánvádló van, a magánvádlók kijelölhetik, hogy közülük ki látja el a vád képviselétével járó jogokat. Megegyezés hiányában a bíróság jelöli ki azt a magánvádlót, aki a vád képviselétére az elsőfokú bírósági eljárásban jogosult. A kijelölés az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemében hozott határozatának kihirdetéséig tart. Azt a határozatot, amely ellen e törvény szerint a magánvádló fellebbezésre jogosult, valamennyi magánvádlóval közölni kell.

(5) A magánvádló viszonyvád hiányában tanúként hallgatható meg.

495. § (1) A magánvádlót a vád képviselével járó jogok az általa emelt vád tekintetében illetik meg. Az ellene emelt vád (viszonzád) esetén a vádlott jogai illetik meg, és kötelezettségei terhelik.

(2) A viszonzád tekintetében a magánvádló képviselőjét a védő jogállása, a vádlott védőjét a képviselő jogállása illeti meg, feltéve, hogy a meghatalmazásuk erre kiterjed.

Az ügyész

496. § Az ügyész az ügy iratait a magánvádas eljárásban is megtekintheti, és a tárgyaláson jelen lehet. Az ügyész a vád képviselét a magánvádlótól az eljárás bármely szakaszában átveheti, ez esetben a magánvádlót a sértett jogai illetik meg. Ha az ügyész a vád képviselétől utóbb eláll, a vádat ismét a magánvádló képviseli. Az ügyész részére az ítéletet akkor kell kézbesíteni, ha a vád képviselét átvette.

Az eljárás megindításának alapja

497. § (1) Az eljárás feljelentésre indul meg. A feljelentésben elő kell adni, hogy a feljelentő ki ellen, milyen cselekmény miatt és milyen bizonyítékok alapján kéri a büntetőeljárás lefolytatását. A feljelentést a bíróságon kell írásban vagy szóban megtenni, a szóbeli feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) A nyomozó hatóság a hozzá érkezett feljelentést az illetékes bíróságnak küldi meg. Az ügyész a feljelentést akkor küldi meg a bíróságnak, ha a vád képviselét nem veszi át.

(3) Kölsönösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmozás vagy becsületsértés esetén az egyik fél sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt megindult eljárásban a 321. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésig a másik fél abban az esetben is jogosult a magánindítvány előterjesztésére, ha ennek határideje lejárt, feltéve, hogy a büntethetőség nem évült el. Viszonzád emelését nem zárja ki, hogy az ügyész a magánvádlótól a vád képviselét átvette.

(4) A bíróság elbírálja a (3) bekezdésben felsorolt bűncselekményekkel kölsönösen elkövetett becsületsértés szabálysértését is.

498. § Ha a feljelentésből a feljelentett kiléte vagy a bűncselekmény nem állapítható meg, a bíróság felhívhatja a feljelentőt, hogy írásban pontosítsa a feljelentést, előkészítő ülést tarthat, nyomozást rendelhet el.

Nyomozás a magánvádas eljárásban

499. § (1) Nyomozást a bíróság vagy az ügyész rendelhet el.

(2) A bíróság nyomozást rendel el, ha a feljelentett cselekmény elkövetőjének személye, személyi adatai vagy tartózkodási helye ismeretlen, továbbá ha bizonyítási eszközök felkutatása szükséges. A nyomozás határidejét legfeljebb két hónapban a bíróság határozza meg, és azt kétszer, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. A bíróság a nyomozást elrendelő végzést és az iratokat megküldi a nyomozó hatóságnak. A nyomozást a rendőrség végzi.

(3) Az ügyész nyomozást rendelhet el, ha a vád képviselét a személyes meghallgatásra idézés [502. § (1) bek.] kibocsátása előtt átveszi.

(4) A 499. § (1) és (2) bekezdése szerinti határozatot bírósági titkár is meghozhatja.

500. § (1) A bíróság által elrendelt nyomozás elvégzése után az iratokat a bíróságnak vissza kell küldeni.

(2) Ha az ismeretlen elkövető kiléte a nyomozás adatai alapján sem volt megállapítható, erről a

nyomozást elrendelő bíróságot értesíteni kell.

(3) Ha a bíróság által elrendelt nyomozás során a feljelentő a feljelentést visszavonta, az addig keletkezett iratokat és a feljelentés visszavonására vonatkozó nyilatkozatot a bíróságnak vissza kell küldeni.

(4) A (2)-(3) bekezdés esetén a bíróság az eljárást megszünteti.

Határozat személyes meghallgatás nélkül

501. § (1) A bíróság az iratokat megküldi az ügyésznek, ha

a) a feljelentés és az iratok alapján olyan bűncselekmény látszik megállapíthatónak, amely miatt a vádat az ügyész képviseli,

b) szükségesnek tartja, hogy az ügyész a vád képviselőjének átvételét megfontolja,

c) az ügyész a vád képviselőjét a személyes meghallgatásra idézés kibocsátása előtt átvette.

(2) A bíróság, ha ez a feljelentés és az iratok tartalma alapján lehetséges, határoz az áttételről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről.

(3) Az (1) bekezdés *a)* pontja esetén az ügyész a nyomozást elrendeli. Nem kell elrendelni a nyomozást, ha a 174. § (1) bekezdés *a)-f)* pontjában meghatározott körülmény áll fenn.

(4) Ha az ügyész az (1) bekezdés *a)* pontja alapján elrendelt nyomozás eredményeként közvéder üldözendő bűncselekményt nem állapít meg, és a vád képviselőjét nem veszi át, az iratokat visszaküldi a bírósághoz. A bíróság - ha ennek feltételei fennállnak - a sértettet értesíti, hogy pótmagánvádlóként felléphet. A sértett pótmagánvádlókénti fellépésére vonatkozó, a 312. § (1) bekezdése szerinti határidőt a bíróság értesítésének kézbesítésétől kell számítani.

A személyes meghallgatás

502. § (1) Ha a 498. és az 501. §-ban felsorolt intézkedéseknek nincs helye, a bíróság a feljelentettet és a feljelentőt személyes meghallgatásra idézi, és ülést tart. A védőt és a feljelentő képviselőjét erről értesíti. Ha az ügyben több sértett van, a személyes meghallgatásra valamennyi sértettet meg kell idézni.

(2) Az idézésben a feljelentőt (sértettet) figyelmeztetni kell arra, hogy a kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti. A feljelentettet a feljelentő nevére és a bűncselekmény lényegére utalással kell megidézni.

(3) A személyes meghallgatáson, ha a feljelentett külföldi, az államának konzuli tisztviselője is jelen lehet.

(4) A személyes meghallgatás megkezdésekor a bíróság megállapítja a feljelentő és a feljelentett személyazonosságát, ismerteti a feljelentés lényegét, és - ha annak feltételei fennállnak - figyelmezteti a feljelentettet a viszonzvád lehetőségére. Ezt követően megkísérli a feljelentő és a feljelentett kibékítését.

(5) Ha a békítés eredménytelen, a bíróság felveszi a feljelentett személyi adatait, majd kérdést intéz hozzá, hogy a feljelentésben foglaltakat beismeri-e, és védekezésének alátámasztására milyen bizonyítási eszközöket jelöl meg. Szükség esetén megállapítja, hogy melyik sértett jár el magánvádlóként, illetőleg kijelöli a magánvádlót.

(6) Ha a feljelentett viszonzvadat emel, a bíróság a feljelentőt feljelentettként is meghallgathatja.

(7) A bíróság felhívja a feljelentőt, továbbá viszonzvád esetében a feljelentettet a bizonyítási eszközök és annak megjelölésére, hogy az egyes bizonyítási eszközök mely tények bizonyítására szolgálnak. Erre tizenöt napos határidőt adhat.

503. § (1) A személyes meghallgatásról jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) A bíróságnak az 501-502. §-ban meghatározott teendőit - a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - ülnök vagy bírósági titkár is elláthatja, és jogosult az 504. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatalára is.

(3) Az ülnök vagy bírósági titkár az eljárást

a) a 266. § (9) bekezdésében meghatározott okokon kívül más okból nem függesztheti fel;

b) a 267. § (1) bekezdésének *a)*, *g)* és *h)* pontja alapján, valamint *c)* pontja szerinti, a törvényben meghatározott egyéb büntetethőséget megszüntető ok miatt nem szüntetheti meg.

Határozat a személyes meghallgatás alapján

504. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a feljelentő

a) a személyes meghallgatáson nem jelent meg, és magát előzetesen, alapos okkal, haladéktalanul nem mentette ki, vagy azért nem volt idézhető, mert a lakcímének megváltozását nem jelentette be,

b) a feljelentést visszavonta.

(2) A bíróság a személyes meghallgatáson minden olyan kérdésben határozhat, amelyre a személyes meghallgatás előtt jogosult.

(3) Az (1) bekezdés esetében a vádon alapuló eljárást is meg kell szüntetni, feltéve, hogy a magánindítvány előterjesztésének határideje a személyes meghallgatás napjáig már lejárt.

Fellebbezés a tárgyalás előkészítése során hozott határozatok és intézkedések ellen

505. § Nincs helye fellebbezésnek

a) a nyomozás elrendelése,

b) a személyes meghallgatásra idézés, illetőleg az erről szóló értesítés,

c) a magánvádló kijelölése miatt,

d) az 501. § (1) bekezdése szerinti intézkedés ellen.

A tárgyalás kitűzése

506. § A magánvádlót az idézésben figyelmeztetni kell arra, hogy a kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti, feltéve, hogy a képviselétől nem gondoskodik.

A tárgyaláson részt vevő személyek

507. § Ha a magánvádló a tárgyaláson nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen, haladéktalanul nem mentette ki, illetőleg őt azért nem lehetett megidézni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, úgy kell tekinteni, hogy a vádat elejtette.

A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása

508. § Ha a magánvádlót a tárgyalásról rendzavarás miatt kiutasítják, illetőleg kivezetik, legkésőbb a bizonyítási eljárás befejezése előtt ismertetni kell vele a távollétében lefolytatott bizonyítást. A magánvádló képviselőjének kiutasítása esetén a tárgyalást a rendzavaró költségére el kell napolni, ha a magánvádló a tárgyaláson nincs jelen.

A tárgyalás

509. § (1) A tárgyaláson a bíróság ismerteti a vád, illetőleg a viszonyvád lényegét, ha a magánvádlónak nincs képviselője, illetve a vádlottnak nincs védője.

(2) A tárgyaláson a bíróság hallgatja ki a vádlottat és a tanút, illetőleg hallgatja meg a szakértőt. A vádlottat a magánvádló távollétében kell kihallgatni.

A vád elejtése és elállás a vád képviselőjétől

510. § (1) A magánvádló a vád elejtését nem köteles indokolni. Az 504. § (1) bekezdésének *a*) pontja a tárgyaláson is irányadó. A magánvádló a megismételt eljárásban is elejtheti a vádat.

(2) Ha az ügyész a vád képviselőjét a magánvádlótól vette át, a vádat nem ejtheti el, de a vád képviselőjétől elállhat. Ha a magánvádló jelen van, a tárgyalást folytatni kell, ellenkező esetben a bíróság a tárgyalás elnapolásával egyidejűleg új tárgyalást tűz ki, a magánvádlót pedig értesíti, hogy a vádat ismét ő képviseli.

Az eljárást megszüntető végzés

511. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a magánvádló a tárgyaláson a vádat elejtette, illetőleg a mulasztását vádelejtésnek kell tekinteni (507. §). Az 504. § (3) bekezdése ezekben az esetekben is irányadó.

(2) A rövidített jegyzőkönyvnek [252. § (5) bek.] tartalmaznia kell a vádlottnak azt az esetleges nyilatkozatát, amely a magánvádlót a vád elejtésére indította, valamint a magánvádlónak a vád elejtésére vonatkozó kijelentését.

A másodfokú bírósági eljárás

512. § (1) Az elsőfokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést.

(2) Az elsőfokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a másodfokú bírósághoz.

(3) A bíróság a magánvádlót a tárgyalásra idézi, ha jelenlétét szükségesnek tartja. Egyébként a magánvádlót a tárgyalásról értesíteni kell.

(4) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét tanácsulésen hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, ha ezt a magánvádló a határozathozatal céljából tartandó tanácsulésig indítványozza. Az 504. § (3) bekezdése ez esetben is irányadó.

(5) Ha az ügyben több magánvádló van, a 494. § (4) bekezdését a másodfokú bírósági eljárásban is megfelelően alkalmazni kell. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatának azt a részét bírálja felül, amelyet bármely magánvádló fellebbezése érint.

A harmadfokú bírósági eljárás

513. § (1) A másodfokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést.

(2) A másodfokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a harmadfokú bírósághoz.

(3) A harmadfokú bíróság nyilvános ülésén a magánvádló részvétele kötelező. Ha a magánvádlónak nincs képviselője, a tanács elnöke képviselőt rendel ki részére.

A bűnügyi költség viselése

514. § (1) A 339. § (1) bekezdésében szabályozott esetben a bűnügyi költséget a magánvádló viseli, ha azonban a büntetőeljárást a Btk. 25. § *a)* vagy *c)* pontja szerinti büntethetőséget megszüntető okból szüntették meg, a 74. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott bűnügyi költséget az állam viseli. A 339. § (2) bekezdése alkalmazásának akkor is helye van, ha a bíróság az eljárást az 504. § (1) bekezdés *b)* pontja, az 510. § (1) bekezdés első mondata, illetve az 512. § (4) bekezdése alapján szüntette meg.

(2) A másodfokú bíróság a magánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére kötelezi, ha az elsőfokú bíróság határozata ellen egyedül a magánvádló fellebbezett, és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyja.

(3) Viszonzád esetében a bíróság úgy is rendelkezhet, hogy a magánvádló és a viszonzádló az általa előlegezett bűnügyi költséget viseli.

(4) Ha a másodfokú bíróság határozata ellen kizárólag a magánvádló jelentett be fellebbezést, és az nem vezetett eredményre, a harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a magánvádló viseli.

(5) Ha a bűnügyi költséget a magánvádlók viselik, a vádat elejtő magánvádlót az eljárásban való részvételéhez igazodóan kell a bűnügyi költség arányos részének megfizetésére kötelezni.

A perújítási indítvány

515. § (1) A magánvádló csak akkor terjeszthet elő perújítási indítványt, ha a terheltet felmentették, vagy az eljárást megszüntették.

(2) A perújítási indítványt közvetlenül a bíróságnál kell előterjeszteni. Ha a perújítási indítvány olyan bűncselekmény megállapítására irányul, amely miatt a vádat az ügyész képviseli, az ügyész nyilatkozatát is be kell szerezni.

XXIV. Fejezet

A BÍRÓSÁG ELÉ ÁLLÍTÁS

516. § A bíróság elé állítás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A bíróság elé állítás feltételei

517. § (1) Az ügyész a terheltet a gyanúsítottként történő kihallgatásától számított harminc napon belül bíróság elé állíthatja, ha

- a)* a bűncselekményre a törvény nyolcévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel,
- b)* az ügy megítélése egyszerű,
- c)* a bizonyítékok rendelkezésre állnak,
- d)* a terhelt a bűncselekmény elkövetését beismerte.

(2) Ha a bíróság elé állítás (1) bekezdés *a)-c)* pontjában meghatározott feltételei fennállnak, tettenérés esetén az ügyész a terheltet a gyanúsítottként történő kihallgatásától számított harminc napon belül bíróság elé állítja.

(3) A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló a terhelt bíróság elé állítását nem

indítványozhatja.

Nyomozás és vádemelés

518. § (1) Ha a bíróság elé állítás feltételei fennállnak, és az ügyész a gyanúsítottat bíróság elé kívánja állítani, közli a gyanúsítottal, hogy mely bűncselekmény miatt, milyen bizonyítékok alapján állítja bíróság elé.

(2) Az ügyész haladéktalanul gondoskodik arról, hogy a gyanúsított védőt hatalmazhasson meg, ha a gyanúsítottnak nincs védője, védőt rendel ki. Ha a terhelt őrizetben van, gondoskodik arról, hogy a védő a terhelttel a tárgyalás előtt beszélhessen.

519. § (1) Az ügyész haladéktalanul értesíti a bíróságot, ha a vádlottat bíróság elé kívánja állítani, ebben az esetben a bíróság nyomban kitűzi a tárgyalás határnapját.

(2) A bíróság elé állítás előtt elrendelt személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés a bíróság elé állítás napján tartott tárgyalás befejezéséig tart. Ha az 517. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek is fennállnak, az őrizetbe vétel bíróság elé állítás céljából is elrendelhető. Az őrizet legfeljebb hetvenkét óráig tarthat. Ha a bíróság az iratokat az ügyészhez visszaküldi, az ügyész indítványára az általános szabályok szerint határoz a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedésekről.

520. § Az ügyész a vádlottat a nyomozó hatóság közreműködésével vagy egyéb módon a bíróság elé állítja, a védőt rövid úton megidézi, és biztosítja, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak. Gondoskodik továbbá arról, hogy a tárgyaláson jelen legyenek, akiknek a részvétele kötelező, illetve jelen lehessenek, akiknek a részvétele nem kötelező.

Tárgyalás előkészítése

521. § Bíróság elé állítás esetén a XII. Fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók.

Az elsőfokú bírósági tárgyalás

522. § (1) A tárgyaláson a védő részvétele kötelező.

(2) Az ügyész a tárgyalás megkezdése előtt - ha ez korábban nem történt meg - az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket a bíróságnak átadja, ezt követően a vádat szóban terjeszti elő.

(3) A vád előterjesztése után a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi, ha a gyanúsított kihallgatásától a bíróság elé állításig több mint harminc nap telt el, a bűncselekményre a törvény nyolcévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel, vagy a bizonyítási eszközök nem állnak rendelkezésre.

523. § (1) A vádlottat és a tanút a tanács elnöke hallgatja ki.

(2) A bíróság a tárgyalást egy alkalommal, legfeljebb nyolc napra elnapolhatja. Ha a tárgyaláson felvett bizonyítás eredményének megfelelően - további bizonyítási eszközök felkutatása érdekében - az ügyész megkeresése szükséges, és ezért a tárgyalás nyolc napon belül nem folytatható, illetőleg újabb elnapolás szükséges, a bíróság az iratokat visszaküldi az ügyésznek.

524. § A vád kiterjesztésének akkor van helye, ha a bíróság elé állítás feltételei a kiterjesztett vád szerinti bűncselekményre is fennállnak. Egyébként a bíróság az iratokat visszaküldi az ügyésznek.

525. § Az iratoknak az ügyészhez való visszaküldése miatt fellebbezésnek nincs helye.

XXV. Fejezet

ELJÁRÁS A TÁVOLLÉVŐ TERHELTTTEL SZEMBEN

526. § Távollévő terhelttel szembeni eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Nyomozás és vádemelés az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben

527. § (1) A nyomozásnak nem akadályja, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik; ebben az esetben a tartózkodási helyének felkutatása iránt kell intézkedni [73. § (1)-(3) bek.], és gondoskodni kell a bizonyítási eszközök felderítéséről és biztosításáról.

(2) Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult nyomozás során - ha a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt tett más intézkedés nem vezetett eredményre - elfogatóparancsot kell kibocsátani, ezzel egyidejűleg a terhelt részére, ha nincs meghatalmazott védője, védőt kell kirendelni.

(3) A szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult nyomozást követően, ha

a) az elfogatóparancs kibocsátása a nyomozás iratainak ügyészhez történő megküldéséig [193. § (5) bek.] nem vezetett eredményre,

b) megalapozottan feltehető, hogy a gyanúsított megszökött, vagy a nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész elől elrejtőzött,

c) a nyomozás adatai alapján a vádemelésnek nincs akadályja, és

d) azt a bűncselekmény súlya vagy az ügy megítélése indokolja, az ügyész vádat emel.

(4) A vádiratnak a 217-218. §-ban meghatározottak mellett tartalmaznia kell a (3) bekezdésben felsorolt körülmények részletes leírását, és azt az indítványt, hogy a bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben folytassa le az eljárást.

(5) A terheltnek hirdetményi úton [70. § (5)-(6) bek.] kézbesített hivatalos iratot a védőjének is kézbesíteni kell.

(6) Ha a (3) bekezdésben meghatározott körülmények nem állnak fenn, az ügyész a nyomozást felfüggeszti [188. § (1) bek. a) pont].

A bíróság eljárása az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben

528. § (1) A bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben az erre irányuló ügyészi indítványra jár el. A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben a bírósági eljárást nem indítványozhatja.

(2) Ha az ügyész a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartását indítványozta, és a vádlott tartózkodási helye a tárgyalás megkezdése előtt ismertté válik, a bíróság értesíti az ügyészt, és a vádlottal szemben szükség esetén személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedést rendel el.

(3) A bíróság további eljárására a XII-XIII. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

529. § (1) Ha a vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően vált ismeretlenné, és megalapozottan feltehető, hogy a vádlott megszökött vagy elrejtőzött, a bíróság a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult eljárásban az eljárás felfüggesztése nélkül elfogatóparancsot bocsát ki.

(2) Ha az elfogatóparancs kibocsátása tizenöt napon belül nem vezetett eredményre, a bíróság erről az ügyészt tájékoztatja. Ha az ügyész indokoltnak tartja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg, illetőleg folytassák, a bíróság tájékoztatásától számított tizenöt napon belül erre indítványt tesz.

(3) Ha a vádlott érdekében korábban nem járt el védő, az ügyész a (2) bekezdés szerinti indítványában védő kirendelését is indítványozza. A tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével kell folytatni.

(4) Ha az ügyész nem tesz indítványt arra, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében folytassák, a tanács elnöke az eljárást felfüggeszti.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a másodfokú és a harmadfokú bírósági eljárásban is.

530. § (1) A vádlott távollétében tartott tárgyaláson a védő részvétele kötelező.

(2) A vádlottnak hirdetményi úton kézbesített hivatalos iratot [70. § (5)-(6) bek.] a védőjének is kézbesíteni kell.

531. § (1) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala előtt eredményre vezettek, a bíróság a tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével folytatja, szükség esetén a bizonyítási eljárást újra megnyitja (320. §).

(2) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala után vezettek eredményre, a vádlott a fellebbezésre nyitva álló határidőn belül, a fellebbezés bejelentése helyett az elsőfokú bíróságnál indítványozhatja a tárgyalás megismétlését.

(3) A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismerteti a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát és a vádlottnak a tárgyalás megismétlésére irányuló indítványát. A megismételt tárgyaláson a tanú újabb kihallgatása, illetőleg a szakértő újabb meghallgatása helyett a bíróság előtt korábban tett vallomásról, illetőleg a korábban előterjesztett szakvéleményről készült jegyzőkönyvet fel lehet olvasni. A tárgyalásra egyébként a XIII. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) A bíróság a megismételt tárgyalás eredményétől függően a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát hatályban tartja, vagy hatályon kívül helyezi, és új határozatot hoz.

(5) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a másodfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a másodfokú bíróság tárgyalást tűz ki, és azon a vádlottat kihallgatja, valamint - ha szükséges - a vádlott által indítványozott további bizonyítást vesz fel. A másodfokú bíróság az eljárás eredményétől függően az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(6) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a harmadfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a harmadfokú bíróság az első és a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(7) Ha a terhelt tartózkodási helye a jogerős határozat meghozatala után válik ismertté, a javára perújítási indítványt lehet előterjeszteni.

(8) Ha a szabadlábon lévő vádlott a megismételt első fokú tárgyalás [(2) bek.] során ismételten ismeretlen helyre távozik, a bíróság a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát érdemi vizsgálat nélkül hatályában tartja. Erre a bíróság a vádlottat figyelmezteti.

Eljárás a külföldön tartózkodó terhelt távollétében

532. § (1) Ha a terhelt külföldön tartózkodik, és kiadatásának vagy az európai elfogatóparancs alapján történő átadásának nincs helye, illetve kiadatását vagy az európai elfogatóparancs alapján

történő átadását megtagadták, és a büntetőeljárás átadására sem került sor, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg.

(2) Ha a bírósági eljárásban állapítják meg, hogy a vádlott külföldön ismert helyen tartózkodik, a bíróság felhívhatja az ügyészt, hogy kívánja-e indítványozni a tárgyalásnak a vádlott távollétében történő folytatását.

(3) Ha az ismeretlen helyen tartózkodó vádlott távollétében megkezdett tárgyalás során állapítják meg, hogy a terhelt külföldön ismert helyen tartózkodik a bíróság az ügyész felhívása nélkül folytatja a tárgyalást.

(4) Külföldön ismert helyen tartózkodó terhelttel szemben elfogató parancs kibocsátásának nincs helye, ha a vádiratban az ügyész szabadságvesztés büntetés kiszabására nem tett indítványt.

(5) Ha az eljárást a külföldön tartózkodó terhelttel szemben folytatják, illetve, ha a terhelt hazatért, az 527-531. § rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

XXVI. Fejezet

LEMONDÁS A TÁRGYALÁSRÓL

533. § A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

534. § (1) Ha a terhelt a vádemelést megelőzően bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomást tesz és a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság az ügyész indítványára, nyilvános ülésen hozott ítélettel megállapíthatja a vádirattal egyező tényállás, valamint a vádirattal egyező minősítés miatt a vádlott bűnösségét, és büntetést szabhat ki, illetve intézkedést alkalmazhat.

(2) A bíróság az ítéletben az ügyész által a vádiratban indítványozott nemű büntetést vagy intézkedést szabhat ki, illetve alkalmazhat. Szabadságvesztés kiszabásakor a Btk. 82. § (2) és (3) bekezdése alapján meghatározott büntetési tétel az irányadó.

(3) A magánvádló, illetve a pótmagánvádló a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás lefolytatását nem indítványozhatja.

535. § (1) A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárásra - az 537. § szerinti esetet kivéve - nem kerülhet sor, ha a terhelt a bűncselekményt bünszervezetben követte el.

(2) A bíróság a polgári jogi igényt nem utasíthatja el.

536. § (1) Az ügyész az ügy körülményeinek, így különösen a terhelt személye és az elkövetett bűncselekmény figyelembevételével a vádiratban indítványozhatja az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(2) Az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálására vonatkozó indítványát nem vonhatja vissza. Ha az ügyész az ülés eredményéhez képest úgy látja, hogy a vádlott súlyosabb bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, indítványozza az ügy tárgyalásra utalását.

A tárgyalásról lemondás együttműködő terhelt esetén

537. § Azzal szemben, aki a bűncselekményt bünszervezetben (Btk. 459. § 1. pont, illetve 1978. évi IV. törvény 137. § 8. pont) követte el, és a nyomozás során az ügy vagy más büntetőügy bizonyításához hozzájárulva az ügyésszel, illetve a nyomozó hatósággal jelentős mértékben együttműködött, de a nyomozás megszüntetésére bármely okból nem került sor, a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárásban a büntetést a Btk. 83. §-ának, illetve a Btk. 84.

§-ának vagy az 1978. évi IV. törvény 85/A. §-ának, illetve 87/C. §-ának az alapulvételével kell kiszabni. Ha a bűncselekményre a törvény nyolcévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel, a büntetést e büntetési tételkeret között kell kiszabni.

Az ügyész eljárása

538. § (1) Ha az ügyész a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekményt maga végezte, ennek megtörténte után, ha pedig azt a nyomozó hatóság végezte, az iratok hozzá érkezését követő harminc napon belül az ügy iratait megvizsgálja, és ennek eredményéhez képest dönt arról, hogy a nyomozás során a bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomást tevő terheltnek a tárgyalásról lemondásra irányuló kezdeményezését elfogadja-e. Ha az ügyész a kezdeményezéssel egyetért, erről határozatot hoz.

(2) Ha az ügyész a kezdeményezéssel nem ért egyet, erről a terheltet értesíti.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt határidő a 216. § (3) bekezdés szerint meghosszabbítható.

(4) Ha az ügyész a terhelt kezdeményezését elfogadja, az eljárásban védő részvétele kötelező. Az ügyész a terhelt részére - ha nincs védője - védőt rendel ki, és gondoskodik arról, hogy a védő a nyomozás iratait megismerhesse.

(5) Az ügyész a terhelt kezdeményezésének elfogadásáról szóló határozat meghozatalát követő harminc napon belül vádat emel.

(6) Az ügyész a terheltet meghallgatja és közli

a) a terhelt által beismert bűncselekmény leírását,

b) a Btk. szerinti minősítést,

c) továbbá azt, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetve intézkedést vesz tudomásul.

(7) Az ügyész az együttműködő terheltet tájékoztatja a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás következményeiről, illetve arról, hogy a megállapodást a bíróság nem köteles elfogadni. A tájékoztatást és a terhelt nyilatkozatát jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(8) Ha a terhelt az ügyész (6) bekezdés szerinti közlését elfogadja, az ügyész és a terhelt írásban megállapodik. A megállapodás tartalmazza a terhelt által beismert bűncselekmény leírását, a Btk. szerinti minősítést, az ügyész és a terhelt nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetve intézkedést vesz tudomásul.

(9) A létrejött, írásba foglalt megállapodás a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás célján túlmenően joghatás kiváltására nem alkalmas.

(10) Az ügyész a megállapodásban foglaltakkal azonos tényállás és minősítés miatt vádat emel, és indítványt tesz az ügy nyilvános ülésen történő elbírálására, a megállapodásban rögzített nemű, mértékű, tartamú büntetés, illetve intézkedés alkalmazására, annak alsó és felső határának megjelölésével.

(11) Az ügyész a vádirattal és a nyomozás irataival együtt a megállapodást és az annak alapjául szolgáló jegyzőkönyvet is benyújtja a bíróságnak.

539. § (1) Ha az ügyész és a terhelt között a megállapodás nem jön létre, az ügyész a terhelt kezdeményezéséről a bíróságot nem tájékoztathatja, az ezzel összefüggésben keletkezett iratokat nem nyújthatja be a bírósághoz.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben, továbbá ha a bíróság a megállapodás tartalmával nem ért egyet, vagy az e fejezet szerint az ügyet tárgyalásra utalja, a megállapodásban foglalt nyilatkozatok sem az ügyészt, sem a terheltet nem kötik.

(3) Az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálására vonatkozó indítványát nem vonhatja vissza. Ha az ügyész az ülés eredményéhez képest úgy látja, hogy a vádlott súlyosabb

bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, indítványozza az ügy tárgyalásra utalását.

540. § (1) A nyomozás során beismerő vallomást nem tett terhelt a nyomozás befejezése után, de legkésőbb a vádirat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül az ügyésznél kezdeményezheti, hogy az ügyész indítványozza az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(2) Ha az ügyész a kezdeményezéssel egyetért, a meghallgatás során a terheltet részletesen meghallgatja a vád tárgyává tett cselekményről, és közli, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetve intézkedést vesz tudomásul. Az ügyész az 538. § (7) bekezdésében foglaltakat is közli a terhelttel.

(3) Ha az ügyész és a terhelt között az 538. § (8) bekezdésében megjelölt megállapodás létrejön, az ügyész indítványt tesz az ügy nyilvános ülésen történő elbírálására, a megállapodásban rögzített nemű, mértékű, tartamú büntetés, illetve intézkedés alkalmazására. Az ügyész az indítványokkal kiegészített vádirattal együtt a megállapodást és az annak alapjául szolgáló jegyzőkönyvet is benyújtja a bíróságnak.

(4) Ha az ügyész és a terhelt között a megállapodás nem jön létre, az ügyész a terhelt kezdeményezéséről a bíróságot nem tájékoztathatja, az ezzel összefüggésben keletkezett iratokat nem nyújthatja be a bírósághoz.

A bíróság eljárása

541. § (1) Ha a bíróság a vádiratban megjelölt tényállással, minősítéssel és az ügyész által indítványozott büntetés, illetve intézkedés nemével - az 537. §-ban meghatározott személy elleni vádemelés esetén - mértékével, illetve tartamával egyetért, akkor az ügyet az ügy iratainak a bírósághoz érkezését követő hatvan napon belül nyilvános ülésre tűzi ki.

(2) A tárgyalásról lemondás esetén a bíróság egyesbíróként jár el. A nyilvános ülésen a védő részvétele kötelező.

(3) A nyilvános ülés előkészítésére a tárgyalás előkészítésének szabályai irányadók.

542. § (1) A nyilvános ülésen az ügyész - távollétében a bíróság - ismerteti a vádat, és az ügynek a nyilvános ülésen alapuló elbírálására vonatkozó indítványt, továbbá a büntetés, illetve intézkedés nemére - az 537. §-ban meghatározott személy elleni vádemelés esetén - mértékére, tartamára vonatkozó indítványt.

(2) A vád és az indítványok ismertetését követően a bíróság tájékoztatja a vádlottat a tárgyalásról lemondás és a bíróság előtt tett beismerése következményeiről, különösen az 542/A. § (5) bekezdésében és az 542/C. § (1) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekről.

(3) Ezt követően a bíróság a vádlottat felhívja, hogy nyilatkozzék lemond-e a tárgyalásról, illetve a bűnösségét elismeri-e.

(4) A nyilatkozat megtétele előtt a bíróság lehetővé teszi, hogy a vádlott a védővel tanácskozzék.

(5) Ha a vádlott a bűnösségét elismeri, a tárgyalásról lemond és a bíróság e tény, az eljárás iratai, valamint - szükség esetén - a vádlotthoz és a védőhöz intézett kérdésekre adott válaszok alapján nem látja akadályát az ügy nyilvános ülésen való elintézésének, a vádlottat kihallgatja a vád tárgyává tett cselekményről. Egyéb esetben a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

542/A. § (1) Ha a vádlott a vallomástételt megtagadja, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja, e végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. Erre a vádlottat a kihallgatás megkezdése előtt figyelmeztetni kell.

(2) Ha a vádlott kihallgatását követően a bíróság úgy ítéli meg, hogy a vádlott beszámítási

képessége, beismerésének önkéntessége vagy hitelt érdemlősége iránt ésszerű kétely mutatkozik, továbbá ha - az 540. § (1) bekezdése szerinti esetet kivéve - a vádlott vallomása a nyomozás során, valamint az ügyész előtt tett vallomásától lényegesen eltér, az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(3) Ha a bíróság a tárgyalásra utalásra nem lát alapot, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja.

(4) A vádlott kihallgatásának befejezése után - amennyiben jelen van - az ügyész, ezt követően a védő felszólalhat.

(5) A bíróság a vádlott bűnösségét a beismerő vallomására és a nyomozás irataira alapítja.

(6) Ha a vádtól eltérő minősítés látszik megállapíthatónak, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(7) A bűnösséget megállapító ítélet indokolásában a 258. § (3) bekezdés *a)-c)* pontjában foglaltakon kívül a büntetéskiszabási körülmények és az alkalmazott jogszabályok megjelölése mellett elegendő a tárgyalásról lemondás tényére utalni.

542/B. § Ha az ügyész a nyilvános ülést az 538. § (10) bekezdése alapján indítványozta, és a bíróság a nyilvános ülésen az ügyet tárgyalásra utalta - feltéve, hogy a tárgyalás megtartásának nincs akadálya -, a bíróság a tárgyalást nyomban megtartja. A tárgyalásra a XIII. Fejezet rendelkezései az irányadók.

A másodfokú bírósági eljárás

542/C. § (1) A bűnösség megállapítása, az 542/A. § (5) bekezdés szerint megállapított, a váddal egyező tényállás, minősítés, a vádirat keretei között meghatározott büntetés, illetve intézkedés neme, valamint - az 537. §-ban meghatározott személy elleni vádemelés esetén - mértéke, tartama miatt nincs helye fellebbezésnek.

(2) A fellebbezésben az (1) bekezdés korlátai között lehet új tényt állítani és új bizonyítékra hivatkozni.

(3) A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására és a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezéseit felülbírálja, de a bűnösség megállapítása, az 542/A. § (5) bekezdés szerint megállapított, a váddal egyező tényállás, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítés esetén az első fokú ítéletet akkor változtathatja meg, ha a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének van helye.

(4) A másodfokú eljárásban bizonyítás az 542/A. § (5) bekezdésében meghatározott keretek között vehető fel.

(5) Ha az elsőfokú bíróság a nyilvános ülést a törvényi feltételek hiányában tartotta meg, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja. Az új eljárás során e fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók.

XXVII. Fejezet

A TÁRGYALÁS MELLŐZÉSE

543. § E törvény rendelkezéseit a tárgyalás mellőzésével folytatott eljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

544. § (1) A bíróság az ügyész indítványára vagy hivatalból a szabadlábon lévő vádlottal

szemben tárgyalás mellőzésével végzésben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kitiltást, a sportrendezvények látogatásától való eltiltást, kiutasítást - katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését is -, továbbá intézkedésként jóvátételi munkát, próbára bocsátást, megrovást alkalmaz az ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén, ha

„a) a törvény a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését, a közérdekű munkát, a pénzbüntetést, a foglalkozástól eltiltást, a járművezetéstől eltiltást, a kitiltást, a sportrendezvények látogatásától való eltiltást, a kiutasítást - katonával szemben a lefokozást, a szolgálati viszony megszüntetését, a rendfokozatban visszavétést és a várakozási idő meghosszabbítását is -, illetve a jóvátételi munka vagy a próbára bocsátás alkalmazását lehetővé teszi,

b) a tényállás egyszerű,

c) a vádlott a bűncselekmény elkövetését beismerte,

d) a büntetés célja tárgyalás nélkül is elérhető.

(2) Tárgyalás mellőzésével két évet meghaladó szabadságvesztés nem szabható ki.

(3) A tárgyalás mellőzésével meghozott végzésre - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

545. § (1) Az 544. § (1) bekezdésében meghatározott végzés meghozatalának az ügynek a bíróságra érkezésétől számított harminc napon belül van helye.

(2) Magánvádas ügyben az (1) bekezdésben meghatározott határidőt a személyes meghallgatás napjától kell számítani.

546. §

547. § (1) A bíróság a végzésben

a) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kitiltást, sportrendezvények látogatásától való eltiltást, kiutasítást - katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését, rendfokozatban visszavétést és a várakozási idő meghosszabbítását is -, illetve jóvátételi munkát, próbára bocsátást vagy megrovást alkalmazhat,

b) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása, jóvátételi munka előírása vagy próbára bocsátás esetén pártfogó felügyeletet is alkalmazhat,

c) elkobzást, vagyoneklobzást, illetve elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét is kimondhat, a polgári jogi igénynek helyt adhat, vagy a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasíthatja,

d) a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezheti,

e) az ügyek egyesítéséről, elkülönítéséről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről rendelkezhet.

(2) A bűnügyi költség viselésére a 338-340. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A tárgyalás mellőzésével hozott végzés rendelkező részének tartalmaznia kell

a) a bűncselekmény megjelölését,

b) a kiszabott büntetést, az előírt jóvátételi munkát, az alkalmazott próbára bocsátást vagy megrovást,

c) a jogszabályon alapuló egyéb rendelkezéseket,

d) az 548. és az 550. §-ban foglaltakra való figyelmeztetést.

(4) A végzés indokolása a megállapított tényállást, a végzés meghozatala törvényi előfeltételeinek fennállására való utalást, valamint az alkalmazott jogszabályok megjelölését tartalmazza.

(5) Ha a tárgyalás mellőzését az ügyész indítványozta, a végzést bírósági titkár is meghozhatja.

548. § (1) A tárgyalás mellőzésével hozott végzés ellen fellebbezésnek nincs helye; az ügyész, a magánvádló, a vádlott, a védő, a magánfél és az egyéb érdekelt a kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti. A kérelem alapján a bíróság tárgyalást tart.

(2) Ha a tárgyalás mellőzését az ügyész indítványozta, az ügyész nem kérheti a tárgyalás tartását azon az alapon, hogy a bíróság az 544. § (1) bekezdése alapján jár el.

(3) A magánfél kizárólag a polgári jogi igényt elbíráló rendelkezéssel, az egyéb érdekelt csak az elkobzással, a vagyoneklobzással és az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételével kapcsolatban kérheti tárgyalás tartását. Ha a tárgyalás tartását kizárólag a magánfél kérte, a bíróság a tárgyaláson a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi, és az igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

(4) A tárgyalás tartására irányuló kérelemnek a végzés végrehajtására - az 549. § (2) bekezdésének esetét kivéve - halasztó hatálya van.

(5) Ha a vádlott részére a tárgyalás mellőzésével hozott végzést nem lehetett kézbesíteni a bíróság az ügy tárgyalásának kitűzése iránt intézkedik.

549. § (1) A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismerteti a tárgyalás mellőzésével hozott végzést és a tárgyalás tartására irányuló kérelmet.

(2) A tárgyalás tartása iránti kérelemnek az 548. § (3) bekezdésében meghatározott esetében, továbbá ha az ügyész, a vádlott vagy a védő kizárólag az elkobzásra, a vagyoneklobzásra, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételére, a polgári jogi igényre vagy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést sérelmezte, a bíróság a tárgyaláson csak ebben a kérdésben határoz.

(3) A bíróság - a (2) bekezdés kivételével - a tárgyalás mellőzésével hozott végzését hatályon kívül helyezi, ezt követően a tárgyalást a XIII. Fejezet rendelkezései szerint folytatja le.

(4) A bíróság a vádlott terhére szóló kérelem hiányában akkor szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve alkalmazhat súlyosabb büntetés helyett alkalmazott intézkedést, ha a tárgyaláson új bizonyíték merül fel, és ennek alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy jelentős mértékben súlyosabb büntetést kell kiszabni, illetőleg súlyosabb büntetés helyett alkalmazott intézkedést kell alkalmazni.

(5) A (3) bekezdés alapján hozott végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

550. § (1) A tárgyalás tartására irányuló kérelmet a kérelmező a tárgyalás megkezdéséig visszavonhatja.

(2) A tárgyalást kérő személynek a tárgyaláson való részvétele kötelező. Ha a tárgyaláson nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen, haladéktalanul nem menti ki, úgy kell tekinteni, mint aki a kérelmét visszavonta, ez utóbbi rendelkezés az ügyészre nem vonatkozik.

XXVIII. Fejezet

ELJÁRÁS A MENTESSÉGET ÉLVEZŐ SZEMÉLYEK ÜGYÉBEN

Közjogi tisztség betöltésén alapuló mentesség

551. § (1) A külön törvényben meghatározott közjogi tisztséget betöltő személyek ellen e tisztségük fennállása alatt csak a mentelmi jog felfüggesztése után indítható büntetőeljárás.

(2) Az (1) bekezdés szerinti személyek gyanúsítottkénti kihallgatására csak a mentelmi jog

felfüggesztése után kerülhet sor, és ezt megelőzően az ilyen személlyel szemben - a tettenérés esetét kivéve - e törvény szerinti kényszerintézkedés nem alkalmazható.

552. § (1) Ha a büntetőeljárás során adat merül fel arra, hogy a terhelt mentességet élvező személy, az eljárás felfüggesztése mellett indítványozni kell a mentelmi jog felfüggesztésére jogosult döntését. Az indítványt a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően, valamint magánvádas ügyben a bíróság terjeszti elő. Tettenérés esetén az indítványt haladéktalanul elő kell terjeszteni.

(2) Ha az indítványt a mentelmi jog felfüggesztésére jogosult elutasította, az eljárást meg kell szüntetni. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárás ilyen okból történő megszüntetése nem akadályozza annak, hogy a személyes mentesség megszűnését követően a büntetőeljárást lefolytassák.

(3)

Nemzetközi jogon alapuló mentesség

553. § (1) Az 551-552. § rendelkezéseit az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni a diplomáciai vagy a nemzetközi jogon alapuló más mentességet (a továbbiakban együttesen: diplomáciai mentesség) élvező személyek ügyében.

(1a) A diplomáciai mentességet élvező személyek büntetőjogi felelősségre vonására nemzetközi szerződés, ennek hiányában a nemzetközi gyakorlat irányadó. A nemzetközi gyakorlat kérdésében az igazságügyért felelős miniszter állásfoglalását kell beszerezni.

(2) A diplomáciai mentességet élvező személlyel szemben büntetőeljárás cselekmény a mentesség felfüggesztéséig nem végezhető.

(3) A diplomáciai mentesség felfüggesztésére vonatkozó indítványt a bíróság az igazságügyért felelős miniszter útján, a legfőbb ügyész közvetlenül terjeszti elő a külpolitikáért felelős miniszternek.

554. § (1) A bíróság a diplomáciai mentesség tárgyában hozott döntésig az eljárást akkor is felfüggeszti, ha a mentességet élvező személy magánvádlóként lép fel. Ha a bíróság a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása alapján a mentességet megállapította, az eljárást megszünteti.

(2) Ha az eljárás során a diplomáciai mentességet élvező személy tanúkénti kihallgatása válik szükségessé, vagy ilyen személy magánfélként lép fel, a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően, illetve magánvádas ügyben a bíróság az igazságügyért felelős miniszter útján - az eljárás felfüggesztése nélkül - a külpolitikáért felelős miniszternek tesz előterjesztést állásfoglalás végett.

(3) Ha a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása alapján a mentesség megállapítható, a mentességet élvező személy nem hallgatható ki, illetőleg polgári jogi igénye nem bírálható el.

(4) Az 553. § (1) bekezdésében meghatározott mentességet élvező személy a büntetőeljárásban védőként és szakértőként nem járhat el, illetve hatósági tanúként nem vehető igénybe.

XXVIII/A. Fejezet

A KIEMELT JELENTŐSÉGŰ ÜGYEK ELJÁRÁSI SZABÁLYAI

554/A. § Kiemelt jelentőségű ügyben történő eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Általános rendelkezések

554/B. § Kiemelt jelentőségű ügy

a) a hivatali visszaélés (Btk. 305. §),

b) a korrupciós bűncselekmények [Btk. 294. § (2) és (3) bekezdés, 297. § és 299-300. §], ha annak elkövetésével

ba) a helyi önkormányzat képviselő-testületének tagja, polgármestere, alpolgármestere, képviselő-testülete hivatalának vezető beosztású dolgozója, országgyűlési képviselő és a nemzetiségi szószóló, nemzetiségi szószóló, állami vezető,

bb) a központi költségvetési szerv, a központi államigazgatási szerv, illetve ezek területi szerveinek (a továbbiakban együtt e fejezet alkalmazásában: közigazgatási szerv) vezető beosztású dolgozója gyanúsítható megalapozottan, illetve elkövetőként kizárólag az ebben a pontban felsorolt személyek valamelyike jöhet szóba, vagy a bűncselekményt e személyek vonatkozásában követik el,

c) a külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés [Btk. 290. § (4) bekezdés], a külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy által elkövetett vesztegetés elfogadása [Btk. 291. § (4) bekezdés], a külföldi hivatalos személy működésével kapcsolatban elkövetett hivatali vesztegetés [Btk. 293. § (3) bekezdés], a külföldi hivatalos személy által elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása [Btk. 294. § (4) bekezdés], a külföldi gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személlyel kapcsolatban elkövetett befolyás vásárlása [Btk. 298. § (2) bekezdés], a külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban elkövetett befolyás vásárlása [Btk. 298. § (3) bekezdés], a külföldi hivatalos személlyel kapcsolatban elkövetett befolyással üzérkedés [Btk. 299. § (3) bekezdés],

d) a bünszervezetben részvétel (Btk. 321. §),

e) a bünszervezetben (Btk. 459. § 1. pont) elkövetett bármely bűncselekmény,

f)

g) azok a bűncselekmények, amelyek büntetethetősége a Btk. 26. § (3) bekezdése alapján nem évül el,

h) az emberiesség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről szóló törvényben meghatározott nemzetközi jog szerint el nem évülő bűncselekmények,

i) a *h)* pontban foglalt kivétellel az emberiesség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről szóló törvényben meghatározott kommunista bűncselekmények.

554/C. § Az eljárás soronkívüliségét az eljárás minden résztvevője a saját eszközeivel köteles biztosítani.

A védő

554/D. § Kiemelt jelentőségű ügyben folyó eljárásban védő részvétele kötelező.

554/E. §

554/F. §

Az őrizetbe vétel

554/G. §

Az óvadék

554/H. § Kiemelt jelentőségű ügyben a bíróság az óvadék összegét a terhelt személyi körülményeire és vagyoni helyzetére is figyelemmel állapítja meg, ez azonban nem lehet kevesebb hárommillió forintnál.

A feljelentés kiegészítése

554/I. § Kiemelt jelentőségű ügyre vonatkozó feljelentés esetén a feljelentés kiegészítést végző hatóság a feljelentőt, illetve a feljelentéssel érintett helyi önkormányzat, közigazgatási szerv, gazdálkodó szervezet képviselőjét is meghallgathatja, illetve szaktanácsadót vehet igénybe.

554/J. §

A tárgyalás kitűzése

554/K. § (1) A tárgyalás határnapját az ügyek érkezési sorrendjének figyelembevételével és a soronkívüliségre vonatkozó rendelkezések szem előtt tartásával három hónapon belülről úgy kell kitűzni, hogy a bíróság az ügyet lehetőleg elnapolás nélkül, ésszerű határidőn belül be tudja fejezni.

(2) Az értesítéssel, illetve az idézéssel egyidejűleg tájékoztatni kell az ügyészt és a védőt arról, hogy a bíróság a kitűzött határnapra mely tanúkat idézi meg.

A tárgyalás folytonossága

554/L. § (1) Elnapolás esetében a tárgyalás folytatásának napját ki kell tűzni, kivéve, ha - az elnapolás okára tekintettel - kétséges, hogy a tárgyalást három hónapon belül folytatni lehet.

(2) A tárgyalást három hónapon belül ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás; egyébként a tárgyalást előlről kell kezdeni.

(3) Ha a hivatásos bíró vagy az ülnök személyében változás történt, a tárgyalás három hónapon belül a tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető. A tárgyalás anyagának ismertetése után figyelmeztetni kell az ügyészt, a vádlottat és a védőt arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet, és az ismertetés kiegészítését kérheti. A figyelmeztetést és az észrevételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

554/M. §

554/N. §

A sértett felszólalása

554/O. § Kiemelt jelentőségű ügyben a sértett, illetve magánfél 314. § (1) bekezdése szerinti felszólalása közben a szót nem lehet megvonni, illetve a felszólalás csak a 314. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint szakítható félbe. A sértett a 316. § szerinti nyilatkozatában a tényállásra vonatkozó álláspontját kifejtheti.

XXVIII/B. Fejezet

A VAGYON-VISSZASZERZÉSI ELJÁRÁS

554/P. § (1) A vagyon-visszaszerzési eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A vagyon-visszaszerzési eljárást nyomozó hatóságként a vagyon-visszaszerzési hatóság végzi. A vagyon-visszaszerzési hatóság a rendőrség.

(3) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság kizárólag olyan adatot adhat át a vagyon-visszaszerzési hatóságnak, amely a vagyon-visszaszerzési eljárás lefolytatásához szükséges.

554/Q. § (1) Vagyon-visszaszerzési eljárásnak van helye az elkobzás vagy a vagyoneklobzás alá eső dolognak vagy vagyonnak a biztosítása érdekében.

(2) A vagyon-visszaszerzési hatóság az eljárását az ügyész, illetve a nyomozó hatóság megkeresésére folytatja le.

(3) Ha a nyomozást a Nemzeti Adó- és Vámhivatal végzi és az (1) bekezdésnek megfelelően megkeresi a vagyon-visszaszerzési hatóságot, a vagyon-visszaszerzési hatósággal a 37. § (3) bekezdésében meghatározott közös nyomozó csoport hozható létre.

(4) A vagyon-visszaszerzési hatóság eljárási cselekményt az ügyész előzetes tájékoztatásával végezhet, azzal, hogy őrizetbe vételt nem rendelhet el és gyanúsítottat nem hallgathat ki, de a kihallgatáson jelen lehet és kérdést tehet fel.

(5) A vagyon-visszaszerzési hatóság az eljárása során lefoglalt tárgyi bizonyítási eszközt haladéktalanul, a keletkezett iratokat a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekményt megelőzően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság részére átadja. Az átadott iratokat a nyomozás során keletkezett iratokhoz kell csatolni.

554/R. § (1) Vagyon-visszaszerzési eljárásnak a bíróság ügydöntő határozatának jogerőre emelkedését követően akkor van helye, ha a jogerős ügydöntő határozatban elrendelt elkobzás vagy a vagyoneklobzás végrehajtása nem vezetett eredményre.

(2) A vagyon-visszaszerzési eljárást a végrehajtás szüneteléséről szóló jegyzőkönyv alapján az ügyész rendelheti el, amelynek lefolytatásával a vagyon-visszaszerzési hatóságot bízta meg.

(3) Ha a bíróság jogerős ügydöntő határozatában vagyoneklobzást rendelt el, a vagyoneklobzás alá eső dolgot vagy vagyont le kell foglalni, illetve zár alá vételét kell elrendelni. A vagyon-visszaszerzési hatóság, illetve az ügyész a lefoglalás, illetve a zár alá vétel megszüntetését követően a vagyoneklobzás alá eső dolgot vagy vagyont a bírósági végrehajtónak átadja, ha a dolgot vagy vagyont az a személy szerezte meg, akivel szemben az elkobzást vagy a vagyoneklobzást elrendelték.

(4) Az ügyész, illetve a vagyon-visszaszerzési hatóság az eljárást határozattal megszünteti, ha annak során elkobzás vagy vagyoneklobzás alá eső dolog vagy vagyon nem volt fellelhető. A határozatot az ügyész, illetve a vagyon-visszaszerzési hatóság megküldi a végrehajtás szüneteléséről szóló jegyzőkönyvet kiállító bírósági végrehajtónak. A határozat ellen panasznak nincs helye.

(5) A vagyon-visszaszerzési eljárás a bíróság ügydöntő határozatának jogerőre emelkedését követően az elkövetett bűncselekmény büntetési tétele felső határának megfelelő idő elteltével nem rendelhető el. Ha a büntetési tétel felső határa kevesebb, mint öt év, a vagyon-visszaszerzési eljárás a bíróság ügydöntő határozatának jogerőre emelkedését követő öt év elteltével nem rendelhető el. Életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény esetén a vagyon-visszaszerzési eljárás megindításának nincs időbeli korlátja. A vagyon-visszaszerzési eljárás meghosszabbítása legfeljebb az elrendeléstől számított két évig terjedhet.

(6) Az (1) bekezdés szerinti vagyon-visszaszerzési eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

HATODIK RÉSZ

XXIX. Fejezet

KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

I. Cím

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

555. § (1) E törvény rendelkezéseit a különleges eljárásokban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A különleges eljárások során - eltérő rendelkezés hiányában -

- a)* az eljárás hivatalból vagy az ügyész, a terhelt vagy a védő indítványára indul meg,
- b)* az a bíróság jár el, amely a különleges eljárást megelőzően az ügyben (alapügy) első fokon ügydöntő határozatot hozott,
- c)* a bíróság ülnökök közreműködése nélkül, egyesbíróként jár el,
- d)* a bíróság az eljárást megszünteti, ha az ügyész az indítványát visszavonta,
- e)* a bíróság az iratok alapján dönt, szükség esetén ülésen meghallgatja az ügyészt, a terheltet és a védőt; bizonyítás felvétele esetén tárgyalást tart,
- f)* az ügyész, a terhelt és a védő meghallgatásáról jegyzőkönyvet kell készíteni,
- g)* a bíróság határozata ellen az ügyész, a terhelt és a védő fellebbezhet,
- h)* a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezést is tanácsüléssel bírálja el,
- i)* harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye,
- j)* a bűnügyi költséget a terhelt viseli, amennyiben az alapügyben a bűnügyi költség megfizetésére kötelezték.

(3) E fejezet alkalmazásában bűnügyi költség a különleges eljárás során felmerült, az állam által előlegezett költség, illetőleg készkiadás [74. § (1) bek.].

(4) A különleges eljárás során a tárgyalás vagy az ülés megtartása végett az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben a 73. §-ban szabályozott intézkedéseknek van helye; elfogató parancs akkor bocsátható ki, ha a különleges eljárás folytán szabadságelvonásra kerülhet sor. Ha elfogató parancsot bocsátottak ki, a terhelt megtalálása esetén őrizetbe vehető. Az őrizet a tárgyalás, illetőleg az ülés befejezéséig - legfeljebb hat napig - tart.

II. Cím

AZ EGYES KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos megállapítása

556. § A bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról [Btk. 35. § (1) bekezdés, 37. §,

110. §, illetve 1978. évi IV. törvény 41. § (1) bekezdés, 111. § (2) bekezdés] utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. A Btk. 35. § (2) bekezdésén, illetve az 1978. évi IV. törvény 45. § (2) bekezdésén alapuló rendelkezés nem pótolható, illetve nem vizsgálható felül.

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosítása

557. § (1) A bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatban nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

(2) Ha a bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról határoz utólag, tárgyalást tart.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának elhalasztása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

558. § A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson határoz az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja elhalasztásáról (Btk. 45. §, illetve 1978. évi IV. törvény 47/B. §).

A feltételes szabadság megszüntetése

559. § A bíróság a feltételes szabadság megszüntetéséről utólag határoz, ha erről a feltételes szabadság tartama alatt elkövetett bűncselekményt elbíráló bíróság nem rendelkezett.

A feltételes szabadság megszüntetésére vonatkozó rendelkezés utólagos módosítása

560. § A bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadság megszüntetéséről nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Közérdekű munka utólagos meghatározása

561. § A bíróság utólag határoz, ha a közérdekű munkát kiszabó jogerős ítéletében nem határozott meg közérdekű munkaként végzendő munkát.

562. §

563. §

563/A. §

A járművezetéstől eltiltás utólagos beszámítása

564. § A bíróság utólag határoz, ha az elítélt vezetői engedélye visszavonásának a járművezetéstől eltiltás időtartamába való beszámításáról a jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Mentesítés a végleges hatályú foglalkozástól és járművezetéstől eltiltás, valamint a végleges hatályú kiutasítás alól

565. § (1) A foglalkozástól, illetőleg a járművezetéstől végleges eltiltás alóli mentesítést az

elítelt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kérheti.

(2) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

(3) A végleges hatályú kiutasítás alóli mentesítést az elítelt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kérheti. A kérelmet Magyarország külképviseleténél is elő lehet terjeszteni.

(4) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész, az idegenrendészeti hatóság, valamint - lehetőség szerint - az elítelt lakóhelye szerinti állam bünyügyi jogsegély teljesítésére feljogosított hatóságának nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

A kényszergyógykezelés felülvizsgálata

566. § (1) A bíróság a kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról - ennek keretében fenntartásának szükségességéről, illetőleg megszüntetéséről - tanácsban, tárgyaláson, végzéssel határoz. A tárgyaláson az ügyészt, a védőt és - feltéve, hogy állapota miatt megjelenhet, és a jogainak gyakorlására képes - a kényszergyógykezelés alatt álló személyt meg kell hallgatni. Ha első fokon nem budapesti székhelyű járásbíróság járt el, a felülvizsgálatra a Pesti Központi Kerületi Bíróság, ha pedig első fokon nem budapesti székhelyű törvényszék járt el, a felülvizsgálatra a Fővárosi Törvényszék illetékes.

(2) A bíróság a kényszergyógykezelés megkezdésétől számított hat hónap eltelte előtt a kényszergyógykezelés szükségességét hivatalból felülvizsgálja. Ha a kényszergyógykezelést nem szünteti meg, a felülvizsgálatot hat hónaponként megismétli. Ha a kényszergyógykezelésre kötelezett személy a vele szemben hozott ítélet jogerőre emelkedése előtt ideiglenes kényszergyógykezelés hatálya alatt állt, a határidőt a kényszerintézkedés megkezdésének napjától kell számítani.

(3) A kényszergyógykezelés felülvizsgálatának helye van az ügyésznek, a kényszergyógykezelés alatt állónak, házastársának, élettársának, törvényes képviselőjének vagy a védőnek az indítványára, továbbá a kényszergyógykezelést végrehajtó intézet vezetőjének előterjesztésére is. A bíróság a kényszergyógykezelésnek indítványra történő felülvizsgálatát mellőzheti, ha erre három hónapon belül már sor került.

(4) A felülvizsgálat előtt elmeorvos szakértői véleményt kell beszerezni. Az eljárásban a kényszergyógykezelést végrehajtó intézet orvosa az elmeorvos-szakértői vélemény kialakításában egyik szakértőként közreműködhet.

(5) A kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról hozott végzés ellen a kényszergyógykezelés alatt álló házastársa és törvényes képviselője is fellebbezhet.

Pártfogó felügyelet utólagos elrendelése

567. § (1) A bíróság a pártfogó felügyelet elrendeléséről utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem rendelkezett; vagy a szabadságvesztés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggesztették, és az elítelt visszaeső [Btk. 69. § (2) bekezdés, illetve 1978. évi IV. törvény 82. § (2) bekezdés].

(2) A bíróság a pártfogó felügyelet elrendelése előtt beszerzi az ügyész indítványát. A bíróság tárgyalást tart, ha külön magatartási szabályok [Btk. 71. § (3) bekezdés, illetve 1978. évi IV. törvény 82. § (6) bekezdés] előírása látszik szükségesnek, illetve a külön magatartási szabályok előírását az ügyész indítványozza.

Eljárás próbára bocsátás esetén

568. § (1) Az alapügyben eljáró bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson, ítélettel határoz a próbaidő meghosszabbításáról vagy a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezéséről [Btk. 65. § (4) bekezdés és 66. § (1) bekezdés], ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte. A bíróság a pártfogó felügyelet szabályainak súlyos megszegése miatt büntetést szab ki, fiatalkorúval szemben javítóintézeti nevelést is elrendelhet.

(2) A bíróság határozata elleni fellebbezésre az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha a próbaidő előtt vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátott ellen újabb eljárás indul, és az újabb ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság az ügyeket nem egyesítette [265. § (2)-(3) bek.], erről a bíróság az ügyész indítványára vagy hivatalból határoz, és az ügyben tárgyalást tűz ki. A tárgyalást a XVI. Fejezet III. Címe alapján kell lefolytatni. Az egyesítést kimondó határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

Eljárás jóvátételi munka végzésének előírása esetén

568/A. § (1) Az alapügyben eljáró bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson, ítélettel határoz a jóvátételi munka végzését előíró rendelkezés hatályon kívül helyezéséről [Btk. 67. § (1) bekezdés], ha az elítélt a jóvátételi munka elvégzését nem igazolta vagy a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte. A bíróság ezekben az esetekben büntetést szab ki, fiatalkorúval szemben javítóintézeti nevelést is elrendelhet.

(2) Az alapügyben eljáró bíróság az elítélt kérelmére ítélettel határoz a jóvátételi munka igazolása határidejének meghosszabbításáról, ha az elítélt igazolja, hogy az előírt jóvátételi munkát egészségügyi okból nem tudta teljesíteni.

(3) A bíróság határozata elleni fellebbezésre az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az elkobzásra, a vagyoneklobzásra, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételére és a lefoglalt dologról történő rendelkezésre irányuló eljárás

569. § (1) Az ügyész indítványára a bíróság határoz az elkobzásról, a vagyoneklobzásról, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről, illetve arról, hogy a lefoglalt dolog az állam tulajdonába kerül, ha büntetőeljárás senki ellen nem indult, vagy azt megszüntették, illetve a terhelt ismeretlen helyen tartózkodása vagy elmebetegsége miatt az eljárást felfüggesztették.

(2) Az eljárást az a bíróság folytatja le, amely a bűncselekmény elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkezik, ha ez nem állapítható meg, az a bíróság, amelynél az ügyész indítványozza.

(3) A bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész és az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti.

(4) A tárgyalásról értesíteni kell az ügyészt és az indítvány folytán érdekeltet. Ha az érdekelt ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodik, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri, részére a

bíróság képviselőt rendel ki.

(5) A tárgyalásra a XXVII. Fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók. A bűnügyi költség viselésére az erre vonatkozó általános rendelkezéseket (338-340. §) megfelelően alkalmazni kell. A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet; a fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(6) A bíróságnak az (1)-(2) bekezdésben meghatározott feladatát bírósági titkár is elláthatja, tárgyalás tartására azonban nem jogosult.

Utólagos elkobzás, vagyonekobzás vagy elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele

570. § (1) Ha

a) a bíróság jogerős ügydöntő határozatában az elkobzásról, a vagyonekobzásról vagy az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről nem vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, illetve

b) a vagyon-visszaszerzési eljárás eredményeként az elkobzást vagy a vagyonekobzást nem azzal a személlyel szemben kell a Btk. 74. § (2) vagy (3) bekezdése alapján elrendelni, akivel szemben az elkobzást vagy a vagyonekobzást elrendelték, erről a bíróság az ügyész indítványára, illetve hivatalból utólag határoz. A bíróság eljárására az 569. § (3) bekezdése az irányadó.

(2) Ha a bíróság tárgyalást tart, erről az ügyészt, a terheltet, a védőt és az indítvány folytán érdekeltet értesíteni kell. A tárgyalásra a XXVII. Fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók.

(3) A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet, a fellebbezésnek halasztó hatálya van.

Utólagos rendelkezés a lefoglalt dologról

571. § Ha a bíróság az ügydöntő határozatában a lefoglalt dolog kiadásáról, megsemmisítéséről, illetőleg arról, hogy az az állam tulajdonába kerül, nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, erről az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag az 570. § megfelelő alkalmazásával határoz.

Próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése és utólagos rendelkezés a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésről

572. § (1) A bíróság a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását az ügyész indítványára vagy hivatalból elrendeli, ha

a) az elítéltet a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték [Btk. 87. § b) pont], és az újabb bűncselekmény miatt eljáró bíróság a végrehajtás iránt nem intézkedett,

b) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja esetében a bíróság tárgyaláson határoz.

(3) Ha a próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását nem rendelik el, a bűnügyi költséget az állam viseli.

(4)

(5) A próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelő végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(6) A bíróság utólag határoz a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének hatályon kívül helyezéséről, ha a szabadságvesztés végrehajtását törvénysértően rendelte el.

Utólagos rendelkezés közkegyelemről

573. § A bíróság utólag határoz a közkegyelem hatálya kérdésében, illetőleg az ezzel összefüggő jogkövetkezményekről, ha erről a jogerős határozat nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Az összbüntetésbe foglalás

574. § (1) Az összbüntetésbe foglalásra a legutóbb befejezett ügyben eljáró elsőfokú bíróság illetékes, ha az eljárásokat azonos hatáskörű bíróságok folytatták; egyébként a magasabb hatáskörű elsőfokú bíróság jár el.

(2) Ha az egyik ügyben katonai büntetőeljárás volt folyamatban, az összbüntetésbe foglalásról az a bíróság határoz, amely a katonai büntetőeljárást lefolytatta, kivéve, ha a legutóbb befejezett ügyben a katonai büntetőeljárás hatályát a 470. § (3) bekezdése alapozta meg.

(3) Annak közlése végett, hogy az elítélt az összbüntetési ítélet alapjául szolgáló szabadságvesztés büntetésekből mennyi időt töltött ki, a bíróság megkeresi a büntetés-végrehajtási intézetet, és ha a kapott tájékoztatás alapján indokolt, az alapítéletek szerinti szabadságvesztések végrehajtását félbeszakítja. Az összbüntetési ítéletnek az összbüntetésbe foglalt szabadságvesztések végrehajtásának félbeszakításáról szóló rendelkezése fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

(4) Az összbüntetési eljárást a bíróság hivatalból vagy indítványra folytatja le. Az összbüntetési eljárás lefolytatását az elítélt, a védő vagy az ügyész indítványozhatja. Az összbüntetési eljárás lefolytatásához - kivéve, ha azt az elítélt indítványozta - az elítélt hozzájárulását minden esetben be kell szerezni. A bíróság az összbüntetésbe foglalást ítélettel, az erre irányuló indítvány elutasítását végzéssel mondja ki. Az ítéletben a bíróság az 556. és 557. §-ban foglaltakról is rendelkezhet.

(4a) Az ugyanazon jogosult által a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett vagy egyébként a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(5) Az összbüntetésbe foglalásra jogosult bíróság előtt folyamatban volt eljárásban a védő meghatalmazásának, illetőleg kirendelésének hatálya az összbüntetési eljárásra is kiterjed.

(6) Ha az összbüntetésbe foglalást nem rendelték el, a bűnügyi költséget az állam viseli.

Utólagos összbüntetésbe foglalás

575. § A bíróság az összbüntetésbe foglalásról, illetve az összbüntetés tartamáról utólag határoz, ha erről a jogerős összbüntetési ítélet nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Előzetes fogva tartás és házi őrizet utólagos beszámítása

576. § (1) A bíróság az előzetes fogva tartás, illetőleg a házi őrizet beszámításáról utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban a Btk. 92. § (3) bekezdésén alapuló rendelkezés csak

akkor vizsgálható felül, ha a jogerős ítélet e rendelkezése törvénysértő.

Bírósági mentesítés

577. § (1) A büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli utólagos bírósági mentesítést az elítélt, illetőleg törvényes képviselője az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kérheti. Több elítélés esetében a magasabb hatáskörű bíróság, ennek hiányában az a bíróság jár el, amely a legsúlyosabb büntetést szabta ki. Ha a büntetések azonos súlyúak, a bíróságok bármelyike eljárhat.

(2) Ha az egyik ügyben katonai büntetőeljárás volt folyamatban, az a bíróság jár el, amely a katonai büntetőeljárást lefolytatta, kivéve, ha a katonai büntetőeljárás hatályát a 470. § (3) bekezdése alapozta meg.

(3) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

(4) A bíróság a mentesítést kimondó határozat hatályon kívül helyezéséről az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag határoz, ha a mentesítés hatályát veszítette [Btk. 100. § (3) bekezdés, 102. § (2) bekezdés], vagy utóbb megállapítják, hogy a mentesítésnek törvényi akadálya volt.

A bűnügyi költségre vonatkozó utólagos rendelkezés

578. § (1) A bíróság utólag határoz a bűnügyi költség viseléséről, ha a jogerős határozat erről nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. E végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(2) A bíróság utólag határoz a vádlott költségének és a védőjét megillető, az eljárás során nem előlegezett díj és költség megtérítéséről [339. § (3) bek.], ha erről az ügydöntő határozat meghozatalakor nem volt lehetősége rendelkezni.

Külföldi ítélet érvényének elismerése

579. §

III. Cím

A KÁRTALANÍTÁS ÉS A VISSZATÉRÍTÉS

A kártalanítás

580. § (1) Kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért, a házi őrizetért és az ideiglenes kényszergyógykezelésért, ha

I. a nyomozást azért szüntették meg, mert

a) a cselekmény nem bűncselekmény,

b) a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése,

c) nem a gyanúsított követte el bűncselekményt, illetve a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el,

- d) büntetethőséget kizáró ok állapítható meg,
- e) az eljárás elévülés miatt nem folytatható,
- f) a cselekményt már jogerősen elbírálták;

II. a bíróság

- a) a terheltet felmentette,
- b) az eljárást a büntetethőség elévülése, az eljárás megindításához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kivánat hiánya, a törvényes vád hiánya vagy vádelejtés miatt, illetőleg azért szüntette meg, mert a cselekményt már jogerősen elbírálták;

III. a bíróság a terhelt bűnösségét jogerős határozatában megállapította, de nem szabott ki szabadságvesztést, elzárást, közérdekű munkát, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kitiltást, sportrendezvények látogatásától való eltiltást vagy kiutasítást.

(2) Ha a bíróság a terhelt bűnösségét jogerős határozatában megállapította, kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért és a házi őrizetért, ha annak tartama meghaladja a jogerősen kiszabott

- a) szabadságvesztés tartamát,
- b) elzárás tartamát,
- c) közérdekű munka tartamát,
- d) pénzbüntetés napi tételeinek számát,
- e) javítóintézeti nevelés tartamát.

(3) Az (1)-(2) bekezdés esetén sincs helye kártalanításnak, ha a terhelt

a) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött, szökést kísérelt meg,

b) a tényállás megállapításának megghiúsítása érdekében bűncselekményt követett el, és ezt jogerős ítélet megállapította,

c) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megtévesztésére törekedett, és ezzel neki felrőhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúja reá terelődjék és előzetes letartóztatását, házi őrizetét, illetőleg ideiglenes kényszergyógykezelését elrendeljék, meghosszabbítsák vagy fenntartsák,

d) előzetes letartóztatását azért rendelték el, mert a lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet, a távollattartás vagy az óvadék szabályait megszegte,

e) felmentése esetén a kényszergyógykezelését rendelték el.

581. § (1) A jogerős ítélet alapján kitöltött szabadságvesztésért, elzárásért, javítóintézeti nevelésért, illetve kényszergyógykezelésért a terheltnek kártalanítás jár, ha rendkívüli jogorvoslat folytán felmentették, enyhébb büntetésre ítélték, próbára bocsátották, számára jóvátételi munka végzését írták elő vagy megrovásban részesítették, illetve az eljárást vele szemben megszüntették vagy megállapították, hogy a kényszergyógykezelést törvényes ok nélkül rendelték el.

(2) Nincs helye a kártalanításnak, ha a terhelt

a) az alapügyben elhallgatta azokat a tényeket vagy bizonyítékokat, amelyeken a perújítás során hozott ítélet alapul,

b)

c) felmentése esetén kényszergyógykezelését rendelték el.

(3)

582. § (1) A kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvnek a kártalanításra és a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A kártalanítás az annak alapjául szolgáló nyomozást megszüntető határozat kézbesítésével, illetve a felmentő ítélet, az eljárást megszüntető végzés, az 580. § (1) bekezdés III. pontja és (2) bekezdése szerinti bűnösséget megállapító ítélet, valamint a rendkívüli jogorvoslat eredményeképpen hozott határozat jogerőre emelkedésével válik esedékessé.

583. § (1) A terhelt a nyomozást megszüntető határozat, a jogerős felmentő ítélet, a jogerős megszüntető végzés, az 580. § (1) bekezdés III. pontja és (2) bekezdése szerinti bűnösséget megállapító ítélet, a rendkívüli jogorvoslat eredményeképpen hozott jogerős határozat vele történő közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő kártalanítási igényt. E határidő elmulasztása jogvesztő.

(2) A kérelemben meg kell jelölni a kártalanítási igény összegét, az igényt megalapozó bizonyítékokat, és csatolni kell az igényt alátámasztó okiratokat.

(3) Ha a nyomozást megszüntették, a kártalanítási igényt annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amely az előzetes letartóztatást, a házi őrizetet, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelést elrendelte. Az 580. § (1) bekezdés II. és III. pontjában, (2) bekezdésében, valamint az 581. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a kártalanítási igényt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kell előterjeszteni.

(4) Ha a terhelt a kártalanítási eljárás lefolytatása alatt meghal, örököse a terhelt halálától számított hat hónapon belül kérheti az eljárás folytatását.

(5) A terheltet kártalanítási igényének jogalapjáról, az igény érvényesítésének határidejéről, a határidő kezdő időpontjáról és a határidő elmulasztásának jogvesztő jellegéről az (1) bekezdés szerinti határozat közlésével egyidejűleg tájékoztatni kell.

584. § (1) A bíróság a kérelmet a büntetőügy irataival együtt az eljárás lefolytatása végett az igény elbírálására a polgári perrendtartásról szóló törvény szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak küldi meg. Az iratok megküldését elrendelő végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(2) A kártalanítási igény elbírálása során az (1) bekezdés szerinti bíróság az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári perrendtartás szabályai szerint jár el. A perben felperesként a terhelt (örökös), alperesként a Magyar Állam képviselőjében az igazságügyért felelős miniszter vesz részt.

(3) Az 580. § (1) bekezdésének I. pontjának valamely rendelkezésére alapított kártalanítási igény elbírálása előtt - szükség esetén - a bíróság beszerzi az alapügyben eljáró ügyészség nyilatkozatát. Az alperes indítványára az ügyészség nyilatkozatát be kell szerezni.

(4) A kártalanítást az állam köteles megfizetni.

A visszatérítés

585. § (1) A pénzbüntetés és a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán felmentették, vele szemben az eljárást megszüntették, illetőleg az ennek folytán hozott határozat ilyen kötelezést nem, vagy alacsonyabb mértékben tartalmaz.

(2) Vagyonelkobzás és elkobzás esetén az (1) bekezdés akként irányadó, hogy az elkobzott dolgot természetben kell visszaadni, ha pedig ez nem lehetséges, a vagyonelkobzáskor, illetve az elkobzáskor megállapított forgalmi értéket alapul véve, annak a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával növelt összegét kell visszatéríteni.

(3) A visszatérítést a felmentő, illetve az eljárást megszüntető rendelkezést meghozó vagy a kötelezést mellőző, illetőleg alacsonyabb mértékben megállapító bíróság rendeli el. A visszatérítést külön jogszabályban meghatározottak szerint kell teljesíteni.

IV. Cím

BIZTOSÍTÉK

586. § (1) Ha a terhelt külföldön él, kérelmére nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság engedélyezheti biztosíték letétbe helyezését. Ebben az esetben az eljárás a terhelt távollétében lefolytatható. Nem engedélyezhető biztosíték letétbe helyezése, ha a bűncselekmény halált okozott.

(2) A biztosíték összegét az ügyész, illetőleg a bíróság határozza meg, a terhelttel szemben előreláthatóan kiszabásra kerülő pénzbüntetés, alkalmazandó vagyonekobjzás, illetőleg a felmerülő bűnügyi költség végrehajtásához szükséges mértékben.

(3) A terheltnek a biztosíték letétbe helyezésének engedélyezése iránti kérelmében a védőt kell felhatalmaznia arra, hogy a részére szóló hivatalos iratokat átvegye (kézbesítési megbízott), a kérelemben továbbá nyilatkoznia kell arról, hogy - ha az a büntetés-végrehajtás érdekében szükséges - Magyarország területére visszatér.

(4) A biztosíték letétbe helyezését követően a terheltnek szóló iratokat a kézbesítési megbízott részére kell kézbesíteni. A kézbesítési megbízott köteles a terheltet haladéktalanul értesíteni a részére kézbesített iratról. Ha a terhelt Magyarország területét elhagyta, és a kézbesítési megbízottnak kézbesített idézés ellenére nem jelenik meg, nincs helye

- a) az elővezetés elrendelésének,
- b) az eljárás felfüggesztésének,
- c) hirdetményi idézésnek,

és a tárgyalást a terhelt távollétében is meg kell tartani.

(5) Ha az ügyész vagy a bíróság biztosíték letétbe helyezését engedélyezte, és a terhelt Magyarország területét elhagyta, az eljárásban a XXV. Fejezet rendelkezéseit nem lehet alkalmazni.

(6) Védő részvétele az eljárásban kötelező.

587. § (1) Ha a bíróság a terheltet bűnösnek mondja ki, vagy tárgyalás mellőzésével büntetést szab ki, a biztosíték a határozat jogerőre emelkedésével az államra száll.

(2) Ha a bíróság pénzbüntetést szab ki, vagyonekobjzást alkalmaz, illetőleg a terheltet a bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, az államra szállt biztosítékot ezek végrehajtására kell fordítani.

(3) Végrehajtandó, illetve részben felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása esetén a büntetés végrehajtásának befejezése után a biztosítékot az elítéltnak vissza kell fizetni. Más büntetés végrehajtása iránt nem lehet intézkedni.

(4) A biztosíték a terheltnek egészében vagy több bűncselekmény esetén részben, arányosan visszajár,

- a) a nyomozás részbeni megszüntetése esetén,
- b) ha a bíróság a terheltet részben felmentette, illetőleg vele szemben az eljárást részben megszüntette.

(5) A biztosíték a terheltnek arányosan visszajár, ha a kiszabott pénzbüntetés, alkalmazott vagyonekobjzás vagy a megállapított bűnügyi költség összegét a biztosíték összege meghaladja.

XXX. Fejezet

A HATÁROZATOK VÉGREHAJTÁSA

I. Cím

A VÉGREHAJTHATÓSÁG

Az ítélet végrehajthatósága

588. § (1) Az ítélet a jogerőre emelkedése után hajtható végre.

(2) Az elsőfokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen

a) azt kihirdették, feltéve, hogy ellene e törvény a fellebbezést kizárja,

b) a fellebbezésre jogosultak úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak fellebbezni, illetőleg a fellebbezést visszavonták,

c) a fellebbezési határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el,

d) a másodfokú bíróság a fellebbezést elutasította, vagy az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, feltéve, hogy harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye.

(3) A másodfokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen

a) azt meghozták, feltéve, hogy ellene a törvény a fellebbezést kizárja,

b) a fellebbezésre jogosultak úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak fellebbezni, illetőleg a fellebbezést visszavonták,

c) a fellebbezésre nyitva álló határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el,

d) a harmadfokú bíróság a fellebbezést elutasította, vagy a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

(4) A harmadfokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen azt meghozták.

(5) Az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése után a jogerőt és a határozat végrehajthatóságát a tanács elnöke a határozat eredeti példányára vezetett záradékkal tanúsítja, amelyben feltünteti mind a jogerő, mind a végrehajthatóság napját.

(6) A határozat részleges jogerőre emelkedése esetén a záradékban fel kell tüntetni azt a napot, amelyen a határozat részlegesen jogerőre emelkedett, valamint azt, hogy az mely részében lett jogerős, és mely rendelkezése hajtható végre.

(7) A jogerő és a végrehajthatóság megállapításáról szükség esetén a vádlottat és a védőt értesíteni kell.

A végzés végrehajthatósága

589. § (1) A végzés végrehajthatóságára a 347. § (3) bekezdése irányadó.

(2) Ha a tárgyaláson kívül hozott végzés esetén tárgyalás tartására irányuló kérelemnek van helye, a végzés azon a napon válik végrehajthatóvá, amikor a kérelemre nyitva álló határidő anélkül telt el, hogy a jogosultak tárgyalás tartását kérték volna, illetőleg a tárgyalás tartását kérő a kérelmét visszavonta, vagy a tárgyaláson nem jelent meg. Ez irányadó az 549. § (2) bekezdése esetében a tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek azokra a rendelkezéseire is, amelyek miatt tárgyalás tartását nem kérték.

II. Cím

A BÍRÓSÁG ÉS AZ ÜGYÉSZ FELADATAI A VÉGREHAJTÁS SORÁN

Általános rendelkezések

590. § (1) A büntetések és az intézkedések végrehajtása, valamint a rendbíróság, a rendbíróság helyébe lépő elzárás és az államot illető bűnügyi költség behajtása végett az a bíróság intézkedik, amelynek eljárásában az végrehajthatóvá válik. Az ügyész által kiszabott rendbíróság, megállapított bűnügyi költség, valamint a vádemelés elhalasztása során elrendelt pártfogó felügyelet, továbbá az ügyész által alkalmazott megrovás végrehajtása végett az ügyész intézkedik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedéseket a tanács elnöke teszi meg.

(3) Ha a büntetést vagy a büntetés hátralévő részét ismeretlen helyen tartózkodó elítélten kell foganatba venni, a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik, szabadságvesztés esetén elfogatóparancsot bocsát ki.

A szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása

591. § (1) A tanács elnöke a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére, ha a szabadságvesztés hátralévő része két évnél rövidebb, az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja,

c) halasztást engedélyezhet a szabadságvesztés végrehajtás megkezdésére abban az esetben is, ha a szabadságvesztés hátralévő része két évnél hosszabb.

(3) El kell halasztani - kérelem nélkül, hivatalból is - a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdését annak a nőnek az esetében, aki

a) a tizenkettedik hetet meghaladó terhes, legfeljebb a szülés várható idejét követő hatodik hónap végéig,

b) hat hónapnál fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága egészségügyi szolgálata vezetőjének - az elítélt egészségügyi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó - nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.

(5)

(6) Az (1)-(4) bekezdésben meghatározott feltételek esetén sincs helye az elhalasztásnak, ha az súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot vagy a közrendet, illetve ha az elítélt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(7) Ha a szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött határnap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti. Ha a szabadságvesztést már foganatba vették, a kérelmet a szabadságvesztés végrehajtásának esetleges félbeszakítás iránti intézkedés végett a büntetés-végrehajtási intézetnek megküldi.

Halasztás elzárás esetén

591/A. § (1) A tanács elnöke az elzárás végrehajtásának megkezdésére az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja.

(3) El kell halasztani - kérelem nélkül, hivatalból is - az elzárás végrehajtásának megkezdését annak a nőnek az esetében, aki

a) a tizenkettedik hetet meghaladó terhes, legfeljebb a szülés várható idejét követő hatodik hónap végéig,

b) egyévesnél fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága egészségügyi szolgálata vezetőjének - az elítélt egészségügyi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó - nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben meghatározott feltételek esetén sincs helye az elhalasztásnak, ha az súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot vagy a közrendet, illetve ha az elítélt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(6) Ha az elzárás végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött határnap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti. Ha az elzárást már fogantatba vették, a kérelmet az elzárás végrehajtásának esetleges félbeszakítás iránti intézkedés végett a büntetés-végrehajtási intézetnek megküldi.

Halasztás közérdekű munka esetén

591/B. § (1) A tanács elnöke a közérdekű munka végrehajtásának megkezdésére az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja.

(3) El kell halasztani - kérelem nélkül, hivatalból is - a közérdekű munka végrehajtásának megkezdését annak a nőnek az esetében, aki

a) a tizenkettedik hetet meghaladó terhes, legfeljebb a szülés várható idejét követő tizenkettedik hónap végéig,

b) egy évesnél fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását.

(5) Ha a közérdekű munka végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött határnap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti, és a kérelmet a közérdekű munka végrehajtásának esetleges félbeszakítás iránti intézkedés végett a büntetés-végrehajtási bírónak megküldi.

Halasztás és részletfizetés engedélyezése pénzbüntetés esetén

592. § (1) Ha az elítélt valószínűsíti, hogy a pénzbüntetés azonnali vagy egy összegben való megfizetése magának vagy tartására szoruló hozzátartozóinak a büntetés célján túlmenő jelentős anyagi nehézséget okozna, és megalapozottan feltehető, hogy az elítélt a meghosszabbított határidőben fizetési kötelezettségének pontosan eleget tesz, részére a bíróság legfeljebb három hónapi halasztást, illetőleg azt engedélyezheti, hogy a pénzbüntetést két éven belül, részletekben fizesse meg.

(2) A pénzbüntetés megfizetésére adott halasztás fontos okból egy alkalommal, legfeljebb további három hónappal meghosszabbítható.

(3) A részletfizetés olyan, havonta fizetendő összegben engedélyezhető, amely osztható a pénzbüntetés esetén az ítéletben megállapított napi tétel összegével.

(4) A szabadságvesztésre átváltoztatás után a pénzbüntetés megfizetésére halasztás vagy részletfizetés nem engedélyezhető.

Halasztás és részletfizetés engedélyezése rendbíróság és az államot illető bünyügi költség esetén

593. § (1) A tízezer forintot meghaladó rendbíróság és az államot illető bünyügi költség megfizetésére halasztás, illetőleg részletfizetés az 592. §-ban meghatározott feltételek mellett és keretek között, a bírósági végrehajtó által fogatosított foglalás után engedélyezhető, ha a foglalási jegyzőkönyvet a végrehajtó a bírósághoz betérjesztette.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott összeghatár alatti rendbíróság és bünyügi költség megfizetésére kötelezés esetén a tanács elnöke foglalási cselekmény bevárása nélkül, a rendelkezésre álló adatok alapján legfeljebb két hónapi halasztást, illetőleg három hónapi részletfizetést engedélyezhet.

Halasztás javítóintézeti nevelés esetén

594. § A fiatalkorúval szemben jogerős ítéletben elrendelt javítóintézeti nevelés végrehajtását a tanács elnöke az 591. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek mellett és keretek között elhalaszthatja.

A halasztás és a részletfizetés engedélyezésének eljárási szabályai

595. § (1) A halasztás és a részletfizetés iránti kérelemnek nincs halasztó hatálya.

(2) A kérelemről, ha azt a terhelt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően nyomban előterjesztette, az ügydöntő határozatot hozó bíróság dönt, a határozatát indokolni köteles.

(3) A terhelt később előterjesztett kérelmének elbírálására a különleges eljárások szabályait (XXIX. Fejezet) kell alkalmazni. A kérelemről bírósági titkár is határozhat.

(4) A pénzbüntetés, a rendbíróság és az államot illető bünyügi költség tekintetében a halasztás, illetőleg a részletfizetés engedélyezése tárgyában hozott határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

(5) A szabadságvesztés, az elzárás, a közérdekű munka és a javítóintézeti nevelés végrehajtásának elhalasztása tárgyában hozott határozat ellen az ügyész, az elítélt és a védő fellebbezhet. Ha a halasztást a (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság engedélyezte, a

fellebbezés elbírálására a XIV. Fejezet IV. Címe megfelelően irányadó.

Intézkedés a büntetés végrehajtásának biztosítására

596. § (1) A bíróság a szabadlábon lévő terhelttel szemben az öt évi vagy ezt meghaladó, jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali fogamatba vételét rendelheti el. A bíróság a jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali fogamatba vételét rendeli el, ha azt a szabadlábon lévő terhelttel szemben bünszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt szabta ki.

(2) Az (1) bekezdés esetén a bíróság a székhelyén működő büntetés-végrehajtási intézet parancsnokától rövid úton büntetés-végrehajtási ór kirendelését kéri, és az elítéltet az órnek adja át. Ha a bíróság székhelyén nincs büntetés-végrehajtási intézet, vagy a büntetés-végrehajtási ór kirendelésének akadálya van, a bíróság az elítéltnak a büntetés-végrehajtási intézetbe kísérése végett rövid úton a rendőrséget keresi meg.

(3) Ha a bíróság szabadságvesztést kiszabó határozatának jogerőre emelkedésekor a terhelt nincs előzetes letartóztatásban, és a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának azonnali fogamatba vételét nem rendeli el, de a kiszabott szabadságvesztésre tekintettel vagy egyéb okból alaposan feltehető, hogy a szökésével vagy az elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát, az elítéltnel szemben - a büntetés-végrehajtási intézetbe történő befogadásáig - a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés rendelhető el.

(4) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedést el kell rendelni, ha a bíróság a két évet meghaladó szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére halasztást engedélyezett [591. § (2) bek. c) pont].

(5) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés elrendeléséről a bíróság határoz. Az intézkedés hatálya alatt álló elítélt a bíróság határozatában meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét nem változtathatja meg. A határozatban előírható, hogy a terhelt meghatározott időközönként a rendőrségen jelentkezzék.

(6) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásainak megtartását a - lakhelyelhagyási tilalom megtartásának ellenőrzésére vonatkozó szabályok szerint - a rendőrség ellenőrzi. Ha a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásait az elítélt megszegte, a rendőrség haladéktalanul értesíti az intézkedést elrendelő bíróságot, és az elítéltet a bíróság határozatának meghozataláig - legfeljebb hat napig - őrizetbe veheti. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásainak megszegése esetén a szabadságvesztés azonnali fogamatba vételét rendelheti el, és megteheti az 590. § (3) bekezdésében szabályozott intézkedéseket.

(7) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedést meg kell szüntetni, ha a büntetés végrehajthatósága megszűnt.

(8) Ha a bíróság a terhelttel szemben nem végrehajtandó szabadságvesztés mellett alkalmazott kiutasítást, és az ügydöntő határozat a kihirdetésekor jogerőre emelkedik, a bíróság a kiutasítás végrehajtása érdekében elrendeli a terheltnek az illetékes idegenrendészeti hatósághoz történő előállítását. Az előállítás végrehajtása érdekében a tanács elnöke a rendőrséget keresi meg.

Rendelkezés az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének a hozzáférés végleges megakadályozásával történő végrehajtásáról

596/A. § (1) A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének végrehajtását az elektronikus adathoz való hozzáférés végleges

megakadályozásával rendeli el, ha

a) a büntetőeljárás befejezésekor az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozása volt elrendelve [158/D. § (1) bekezdés], és a hozzáférés megakadályozása továbbra is indokolt,

b) a tárhelyszolgáltató a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 91. § (3) bekezdése alapján kiszabott pénzbírság ellenére nem teljesíti a kötelezettséget,

c) az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét gyermekpornográfia (Btk. 204. §) megvalósulása miatt rendelte el, és a tárhelyszolgáltató kötelezettségének nem tesz eleget, a pénzbírság kiszabására tekintet nélkül haladéktalanul,

d) az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételére vonatkozóan a külföldi hatóság jogsegély iránti megkeresése a megkeresés kibocsátásától számított harminc napon belül nem vezetett eredményre.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja esetén az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele végrehajtásának a hozzáférés végleges megakadályozásával történő elrendeléséről az ügydöntő határozatot hozó bíróság dönt.

(3) Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele végrehajtásának a hozzáférés végleges megakadályozásával történő elrendelése tárgyában hozott határozattal szemben az ügyész a határozat közlésétől, az elektronikus hírközlési szolgáltató az erről szóló értesítéstől és az elektronikus adat feletti rendelkezésre jogosult a határozat közlésétől - ideértve a 158/D. § (3) bekezdése szerinti hirdetményi úton történő kézbesítést is, ha az elektronikus adat feletti rendelkezésre jogosult ismeretlen - számított nyolc napon belül fellebbezhet.

(4) Ha az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele végrehajtásának a hozzáférés végleges megakadályozásával történő elrendeléséről a (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság döntött, a fellebbezés elbírálására a XIV. Fejezet IV. Címe megfelelően irányadó.

(5) A bíróság az ügyész indítványára az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele végrehajtásának a hozzáférés végleges megakadályozásával történő végrehajtását megszünteti, ha a tárhelyszolgáltató teljesíti az elektronikus adat végleges eltávolítására vonatkozó kötelezettségét.

(6) A bíróság az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének a hozzáférés végleges megakadályozásával történő elrendeléséről, illetve annak az (5) bekezdés szerinti megszüntetéséről szóló határozatáról elektronikus úton haladéktalanul értesíti az NMHH-t. Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének a hozzáférés végleges megakadályozásával történő végrehajtását az NMHH szervezi és ellenőrzi. Az NMHH az elrendelésről szóló határozattal kapcsolatosan a 158/D. § (5) bekezdése, a megszüntetéséről szóló határozattal kapcsolatosan a 158/D. § (7) és (9) bekezdése szerint jár el.

(7) A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára az elektronikus hírközlési szolgáltatóval szemben az elektronikus adathoz való hozzáférés végleges megakadályozására vagy a hozzáférés újbóli biztosítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatt százezer forinttól egymillió forintig terjedő rendbírságot szabhat ki. A rendbírság ismételen is kiszabható. A rendbírságot kiszabó határozattal szemben halasztó hatályú fellebbezésnek van helye.

III. Cím

KEGYELMI ELJÁRÁS

A kegyelmi kérelem

597. § (1) Kegyelem iránti előterjesztést - hivatalból vagy kérelemre - a büntetőeljárás megszüntetésére a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően az igazságügyért felelős miniszter, a még végre nem hajtott büntetés, a próbára bocsátás, a jóvátételi munka és a javítóintézeti nevelés elengedésére vagy mérséklésére, illetve a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre az igazságügyért felelős miniszter tehet a köztársasági elnökhöz.

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt intézkedés mérséklése vagy elengedése, valamint a már végrehajtott büntetés vagy intézkedés utólagos elengedése iránt kegyelmi kérelem nem nyújtható be.

(3) Kegyelmi kérelmet a terhelt, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, valamint a terhelt hozzátartozója nyújthat be.

(4) A büntetőeljárás megszüntetése iránt kegyelmi kérelmet annál az ügyésznél, illetőleg bíróságnál kell benyújtani, amely előtt az eljárás folyik. A még végre nem hajtott büntetés, az (1) bekezdés szerinti intézkedés elengedése vagy mérséklése, illetőleg a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alóli mentesítés iránt a kegyelmi kérelmet az első fokon eljáró bíróságnál kell benyújtani.

(5) Az ügyész, illetőleg a bíróság a kegyelmi eljárás során a terheltnek a kegyelmi döntéshez szükséges személyes adatait beszerzi és kezeli.

A kegyelmi kérelem elintézése

598. § (1) A döntéshez szükséges adatokat tartalmazó iratokat, valamint a kegyelmi kérelmet

a) a vádirat benyújtásáig az ügyész a legfőbb ügyészhez,

b) a vádirat benyújtása után a bíróság az igazságügyért felelős miniszterhez

felterjeszti. A kegyelmi kérelemnek az eljárás folytatására nincs halasztó hatálya.

(2) A büntetés elengedése vagy mérséklése iránti kérelem, illetőleg előterjesztés esetén az igazságügyért felelős miniszter elrendelheti a büntetés, illetőleg az 597. § (1) bekezdése szerinti intézkedés végrehajtásának a köztársasági elnök döntéséig történő elhalasztását vagy félbeszakítását. Az igazságügyért felelős miniszter az előterjesztés előkészítése során - a büntetés végrehajtásának megkezdésére halasztó hatállyal - elrendelheti az elítéltnak a büntetés-végrehajtás központi kórházában történő szakorvosi vizsgálatát.

(3) A legfőbb ügyész, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter a kegyelmi kérelmet a köztársasági elnökhöz akkor is felterjeszti, ha a kegyelem gyakorlása iránt nem tesz előterjesztést.

(4) A kegyelmi döntésről szóló határozatot a terheltnek és a kegyelmi kérelem előterjesztőjének az a bíróság, illetőleg ügyész kézbesíti, amely előtt az eljárás folyik. Ha a kegyelmi kérelmet a határozat jogerőre emelkedését követően terjesztették elő, a kegyelmi döntésről szóló határozatot az ügyben első fokon eljáró bíróság kézbesíti az elítéltnak, és a kegyelmi kérelem előterjesztőjének. Ha az elítélt a szabadságvesztését, illetve a javítóintézeti nevelését tölti, részére a kegyelmi döntésről szóló határozatot az igazságügyért felelős miniszter közvetlenül a büntetés-végrehajtási intézet, illetve a javítóintézet útján kézbesíti, egyben értesíti az első fokon eljáró bíróságot.

(5) A (4) bekezdés szerinti értesítés tartalmazza a kegyelmi határozat számát, a határozathozatal idejét, az igazságügyért felelős miniszter ellenjegyzésének keltét, a kegyelmi döntéssel érintett határozatokat hozó bíróság vagy ügyész megnevezését, az érintett határozatok számát és azok meghozatalának idejét, és a kegyelmi döntés tartalmát. Ha a köztársasági elnök

kegyelmet gyakorolt, az értesítés tartalmazza a kegyelemhez fűződő jogkövetkezményekről szóló tájékoztatást is.

(6) Ha a büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetését a bíróság vagy az ügyész hivatalból kezdeményezte, a terhelt az eljárást megszüntető határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül kérheti az eljárás folytatását.

A bűnügyi költség vagy a rendbíróság elengedése

599. § (1) Az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetését az igazságügyért felelős miniszter különös méltánylást érdemlő okból egészben vagy részben elengedheti.

(2) Az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetésének elengedésére irányuló kérelmet az államot illető bűnügyi költség megfizetésére kötelezett, a rendbírósággal sújtott (a továbbiakban együtt: fizetésre kötelezett), a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, valamint a fizetésre kötelezett 56. § szerinti képviselője nyújthatja be.

(3) Az elsőfokú bíróság az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetésének elengedésére irányuló kérelmet a fennálló tartozás mértékéről, illetve az addigi befizetés adatairól szóló igazolással, és a büntetőügy irataival (részirattal), ideértve a (4) bekezdés szerint beszerzett adatokat, iratokat is, az esetlegesen rendelkezésre álló bírósági foglalási jegyzőkönyvvel felterjeszti az igazságügyért felelős miniszterhez.

(4) A bíróság a felterjesztés előtt a megkeresés (71. §) szabályai szerint beszerzi a fizetésre kötelezettnek a döntéshez szükséges személyes adatait, ideértve a vagyoni és jövedelmi helyzetére vonatkozó adatokat is, valamint a fizetésre kötelezett személyi körülményeit, vagyoni és jövedelmi helyzetét feltáró részleges környezettanulmányt, továbbá fogva lévő terhelt esetében az intézeti értékelő véleményt.

(5) A részleges környezettanulmányt a pártfogó felügyelő készíti el.

XXXI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

600. § A bírósági titkár is teljesítheti a más bíróságoktól származó megkereséseket, valamint lefolytathatja - az 557. § (2) bekezdése, az 558. §, az 565. §, az 566. §, az 567. § (2) bekezdése, az 568. §, az 572-577. §, az 579. §, az 586. § és az 587. § szerinti eljárások kivételével - a XXIX. Fejezet II. és III. Címe szerinti eljárásokat.

Értelmező rendelkezések

601. § (1) Ahol e törvény járásbíróságról rendelkezik, ezen a kerületi bíróságot is érteni kell.

(2) Ahol e törvény büntetés helyett alkalmazott intézkedésről rendelkezik, ezen a megrovást (Btk. 64. §, illetve 1978. évi IV. törvény 71. §), a próbára bocsátást (Btk. 65. §, illetve 1978. évi IV. törvény 72. §), a jóvátételi munkát (Btk. 67. §) és a javítóintézeti nevelést (Btk. 120-122. §, illetve 1978. évi IV. törvény 118. §) kell érteni.

(3) Ahol e törvény hozzátartozóról rendelkezik, a Btk. 459. § 14. pontja, illetve az 1978. évi IV. törvény 137. § 6. pontja az irányadó, ahol e törvény állami szervről rendelkezik, ezen költségvetési szervet kell érteni.

(4) Ahol e törvény gazdálkodó szervezetről rendelkezik, ezen a polgári perrendtartásról szóló

törvény szerinti gazdálkodó szervezetet kell érteni.

(5) Ahol e törvény a jogkövetkezményeket a törvényben meghatározott büntetéshez fűzi, ezen a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeret felső határát kell érteni.

(6) E törvény alkalmazásában médiatartalom-szolgáltató a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti médiatartalom-szolgáltató.

Átmeneti rendelkezések

602. § (1) Ha e törvény hatálybalépésének időpontjában az ügyben a korábbi jogszabály alapján elrendelt feljelentés kiegészítése során a nyomozó hatóság eljárási cselekményeket végez, a nyomozó hatóság a hatálybalépéstől számított három napon belül jelentést készít, és e törvény rendelkezései szerint a feljelentést elutasítja, vagy a nyomozást elrendeli.

(2) Ha korábbi jogszabály alapján a nyomozás során panasszal éltek, a panaszt el kell bírálni. Ha e törvény a panasz elutasítását követően a sértett számára pótmagánvádlókénti fellépést enged meg, erről a panaszt tevőt értesíteni kell.

(3) Ha a korábbi jogszabály alapján az ügyben pótnyomozást rendeltek el, a pótnyomozást e törvény rendelkezései szerint kell lefolytatni.

(4) Ha magánvádas ügyben vagy perújítás folytán a bíróság nyomozást rendelt el, a nyomozást e törvény alapján kell lefolytatni.

(5) A jogosulatlan gazdasági előny megszerzése, az adócsalás, a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás, a visszaélés jövedékkel, a jövedéki orgazdaság, a csempészet és az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése miatt 2011. december 31. napját követően induló vagy 2012. január 1. napján folyamatban lévő nyomozást a Nemzeti Adó- és Vámhivatal végzi.

603. § (1) Ha a Kúria a bíróságnak e törvény hatálybalépése előtt hozott határozatát rendkívüli jogorvoslati eljárás folytán hatályon kívül helyezi, és a bíróságot új eljárásra utasítja, a megismételt eljárást az e törvény szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság folytatja le.

(2) A 416. § (4) bekezdésének *b*) pontja és a 421. § (2) bekezdése alapján a törvényben kizártnak kell tekinteni azt az indítványt, amelyet a korábbi törvény alapján benyújtott felülvizsgálati indítvány és törvényesség érdekében emelt jogorvoslat elbírálása során hozott határozat ellen nyújtottak be. A 416. § (1) bekezdésének *f*) pontja alapján felülvizsgálati indítványt csak az Alkotmánybíróság e törvény hatálybalépését követően közzétett határozata alapján lehet előterjeszteni.

(3) Ha a bíróság elé állítás során a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi, a további eljárást e törvény rendelkezései szerint kell lefolytatni.

(4) Ha a bíróságnak az e törvény hatálybalépése előtt, a tárgyalás mellőzésével hozott végzésével kapcsolatban tárgyalás tartását kérték, az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

(5) Ha a bíróság az eljárást felfüggeszti, a felfüggesztést követően az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

(6) A korábbi törvény szerinti felülvizsgálati eljárást és a törvényesség érdekében emelt jogorvoslati eljárást a korábbi törvény szerint kell lefolytatni, ha az indítvány e törvény hatálybalépése előtt a Legfelsőbb Bíróságra érkezett.

(7) A különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételecsökkenést okozó adócsalás, a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételecsökkenést okozó munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás, a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételecsökkenést okozó visszaélés jövedékkel, a különösen nagy, illetve a különösen jelentős értékű jövedéki termékre elkövetett jövedéki orgazdaság és a különösen nagy, vagy ezt

megaladó mértékű vámbevétel-csökkenést okozó csempészet miatt 2011. december 31. napját követően induló vagy 2012. január 1. napján folyamatban lévő büntetőeljárás a megyei bíróság hatáskörébe tartozik.

603/A. §

603/B. § E törvénynek az igazságszolgáltatást érintő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CCV. törvénnyel megállapított rendelkezéseit az igazságszolgáltatást érintő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CCV. törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.

603/C. § Az egyes törvényeknek a kormányzati ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXXXIX. törvénnyel megállapított 71/B. § (1) bekezdést, 195. § (2) és (2a) bekezdést az egyes törvényeknek a kormányzati ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXXXIX. törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Felhatalmazó rendelkezések

604. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben meghatározza

a) a büntetőeljárásban részt vevők, valamint az eljárást folytató bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, illetve a büntetés-végrehajtási szervezet tagjainak személyi védelmére vonatkozó szabályokat,

b) a hírközlési szolgáltatást, valamint a küldemények továbbítását végzők titkos adatszerzéssel kapcsolatos kötelezettségeit és hatóságokkal történő együttműködésük részletes szabályait,

c) a bírósági ügyintéző által a büntető ügyekben ellátható feladatokat,

d) az Információs Hivatal tekintetében a nyomozásra illetékes parancsnokokat, valamint hatáskörüket és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait.

(2) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy

a) az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható ismeretlen személy tartózkodási helye felkutatásának, lakóhelye, illetőleg személyazonossága megállapításának és körözése elrendelésének részletes szabályait az érintett miniszterekkel egyetértésben,

b) büntetőeljárás során kirendelt védő, a büntetőeljárásban részt vevő személyek költségeit, e személyek képviselőinek - ide nem értve a pártfogó ügyvédek - díját és költségeit, valamint a terhelt személyes költségmentességével kapcsolatos részletes szabályokat a rendészetért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

c) a bűnügyi költségek előlegezésének és az államot illető bűnügyi költségek behajtásának és elszámolásának, valamint a vádlott és a védő készkiadása, illetőleg a védő díja állam általi megtérítésének szabályait az államháztartásért felelős miniszter és a rendészetért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

d) a szaktanácsadó díjazására, illetve a tanú által felszámítható költségekre vonatkozó részletes szabályokat az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben,

e)

f) az elmeállapot megfigyelésére kijelölt egészségügyi intézményeket, a pszichiátriai fekvőbeteg-intézetben az elmeállapot megfigyelésével kapcsolatos költségeket és ezek elszámolását az egészségügyért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

g) a tolmácsra és a fordítóra vonatkozó rendelkezéseket, a tolmács és a fordító díjazására és az általuk felszámítható költségekre vonatkozó részletes szabályokat az érintett miniszterek egyetértésével kiadott,

h) a házi őrizet végrehajtási szabályait, valamint a lakhelyelhagyási tilalommal összefüggésben

a terhelt mozgását nyomon követő eszköz alkalmazásának szabályait a rendészetért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

i) az óvadék letétele esetén a bírósági letét szabályait,

j) a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályait a rendészetért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

k) a bírósági eljárásban az eljárási cselekmény jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályait, valamint a tárgyalás zártcélú távközlő hálózat útján történő megtartásának részletes szabályait,

l) a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra háruló feladatokat az érintett miniszterek egyetértésével kiadott,

m) a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adását a rendészetért felelős miniszter és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felügyeletét ellátó miniszter egyetértésével kiadott,

n) a büntetőeljárásban alkalmazható sajtóhirdetmény útján történő értesítés szabályait a rendészetért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

o) a bírósági ügyvitel szabályait,

p) a fogva tartásban lévő terhelt elmeállapota megfigyelésének és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásának szabályait,

q) az elektronikus bírósági iratkezelés részletes szabályait rendeletben állapítsa meg,

r) az ügyészség és a Rendőrség szerveinek az ügyészségi nyomozásban való együttműködése, és az ennek kapcsán felmerült költségek viselése részletes szabályait,

s) a tizennegyedik életévét be nem töltött személy meghallgatására szolgáló rendőrségi helyiség kialakítására és ellenőrzésére vonatkozó szabályokat a rendészetért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben szabályozza.

(3) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felügyeletét ellátó miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben szabályozza az irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályait, köztük a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályait, a büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatás részletes szabályait.

(4) Felhatalmazást kap

a) a honvédelemért felelős miniszter, hogy az érintett miniszterek egyetértésével a katonával szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom ellenőrzésének szabályait,

b) az (1) bekezdés *d)* pontja kivételével a rendvédelmi szervek tekintetében a rendvédelmi szervet irányító miniszter, a Magyar Honvédség és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat tekintetében a honvédelemért felelős miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszter egyetértésével a nyomozásra illetékes parancsnokokat, valamint hatáskörüket és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait,

c) a rendészetért felelős miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszter egyetértésével és az Országgyűlés elnöke véleményének kikérésével az Országgyűlési Őrségnél a nyomozásra illetékes parancsnokot, valamint hatáskörét és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait,

d) a rendészetért felelős miniszter, hogy az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bünyügyi statisztikai rendszer szabályait, valamint az adatgyűjtés és feldolgozás részletes szabályait rendeletben megállapítsa.

(5) Felhatalmazást kap

a) a nyomozó hatóság országos parancsnoka (vezetője), hogy a legfőbb ügyésszel

egyetértésben a nyomozással kapcsolatban utasításban,

b) a legfőbb ügyész, hogy a büntetőeljárással összefüggő ügyészi feladatok ellátása során utasításban,

c) az Országos Bírósági Hivatal elnöke, hogy a bírósági eljárással kapcsolatban szabályzatban,

d) az igazságügyért felelős miniszter, hogy a bíróság büntetés-végrehajtási feladataival kapcsolatban rendeletben,

e) a honvédelemért felelős miniszter és a Kormány rendvédelmi szervet irányító minisztere, hogy együttesen a legfőbb ügyésszel egyetértésben a Magyar Honvédség, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat és a rendvédelmi szervek tekintetében a parancsnoki nyomozással kapcsolatban utasításban

az idézésekre, értesítésekre, határozatokra, jegyzőkönyvekre és az eljárás során gyakrabban használt más iratokra nyomtatvány rendszeresítését rendelje el.

(6) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy a kábítószer-megelőzésért és a kábítószerügyi koordinációs feladatokért felelős miniszter, a rendészetért felelős miniszter, az igazságügyért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben meghatározza a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályait.

(7) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben szabályozza a büntetőeljárásban elrendelt elővezetés végrehajtásával, valamint a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állításával felmerült költség megtérítésének részletes szabályait.

(8) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza az irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok hatáskörét és illetékességét.

Hatálybalépés

605. § (1) Ez a törvény - a 607. § kivételével - 2003. július 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. A 607. § hatálybalépéséről külön törvény rendelkezik.

(2) Az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt e törvény másként szabályozza.

(3) Az eljárást a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság folytatja le, ha az ügy iratai e törvény hatálybalépése előtt a bírósághoz érkeztek. A Legfelsőbb Bíróságon folyamatban maradt olyan ügyeket, amelyek elbírálása e törvény rendelkezései szerint az ítéletábla hatáskörébe tartozik, 2003. július 1. napjáig át kell tenni az ítéletáblára.

(4) Ha a másodfokú bíróság, illetőleg az ítéletábla vagy a Kúria az elsőfokú bíróságnak e törvény hatálybalépése előtt hozott határozatát hatályon kívül helyezi, a megismételt eljárást - az (5) bekezdésben szabályozott kivétellel - az e törvény szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság folytatja le.

(5) Az e törvény hatálybalépése előtt történt hatályon kívül helyezés esetén a megismételt eljárást a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság folytatja le, ha az ügy iratai a megismételt eljárás lefolytatására e törvény hatálybalépése előtt érkeztek a bírósághoz.

(6) A perújítási indítványt a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes

bíróság bírálja el, ha az indítvány e törvény hatálybalépése előtt érkezett a bírósághoz.

(7)

(8)

(9)-(10)

(11)

(12)

606. § (1) Ha jogszabály az e törvénnyel hatályon kívül helyezett 1973. évi I. törvényre utal, azon e törvény megfelelő rendelkezését kell érteni.

(2) E törvény tanúvédelemről szóló és a tanúvédelemmel összefüggő, valamint a fedett nyomozóról szóló és a fedett nyomozóval összefüggő rendelkezéseinek a 605. § (1) bekezdésében meghatározott hatálybalépést megelőző hatálybalépéséről - az 1973. évi I. törvény megfelelő módosításával - külön törvény rendelkezik.

(3) A (2) bekezdés szerinti külön törvény rendelkezik a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosításával kapcsolatos rendelkezéseknek [605. § (8)-(12) bek.] a 605. § (1) bekezdésben meghatározott hatálybalépést megelőző hatálybalépéséről is.

606/A. § E törvénynek a büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 16. § (1) bekezdés *k*), *l*), *r*) és *s*) pontját a Módtv. hatálybalépését követően a bírósághoz érkezett ügyekben kell alkalmazni.

Sarkalatosági záradék

607. § E törvény IX. Fejezet V. Címe az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

608. § (1) E törvény 36. § (5) bekezdése a közös nyomozócsoportokról szóló, 2002. június 13-i 2002/465/IB tanácsi kerethatározatnak való megfelelést szolgálja.

(2) E törvény 28. § (7) bekezdése, 114/A. § (1) bekezdése, 190. § (3) bekezdése, 216. §-a, 221/A. §-a, 224. § (4) bekezdése, 226. § (2) bekezdése, 263. § (4) bekezdése, 266. § (3) bekezdés *c*) pontja, 272. § (2) bekezdés *b*) pontja, 287. § (1) bekezdése, 459. § (2)-(4) bekezdése és 485/C. § (3) bekezdése a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 32. § *d*) pontjával, 36. §-ával, 107/A. §-ával, valamint a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 7. § (2) bekezdésével együtt a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 2. cikk (1) bekezdésének, 9. cikk (2) bekezdésének és 10. cikkének való megfelelést szolgálja.

(3) A 178/A. § (2) bekezdése, a 178/B. § és a 266. § (1) bekezdés *e*) pontja az Európai Unió más tagállamaiban hozott ítéleteknek egy új büntetőeljárásban való figyelembevételéről szóló 2008/675/IB kerethatározatnak való megfelelést szolgálja.

(4) E törvény 158/B-158/D. §-a, 569. §-a, 570. §-a és 596/A. §-a a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. december 13-i 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 25. cikkének való megfelelést szolgálja.

(5) E törvény 195. § (1) bekezdése a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk (5) bekezdésének és 3. cikk (5) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

(6)E törvény 169. § (1) bekezdése, 195. § (1) és (6) bekezdése, 207. § (2) bekezdés *e*) pontja a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikk (4) bekezdésének való megfelelést szolgálja.